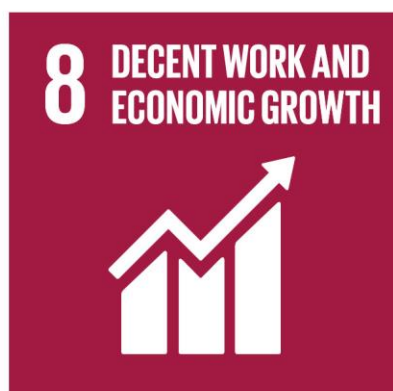

VORES SAMFUND

VORES MÅL

DELRAPPORT 3 (HØRINGSUDKAST)

18. maj 2020

Indhold

Gør verdensmål til Vores Mål	3
8 Anstændige jobs og økonomisk vækst	8
9 Industri, innovation og infrastruktur	41
10 Mindre ulighed	76
11 Bæredygtige byer og lokalsamfund	100
17 Partnerskab for handling	142
Bilag A: Øvrige forslag	185
Bilag B: FN's indikatorer	189

Gør verdensmål til Vores Mål

Med vedtagelsen af FN's 17 verdensmål i 2015, forpligtede alle verdens lande sig til at sikre en bæredygtig samfundsudvikling ved udgangen af 2030. Det er en ambitiøs udviklingsdagsorden, som understreger, at vores udfordringer med bæredygtighed er mangfoldige, indbyrdes afhængige og forbundne. Det vedrører os alle og kræver væsentlige omstillinger i vores samfund. Vores Mål er et perspektivrigt projekt, som har til formål at udvikle nationale indikatorer og en baseline med henblik på at etablere fundamentet for måling af bæredygtig udvikling i Danmark.

De 17 verdensmål omfatter 169 delmål samt 232 indikatorer og kan ved første øjekast virke abstrakte. De kan forlede en til at tro, at de primært relaterer sig til udviklingslandene, som afgørende har de største udfordringer med at implementere verdensmålene. Verdensmålene vedrører tre dimensioner af bæredygtig udvikling, som omfatter den sociale dimension, den miljømæssige dimension samt den økonomiske dimension. De berører udfordringer fra f.eks. fattigdom, ligestilling, klima til forbrug og produktion. Da ingen lande har opnået fuld ud bæredygtig udvikling, som afspejlet i verdensmålene, så er de relevante for alle lande på tværs af kloden, selvom landenes udgangspunkt er forskelligt.

Hvis vi i Danmark – såvel som andre lande – skal vise, hvad vi skal gøre mere af, gøre anderledes og gøre bedre inden for bæredygtig udvikling, så kræver det et nuanceret overblik over, hvor vi står i dag. Som Steen Hildebrandt, formand for 2030-panelet udtaler, "Skal verdensmålene gøres til virkelighed, skal der derfor i disse år rundt om i landene ske, hvad jeg vil kalde en loyal oversættelse til det lokale sprog og den lokale kontekst". Fastsættelse af nationale supplerende indikatorer til verdensmålene samt en baseline for Danmark kan hjælpe os med netop dette.

Formålet med Vores Mål

Det overordnede formål med Vores Mål er tredelt og omfatter følgende:

1. **Udvikling af indikatorer samt en baseline** med henblik på at etablere et fundament for måling af bæredygtigudvikling i Danmark inden for de 17 verdensmål. Dette fundament består helt konkret af et sæt nationale indikatorer relateret til hver af de enkelte verdensmål, som dermed supplerer de globale 232 indikatorer vedtaget af FN. De nationale supplerende indikatorer tager udgangspunkt i de udfordringer og problemstillinger, som er relevante for Danmark og afspejler dermed vores kontekst og vores hverdag. Yderligere består det af en baseline, også kaldet en statusopgørelse, som skal påvise, hvor Danmark står i dag i forhold til bæredygtig udvikling. Det gør det muligt at måle Danmarks fremdrift mod 2030.
2. **Inddragelse og medskabelse** skal forstås således, at Vores Mål givetvis har omfattet en af de mest inddragende processer globalt til udviklingen af indikatorer. Forhåbningen er at de nationale supplerende indikatorer forankres bredt i det danske samfund. For at understøtte dette, er udviklingen af disse indikatorer sket gennem omfattende medvirken fra centrale offentlige og private aktører på tværs af Danmark. Input er blevet indhentet ved at kombinere åbne debatter og høringer både digitalt og skriftligt samt ved afholdelse af offentlig tilgængelige workshops. Denne medvirken og inddragelse af et omfattende aktørlandskab fra borgere, civilsamfundsorganisationer, virksomheder, myndigheder, interesseorganisationer til vidensinstitutioner har bidraget til et bredt videns-, erfarings- og holdningsgrundlag. Alle input er blevet kvalificeret af ekspertgrupper baseret på metodiske principper til indikatorudvikling.
3. **Øget bevidsthed** handler om, at inddragelse og medskabelsesprocessen til udvikling af supplerende indikatorer har skabt anledning til, at øge befolkningens bevidsthed omkring verdensmålene, såvel som de udfordringer, som de adresserer. Gennem offentlige debatter både via radio og sociale medier har det givet mulighed for at inddrage befolkningen i samtalen om verdensmålene og hvad de betyder i en dansk kontekst. Jo flere danskere, der har kendskab til verdensmålene og forstår deres betydning, desto bedre mulighed er der for at skabe opbakning til forankringen af verdensmålene samt de nationale supplerende indikatorer for bæredygtigudvikling i Danmark.

Vores Mål vil resultere i én endelig rapport indeholdende nationale supplerende indikatorer til alle 17 verdensmål samt en baseline, som etablerer fundamentet for måling af bæredygtig udvikling i Danmark. Rapporten forventes at blive publiceret i efteråret 2020.

Aktørerne bag Vores Mål

Vores Mål er skabt i samarbejde mellem Danmarks Statistik og 2030-panelet, som består af en række repræsentanter fra dansk erhvervsliv, civilsamfund samt forskningsmiljø, der alle har kapacitet og viden om verdensmålene i en global såvel som national kontekst. 2030-panelet er nedsat af Folketingets tværpolitiske 2030-netværk for verdensmålene, som har til formål at fremme bæredygtig udvikling og implementeringen af verdensmålene internationalt såvel som nationalt.

Danmark Statistik har spillet en central rolle i det danske arbejde med verdensmålene, da de engagerede sig i agendaen allerede under forhandlingerne i FN, som et af de første nationale statistiskbureauer i verden. I dag opgør Danmark Statistik den danske status på bæredygtig udviklingen inden for de 17 verdensmål samt 169 delmål baseret på de 232 indikatorer udviklet af FN.

Vores Mål finansieres af Industriens Fond, Lundbeckfonden, Nordea-fonden, Realdania og Spar Nord Fonden og udføres af Danmarks Statistik i samarbejde med Deloitte, som indgår i et partnerskab med Geelmuyden Kiese, Dansk Energi Management, Kraka, Sweco, Roskilde Universitet og Aalborg Universitet.

Om delrapporten Vores Samfund

Denne delrapport udgør den tredje af i alt tre delrapporter i Vores Mål og indeholder anbefalinger til nationale supplerende indikatorer for fem verdensmål, som adresserer samfundsmæssige perspektiver. De fem verdensmål omfatter: Mål 8 "Anstændige jobs og økonomisk vækst"; Mål 9 "Industri, innovation og infrastruktur"; Mål 10 "Mindre ulighed"; Mål 11 "Bæredygtige byer og lokalsamfund"; og Mål 17 "Partnerskaber for handling", som ses oplistet i nedenstående oversigt. Disse verdensmål berører udfordringer såvel som muligheder inden for økonomisk vækst, innovation, infrastruktur, ulighed samt partnerskaber etc.

De to foregående delrapporter i Vores Mål omfatter delrapporten Vores Liv, som indeholder seks verdensmål, der adresserer sundheds- og socialmæssige perspektiver (verdensmål 1, 2, 3, 4, 5 og 16) mens den anden delrapport Vores Planet omfatter seks verdensmål, der adresserer miljømæssige perspektiver (verdensmål 6, 7, 12, 13, 14 og 15). De tre delrapporter vil efter afsluttet høring blive skrevet sammen til én endelig samlet rapport, der indeholder de nationale supplerende indikatorer for de 17 verdensmål samt en baseline.

	Mål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst Verdensmål 8 handler om, at økonomien skal være i fortsat vækst. Vi skal opnå fuld beskæftigelse også for unge og personer med handicap, og produktiviteten skal øges, ligesom teknologien skal opgraderes. Det skal vel at mærke ske, uden at det går ud over miljø og klima, og samtidig med at de ansatte har gode vilkår og anstændige jobs.
	Mål 9: Industri, innovation og infrastruktur For at sikre at mennesker trives og der er økonomisk udvikling, skal industri og infrastruktur opgraderes, og innovation skal understøttes – alt sammen på et bæredygtigt grundlag. Det er essensen i verdensmål 9. Det handler om at øge brugen af rene og miljøvenlige teknologier og give små og mellemstore virksomheder adgang til lån. Der er også lagt op til at sikre bedre internet og muligheder for at dele viden.
	Mål 10: Mindre ulighed Reducer ulighed i og mellem lande. Det er det centrale budskab i verdensmål 10, hvis delmål blandt andet omfatter indkomststigninger for de dårligst stillede, inklusion, regulering af de finansielle markeder, ansvarlig migration og lige muligheder for alle i samfundet.
	Mål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund Verdensmål 11 handler om at gøre byer, lokalsamfund og boligområder inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige. Delmålene omfatter blandt andet at sikre flere mennesker adgang til en bolig, de har råd til at bo i, at skabe et bæredygtigt transportsystem, og at minimere byernes samlede miljøbelastning.
	Mål 17: Partnerskaber for handling Styrk det globale partnerskab for bæredygtig udvikling, og øg midlerne til at nå målene. Verdensmål 17 handler om partnerskaber og om, at vi løfter bedre, når vi løfter i flok og på tværs af sektorer. Delmålene inkluderer blandt andet, at vi skal fremme partnerskaber på tværs af erhvervsliv, civilsamfund og politik, og om at dele viden om teknologier. Der er også delmål om at sikre, at handel foregår frit mellem lande, om at opkræve skatter til at finansiere det nationale budget, og om at de mest udviklede lande giver udviklingsbistand til verdens mindst udviklede lande.

Om den metodiske udvikling af supplerende indikatorer

De foreslåede indikatorerne i denne delrapport er et resultat af en inddragende og medskabende proces, hvor aktører i hele Danmark har kunnet byde ind med problemstillinger og forslag til indikatorer, der er relevante at måle på i en dansk kontekst. Input fra borgere, civilsamfundsorganisationer, virksomheder, myndigheder, interesseorganisationer og videns institutioner i det danske samfund har resulteret i en lang liste med forslag til nationale supplerende indikatorer. Disse forslag er efterfølgende blevet prioriteret samt kvalificeret af nogle af Danmarks førende eksperter inden for de respektive verdensmål. De endelige forslag til supplerende indikatorer, der præsenteres i denne delrapport, afspejler dermed en bred forståelse af de enkelte verdensmål og delmål.

Alle forslag til supplerende indikatorer opfylder de centrale krav til god statistik, som er formuleret af blandt andet Danmarks Statistik, Eurostat og FN. Konkret blev der ved projektets begyndelse formuleret seks metodiske principper for indikatorerne, der kort beskrevet omhandler:

1. Relevans: Indikatoren afspejler problemstillingen i en dansk kontekst.
2. Målbarehed: Indikatoren opgøres som et tal.
3. Datatilgængelighed: Indikatoren kan opgøres med afsæt i tilgængelige datasæt.
4. Pålidelighed: Datakildens metode og indhold er veldokumenteret.
5. Accept: Indikatoren opnår opbakning fra forskere og øvrige interessenter i samfundet.
6. Ressourcer: Indikatoren kan opgøres indenfor et rimeligt ressourceforbrug.

Deloitte har sammen med partnerskabet samarbejdet med Danmarks Statistik om, at gennemgå samt kvalificere forslagene til nationale indikatorer på baggrund af disse seks principper og suppleret med egne forslag, hvor der ikke har været tilstrækkelige input. Kun forslag til indikatorer, der er irrelevante for det pågældende delmål, er fravalgt. Som sådan udtrykker forslagene i denne delrapport hele Danmarks bud på supplerende indikatorer.

Forslagene til supplerende indikatorer kan anvendes til at måle udviklingen inden for de respektive verdensmål og delmål i en dansk kontekst. Det har ikke været en del af projektet at fastsætte succeskriterier for, hvornår et mål er nået.

Øvrige forslag til indikatorer

Den inddragende proces har resulteret i mange relevante forslag til indikatorer. En væsentlig del af disse forslag opfylder desværre ikke et eller to af de seks principper, herunder især kravet om et eksisterende datasæt. Forslagene reflekterer imidlertid en forståelse af og et ønske om viden i en dansk kontekst med hensyn til de respektive verdensmål. Forslagene er derfor placeret på en liste over øvrige forslag til supplerende indikatorer, der herved fremadrettet kan besluttes at etablere ny statistik for. Den fulde oversigt over øvrige forslag findes i bilag i denne delrapport, og vil blive en integreret del af den endelige samlede rapport. Her vil det også fremgå af hvilke årsager, de øvrige forslag er frasortet.

De tværgående elementer

På tværs af verdensmål er der en række gennemgående elementer. Fx er reduktion af ulighed (*leaving no one behind*) udgangspunktet for alle verdensmål. Samtidig kan indikatorer for flere forskellige verdensmål påvirke hinanden. Dermed kan der være tilfælde, hvor en positiv udvikling i indikatorer under et verdensmål medfører en u hensigtsmæssig udvikling i indikatorer under et andet. Fx kan målet om at styrke industriens andel af beskæftigelsen og BNP (verdensmål 9) være i modstrid med indsatser for at begrænse klimaforandringer (verdensmål 13) og for at bevare og genoprette økosystemer på land (verdensmål 15) som følge af industriens negative påvirkning på miljø og klima.

De tværgående elementer vil blive behandlet i den endelige samlede rapport, der samler alle verdensmål fra de i alt tre delrapporter; Vores Liv, Vores Planet og Vores Samfund, som tidligere beskrevet i denne delrapport

Læsevejledning

I de følgende kapitler beskrives de fem verdensmål under Vores Samfund et for et, herunder både de officielle FN-definitioner samt fokusområder i form af problemstillinger relateret til de respektive delmål i en dansk kontekst. Det er disse fokusområder, der har dannet grundlag for processen med at identificere relevante danske forslag til supplerende indikatorer.

For hvert verdensmål og delmål præsenteres der mellem 1 og 4 forslag til supplerende indikatorer, som den inddragende proces har resulteret i. Desuden præsenteres et forslag til en baseline for de respektive indikatorer, hvor det på tidspunktet har været muligt at indhente de nødvendige data. Det gælder primært indikatorer, der baserer sig på offentligt tilgængelig statistik fra fx Statistikbanken.dk. Hvor muligt er udviklingen i indikatoren vist fra og med verdensmålenes vedtagelse i 2015.

Delrapporten kan betragtes som et katalog over forslag til supplerende nationale indikatorer. Samtlige forslag til supplerende indikatorer beskrives efter en fast struktur:

- Først beskrives selve **definitionen** på indikatoren.
- Herefter følger en kort **begrundelse** for relevansen af indikatoren i en dansk kontekst.
- Derefter beskrives **operationaliseringen** af indikatoren. Dvs. hvordan indikatoren konkret måles med afsæt i relevante opgørelsesmetoder og brug af pålidelige datakilder.
- Endeligt præsenteres en **baseline** for indikatoren i de tilfælde, hvor det har været muligt på dette tidspunkt.

Ved gennemgang af forslagene til supplerende indikatorer er det vigtigt at være opmærksom på, at delmålene ofte dækker over andre temaer end de, som umiddelbart er afspejlet i titlen på delmålet. Fx fokuserer delmål 9.3 på at "Adgang til informations- og kommunikationsteknologi skal øges betydeligt...". Herunder ligger et fokus på udbredelsen indenfor sundhedssektoren, hvorfor den brede inddragelse har resulteret i forslag til at måle andelen af befolkningen, som anvender velfærdsteknologi til egne målinger af blodtryk og KOL og tablets til kommunikation med sundhedspersonale.

8 Anstændige jobs og økonomisk vækst

MÅL 8

ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

Vi skal fremme vedvarende, inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse samt anstændigt arbejde til alle.

Anstændige jobs og økonomisk vækst i et globalt perspektiv

Økonomien skal være i fortsat vækst. Vi skal opnå fuld beskæftigelse også for unge og personer med handicap, og produktiviteten skal øges, ligesom teknologien skal opgraderes. Det skal vel at mærke ske, uden at det går ud over miljø og klima, og samtidig med at de ansatte har gode vilkår og anstændige arbejdsbetingelser.

Verdensmål 8 har fokus på at sikre et godt arbejdsliv til alle, hvor der både er vækst og jobs, uden at vi går på kompromis med klimaambitionerne; hvor vi er innovative og skaber nye løsninger og arbejdspladser; og hvor vi sætter effektivt ind mod de forhold, som vi ikke vil acceptere på forskellige områder: lige fra dårligt arbejdsmiljø til stop for menneskehandel og børnearbejde.

Verdensmål 8 er opdelt i 13 delmål, hvis definitioner fremgår af tabel 1

Tabel 1 Delmål under verdensmål 8

	Delmål 8.1: Skab bæredygtig økonomisk vækst Den årlige økonomiske vækst pr. indbygger skal fastholdes i overensstemmelse med nationale forhold og, især, på mindst 7 procent vækst i bruttonationalproduktet (BNP) pr. år i de mindst udviklede lande.
	Delmål 8.2: Opnå højere økonomisk produktivitet gennem teknologi og innovation Der skal opnås højere økonomisk produktivitet gennem diversificering, teknologisk opgradering og innovation, blandt andet gennem fokus på høj værditilførsel og arbejdskraftintensive sektorer.
	Delmål 8.3: Før en politik, der skaber jobs og fremmer virksomheder Der skal fremmes udviklingsorienterede politikker, der støtter produktive aktiviteter, skaber anstændige jobs, iværksætter, kreativitet og innovation, og som fremmer en formalisering og udvikling af mikro-, små- og mellemstore virksomheder, gennem bl.a. adgang til finansielle tjenesteydelser.
	Delmål 8.4: Brug ressourcerne effektivt i forbrug og produktion Frem til 2030 skal den globale ressourceeffektivitet inden for forbrug og produktion løbende forbedres, og det skal bestræbes at afkoble økonomisk vækst fra miljøforringelse, i overensstemmelse med de 10-årige ramme-programmer for bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre, med de udviklede lande i spidsen.

	Delmål 8.5: Skab fuld beskæftigelse og anstændigt arbejde med lige løn Inden 2030 skal der opnås fuld og produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde for alle kvinder og mænd, herunder også unge og personer med handicap, og med lige løn for arbejde af samme værdi.
	Delmål 8.6: Hjælp unge i arbejde, uddannelse og praktik Inden 2020 skal andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse væsentligt reduceres.
	Delmål 8.7: Afskaf moderne slaveri, menneskehandel og børnearbejde Der skal træffes øjeblikkelige og effektive foranstaltninger for at udrydde tvangsarbejde, moderne slaveri og menneskehandel og for at sikre forbud mod og afskaffelse af de værste former for børnearbejde, herunder rekruttering og anvendelse af børnesoldater, og for at udrydde børnearbejde i alle dens former inden 2025.
	Delmål 8.8: Beskyt arbejdstagerrettigheder, og skab sikre arbejdsmiljøer Arbejdstagernes rettigheder skal beskyttes og et sikkert og stabilt arbejdsmiljø for alle arbejdstagere skal fremmes, herunder for migrantarbejdere, især kvindelige migranter, og dem i usikre beskæftigelsesforhold.
	Delmål 8.9: Støt op om bæredygtig turisme Inden 2030 skal der udformes og gennemføres politikker, der fremmer bæredygtig turisme, som skaber arbejdspladser og fremmer lokal kultur og produkter.
	Delmål 8.10: Giv alle adgang til banker, forsikring og finansielle tjenesteydelser Indenlandske finansielle institutioners kapacitet for at fremme og udvide adgang til bankforretninger, forsikring og finansielle tjenesteydelser for alle skal styrkes.
	Delmål 8.a: Støt 'Aid for trade' Handelsrelateret bistand til udviklingslandene skal øges, især til de mindst udviklede lande, bl.a. gennem den Styrkede Integrerede Ramme for Handelsrelateret Faglig Bistand til de Mindst Udviklede Lande.
	Delmål 8.b: Udarbejd en global strategi for at få unge i arbejde Inden 2020 skal der udvikles og igangsættes en global strategi for at få unge i arbejde, og Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) Globale Jobpakt skal gennemføres.

Anstændige jobs og økonomisk vækst i et dansk perspektiv

I et globalt perspektiv anses det danske arbejdsmarked for at være på et højt niveau ift. at sikre gode arbejdsbetingelser og en høj produktivitet. Den danske arbejdsmarkedsmodel, flexicurity-modellen, er en inspiration for arbejdsmarkedsreformer i mange andre lande. Vækstraterne i et rigt land som Danmark er af gode grunde ikke så høje som i nogle udviklingslande, og enkelte af FN's delmål kræver derfor en oversættelse til en dansk kontekst. Generelt set er delmålene alle relevante i Danmark, og borgere og interessenter har i forbindelse med inddragelsesaktiviteterne foreslået fokusområder og indikatorer til næsten alle delmål. Der var især mange forslag til delmål 8.5, der både handler om at sikre lige adgang til arbejdsmarkedet for forskellige grupper i samfundet og om et godt arbejdsliv uden stress.

I det følgende præsenteres de respektive delmåls fokusområder. Først præsenteres de eksisterende fokusområder, som de er tiltænkt i delmålene, og dernæst præsenteres de supplerende fokusområder, der er relevante i en dansk kontekst. Områderne er fordelt på verdensmålets tolv delmål.

Delmål 8.1: Skab bæredygtig økonomisk vækst

Dette delmål handler om klassisk økonomisk vækst og FN-indikatoren måler på realvæksten i bruttonationalproduktet (BNP), som er den mest udbredte målestok for dette i nationaløkonomiske fremstillinger.

For udviklingslandene er det i delmålet præciseret, at 7 pct. årlig vækst skal efterstræbes, men der står samtidig, at væksten skal fastholdes i overensstemmelse med nationale forhold.

Det er årtier siden, at vi har haft sådanne vækstrater i Danmark, og 7 pct. er der ingen der forestiller sig er en relevant ambition for et udviklet land som Danmark: hér handler det om bæredygtig vækst. Man taler ofte om miljømæssig og social bæredygtighed, men da disse er i fokus for delmål 8.4 - 8.8, er det aspekter af den økonomiske bæredygtighed det handler om i delmål 8.1.

Delmål 8.2: Opnå højere økonomisk produktivitet gennem teknologi og innovation

Delmålet handler om at opnå højere økonomisk produktivitet gennem diversificering, teknologisk opgradering og innovation, blandt andet gennem fokus på høj værditilførsel og arbejdskraftintensive sektorer.

FN-indikatoren for delmål 8.2 ligger i naturlig forlængelse af indikatoren for delmål 8.1, og måler realvækst i BNP set i forhold til hver beskæftiget person. Det er lidt en anden målestok end den mest gængse målestok for arbejdsproduktivitet i Danmark, der tager udgangspunkt i merværditilvæksten per arbejdet time (og ikke per beskæftiget person).

De foreslåede supplerende indikatorer fokuserer på innovation og iværksætteri. Hvordan kan vi måle om vi er innovative i Danmark? Et vigtigt hensyn for indikatorforslag har været at kunne skelne mellem nystartede virksomheder og enkeltmandsvirksomheder, der ikke er vokset frem pga. nye innovative idéer. Der ses også på dynamikken mellem raten for nystartede og afgangene af virksomheder i markedet, lige som forholdene omkring at etablere nye virksomheder er vigtige for en styrket konkurrenceevne. Endelig er opkvalificering af arbejdskraften via efteruddannelse en vigtig forudsætning for at bibeholde et højt niveau for innovation.

Delmål 8.3: Før en politik, der skaber jobs og fremmer virksomheder

Delmålet handler om at fremme udviklingsorienterede politikker, der støtter produktive aktiviteter, skaber anstændige jobs, iværksætteri, kreativitet og innovation, og som fremmer en formalisering og udvikling af mikro-, små- og mellemstore virksomheder, gennem bl.a. adgang til finansielle tjenesteydelser.

FN-indikatoren fokuserer på beskæftigelse i den uformelle sektor uden for landbruget: Dvs. løsarbejdere og selvstændige, hvis arbejde og indkomst ikke er registreret. Det er en relevant indikator i udviklingslande, der står foran en industrialisering, og hvor store ungdomsårgange skal finde eller skabe sine indtægter andre steder end i landbruget.

Den uformelle sektor er dog ret lille i Danmark og langt størstedelen af arbejdsstyrken er allerede i dag beskæftiget uden for landbruget. Mange forslag er rettet mod fx efteruddannelse og brancheskift.

Delmål 8.4: Brug ressourcerne effektivt i forbrug og produktion

Delmålet handler om at afkoble økonomisk vækst fra miljøforringelse, og at de udviklede lande skal stå i spidsen for denne forbedring af den globale ressourceeffektivitet inden for forbrug og produktion. Der er stort sammenfald mellem dette delmål og andre delmål under verdensmål 9 og 12.

Der er to FN-indikatorer. Den ene indikator måler på materialers miljøaftryk sat i forhold til indbyggertal og BNP, og den anden indikator måler på indenlandsk materialeforbrug sat i forhold til indbyggertal og BNP.

I Danmark er der i disse år meget fokus på klima, på sortering af affald og genanvendelse af ressourcer. Det er især på disse områder, at borgere og interessenter har foreslået supplerende danske indikatorer.

Delmål 8.5: Skab fuld beskæftigelse og anstændigt arbejde med lige løn

Delmålet handler om at opnå fuld og produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde for alle kvinder og mænd, herunder også unge og personer med handicap, og med lige løn for arbejde af samme værdi.

FN-indikatorerne måler på den gennemsnitlige timeløn og ledighedsgraden for henholdsvis kvinder og mænd opgjort efter alder og personer med handicap.

Ligeløn blev især diskuteret i inddragelsesaktiviteterne under mål 5 "Ligestilling mellem kønnene", og er ét af forslagene til supplerende indikatorer for dette mål. For mål 8.5 har forslagene sigtet mod beskæftigelsen hos særlige grupper fx handicappede, socialt udsatte, etniske minoriteter, deltidsansatte. I delmålet for anstændigt arbejde har fokus været på især stress.

Delmål 8.6: Hjælp unge i arbejde, uddannelse og praktik

Delmålet har en kortere tidsfrist end de fleste: Allerede inden 2020 skal andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse væsentligt reduceres.

FN-indikatoren måler meget naturligt på andelen af unge (15-24 år), som ikke er under uddannelse, i beskæftigelse eller i træning.

Denne indikator er relevant i en dansk kontekst. De fleste supplerende forslag er gået på en opdeling af den eksisterende indikator fx ift. køn eller forældres uddannelsesbaggrund og beskæftigelsesgrad.

Delmål 8.7: Afskaf moderne slaveri, menneskehandel og børnearbejde

Dette delmål handler om at udrydde børnearbejde i alle dens former inden 2025 (herunder rekruttering og anvendelse af børnesoldater) og sætte effektivt ind mod tvangsarbejde, moderne slaveri og menneskehandel. FN-indikatoren måler på andel og antal af børn i alderen 5-17 år, der er involveret i børnearbejde, opdelt på køn og alder.

Problemstillingen om børnearbejde globalt set skal ikke forveksles med børn og unges fritidsjob. Delmålet handler om børn, der pga. forældrenes fattigdom arbejder under tvangslignende og ikke børneegnede forhold. Moderne slaveri i den forstand har vi ikke i Danmark, men sager om menneskehandel og slavelignende arbejdsforhold dukker op inden for forskellige brancher fra tid til anden. Manglende datakilder er dog en særlig udfordring for supplerende indikatorer på dette område.

Delmål 8.8: Beskyt arbejdstagerrettigheder, og skab sikre arbejdsmiljøer

Arbejdstagernes rettigheder skal beskyttes, og et sikkert og stabilt arbejdsmiljø for alle arbejdstagere skal fremmes, herunder for migrantarbejdere, især kvindelige migranter, og dem i usikre beskæftigelsesforhold.

FN-indikatorerne for dette delmål måler på i) hyppighed af dødelige og ikke-dødelige arbejdsulykker og ii) stigning i national efterlevelse af arbejdstagerrettigheder (foreningsfrihed og kollektive overenskomstforhandlinger), begge dele fordelt på køn og migrantstatus.

Indikatorforslag i inddragelsesaktiviteterne handlede om social dumping, trivsel, organiseringsgrad og opdeling på alder, køn og branche for indikatoren om arbejdsskader.

Delmål 8.9: Støt op om bæredygtig turisme

Dette delmål handler om at gennemføre politikker, der fremmer bæredygtig turisme, som skaber arbejdspladser og fremmer lokal kultur og produkter.

Der er to FN-indikatorer til delmålet: i) Værditilvækst i turistindustrien i forhold til det samlede BNP og vækstraten, ii) Antal af arbejdspladser i den bæredygtige turismeindustri som en andel af den samlede andel af arbejdspladser i turismeindustrien.

I Danmark har bæredygtig turisme fx været diskuteret ift. masseturisme på særlige byområder af København eller krydstogtskibe, hvor motorerne kører når de ligger til kaj. I en dansk kontekst har man ikke debatteret ødelæggelse af naturområder eller særlige lokale kulturer, som er problemstillinger man kender fra andre lande. Bæredygtighed i turismeerhvervet handler i en dansk kontekst om det samme som bæredygtighed i andre brancher, og det er især miljømæssig bæredygtighed der har været forslået indikatorer på: Fx CO₂-aftryk per overnatning og miljøcertificering af hoteller.

Delmål 8.10: Giv alle adgang til banker, forsikring og finansielle tjenesteydelser

Delmålet handler om at styrke finansielle institutioners kapacitet til at udvide adgangen til bankforretninger, forsikring og finansielle tjenesteydelser for alle.

Der er to FN-indikatorer: i) Antal af kommercielle bankfilialer og pengeautomater pr. 100.000 voksne ii) Andel af voksne (15 år og opefter) med en konto i en bank eller anden finansiell institution, eller hos en mobil-pengetjeneste-udbyder.

I Danmark har selv børn med fritidsjob en NemKonto. Men alle har ikke nødvendigvis forsikring. Digitaliseringen af bankforretninger og betalingsmidler kunne også være relevant at følge i en dansk kontekst.

Delmål 8.a: Støt 'Aid for trade'

Delmålet sigter mod at øge den handelsrelaterede bistand til udviklingslandene, og FN-indikatoren måler direkte på forpligtelser og udbetalinger af handelsrelateret bistand, uden at det dog er præciseret hvordan, der skal måles på dette. Er det fx i kroner og ører eller antal forpligtelser? Og hvornår er en forpligtelse eller udbetaling handelsrelateret?

De ovennævnte usikkerheder med forståelsen af delmålet gør det også vanskeligt at finde supplerende indikatorer, der vil kunne afdække et dansk bidrag til handelsrelateret bistand. I denne sammenhæng spiller EU en afgørende rolle på vegne af Danmark ift. indgåelse af handelsaftaler med de afrikanske lande.

Delmål 8.b: Udarbejd en global strategi for at få unge i arbejde

Delmålet udtrykker en ambition om, allerede inden 2020, at udvikle og igangsætte en global strategi for at få unge i arbejde.

FN-indikatoren måler på tilstedeværelsen af en udviklet og operationaliseret national strategi for at få unge i arbejde, som en særskilt del af den nationale strategi for beskæftigelse.

Supplerende indikatorer til verdensmål 8

Med afsæt i delmålenes danske fokusområder foreslås nedenstående liste over supplerende indikatorer under verdensmål 8.

Tabel 2. Liste over foreslåede supplerende indikatorer under verdensmål 8

Delmål	Supplerende indikator
8.1. Skab bæredygtig økonomisk vækst	8.1.i. Arbejdsproduktivitet
8.2. Opnå højere økonomisk produktivitet gennem teknologi og innovation	8.2.i. Virksomhedsdynamik
	8.2.ii. Konkurrenceevne
8.3. Før en politik, der skaber jobs og fremmer virksomheder	8.3.i. Iværksætteri
8.4. Brug ressourcerne effektivt i forbrug og produktion	8.4.i. Earth overshoot day
	8.4.ii. Ressourceproduktivitet
8.5. Skab fuld beskæftigelse og anstændigt arbejde med lige løn	8.5.i. Arbejdspladsers indsats for et bedre arbejdsmiljø
	8.5.ii. Arbejdsrelateret stress
	8.5.iii. Andel af virksomheder der har ansatte på særlige vilkår
8.6. Hjælp unge i arbejde, uddannelse og praktik	8.6.i. Dimittendledighed
	8.6.ii. Erhvervsuddannedes situation efter færdiggjort uddannelse
8.7. Afskaf moderne slaveri, menneskehandel og børnearbejde	NA
8.8: Beskyt arbejdstagerrettigheder, og skab sikre arbejdsmiljøer	8.8.i. Arbejdsulykker
8.9: Støt op om bæredygtig turisme	8.9.i. Antal Green Key-certificerede hoteller
8.10: Giv alle adgang til banker, forsikring og finansielle tjenesteydelser	NA
8.a: Støt 'Aid for trade'	8.a.i Støtte til udviklingslandenes handelspolitik og -regulering
8.b: Udarbejd en global strategi for at få unge i arbejde	NA

Delmål 8.1.

Skab bæredygtig økonomisk vækst

Indikator 8.1.i. Arbejdsproduktivitet

Væksten i arbejdsproduktiviteten i Danmark har siden 1990'erne været aftagende. Fra 2018 er den dog begyndt at stige igen, især i den private sektor.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at skabe bæredygtig økonomisk vækst. Som beskrevet indledningsvist sigter delmål 8.4-8.7 på social og miljømæssig bæredygtighed, mens 8.1 handler om økonomisk bæredygtighed og FN-indikatoren måler på bruttonationalproduktet (BNP) per indbygger, som er den mest almindelige og brugte indikator for en nations økonomiske vækst.

Arbejdsproduktiviteten er defineret som værditilvækst per arbejdstime også benævnt timeproduktiviteten. En stigning er et udtryk for, at der bliver skabt mere værdi ved samme eller et mindre arbejdsinput. Den er valgt som en supplerende indikator, da den er en veletableret målestok for en økonomisk grundlæggende sundhedstilstand. Danmarks høje velfærd er fx ofte blevet begrundet i vores høje beskæftigelse og høje arbejdsproduktivitet, og en svag produktivitetsvækst var baggrunden for Produktivitetskommissionens arbejde i 2012-2014. Arbejdsproduktiviteten er også et vigtigt nøgletal i det danske nationalregnskab.

Operationalisering

Den supplerende indikator er defineret som bruttoværditilvæksten pr. arbejdstime.

Konkret opgøres indikatoren på arbejdsproduktiviteten for den samlede økonomi og for den private sektor særskilt samt for brancher i den private sektor.

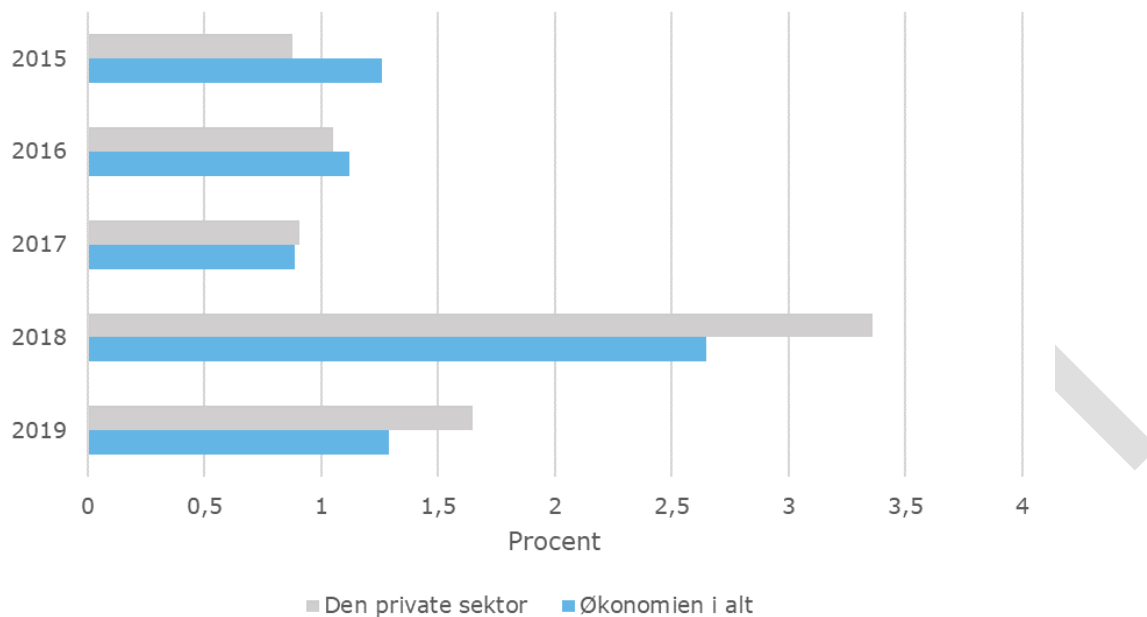
Indikatoren opgøres på følgende brancher:

- Landbrug, skovbrug og fiskeri
- Råstofindvinding
- Industri
- Energiforsyning
- Vandforsyning og renovation
- Bygge og anlæg
- Handel
- Transport
- Hoteller og restauranter
- Information og kommunikation
- Finansiering og forsikring
- Ejendomshandel og udlejning
- Vidensservice
- Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service

Data opgøres med afsæt i Danmark Statistik, NP23.

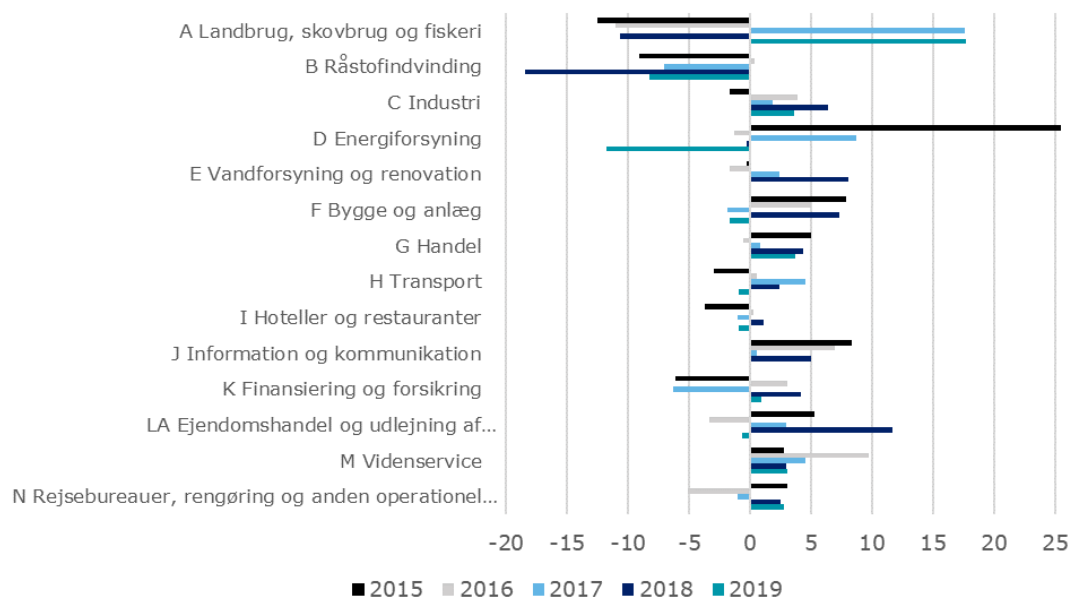
Baseline

Figur 1. Arbejdsproduktiviteten for Danmarks totale økonomi og den private sektor (pct.).

Note. Figuren viser den årlige vækst i arbejdsproduktiviteten i perioden 2015 - 19. **Kilde.** Danmarks Statistik NP23

Figur 2. Arbejdsproduktiviteten inden for brancher (årlig vækst i pct.)

Note: Årlig vækst i arbejdsproduktiviteten efter branche og prisenhed. Data er fra 2015-2019 **Kilde:** Danmarks Statistik NP23

Delmål 8.2.

Opnå højere økonomisk produktivitet gennem teknologi og innovation

Indikator 8.2.i. Virksomhedsdynamik

Danmark har en høj virksomhedsdynamik sammenlignet med andre europæiske lande.

Begrundelse for indikator

Virksomhedsdynamik er et begreb, der bruges til at beskrive innovationskraften i en økonomi. Virksomhedsdynamikken kan opdeles i tre dele: omfordeling af ressourcer mellem etablerede virksomheder, indtræden af nye virksomheder og ophør af virksomheder. Den foreslåede indikator måler på de sidste to aspekter: Indtræden og ophør.

Til sammenligning med andre vesteuropæiske lande, har Danmark en høj indtræden og høj afgang af nystartede virksomheder. I perioden 2001 til 2009 stod virksomhedsdynamik for ca. halvdelen af den danske produktivitetsudvikling.

Operationalisering

Indikatoren er en kombination af antallet af nystartede (nedlukkede virksomheder divideret med antallet af virksomheder i alt), kaldet tilgangsrate samt antallet af de nystartede virksomheder, som er langtidsholdbare, fx om de lever efter tre år.

Følgende vejledning skal bruges for at udlede raterne (eksemplet er for år 2014):

Tilgangsraten:

- A. Virksomheder startet i 2014
- B. Virksomheder startet i 2014, som er overlevet til 2017
- C. Population af aktive virksomheder i 2014

De to søjler beregnes som $(A-B)/C$ og B/C .

Afgangsraten:

- a) Virksomheder som ophører i år 2016
- b) Virksomheder startet i 2014, som overlevede til 2016, men som ikke eksisterer i 2017
- c) Virksomheder startet i 2015, som overlevede til 2016, men som ikke eksisterer i 2017
- d) Virksomheder startet i 2016, som ikke eksisterer i 2017
- e) Population af aktive virksomheder i 2016

De to søjler beregnes nu som $(a-b-c-d)/e$ og $(b+c+d)/e$.

Baseline

Afventer data.

Indikator 8.2.ii. Erhvervsklima

Generelt og over de seneste 5 år har Danmark haft et af verdens bedste erhvervsklimaer, som gør landet til et attraktivt sted at starte ny virksomhed og drive forretning.

Begrundelse for indikator

Verdensbankens indikator "At drive virksomhed"¹ er et internationalt anerkendt mål for, hvor let det er at etablere eller drive en virksomhed. Indikatoren er derfor valgt til at måle erhvervsklimaet i Danmark set i forhold til andre lande. Metoden til bestemmelse af rangeringen er baseret på en vurdering af forskellige delområder: nemhed i at opstarte en virksomhed, hyre ansatte, håndtere byggetilladelser, få adgang til el, registrere ejendom, få adgang til kredit, beskyttelse af mindre investorer, betaling af skatter, handel på tværs af landegrænser, håndhævelse af kontrakter og løse insolvensproblemer. Danmark ligger oftest i toppen af rangeringen. Det er især på områder som at starte en ny virksomhed, få adgang til kredit og håndhævelse af kontrakter, at Danmark vurderes højt.

Operationalisering

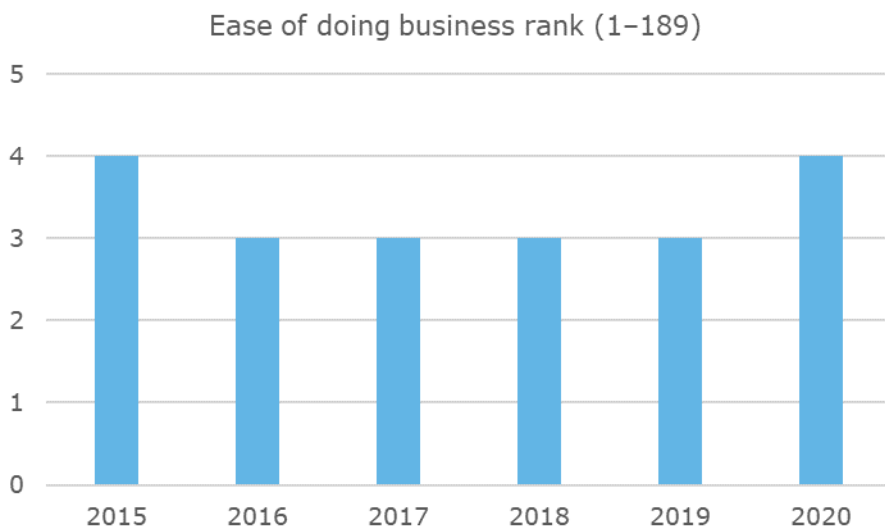
Indikatoren opgøres som Danmarks placering på Verdensbankens 'Ease of Doing Business Ranking'. Over tid kan der være foretaget justeringer til scoringsmetoden, og derfor er rangeringen valgt som indikator, således at indikatoren bliver metodeuafhængig.

De sidste 5 år har rangeringen baseret sig på 10 delområder. Det foreslås at følge selve scoren af Danmark på de forskellige delområder, som supplement til den samlede rangering, da det giver en bedre viden om, hvor der ifølge Verdensbanken er fremgang og eventuel tilbagegang i erhvervsklimaet i Danmark.

Data opgøres med afsæt i Verdensbankens 'Ease of Doing Business Ranking'.

Baseline

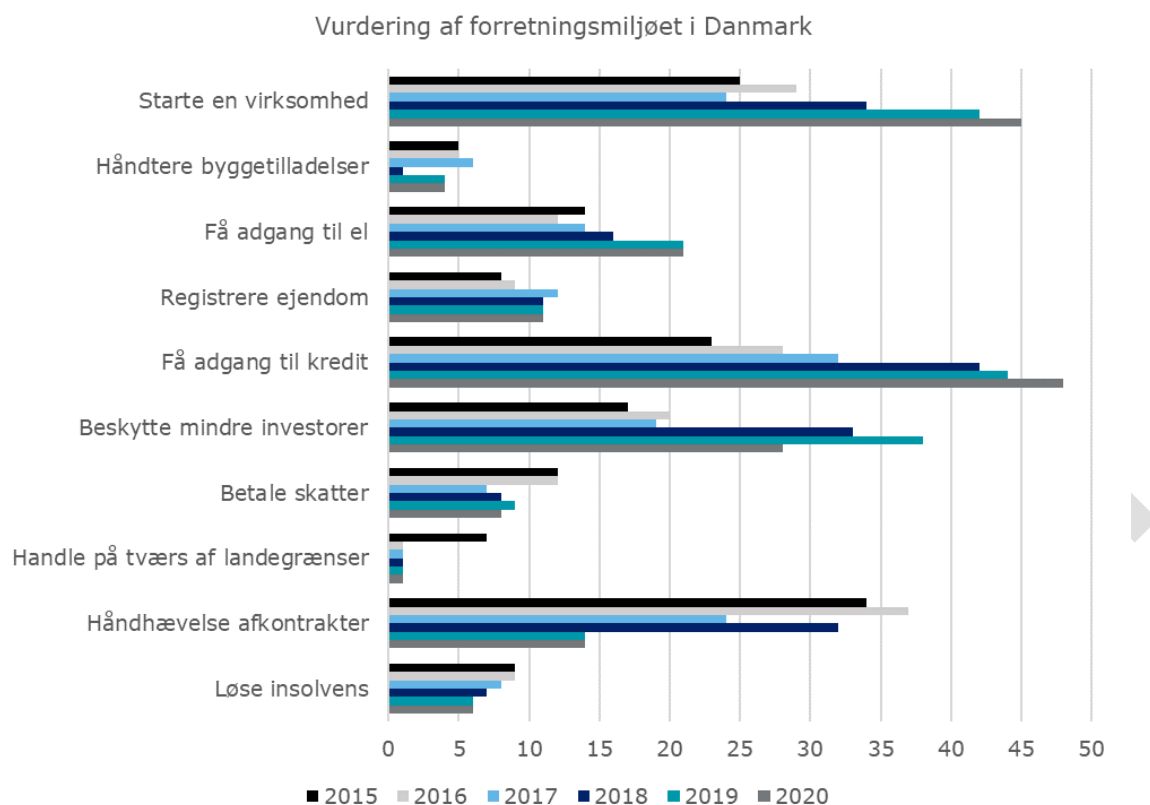
Figur 3. Vurdering af erhvervsklimaet i Danmark (rank)

Note. Figuren viser Danmarks placering i forhold til erhvervsklimaet blandt 189 af verdens økonomier i perioden 2015-20. **Kilde.** World Bank Doing Business.

¹ Ease of doing business

Figur 4. Danmarks score på diverse områder relateret til erhvervsklima

Note. Figuren viser i perioden 2015 – 20 Danmarks score for de forskellige områder som indgår i den samlede vurdering og ranking af landes forretningsmiljø. **Kilde.** World Bank Doing Business.

Delmål 8.3.

Før en politik, der skaber jobs og fremmer virksomheder

Indikator 8.3.i. Virksomhedsfremme

Der er stor geografisk spredning på vækstiværksættere i Danmark. Langt hovedparten findes i Region Hovedstaden. Mellem 2015 til 2017 har der på nationalt plan været et varierende antal af vækstiværksættere. Generelt ser 2016 ud til at have været et positivt år for både iværksættere og vækstvirksomheder.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at skabe gunstige betingelser for virksomhedsvækst og dermed jobskabelse. Dette kan i en dansk kontekst belyses ud fra dels antal vækstiværksættere og vækstvirksomheder.

Vækstiværksættere defineres som nye virksomheder inden for markedsmæssige erhverv, der har 5 eller flere ansatte to år efter deres etablering og en gennemsnitlig årlig vækst på mere end 10 pct. i de følgende 3 år. Antal vækstiværksættere sættes i forhold til det samlede antal nye virksomheder i startåret med mindst 5 ansatte.

Vækstvirksomheder defineres som virksomheder inden for private byerhverv, der har haft en gns. årlig vækst i antallet af ansatte på mindst 10 pct. over en treårig periode, og som har mindst 10+ ansatte i starten af vækstperioden.

De to indikatorer er foreslået, da de begge kan betragtes som udtryk for jobskabelse, dvs. vækst i nyansættelser.

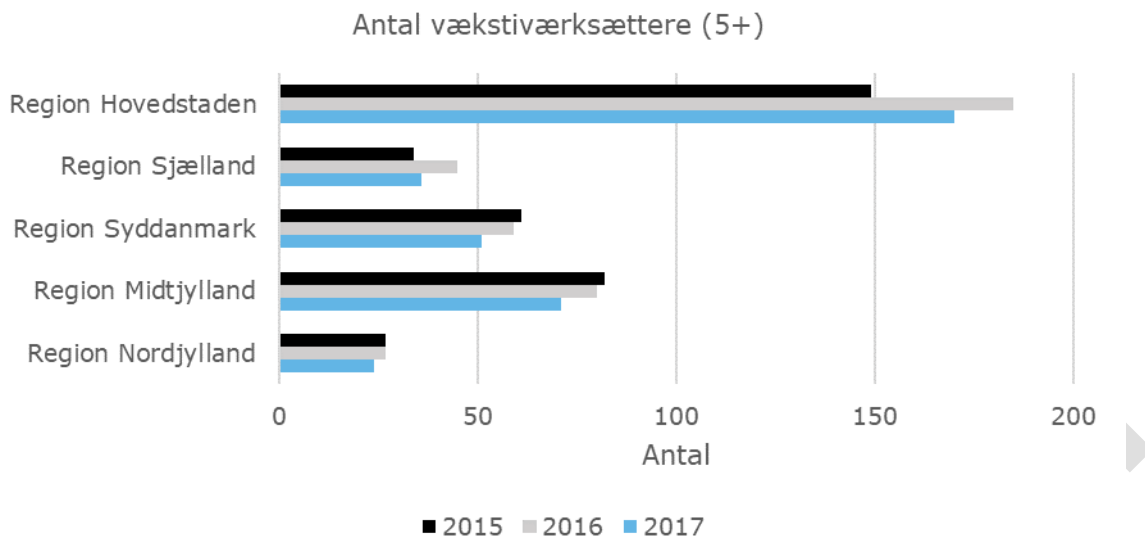
Operationalisering

Den supplerende indikator foreslås operationaliseret for 1) vækstiværksættere og 2) vækstvirksomheder opgjort på regioner.

Data baseres på Erhvervsstyrelsens Regionale Statistikbank, Regional Udvikling.

Baseline

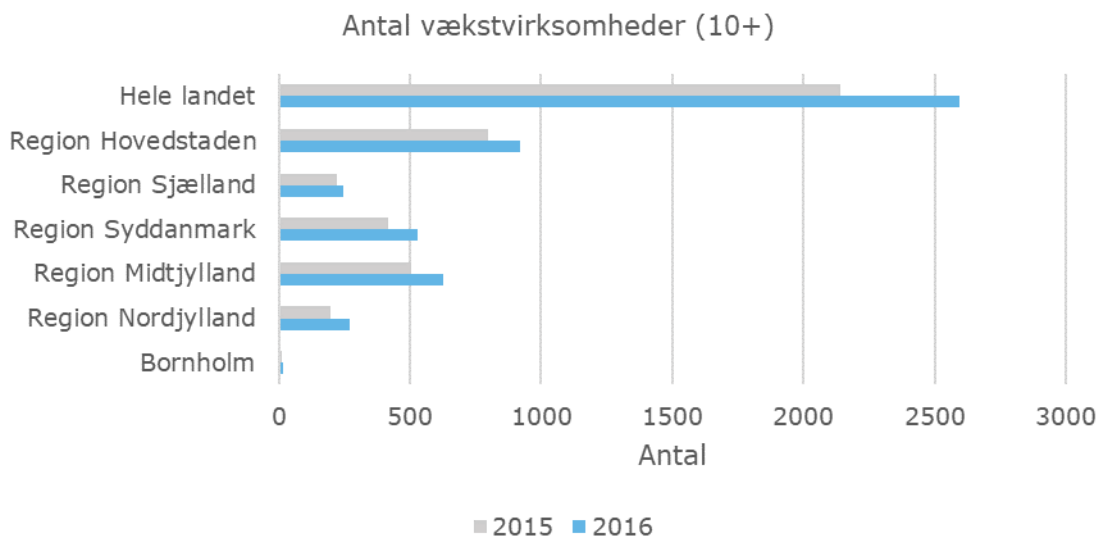
Figur 5. Antal vækstiværksættere med mere end fem ansatte efter regioner (antal)

Note: Figuren viser antal af vækstiværksættere med mere end fem ansatte efter regioner. Data er fra 2015 – 2017.

Kilde: Erhvervsstyrelsen, Regional Statistikbank – Regional Udvikling.

Figur 6. Antal vækstvirksomheder med mere end 10 ansatte efter regioner (antal)

Note: Figuren viser antal af vækstvirksomheder med mere end 10 ansatte efter regioner. Data er fra 2015 – 2016.

Kilde: Erhvervsstyrelsen, Regional Statistikbank – Regional Udvikling

Delmål 8.4.

Brug ressourcerne effektivt i forbrug og produktion

Indikator 8.4.i. Earth overshoot day

I 2020 havde Danmark på blot 3 måneder forbrugt alle de naturressourcer, som vores landareal er i stand til at producere på et år.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at virksomheder og forbrugere skal bruge ressourcer effektivt og med omtanke. Earth overshoot day er en målestok for forbruget af jordens naturressourcer og angives ved en dato for et indeværende år, hvor ressourcerne er opbrugt. I Danmark betegnes dagen også som "overtræksdagen".

Den supplerende indikator er internationalt blevet beregnet gennem flere årtier. I forhold til den generelle befolknings stigende opmærksomhed omkring ressourceforbrug og de følger, det har på både vores nære og globale miljø, er det et begreb, som flere og flere er opmærksomme på.

Operationalisering

Indikatoren operationaliseres som datoen i et år, hvor landets naturressourcer er opbrugt.

Earth overshoot day bestemmes ud fra landets økologiske fodaftryk og dets globale biokapacitet. Det økologiske fodaftryk måler, hvor stort et aftryk et lands ressourceforbrug sætter i naturen. Biokapaciteten er landets forråd af naturlige ressourcer.

Fastsættelsen af overshoot day er følgende:

$$\text{Økologisk fodaftryk/biokapaciteten} * 365$$

Indikatoren opgøres på baggrund af data fra Global Footprint Network ².

Baseline

I 2020 er Danmarks overshoot day den 28.marts³.

² <https://www.footprintnetwork.org/>

³ Den danske overshoot day er beregnet til 88 dage fra årsskiftet. Den 28. marts er dermed skæringsdagen, hvor Danmark med dets økologiske fodaftryk har opbrugt landets naturressourcer for det indeværende år.

Indikator 8.4.ii. Ressourceproduktivitet

Industrien er den branche, der bruger flest ressourcer i produktionen i Danmark, men er samtidig én af de mest ressourceeffektive brancher.

Begrundelse for indikator

Ressourceproduktivitet er et udtryk for forholdet mellem produktionsværdien og det input af varer, der anvendes i produktionen. Indikatoren er relevant som mål for, hvor effektivt virksomhederne udnytter ressourcerne og i forhold til produktionens bæredygtighed. Danmarks Statistik offentliggør statistik om virksomhedernes ressourceforbrug i produktionen for hver branche, hvilket gør det muligt at forstå hvor ressourceforbruget er størst og mest effektivt.

Den foreslåede indikator er et godt supplement til FN-indikator 8.4.2, der måler på det indenlandske vareforbrug, fordi ressourceforbruget i produktionen hér sættes i forhold til effektiviteten, og vil derfor, i højere grad end FN-indikatoren, kunne bruges til at træffe beslutninger, der øger ressourceeffektiviteten.

Operationalisering

Den supplerende indikator foreslår at måle ressourceproduktiviteten på to aspekter: Ressourceforbruget for at følge det samlede ressourceforbrug i økonomien og bruttotilvæksten, som er en faktor, der udtrykker effektiviteten i produktionen

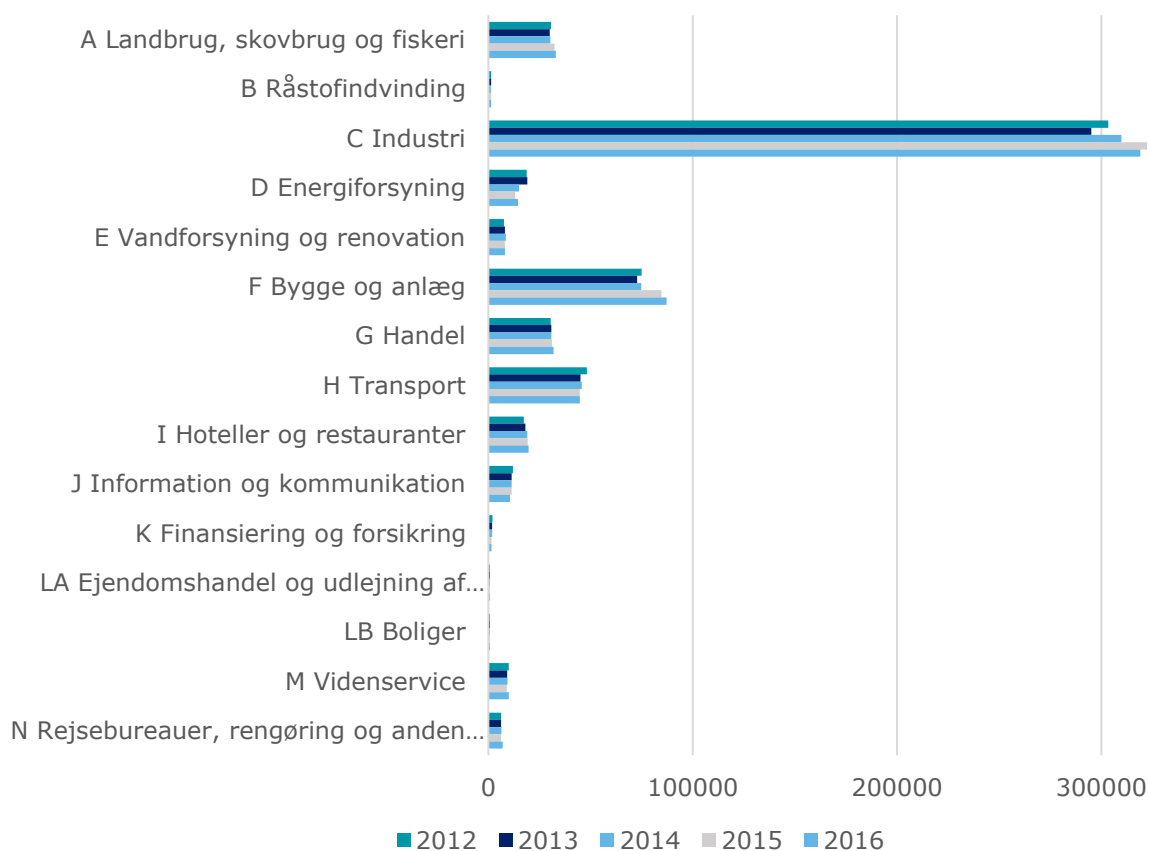
Indikatoren opgøres på følgende brancher:

- Landbrug, skovbrug og fiskeri
- Råstofindvinding
- Industri
- Energiforsyning
- Vandforsyning og renovation
- Bygge og anlæg
- Handel
- Transport
- Hoteller og restauranter
- Information og kommunikation
- Finansiering og forsikring
- Ejendomshandel og udlejning
- Videnservice
- Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service

Data opgøres med afsæt i Danmark Statistik, RP01.

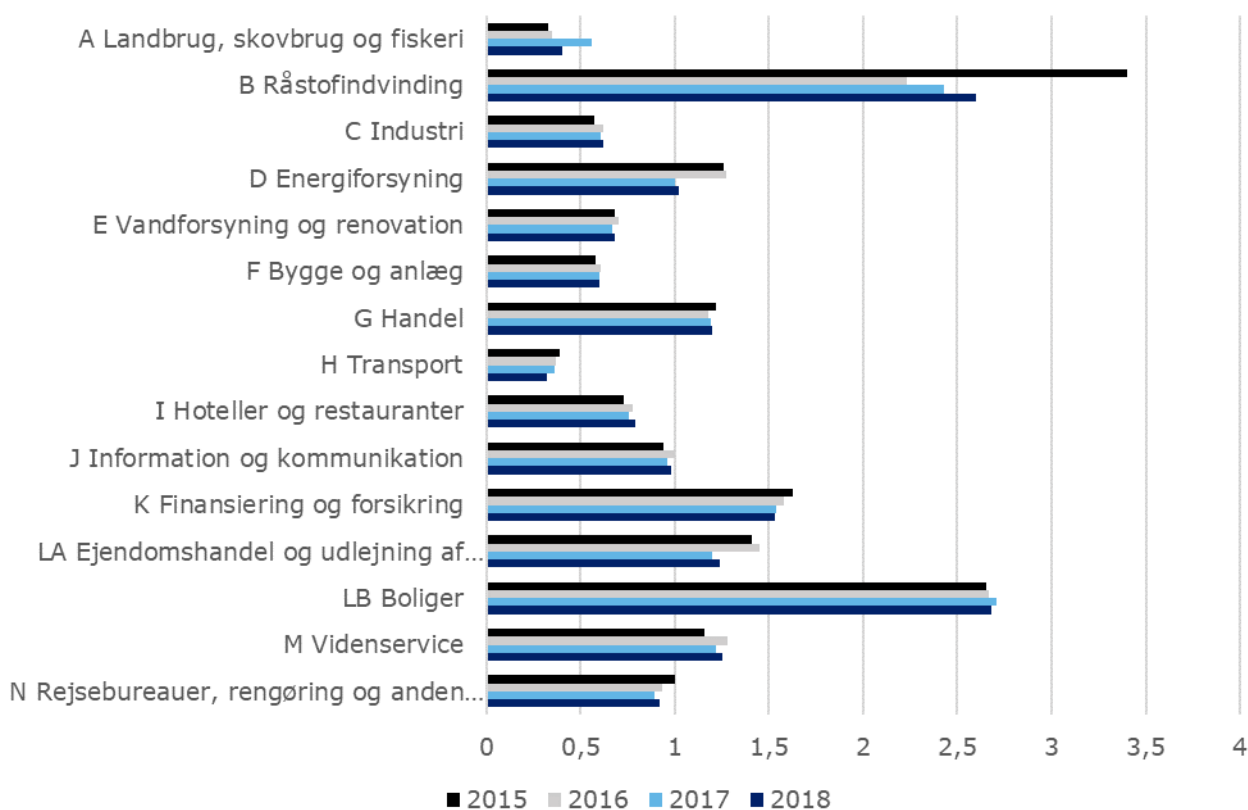
Baseline

Figur 7. Ressourceforbruget på produktion af varer for hver branche i den private sektor (mio. kr.)

Note: Figuren viser Ressourceproduktiviteten for varer i løbende 2010-priser, inddelt efter brancher. Data er fra 2012-2016. **Kilde:** Danmarks Statistik RP01

Figur 8. Bruttoværditilvæksten pr. forbrug for varer og tjenesteydelser. Fordelt pr. branche i den private sektor (faktor)

Note: Figuren viser bruttoværditilvæksten pr. forbrug på varer og tjenesteydelser opdelt efter brancher. Data er fra 2015-2018. **Kilde:** Danmarks Statistik RP02.

Delmål 8.5.

Skab fuld beskæftigelse og anstændigt arbejde med lige løn

Indikator 8.5.i. Arbejdspladsers indsats for et bedre arbejdsmiljø

Næsten 50 pct. af Danmarks arbejdsstyrke vurderer, at arbejdsmiljøet bliver prioriteret "i nogen grad" og ca. 25 pct. mener, at der i "høj grad" bliver vist prioritering af forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer. Der er en svag stigning i andelen af medarbejdere, der oplever, at deres arbejdsplads prioriterer arbejdsmiljøet.

Begrundelse for indikator

Et godt arbejdsmiljø kræver både at medarbejderne gør en indsats, og at ansættelsesstedet sætter gode rammer for arbejdet og prioriterer et godt arbejdsmiljø. Den foreslåede supplerende indikator, måler på det sidste aspekt.

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø foretager hver andet år en stor spørgeskemaundersøgelse af arbejdsmiljøet på danske arbejdspladser, der omfatter ca. 40.000 besvarelser. Undersøgelsen benævnes "Arbejdsmiljø og helbred i Danmark". Et af spørgsmålene heri fokuserer på de ansattes oplevelse af, om deres arbejdsplads prioriterer arbejdsmiljøet.

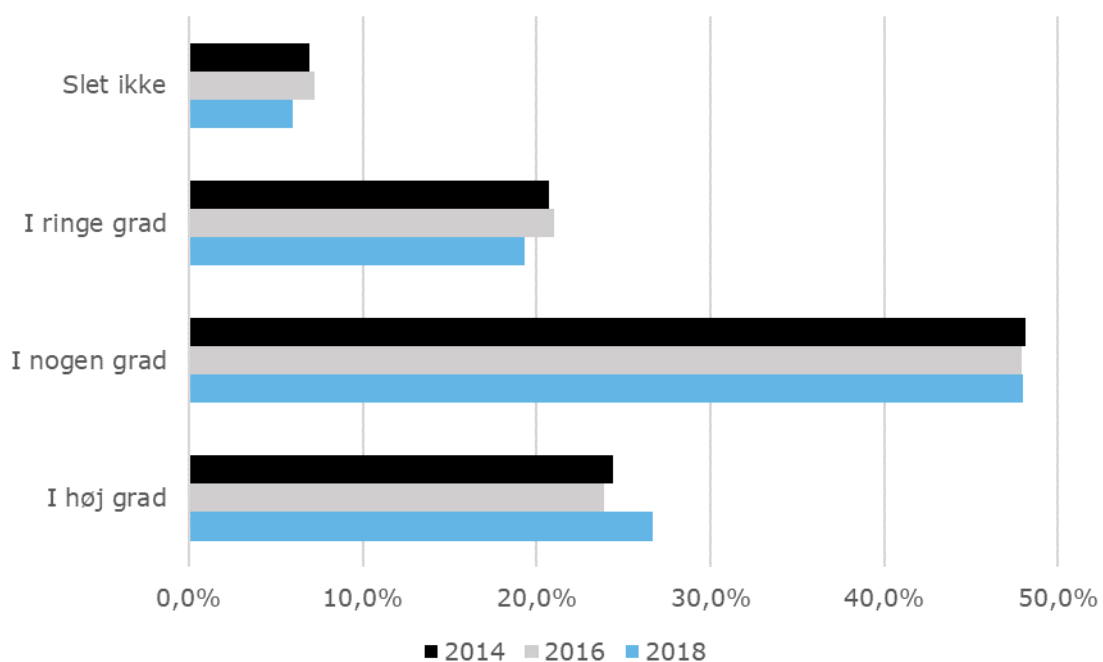
Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som andel af personer, der svarer 'Højt' på spørgsmålet "I hvilken grad prioriterer din arbejdsplads forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer højt?"

Indikatoren baseres på data fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA).

Baseline

Figur 9. Arbejdspladsernes prioritet af arbejdsmiljø (procent)

Note: Figuren viser andel besvarelser fra ansatte, der vurderer i hvor høj grad deres arbejdsplads prioriterer arbejdsmiljøet. **Kilde:** <https://arbejdsmiljodata.nfa.dk/>

Indikator 8.5.ii. Arbejdsrelateret stress

Færre personer oplever stress i forbindelse med deres arbejde, mens flere oplever stress forbundet til privatlivet.

Begrundelse for indikator

Stress er et af de mest omtalte problemer på det danske arbejdsmarked. Stress bliver et problem, når det bliver en permanent tilstand. Stress er forbundet med både personlige og samfundsøkonomiske omkostninger, og der er undersøgelser der peger på, at er man først én gang blevet sygemeldt med stress, bliver man nemmere stressramt fremadrettet. Det er derfor især, hvis ansatte altid oplever stress, at stress kan blive et kronisk problem. Ikke-beskæftigede sygemeldes i højere grad end beskæftigede med stress (se indikatorforslag 3.4.v). Forslaget hér har udelukkende fokus på stress blandt beskæftigede.

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) foretager hver andet år en stor spørgeskemaundersøgelse af arbejdsmiljøet på danske arbejdspladser, der omfatter ca. 40.000 besvarelser. Undersøgelsen hedder "Arbejdsmiljø og helbred i Danmark". Et af spørgsmålene heri fokuserer på de ansattes oplevelse af, om de ofte oplever stress, og om årsagen dertil er arbejde og/eller privatlivsrelateret.

Operationalisering

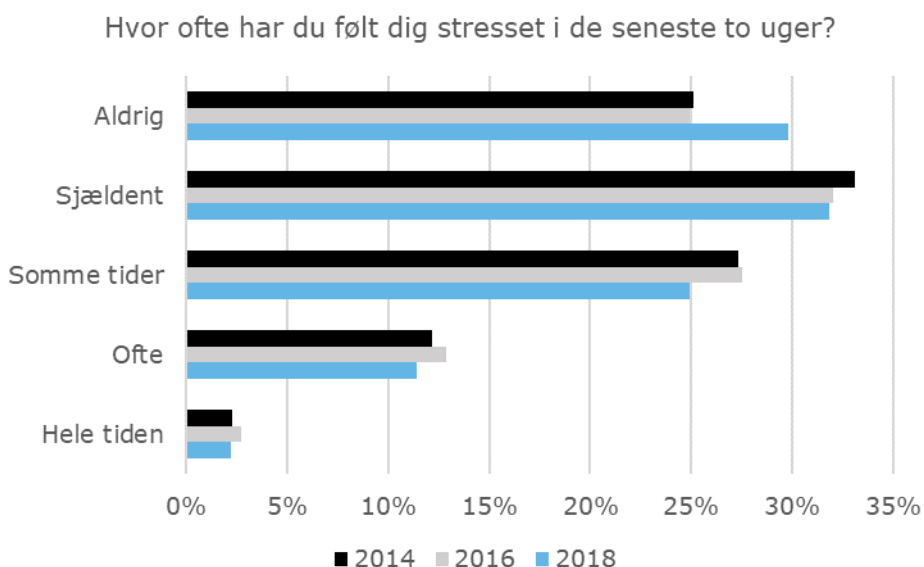
Den supplerende indikator opgøres som andel personer, der svarer 'Altid' på spørgsmålet: "Hvor ofte har du følt dig stresset i de seneste to uger?"

Indikatoren opgøres på kilden til den permanente stresstilstand.

Indikatoren baseres på data fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA).

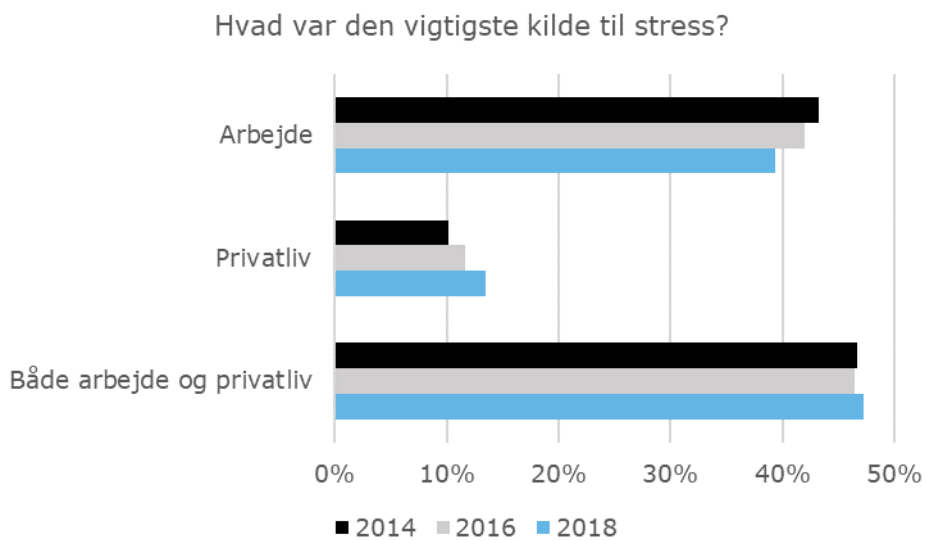
Baseline

Figur 10. Frekvensen af oplevet arbejdsrelateret stress

Note: Figuren viser hvor mange der har følt sig stresset pga. arbejde indenfor de sidste to uger **Kilde:** <https://arbejdsmiljodata.nfa.dk/>

Figur 11. Vigtigste kilder til stress (procent)

Note: Figuren viser kilder til stress. Data er fra 2014 – 2018. **Kilde:** <https://arbejdsmiljodata.nfa.dk/>

Indikator 8.5.iii. Andel virksomheder der har medarbejdere ansat på særlige vilkår

Begrundelse for indikator

Der findes adskillige ordninger i Danmark, der er rettet mod at lette arbejdsløses adgang til arbejdsmarkedet (fx nyuddannede eller folk med handicap), eller fastholde medarbejdere i ansættelse, som af den ene eller anden grund kræver støtte. Indikatorforslaget går på at måle andelen af virksomheder, der gør brug af offentlige støtteordninger til ansættelser, da dette er målbart. Det er i denne forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at der er virksomheder, der arbejder på markedsvilkår, og som har som formål at kunne integrere flest mulige personer, som ellers har svært ved at integrere sig på arbejdsmarkedet. Disse virksomheder vil ikke nødvendigvis blive talt med hér.

Operationalisering

Den foreslåede supplerende indikator opgøres som andelen af virksomheder med personer ansat på følgende ordninger:

- Løntilskud
- Jobrotation
- Fleksjob
- Skånejob
- Servicejob
- Voksenlærling
- Revalidering

Indikatoren opgøres som andelen af personer på støttet beskæftigelse i forhold til det samlede antal ansatte i virksomheden omregnet til fuldtidsjob. Indikatoren opgøres som en fordeling af virksomheder i forskellige procent-intervaller.

Indikatoren opgøres for virksomhedsstørrelse.

Indikatoren opgøres på baggrund af data fra Danmarks Statistik. Data er under udvikling.

Baseline

Afventer data.

Indikator 8.5.iv. Borgere i beskæftigelse i risiko for fattigdom

Selvom man har et arbejde, kan ens indtægt være så lav, at man er i risiko for fattigdom. I Danmark har der fra 2015 til 2019 været en tendens til en mindre reduktion af fattigdomsrisikoen blandt de beskæftigede blandt både kvinder og mænd.

Begrundelse for indikator

Dette indikatorforlag er rettet mod at måle fænomenet "working poor", der i europæisk sammenhæng især kendes fra Tyskland. EU's definition af 'in work poverty' er personer, hvis disponible husstandsindkomst er under 60 pct. af den nationale median. I en dansk sammenhæng anvendes ofte en anden fattigdomsgrænse (50 pct. under medianen), hvilket giver et lidt højere fattigdomstal. For at kunne sammenligne med andre europæiske lande, foreslås der dog her at anvende den europæiske definition.

I Danmark er lav arbejdsindkomst ofte forbundet med få arbejdstimer, som jo kan være selvvalgt eller ufrivilligt – i det sidste tilfælde kan man tale om prekariatet, som et udtryk for et stigende brug af løsansættelser. Den europæiske definition af working poor tager ikke højde for denne problemstilling og sonderer ikke mellem frivillig og ufrivillig deltidsansættelse. Det foreslås fremadrettet at udvikle en anden indikator, som mere præcist kan belyse dette aspekt som supplement til forslag 8.iv.

Operationalisering

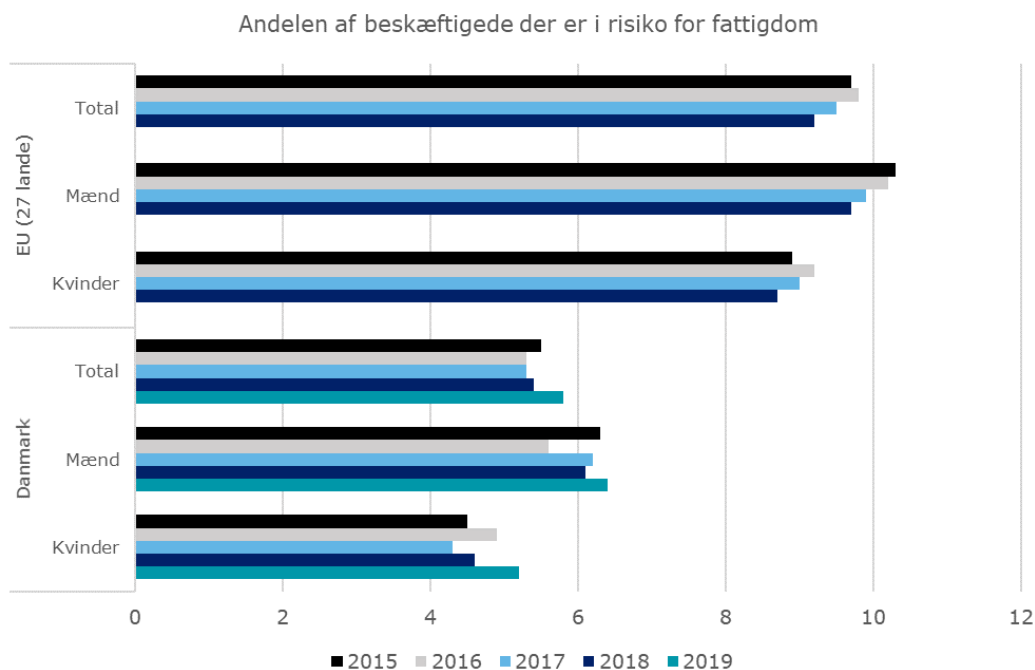
Den supplerende indikator opgøres som andel af personer i beskæftigelse med en disponibel indkomst under 60 pct. af medianen.

Indikatoren opgøres i forhold til køn, og sammenlignes med gennemsnittet i EU.

Indikatoren baseres på data fra EUROSTAT.

Baseline

Figur 12. Andelen af beskæftigede, der er i risiko for fattigdom

Note: Figuren viser andelen af beskæftigede der er i risiko for fattigdom. Data er fra 2015 – 2019. **Kilde:** Eurostat

Delmål 8.6.

Hjælp unge i arbejde, uddannelse og praktik

Indikator 8.6.i. Dimittendledighed

Dimittender er nyuddannede med en videregående uddannelse, hvor især unge med universitetsuddannelser kan have svært ved at finde arbejde. Dimittendledigheden er heldigvis i nedgang.

Begrundelse for indikator

FN-indikatoren måler på andelen af unge, der ikke er i arbejde eller under uddannelse. Det foreslås at stille skarpt på en særlig andel af de unge, som samfundet har investeret mange ressourcer i, og som har det sværere end andre nyuddannede med at finde det første job; de unge med en videregående uddannelse. Generelt må det anses for at være et ønskeligt mål at sikre, at samtlige går ind i beskæftigelse kort tid efter endt uddannelse. Dette er ikke mindst vigtigt i Danmark, hvor uddannelser er gratis og således en investering for det danske samfund, som helst skal resultere i en værditilførsel. Dette gælder især for de lange videregående uddannelser, hvor de nyuddannede også går under betegnelsen 'dimittender'.

Et fald i dimittendledigheden er en økonomisk gevinst for staten, for samfundet som helhed, og et udtryk for at unge, med lange uddannelser, er bedre hjulpet til at komme videre efter uddannelse, hvilket med stor sandsynlighed fører til øget livskvalitet.

Operationalisering

Uddannelses- og Forskningsministeriet opgjorde tidligere dimittendledigheden hvert år; seneste tal er fra 2016. Opgørelsen baseres på tal fra Danmarks Statistik og vil kunne føres op til dags dato.

Dimittendledighed opgøres meget specifikt efter, hvor lang tid den nyuddannede er gået arbejdsløs efter endt uddannelse; ledigheden falder naturligvis fra kvartal til kvartal. Bruttoledigheden ved 2. kvartal efter endt uddannelse⁴ er valgt hér, da tal herfor er mest opdaterede. Sammenlignes bruttoledigheden for 2. kvartals dimittender med gennemsnittet for 4-7. kvartalsdimittender, er der tale om ca. en halvering i gennemsnit; lidt mere for de lange videregående uddannelser end for de korte. Det er vigtigt ikke at sammenligne på tværs af kvartaler, og ikke at overvurdere langtidseffekten af de høje ledighedstal få kvartaler efter endt uddannelse.

- Indikatoren opgøres efter uddannelseshovedtyper⁵
- Korte videregående uddannelser (KVU)
- Mellemlange videregående uddannelser (MVU)
- Lange videregående uddannelser (LVU)

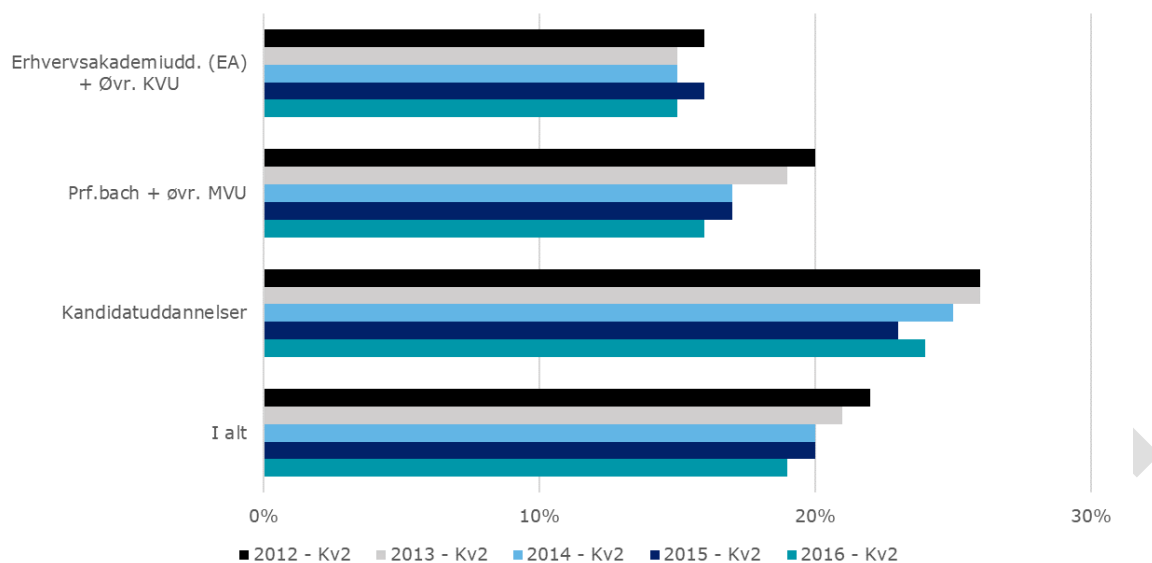
Indikatoren baseres på data fra Danmarks Statistik.

⁴ Endt uddannelse kaldes også 'dimission' for videregående uddannelser

⁵ KVU: Erhvervsakademiuddannelser som fx handelsøkonom eller laborant; MVU: professionsbacheloror som fx lærere og sygeplejersker; LVU: universitetsuddannelser hvor de nyuddannede går ud med en kandidatgrad, incl. PhD-uddannelser

Baseline

Figur 13. Andel nyuddannede der er ledige efter endt uddannelse (procent)

Note: Figuren viser dimittendledigheden 2 kvartaler efter endt uddannelse. Data er fra 2012 – 2016. **Kilde:** Danmarks Statistik

Indikator 8.6.ii. Erhvervsuddannedes situation efter fuldført uddannelse

Nyuddannede erhvervsfaglige kommer som oftest i arbejde 3 måneder efter endt uddannelse. Fra 2012-2015 er flere kommet i arbejde, mens færre tager en ny uddannelse. Samlet set går færre ledige efter endt erhvervsuddannelse.

Begrundelse for indikator

Dette indikatorforslag handler om de erhvervsfaglige uddannelser, fx tømrer eller SOSU-assistent. Det særlige for denne gruppe i forhold til de videregående uddannelser er, at forholdsvis mange går videre i anden uddannelse og det afgørende for denne gruppe er derfor at se på, hvor mange der enten er i beskæftigelse eller i ny uddannelse. Det er især hvis de erhvervsuddannede går ledige i længere tid at andelen, der videreuddanner sig, stiger.

Operationalisering

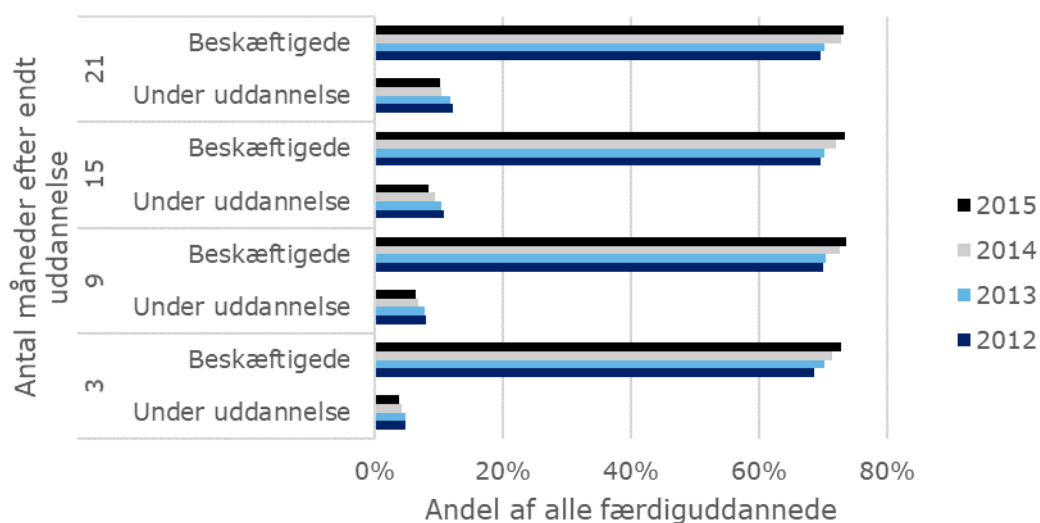
Den supplerende indikator opgøres for erhvervsuddannede, der er i arbejde eller under anden uddannelse efter henholdsvis 3, 9, 15 og 21 måneder.

Indikatoren opgøres både samlet for de to grupper og hver for sig.

Indikatoren baseres på data fra Danmarks Statistik.⁶

Baseline

Figur 14. Fordeling af erhvervsuddannede der forsætter i studie eller kommer i beskæftigelse (andel af samlet antal færdiguddannede)

Note: Figuren viser andelen af færdiguddannede fra erhvervsuddannelserne, der enten forsætter uddannelse eller opnår beskæftigelse efter henholdsvis 3, 9, 15 og 21 måneder efter endt uddannelse. Data er fra 2012 – 2015. **Kilde:** Danmarks Statistik

⁶ Sidst tilgængelige tal hos Danmarks Statistik er fra perioden 2012-2015, men indikatoren kan opgøres fra 2015 og frem.

Delmål 8.7.

Afskaf moderne slaveri, menneskehandel og børnearbejde

For delmål 8.7 er der ikke identificeret indikatorer til supplerung af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

UDKAST

Delmål 8.8.

Beskyt arbejdstagerrettigheder, og skab sikre arbejdsmiljøer

Indikator 8.8.i. Arbejdsulykker

Der er flest arbejdsulykker i byggebranchen, og flere mænd end kvinder rammes af arbejdsulykker.

Begrundelse for indikator

FN-indikator 8.8.1 hedder "Hyppighed af dødelige og ikke-dødelige arbejdsulykker fordelt på køn og migrantstatus". Antallet af arbejdsulykker i Danmark, der havde dødelig udgang var i 2019 31 personer. Vi har omfattende registrering af arbejdsulykker i Danmark, og kan derfor måle specifikt på, hvor og hvem arbejdsulykkerne rammer.

Indikatorforslaget fokuserer på at måle på antallet af arbejdsulykker set i forhold til antallet af arbejdstagere (målt som fuldtidsbeskæftigede), hvilket gør det muligt at sammenligne brancher og arbejdsfunktioner. Alder og køn har også betydning for frekvensen af arbejdsulykker.

Operationalisering

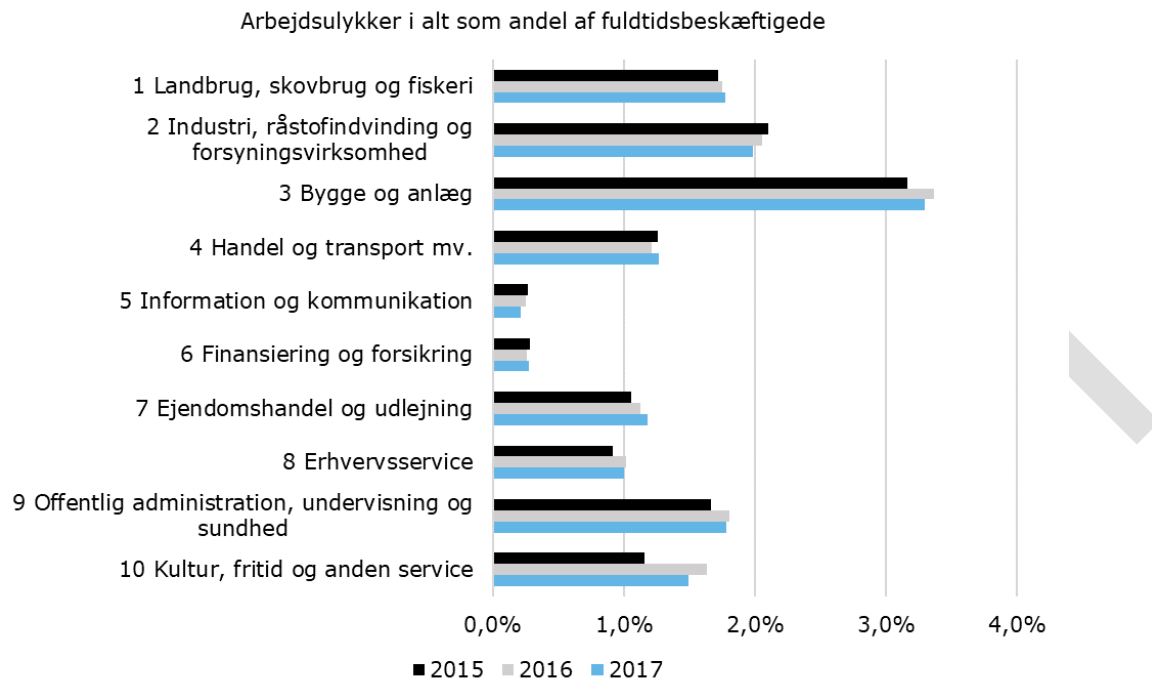
Den supplerende indikator måler på anmeldte arbejdsulykker set i forhold til antal fuldtidsbeskæftigede og opgøres i procent. Dette tal udtrykker risikoen for at blive ramt af en arbejdsulykke for en fuldtidsansat. Gennemsnitsværdien totalt set ligger i området omkring 1,7 pct., men er meget forskelligt for forskellige brancher og arbejdsfunktioner.

Indikatoren opgøres i forhold til brancher, arbejdsfunktion, alder og køn.

Indikatoren baseres på data fra Danmarks Statistik.

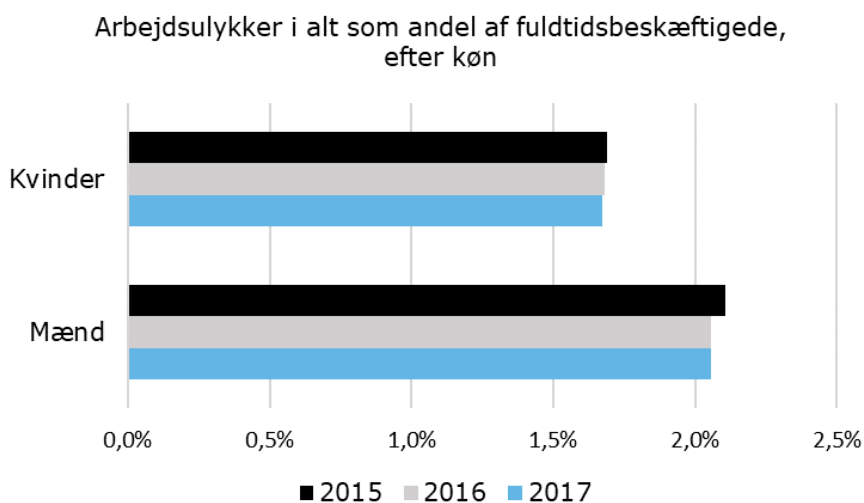
Baseline

Figur 15. Antal arbejdsulykker efter branchebeskæftigelse (procent)

Note: Figuren viser antal arbejdsulykker efter branchebeskæftigelse. Data er fra 2015 – 2017. Kilde: Danmarks Statistik

Figur 16. Antallet af arbejdsulykker (procent)

Note: Figuren viser antal arbejdsulykker som andel af beskæftigelsen. Data er fra 2015 – 2017. **Kilde:** Danmarks Statistik

Data for alder og jobfunktion afventer.

Delmål 8.9.

Støt op om bæredygtig turisme

8.9.i. Antal Green Key-certificerede hoteller

Begrundelse for indikator

FN-indikatorerne for dette delmål måler på den økonomiske bæredygtighed af turismeindustrien; vækst og arbejdspladser. Den foreslåede supplerende indikator fokuserer på den miljømæssige bæredygtighed som et supplement.

Turisme generelt er kendt for et relativt højt klima- og miljøaftryk, hvor klimaafttrykket i høj grad skyldes flytrafikken, mens miljøpåvirkningen handler om følgevirkninger af det øgede forbrug som turismen skaber i destinationslandet. I hotelbranchen findes der et udvalg af forskellige nationale og internationale mærkningsprogrammer for branchens miljø- og klimabelastning. Green Key Programmet, er en international anerkendt certificeringsproces for turistfaciliteter med hovedkontor i Danmark. Processen vurderer på 13 overordnede kriterier. Alle medlemmer af Green Key behandles, godkendes og kontrolleres løbende af en Jury bestående af Friluftsrådet og HORESTA, mens Miljøstyrelsen deltager som observatør med indflydelse på procedure og kriterier.

Operationalisering

Det foreslås at antallet af Green Key-certificerede faciliteter indenfor turismen bliver en supplerende indikator for bæredygtig turisme. Indikatoren opdeles i de kategorier, som Green Key Programmet anvender:

- Attraktioner
- Konferencecentre
- Restauranter
- Campingpladser
- Hoteller
- Kroer og mindre herberg

Indikatoren baseres på data fra Green Key Certificerings ordningen.

Baseline

I Danmark er der i 2020 147 faciliteter, som har opnået status som Green Key certificering⁷:

Faciliteter	Antal
Turistattraktioner	0
Konferencecentre	9
Restauranter	1
Campingpladser	9
Hoteller	128
Kroer og herberg	0

⁷ Kilde: <https://www.greenkey.global/green-key-sites>

Delmål 8.a.

Støt 'Aid for trade'

8.a.i. Støtte til udviklingslandenes handelspolitik og -regulering

Rige lande som Danmark har forpligtet sig til at hjælpe udviklingslande med at blive bedre til at indgå i den globale handel. Der er en svag stigning i den danske bistand med det formål.

Begrundelse for indikator

FN-indikatoren for dette delmål handler om at styrke den handelsrelaterede bistand, hvilket kan være mange ting: Støtte til landbrug kan fx være handelsrelateret hvis det fører til øget eksport.

Danmark rapporterer hvert år til OECD på, hvor stor en del af vores bistand, der går til at hjælpe regeringer i udviklingslande med at skabe mere handelsvenlige politikker og gennemgå udmøntning af landets lovgivning og tilrette på de områder, hvor regulering er hæmmende for handel.

Støtten er inddelt på følgende underområder:

- Handelspolitik og administration
- Handelsfacilitering - dvs. handelsfremmende afbureaukratisering
- Regionale handelsaftaler
- Multilaterale handelsforhandlinger - dvs. støtte til at indgå i internationale handelsforhandlinger
- Handelsrelaterede justering - dvs. hjælp til at tilpasse sig internationale handelsvilkår
- Handelsuddannelse/træning

Operationalisering

Den foreslåede indikator belyser Danmarks bistand til handelsrelateret politik og -regulering, som det opgøres til OECD af Udenrigsministeriet.

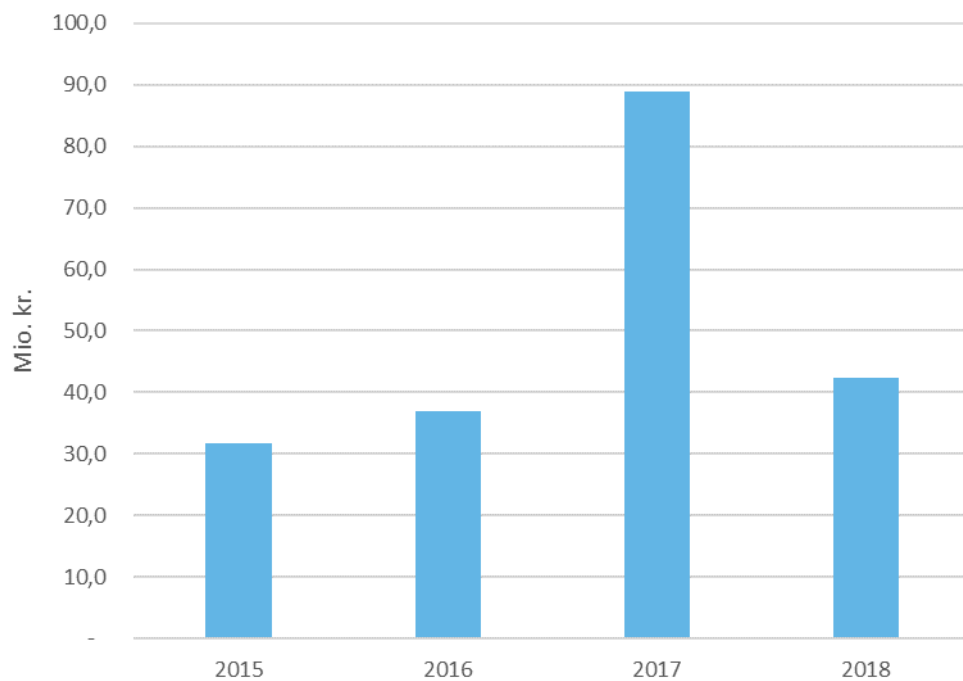
Indikatoren opgøres for udbetalinger i millioner danske kroner, dvs. hvor mange penge der overføres årligt med dette formål.

Indikatoren baseres på data fra OECD indmeldt af Udenrigsministeriet.

Denne indikator måler direkte på input, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Som udgangspunkt skal de supplerende indikatorer måle impact. Dvs. forandringer, der kan opnås gennem adfærdssændringer. I dette tilfælde gør ordlyden af delmålet dog, at forslaget er fastholdt.

Baseline

Figur 17. Dansk udviklingsstøtte til handelspolitik og -regulering

Note: Figuren viser mio. danske kroner til handelspolitik og -regulering. Data er fra 2015 – 2017. **Kilde:** oecd.org.

Delmål 8.b.

Udarbejd en global strategi for at få unge i arbejde

For delmål 8.b er der ikke identificeret indikatorer til supplerung af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

UDKAST

9 Industri, innovation og infrastruktur

MÅL 9

INDUSTRI, INNOVATION OG INFRASTRUKTUR

Vi skal bygge robust infrastruktur, fremme inklusiv og bæredygtig industrialisering og understøtte innovation.

Industri, innovation og infrastruktur i et globalt perspektiv

Verdensmål 9 handler om, at vi på bæredygtig og inklusiv vis skal fremme og opgradere industrier og infrastruktur, og understøtte innovation. Alle skal sikres lige adgang til infrastruktur og transport - både økonomisk og fysisk. Dette skal ske med fokus på at styrke den globale menneskelige trivsel og økonomiske vækst. Inden 2030 skal infrastrukturen og industrier derfor undergå en omstilling, så der sker en mere effektiv udnyttelse af ressourcer og øget brug af rene og miljøvenlige teknologier og industrielle processer.

Samtidig er målet inden 2030, at industrien skal øge beskæftigelsen og bruttonationalproduktet, og for de mindst udviklede lande, hvor landbrug beskæftiger de fleste, er målet konkret at fordoble fremstillingsindustriens markedsandel.

For at imødekomme målene skal særligt de små industriers adgang til fordelagtige økonomiske tjenesteydelser øges, og ved tilførsel af offentlige og private midler skal der inden 2030 ske en forøgelse af antallet af forskerstillinger pr. 1 million indbyggere for derigennem at styrke og opgradere den teknologiske kapacitet i industrien.

Verdensmålets globale fokus på infrastruktur handler om, igennem øgede offentlige midler og udviklingsbistand, at bidrage med økonomisk, teknologisk og teknisk støtte, som kan facilitere robust og bæredygtig infrastruktur i de mindst udviklede lande.

Inden 2030 skal der end videre i de mindst udviklede lande skabes internetadgang til alle og til overkommelig pris.

Verdensmål 9 er opdelt i otte delmål, hvis definitioner fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Delmål under verdensmål 9

Delmål 9.1: Byg bæredygtig og robust infrastruktur

Der skal udvikles pålidelig, bæredygtig og robust infrastruktur af høj kvalitet, herunder regional og grænseoverskridende infrastruktur, for at støtte den økonomiske udvikling og menneskelige trivsel, med fokus på lige adgang for alle til en overkommelig pris.

	Delmål 9.2: Støt inkluderende og bæredygtig industrialisering En inklusiv og bæredygtig industrialisering skal fremmes, og industriens andel af beskæftigelsen og bruttonationalproduktet skal øges i betydelig grad inden 2030 i overensstemmelse med nationale forhold. I de mindst udviklede lande skal industriens markedsandel fordobles.
	Delmål 9.3: Øg virksomheders adgang til finansielle tjenesteydelser Små industri- og andre virksomheders adgang til finansielle tjenesteydelser, herunder lånemuligheder til en overkommelig pris skal øges, især i udviklingslandene, og de skal integreres bedre i værdikæder og markeder.
	Delmål 9.4: Opgrader alle industrier og infrastrukturer for bæredygtighed Inden 2030 skal infrastrukturen opgraderes og industrier retrofittes for at gøre dem bæredygtige, med mere effektiv udnyttelse af ressourcer og øget brug af rene og miljøvenlige teknologier og industrielle processer. Alle lande skal handle ud fra deres respektive kapacitet.
	Delmål 9.5: Styrk forskning, og opgrader industriteknologi Videnskabelig forskning skal styrkes og den teknologiske kapacitet i de industrielle sektorer i alle lande skal opgraderes, især i udviklingslandene, ved bl.a. inden 2030 at fremme innovation og væsentligt forøge det samlede antal forsknings- og udviklingsmedarbejdere pr. 1 million indbyggere, samt ved at øge de offentlige og private midler til forskning og udvikling.
	Delmål 9.a: Styrk bæredygtig infrastruktur i udviklingslandene Der skal faciliteres en bæredygtig og robust infrastrukturudvikling i udviklingslandene gennem øget økonomisk, teknologisk og teknisk støtte til afrikanske lande, de mindst udviklede lande, udviklingslande uden adgang til havet, små udviklingsøstater.
	Delmål 9.b: Støt national teknologiudvikling og forskning i udviklingslandene National teknologiudvikling, forskning og innovation i udviklingslande skal støttes, herunder ved at sikre et gunstigt politisk miljø for bl.a. industriel diversificering og højere merværdi for varer.
	Delmål 9.c: Giv alle adgang til informations- og kommunikationsteknologi Adgang til informations- og kommunikationsteknologi skal øges betydeligt og det skal tilstræbes at tilbyde alle adgang til internettet, til en overkommelig pris, i de mindst udviklede lande, inden 2020.

Industri, innovation og infrastruktur i et dansk perspektiv

Verdensmål 9 kan i en dansk kontekst anskues ud fra tre overordnede tematikker – industri, innovation og infrastruktur og på alle tre områder, står Danmark allerede på et solidt fundament; et godt udgangspunkt for yderligere styrkelse og kvalificering af indsatser.

I forståelsen af begrebet "industri" i en dansk sammenhæng, anbefales det ikke kun at fokusere på fremstillings- og produktionsvirksomheder, men at inkludere alle typer af erhverv under begrebet industri. På indikatorniveau er der derfor arbejdet med branchespecifikke opgørelser, hvorunder produktions-/fremstillingsvirksomheder også er indeholdt.

Selvom vi i Danmark er langt i sammenligning med verdens fattigste lande i forhold til udvikling og implementering af nye innovative løsninger og opgraderinger af eksisterende infrastrukturer og

teknologier, har danskerne peget på en lang række specifikke fokusområder, som belyses i de efterfølgende delmål for verdensmål 9.

Delmål 9.1: Byg bæredygtig og robust infrastruktur

Delmålet har fokus på udvikling af pålidelig, bæredygtig og robust infrastruktur af høj kvalitet på tværs af grænser og regioner. Det skal ske på en sådan måde, at alle har råd og lige adgang til den tilbudte transport- og infrastruktur. FN-indikatorerne måler konkret andelen af befolkningen udenfor byer, der bor inden for 2 km af en helårsvej samt passager- og godsmængde, opdelt efter transportform.

I en dansk kontekst har debatterne primært været koncentreret om den geografiske dækningsgrad og pålidelighed af offentlig transport i Danmark, samt andelen af offentlige midler investeret i transportfaciliteter opgjort efter transportfacilitetstyper, såsom vejnet, cykelstier, busruter og togbaner.

Ydermere har debatterne haft fokus på den stigende belastning af el-nettet og dets kapacitet, som følge af f.eks. omstilling af transportsektorens drivmidler til elektricitet. I supplement hertil, har udbygningen af ladestander-infrastrukturen også været et stort fokusområde.

Delmål 9.2: Støt inkluderende og bæredygtig industrialisering

Delmålet har fokus på at fremme industrialiseringen og skabe flere arbejdspladser indenfor sektoren og derved også øge andelen af landenes bruttonationalprodukt væsentligt inden 2030. Det pointeres, at det skal ske på inklusiv og bæredygtig vis, og FN-indikatorerne måler på fremstillingsindustriens værditilvækst i forhold til BNP pr. indbygger samt beskæftigelse i fremstillingsindustrien som andel af den totale beskæftigelse.

I en dansk sammenhæng har dialogen primært fokuseret på at kvalificere og differentiere begreberne "bæredygtige" og "inklusive" erhverv i højere grad end et ønske om skabe flere arbejdspladser specifikt i industrivirksomheder. Dialogen har derfor kredset om omfanget og den geografiske spredning af arbejdspladser, og om virksomheder, der tilbyder bæredygtige løsninger.

Delmål 9.3: Øg virksomheders adgang til finansielle tjenesteydelser

Delmålet handler om at hjælpe særligt små virksomheder med finansiell støtte med særligt fokus på at yde favorable lån, og FN-indikatorerne måler på andelen af små virksomheder i industriens samlede værditilvækst og andelen, der har optaget et lån eller etableret en kreditlinje.

I den danske kontekst har fokus været på SMV'ernes muligheder for at opnå bankfinansiering eller på anden vis opnå finansiell støtte, også med blik for hvilke brancher, som oftest søger og/eller opnår støtte.

Delmål 9.4: Opgrader alle industrier og infrastrukturer for bæredygtighed

Delmålet handler om at opgradere eksisterende industrier og infrastrukturer i en mere bæredygtig retning; så der opnås en bedre og mere effektiv udnyttelse af ressourcer, og miljøvenlige teknologier og processer implementeres indenfor det enkelte lands kontekst. FN-indikatoren måler på CO₂-udledning ift. værditilvæksten.

I projektets inddragelsesaktiviteter har fokus været på at identificere indikatorer i relation til virksomheders og infrastrukturers værdikæder til belysning af omfanget af omstillinger i en mere bæredygtig retning. Herunder at fokusere på omkostninger og opgørelser for ressource- og materialestrømme, udledninger, produktion, indkøb og transport af varer og gods opgjort på brancher.

Delmål 9.5: Styrk forskning, og opgrader industriteknologi

Delmålet har fokus på, igennem øget videnskabelig forskning samt offentlige og private forsknings- og udviklingsmidler, at fremme innovation og styrke den teknologiske kapacitet i den industrielle sektor. FN-indikatorerne måler på udgifter til forskning og udvikling som en andel af BNP samt antal forskere i fuldtidsbeskæftigelse eller lign. pr. 1 million indbyggere.

I en dansk kontekst har debatterne haft et trefoldet fokus: Forskning/udvikling i samspil med erhvervslivet indenfor landets grænser, Danmarks involvering i forsknings-/udviklingsprogrammer i og med udviklingslandene og virksomhedernes innovationstilgang.

Delmål 9.a: Styrk bæredygtig infrastruktur i udviklingslandene

Dette delmål handler om, at verdenssamfundet skal yde støtte til udviklingslandene og særligt de lande, der rent geografisk er udfordrede på udbygning af infrastrukturer. I FN-regi måles den samlede officielle internationale udviklingsbistand til infrastruktur.

Der er gennem projektets inddragelsesaktiviteter ikke foreslået fokusområder i en dansk kontekst for dette delmål. Det kunne være relevant at måle på effekten af Danmarks udviklingsbistand og anden finansiell støtte, der er målrettet infrastruktur-sektorprogrammer såsom Danida Sustainable Infrastructure Finance (DSIF), der yder lån til finansiering af bæredygtige infrastrukturprojekter.

Delmål 9.b: Støt national teknologiudvikling og forskning i udviklingslandene

Delmålet fokuserer på vigtigheden af at sikre et gunstigt lokalt politisk miljø for industriens værditilvækst i udviklingslandene som fundament for at støtte landenes teknologiudvikling, forskning og innovation. FN-indikatoren måler på værditilvæksten i mellem- og højteknologiske industrier.

I den danske debat blev det foreslået at måle på investeringer i forskning samt styrkelse af viden og knowhow i udviklingslandene, herunder faciliteret igennem udveksling af studerende.

Delmål 9.c: Giv alle adgang til informations- og kommunikationsteknologi

Delmålets fokus på udviklingslandene handler om at give alle adgang til internettet inden 2020 målt som andelen af befolkningen, der er dækket af et mobilt netværk. Udover at alle skal have adgang til internettet skal adgangen til informations- og kommunikationsteknologier øges betydeligt – både blandt private og virksomheder.

Fokus i den danske debat handler om den økonomiske, geografiske og kvalitative adgang til markedets tilbudte internetløsninger; omfang og type af tilkoblet udstyr og elektronik i husstande. Men også erhvervslivets anvendelse af internet og kommunikationsløsninger er blevet diskuteret.

Supplerende indikatorer til verdensmål 9

Med afsæt i delmålenes danske fokusområder foreslås nedenstående liste over supplerende indikatorer under verdensmål 9:

Tabel 4. Liste over foreslåede supplerende indikatorer under verdensmål 9

Delmål	Supplerende indikator
9.1. Byg bæredygtig og robust infrastruktur	9.1.i. Kapacitet i elforsyningen
	9.1.ii. Ladeinfrastruktur for elbiler
	9.1.iii. Rettidighed i persontransport på skinner
9.2. Støt inkluderende og bæredygtig industrialisering	9.2.i. Geografisk placering af erhvervsarbejdspladser
	9.2.ii. Antal beskæftigede med grønne varer og tjenester
9.3. Øg virksomheders adgang til finansielle tjenesteydelser	9.3.i. Lånefinansiering til små og mellemstore virksomheder (SMV)
	9.3.ii. Venturekapitalinvesteringer i virksomheder
9.4. Opgrader alle industrier og infrastrukturer for bæredygtighed	9.4.i. CO2-udledning for erhverv efter brancher
	9.4.ii. Virksomheders energiintensitet opgjort på brancher
	9.4.iii. Udvikling i CO2-udledning fra transport
	9.4.iv. Udvikling i personbilers energieffektivitet
9.5. Styrk forskning, og opgrader industriteknologi	9.5.i. Erhvervslivets udgifter til egen forskning og udvikling
	9.5.ii. Innovative private virksomheder, fordelt på brancher og innovationstyper
	9.5.iii. Danske patenter inden for miljørelaterede teknologier
9.a. Styrk bæredygtig infrastruktur i udviklingslandene	N/A
9.b. Støt national teknologiudvikling og forskning i udviklingslandene	9.b.i. Udvekslingsstuderende fra udviklingslande til Danmark
9.c. Giv alle adgang til informations- og kommunikationsteknologi	9.c.i. Virksomhedernes omsætning ved e-handel

Delmål 9.1.

Byg bæredygtig og robust infrastruktur

Indikator 9.1.i. Kapacitet i elforsyningen

Vindkraftkapaciteten i det danske el-net udgør over en tredjedel af den samlede kapacitet i elforsyningen og er stigende år for år.

Begrundelse for indikator

Delmålet fokuserer på udvikling af pålidelig, bæredygtig og robust infrastruktur af høj kvalitet. El-forsyningen er en del af vores infrastruktur, og består i dag af flere forskellige typer af energiproduktion. Halvdelen af Danmarks elforbrug dækkes i dag af vedvarende energi. Det er en stigning fra 43,5 pct. året før, og det slår samtidig den tidligere rekord fra 2017, hvor knap 46 pct. af elforbruget kom fra vind- og solenergi.⁸ Strøm fra vindmøller dækker nu omtrent 47 pct. af Danmarks samlede elforbrug, mens solenergi står for tre pct. Traditionelle kraftværker drevet på fossile brændsler fungerer som backup i el-nettet for vedvarende energi.

Det er relevant at se på kapaciteten i el-forsyningen og udviklingen i sammensætningen af energiproduktionstyper, og der foreslås derfor en indikator, der belyser dette.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres som den samlede årlige el-kapacitet efter produktionstype (MW).

Produktionstyperne opgøres på:

- Kraft- og kraft-/varmeværker
- Sekundære producenter⁹
- Solenergi
- Vindkraft
- Vandkraft

Indikatoren baseres på Energistyrelsens årlige energistatistik¹⁰

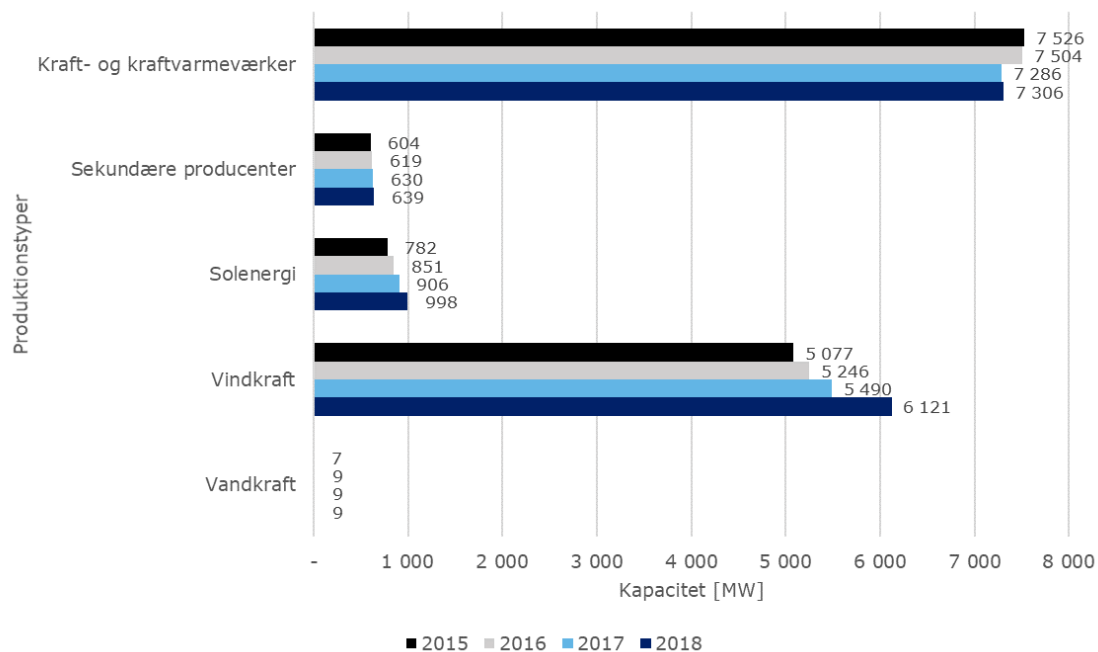
⁸ Energinet.dk

⁹ Producenter, hvor hovedproduktet ikke er energi

¹⁰ <https://ens.dk/service/statistik-data-noegletal-og-kort/maanedlig-og-aarlig-energistatistik>

Baseline

Figur 18. Årlig el-kapacitet, efter produktionstype (MW)

Note. Figuren viser den årlige el-kapacitet opgjort efter produktionstype. Data er fra 2015-2019. **Kilde.** Energistyrelsen, Månedlig og årlig energistatistik 2018.

Indikator 9.1.ii. Ladeinfrastruktur for el-biler

Udskiftning af danskernes bilpark til elbiler stiller store krav til udbygningen af infrastrukturen for ladestandere, så alle kan få adgang til at lade deres bil op.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om, at der skal skabes lige adgang for alle til en bæredygtig infrastruktur. Et af elementerne i at reducere udledningen af CO₂ fra transportsektoren i Danmark er omstillingen til el- og hybridbiler. Denne omstilling stiller krav til udbygningen af ladestander-infrastrukturen i Danmark. Det er derfor relevant at supplere med en indikator, der belyser udviklingen i udbygningen af infrastrukturen for opladning af el- og hybridbiler.

Det vurderes, at der skal opføres 250 ladestandere i Danmark hver dag frem mod 2030, hvis ambitionen om en million elbiler skal kunne indfries¹¹. Det forventes, at der er behov for 850.000 hjemmeladere, 7500 hurtigludere ved arbejdspladser, indkøbscentre og P-huse samt 4000 lynladere ved motorveje og på tankstationer i 2030 for at imødekomme behovet for opladning. Analysen forudsætter, at de, der bor i villa, primært vil lade elbilen op hjemme og på deres arbejde. De, som bor i lejligheder i de større byer, vil især bruge offentligt tilgængelige ladestandere.

Operationalisering

Den supplerende indikator fokuserer på udviklingen i udbredelsen af ladestandere i både det offentlige rum og ved private hjem opgjort efter ladestandertype, kapacitet samt geografi (kommuneniveau).

Konkret foreslås indikatoren opgjort som:

- 1) Antal offentlige/semioffentlige ladestandere til el- og hybridbiler efter ladestandertype og kapacitet samt kommune
- 2) Antal private ladestandere efter kommune

Indikatoren opgøres med afsæt i data fra www.plugshare.com, Dansk Elbil Alliance og kommunale data.

Baseline

Afventer data.

¹¹ Kilde: Dansk Energi

Indikator 9.1.iii Rettidighed i persontransport på skinner

Forsinkelser er et stort og vigtigt problem i den kollektive transport, som påvirker passagerenes tilfredshed med brugen deraf.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at der skal udvikles pålidelig infrastruktur på tværs af regioner og grænser og det foreslås at måle på rettidigheden af togtrafikken. Oplevelsen af en togforsinkelse har stor indflydelse på den generelle tilfredshed blandt passagerers opfattelse af rejsen som helhed, og kan ligeledes få direkte indflydelse på fastholdelse af eksisterende passagerer samt antallet af nye brugere af kollektiv transport.

Operationalisering

Det danske statslige jernbanenet serviceres af flere forskellige togoperatører. Banedanmark opgør kundepunktligheden af dele af togdriften på disse strækninger, herunder for DSB, Arriva, Nordjyske Jernbaner og DSB's S-tog. Kundepunktligheden defineres som togets ankomst inden for 3 minutter og vægtes i forhold til antal af passagerer med korrektion for aflysninger (over 72 timer).

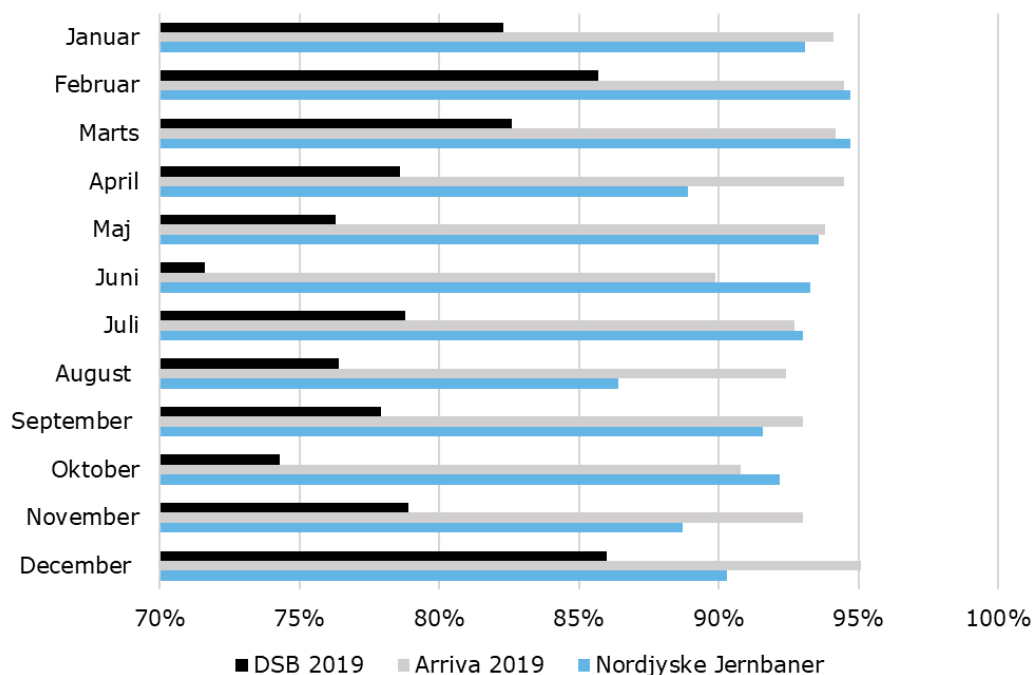
Den foreslåede supplerende indikator for fjern-, regional- og S-toge opgøres som rettidige ankomster på månedsbasis målt i procent. Data skal udbygges, så de omfatter samtlige operatører udover de i baselinen viste.

Driftsstabiliteten for metro-tog udregnes dagligt ved at opgøre antallet af faktiske afgange i forhold til antallet af planlagte afgange. For hvert tre-minutters interval sammenlignes antallet af teoretiske afgange (de afgange, der burde være) med antallet af faktiske afgange fra alle stationer.

Den foreslåede supplerende indikator for metro-tog opgøres som rettidige ankomster målt i procent på månedsbasis.

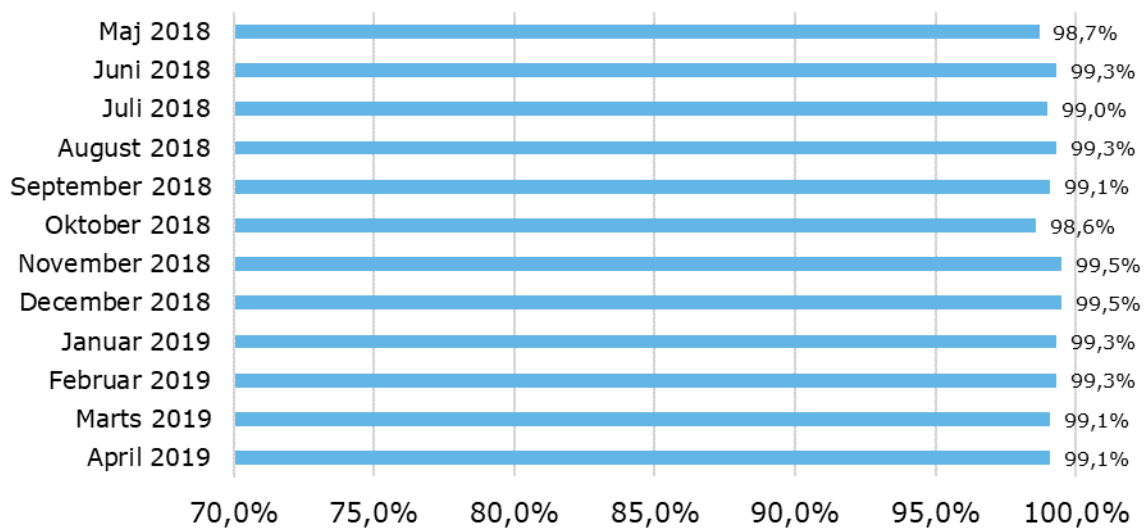
Baseline

Figur 19. Fjern-, regional- og S-toges ankomst til tiden fordelt på måneder (procent)

Note. Figuren viser togenes opnåelse af kundepunktlighed (ankomst indenfor 3 minutter) opgjort på månedsbasis. Data er fra 2019. **Kilde.** Banedanmark, Fjernbanen 2019.

Figur 20. Metroens ankomst til tiden fordelt på måneder (procent)

Note. Figuren viser Metroens driftsstabilitet opgjort på månedsbasis. Data er fra 2018/2019. **Kilde.** Metroselskabet.

Delmål 9.2.

Støt inkluderende og bæredygtig industrialisering

Indikator 9.2.i. Geografisk placering af erhvervsarbejdspladser

Der er en geografisk spredning i typer af erhvervsarbejdspladser på tværs af regionerne.

Begrundelse for indikator

Det er fundet relevant at supplere FN's nuværende indikatorer, der primært fokuserer på at beskæftigelsesandelen i fremstillingsindustrien skal øges, med en proxy for den branchemæssige spredning af erhvervsbeskæftigelse på tværs af landets regioner. Klyngedannelsen i den danske erhvervsstruktur tiltrækker sig betydelig opmærksomhed, som en mulig vej til en stærkere fokusering af de erhvervspolitiske foranstaltninger. Dette er ikke mindst tilfældet i agendaen for den regionale erhvervsudvikling.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres som andel (pct.) af samlet antal jobs i regionerne pr. branche. Jobs er defineret som beskæftigede lønmodtagere, selvstændige og medarbejdende ægtefæller, jf. Danmarks Statistik.

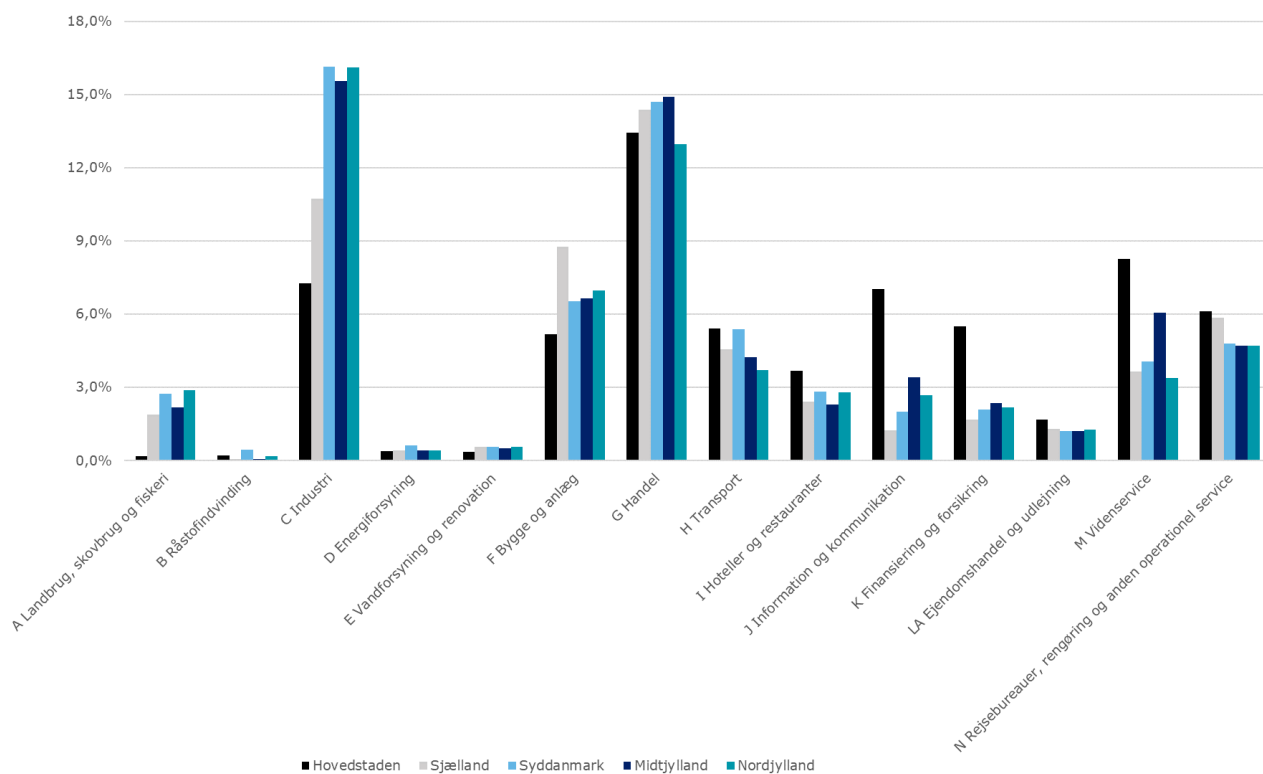
Indikatoren opgøres på regioner, og på følgende brancher:

- Landbrug, skovbrug og fiskeri
- Råstofindvinding
- Industri
- Energiforsyning
- Vandforsyning og renovation
- Bygge og anlæg
- Handel
- Transport
- Hoteller og restauranter
- Information og kommunikation
- Finansiering og forsikring
- Ejendomshandel og udlejning
- Vidensservice
- Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service

Data opgøres med afsæt i Danmark Statistiks årsstatistik for erhvervsbeskæftigelse.

Baseline

Figur 21. Jobs fordelt efter branche som andel af de samlede arbejdspladser i regionerne (pct.)

Note. Figuren viser andel af jobs fordelt efter branche af de samlede erhvervsarbejdspladser i regionerne. Data er fra 2018.

Kilde. Registerdata (ERHV2 koblet med branchekoder). Danmarks Statistik

Indikator 9.2.ii. Antal beskæftigede med grønne varer og tjenester

Vandforsyning og renovation bidrager med ca. 70 pct. af beskæftigelsen indenfor de grønne erhverv.

Begrundelse for indikator

I et internationalt og historisk perspektiv er Danmark langt i relation til delmålets ordlyd om at fremme en bæredygtig industrialisering og danske virksomheder er i dag blandt verdens førende i udvikling og levering af grønne energi- og miljøteknologier. Som supplement til FN-indikator 9.2.2, der fokuserer på beskæftigelse i fremstillingsindustrien, foreslås der her på at opgøre beskæftigelsen på samtlige erhverv, der producerer eller leverer grønne varer og/eller tjenesteydelser. Grønne erhverv leverer varer eller tjenesteydelser med det formål enten at reducere brugen af energi og ressourcer, bidrage til genbrug og genanvendelse eller reducere miljøproblemer.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som antal beskæftigede med grønne varer og tjenester opgjort på brancher og regioner (procent).

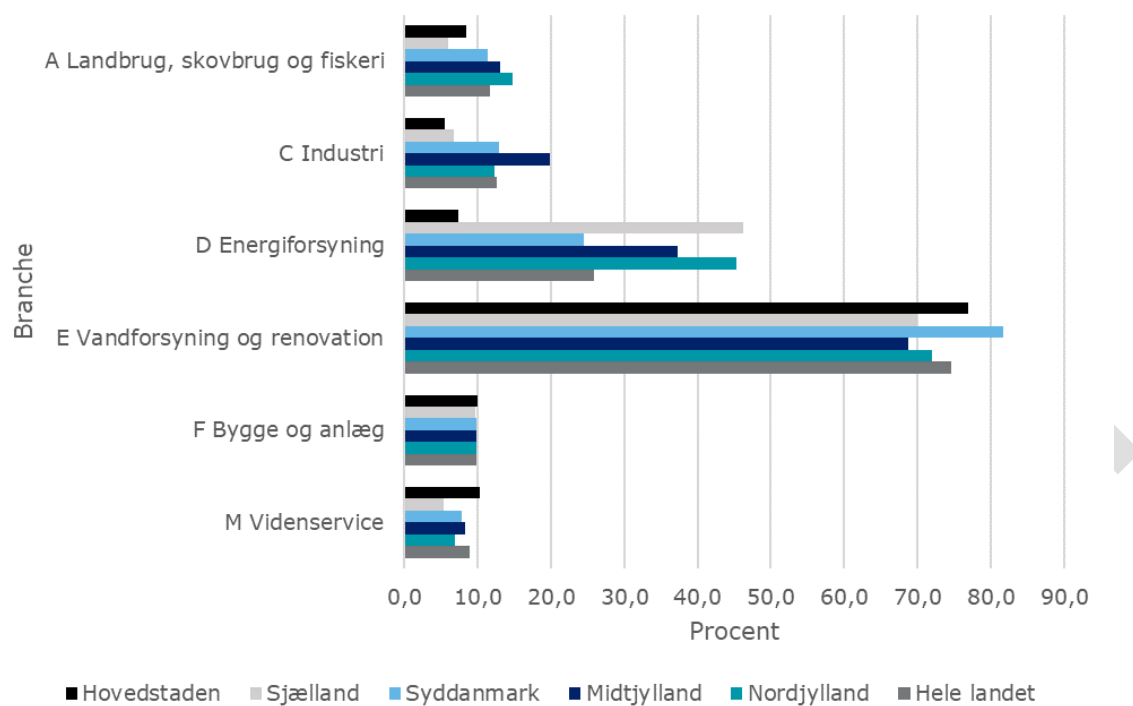
Indikatoren opgøres på regioner, og på følgende brancher:

- Landbrug, skovbrug og fiskeri
- Industri
- Energiforsyning
- Vandforsyning og renovation
- Bygge og anlæg
- Viden service

Data opgøres med afsæt i Erhvervsstyrelsens regionale statistikbank (ERSTS502), og beregnes af Danmarks Statistik ud fra statistik for erhvervsbeskæftigelsen og GRON1 og GRON2

Baseline

Figur 22. Andel af beskæftigede i erhverv med grønne varer og tjenester opgjort på regioner (pct.)

Note. Figuren viser andelen af beskæftigede indenfor grønne varer og tjenesteydelser fordelt på brancher og regioner. Data er fra 2018. **Kilde.** Erhvervsstyrelsens regionale statistikbank (ERSTS502), hvor tallene er beregnet af Danmarks Statistik (GRON1, GRON2 og statistik for erhvervsbeskæftigelsen).

Delmål 9.3.

Øg virksomheders adgang til finansielle tjenesteydelser

Indikator 9.3.i. Lånefinansiering til små og mellemstore virksomheder (SMV)

SMV'ernes nøgletal har stor betydning for deres mulighed for at opnå finansiering i banken, og alternative finansieringsformer søges.

Begrundelse for indikator

Delmålet fokuserer på at øge virksomheders adgang til finansielle tjenesteydelser. FN's indikator måler på andelen af små virksomheder med et lån eller en kreditlinje.

I Danmark søger og opnår små og mellemstore virksomheder (SMV'er¹²) i høj grad lånefinansiering eller kreditter ved banker og realkreditinstitutter. Generelt er de virksomheder, som får godkendt et lån eller en kredit i banken mere solide og har en bedre lønsomhed. Nye og innovative mindre virksomheder er mere risikobetonede og kan derfor have svært ved at finde almindelig bankfinansiering, og særligt nogle brancher har mindre ansøgningstilbøjelighed eller opnår ikke godkendelse.

Den foreslåede indikator supplerer FN-indikatoren, ved at belyse andelen af SMV'er, der søger og opnår lånefinansiering på tværs af brancher.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som 1) totale andel af små og mellemstore virksomheder, der har ansøgt samt opnået fuld lånefinansiering efter finansieringsform samt 2) andel af små og mellemstore virksomheder, der har ansøgt samt opnået fuld lånefinansiering efter finansieringsform og opgjort på brancher.

Indikatoren opgøres på lånefinansieringsformerne:

- Lånefinansiering er gæld, der skal tilbagebetales, og omfatter eksempelvis lån fra banker, sparekasser og realkreditinstitutter eller firmaets ejer(e).
- Egenkapitalfinansiering er finansieringsmidler eller andre værdier, der gives til gengæld for ejerskab i firmaet.
- Andre former for finansiering omfatter udover overtræk og kassekredit bl.a. leasing og handelskreditter fra leverandører.

Indikatoren opgøres på følgende brancher:

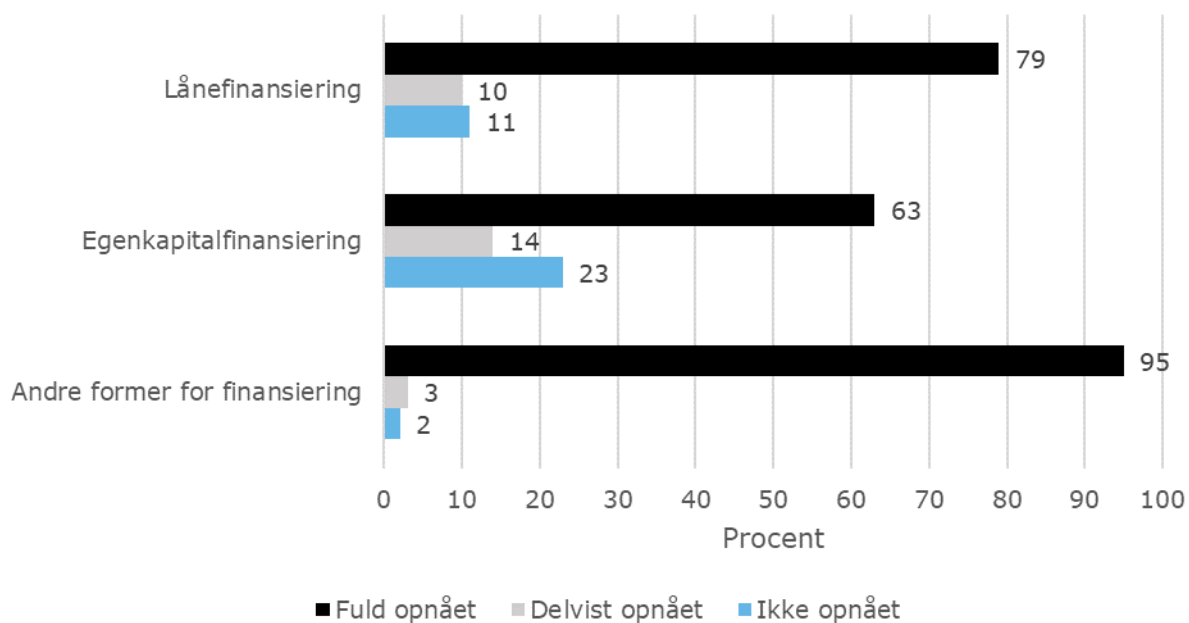
- Industri
- Bygge og anlæg
- Handel og transport
- Information, kommunikation og vidensservice
- Øvrige erhverv

Data opgøres med afsæt i Danmark Statistiks erhvervsdemografitabeller ATF1 og ATF2.

¹² Små og mellemstore virksomheder er defineret som virksomheder med færre end 250 fuldtidsansatte. Fuldtidsansatte er defineret som antal ansatte lønmodtagere omregnet til årsværk, jf. Danmarks Statistik.

Baseline

Figur 23. Små og mellemstore virksomheder, der har ansøgt samt opnået fuld lånefinansiering efter finansieringsform (pct.)

Note. Figuren viser SMV'er der har søgt¹³ og opnået forskellige typer af lånefinansiering. Data er fra 2018. **Kilde.** Registerdata (Danmarks Statistik, ATF1 og ATF2)

Afventer data fra Danmarks Statistik.

¹³ Andelen af ansøgere er fordelt som følger: Lånefinansiering - 12. Egenkapitalfinansiering - 2. Andre former for finansiering - 23.

Indikator 9.3.ii. Venturekapitalinvesteringer i virksomheder

Venturekapital udgør en stigende andel af nystartede danske virksomheders kapitaltilførsel.

Begrundelse for indikator

Delmålet fokuserer på, at virksomheders adgang til finansielle tjenesteydelser skal øges. Et velfungerende marked for risikovillig kapital for nye og innovative virksomheder er et vigtigt element i et innovativt Danmark. Venturekapital er risikovillig kapital, der investeres i forholdsvis nystartede virksomheder. De pågældende nystartede virksomheder befinder sig i relativt tidlige stadier af deres udvikling og har behov for ekstern kapital for at kunne bevæge sig fra ét trin til det næste. Denne indikator supplerer FN-indikator 9.3.2 (andel af små virksomheder med lån eller kreditlinje) ved at fokusere på virksomheders adgang til venturekapital. Venturekapitalmarkedet er vigtigt både for virksomhederne og samfundet, og særligt koblingen mellem viden fra investorerne og adgangen til kapital ser ud til at hjælpe nye virksomheder¹⁴.

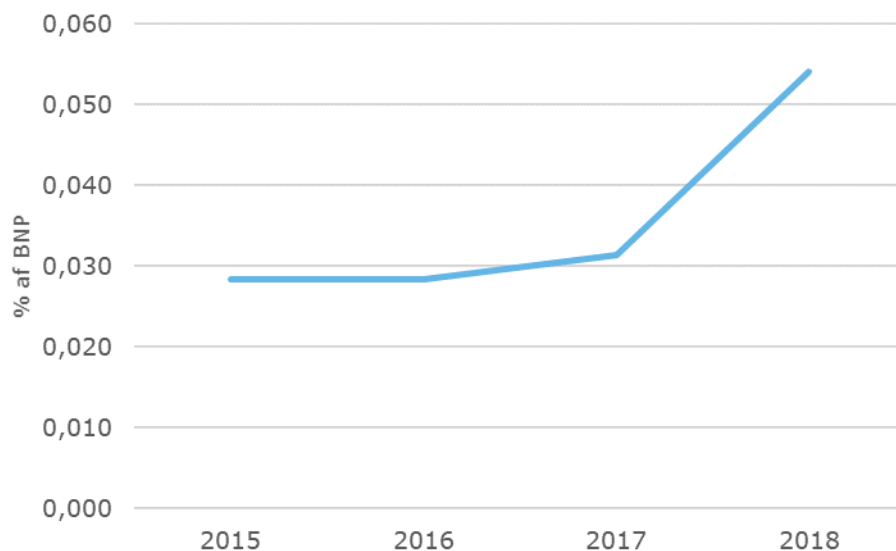
Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres som venturekapitalinvesteringer i danske virksomheder som andel af bruttonationalproduktet (pct. af BNP). Indikatoren dækker over investeringer foretaget af både inden- og udenlandske venturefonde i virksomheder, der befinder sig i det geografiske Danmark.

Data til den supplerende indikator hentes hos OECD-stat, tabel "Venture Capital Investment"

Baseline

Figur 24. Venturekapitalinvestering i danske virksomheder (Pct. af BNP)

Note. Figuren viser venturekapitalinvesteringer som andelen af bruttonationalproduktet. Data er fra 2015-2018, og beregnet som et treårigt glidende aritmetisk gennemsnit. **Kilde.** <https://www.oecd-ilibrary.org>, tabel "Venture capital investments"

¹⁴ http://kraka.org/sites/default/files/public/small_great_nation_5_0.pdf

Delmål 9.4.

Opgrader alle industrier og infrastrukturer for bæredygtighed

Indikator 9.4.i. CO₂ udledning for erhverv efter brancher

Udledningen af CO₂ pr. kr. bruttoværditilvækst udgjorde for erhvervslivet i 2018 i alt ca. 1,7 ton.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om, at industrier og processer skal udvikles for at gøre dem mere bæredygtige og sikre bedre udnyttelse af ressourcer og miljøvenlige teknologier. Det er relevant at koble CO₂-reduktionen til den økonomiske vækst, for derved at måle evnen for at de danske virksomheder producerer mere uden at udlede flere drivhusgasser. I Danmark har vi har været gode til at omstille vores produktion til mindre udledende teknologier; men den danske reduktion i udledningerne skyldes i høj grad også, at vi har ændret vores erhvervsstruktur mod erhverv, der udleder færre drivhusgasser. Den foreslåede indikator anbefales til belysning af denne udvikling, og opbrydningen på erhvervslivets brancher giver mulighed for at sammenligne udviklingen i CO₂-udledning på tværs af disse.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres som kg CO₂-ækvivalenter (ekskl. udledning fra biomasse) pr. bruttoværditilvækst efter brancher.

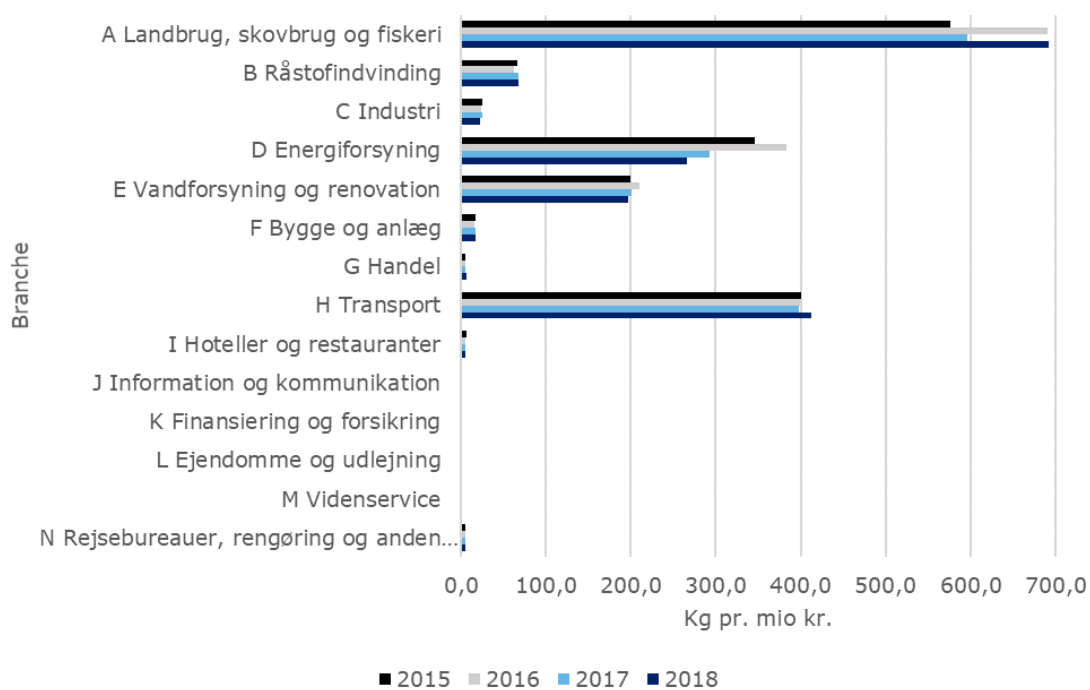
Indikatoren opgøres på følgende brancher:

- Landbrug, skovbrug og fiskeri
- Råstofindvinding
- Industri
- Energiforsyning
- Vandforsyning og renovation
- Bygge og anlæg
- Handel
- Transport
- Hoteller og restauranter
- Information og kommunikation
- Finansiering og forsikring
- Ejendomshandel og udlejning
- Vidensservice
- Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service

Data opgøres med afsæt i Danmarks Statistiks registerdata fra DRIVHUS1 og NAPBP19¹⁵.

¹⁵ Udviklingen i indikatoren vil være mest retvisende set over flere år, da indikatoren i enkeltår kan være påvirket af ekstraordinære økonomiske resultater.

Baseline

Figur 25. Drivhusgasudledning (CO₂-ækvivalenter) ift. bruttoværditilvækst (kg pr. mio. kr.)

Figuren viser erhvervenes CO₂-udledning ift. værditilvækst, kg pr. mio. kr. Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Registerdata (DRIVHUS1 og NAPBP19 (2010-priser), Danmarks Statistik)

Indikator 9.4.ii. Virksomheders energiintensitet opgjort på brancher

Den samlede energiintensitet i erhvervslivet blev i 2018 opgjort til ca. 11.000 GJ pr. bruttoværditilvækst.

Begrundelse for indikator

Delmålet fokuserer bl.a. på at sikre en mere effektiv udnyttelse af ressourcer i industrien. En mere effektiv udnyttelse af energien er med til at forbedre konkurrenceevnen i en tid med stadigt dyrere fossile brændsler. Samtidig medvirker fokus på at udnytte energien bedre til at skabe en grønnere profil for virksomheden. Den billigste og reneste energi er i princippet den, som ikke bliver brugt - eksempelvis fordi danske virksomheder energieffektiviserer. Til at belyse effektiv udnyttelse af energiressourcer er det relevant at supplere med en indikator for erhvervslivets energiudnyttelse. Det er relevant at relatere denne til virksomhedernes økonomisk vækst.

Operationalisering

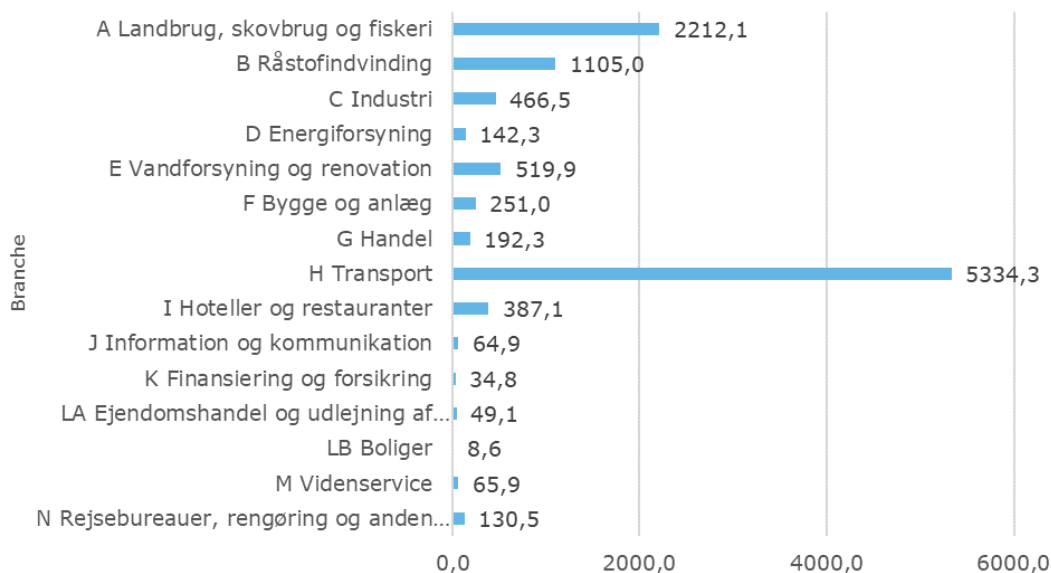
Indikatoren opgøres som energiintensitet (GJ pr. bruttoværditilvækst i 2010-priser) opgjort på forskellige erhvervsbrancher.

Opbrydningen på erhvervslivets brancher giver mulighed for at sammenligne udviklingen i energiforbruget på tværs af disse. Indikatoren belyser, hvor meget input af energi, som bruges i forskellige brancher, og sætter det i forhold til, hvor meget produktion og bruttoværditilvækst, der skabes i de samme brancher.

Data opgøres med afsæt i Danmarks Statistiks registerdata RP06. Statistikken udarbejdes i tilknytning til det grønne nationalregnskab for Danmark.

Baseline

Figur 26. Energiintensitet (antal GJ pr. bruttoværditilvækst) efter branche

Note. Figuren viser energiintensiteten pr. bruttoværditilvækst opgjort på brancher. Data er fra 2018. **Kilde.** Registerdata (RP06 og NAPBP19, Danmarks Statistik)

Indikator 9.4.iii. Udvikling i CO₂-udledning fra transport

CO₂-udledningen fra person- og lastbiler udgør over en tredjedel af Danmarks samlede CO₂-udledning.

Begrundelse for indikator

Delmålet sætter fokus på, at infrastrukturen – herunder transporten – skal opgraderes ved mere effektiv udnyttelse af ressourcer og anvendelse af rene og miljøvenlige teknologier. Energiforbruget til transport har siden 1970 været stærkt stigende, og som følge deraf udgør CO₂-udledningen fra transportsektoren et stort problem for klimaet. Kørsel på vejene er kilde til langt størstedelen af udledningerne fra transportsektoren, men det er udledningerne fra flytrafikken, der vokser hurtigst. Det anbefales at supplere med en indikator, der følger udviklingen i CO₂-udledningen fra transport.

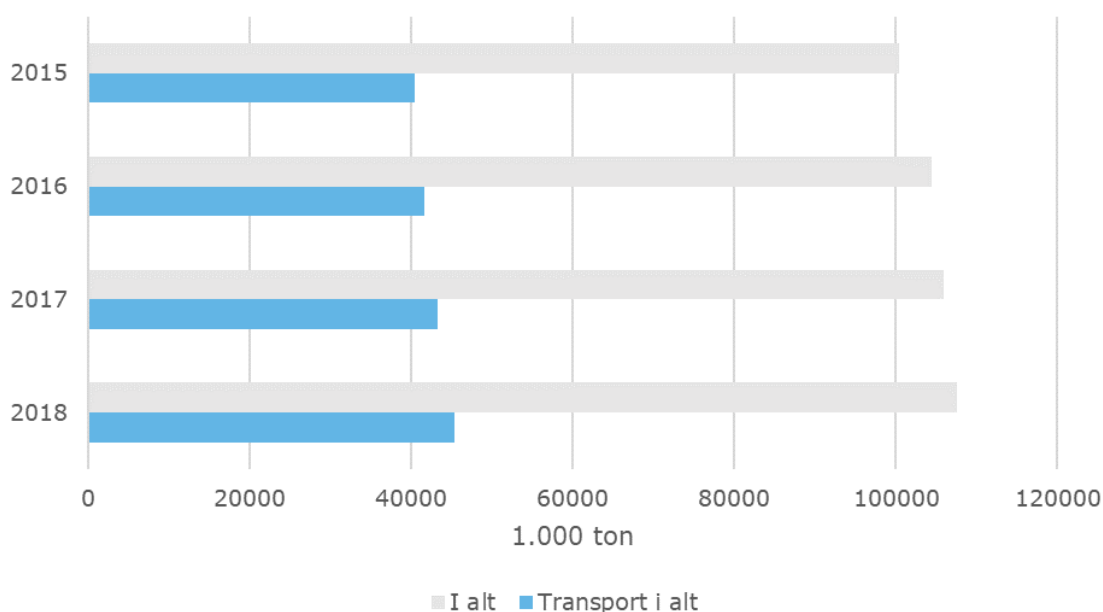
Operationalisering

Indikatoren operationaliseres som 1) den samlede årlige andel af CO₂-udledning fra transport af Danmarks totale udledning (procent) og 2) Årlig CO₂-udledning efter transporttyper af den samlede udledning fra transport.¹⁶

Indikatoren skal udbygges, når data foreligger; så landtransportandelen kan opgøres på persontransport, godstransport efter vejtransporttype og drivmiddel.

Baseline

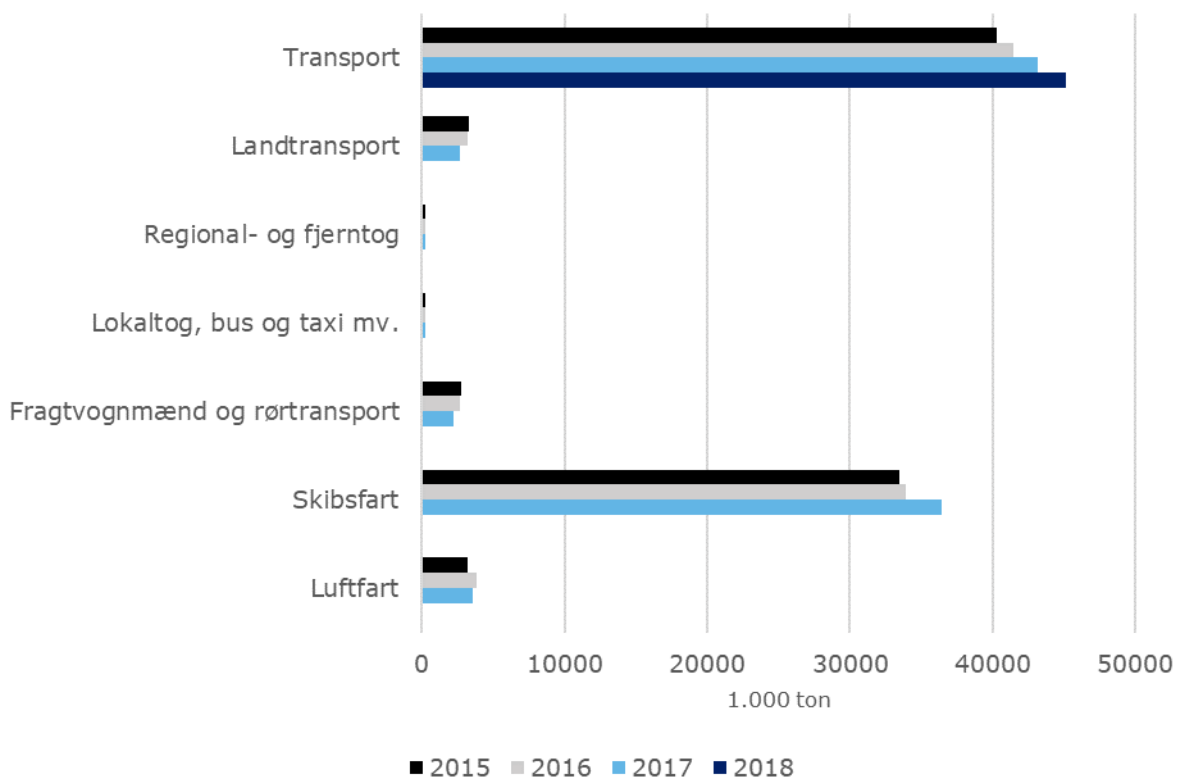
Figur 27. Årlig CO₂-udledning fra transport af Danmarks CO₂-udledning (1000 ton)

Note. Figuren viser transportens årlige udledning af CO₂ af den samlede CO₂-udledning. Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Registerdata (DRIVHUS, Danmarks Statistik)

¹⁶ Emissioner af drivhusgasser er omregnet til CO₂-ækvivalenter og er inkl. CO₂-udledning fra afbrænding af biomasse jf. Danmarks Statistik

Figur 28. Årlig CO₂-udledning fra forskellige transporttyper (1000 ton)

Note. Figuren viser årlig CO₂-udledning fra forskellige transporttyper. Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Registerdata (DRIVHUS, Danmarks Statistik)

Indikator 9.4.iv. Udvikling i personbilers energieffektivitet

Der har siden 2015 været en nedgang i energieffektiviteten for nyregistrerede personbiler.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om, at vores infrastruktur skal gøres mere bæredygtig med mere effektiv udnyttelse af ressourcer og øget brug af rene og miljøvenlige teknologier. Det gælder også for den danske bilpark.

Det er derudover vigtigt for den samlede energieffektivitet, at købere af nye personbiler vælger modeller med lavt energiforbrug, hvilket fx kan stimuleres gennem afgiftspolitikker. Det er ligeledes vigtigt at følge nye bilypers effektivitet og om forbrugerne også køber de mest effektive modeller. Selvom bilerne er blevet mere energieffektive, kører danskere ikke flere kilometer på literen, fordi de igennem de senere år har købt større og tungere biler – især salget af SUV'er trækker energieffektiviteten den forkerte vej.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres for personbiler som antal km pr. liter efter drivmidlerne 1) Benzin og 2) Diesel.

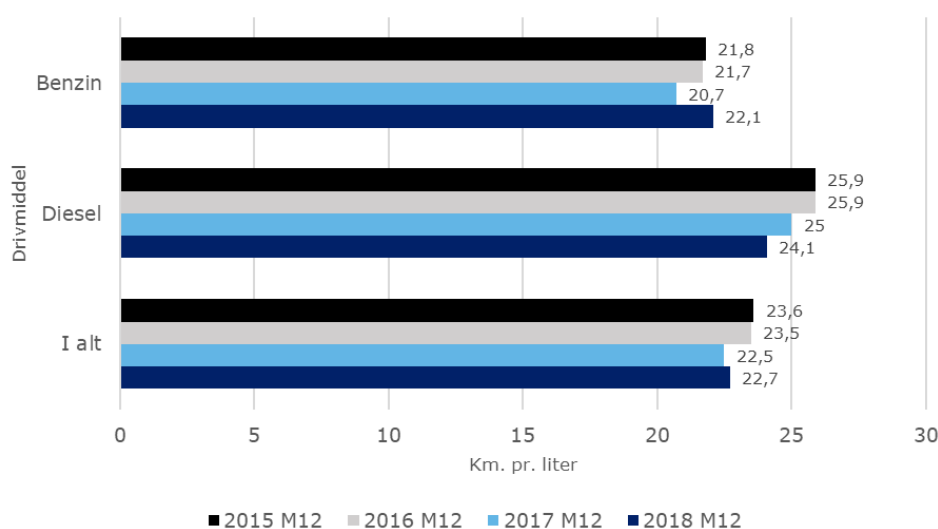
Derudover anbefales det at indikatoren, når data foreligger, udvides til også at omfatte 3) El-biler og 4) Hybrid- og pluginbiler. Der skal foretages en omregning til fælles energienhed, og konverteringstab til elproduktion skal indregnes. Ydermere anbefales det at udvide indikatoren med den afledte CO₂-udledning for hver kategori.

Målet for energieffektiviteten km pr. liter er fastlagt i et EU-regelsæt, som også fastsætter standardiserede målinger, som alle nye personbiler skal gennemgå. Målet er et sammenvejet udtryk for brændstofforbruget for en fast kombination af kørselstyper og -længder (by- og landevejskørsel mv.) med bestemte hastigheder.

Data opgøres med afsæt i Danmarks Statistiks registerdata EE1.

Baseline

Figur 29. Energieffektivitet for nyregistrerede personbiler efter drivmiddel (km pr. liter)

Note. Figuren viser energieffektiviteten for personbiler efter drivmiddel (benzin og diesel). Data er fra 2015-2018 (12. måned¹⁷). **Kilde.** Registerdata (EE1, Danmarks Statistik)

¹⁷ Skal fremadrettet opgøres på årsbasis

Delmål 9.5.

Styrk forskning, og opgrader industriteknologi

Indikator 9.5.i. Erhvervslivets udgifter til egen forskning og udvikling

Industrien står for over halvdelen af erhvervslivets investeringer i forskning og udvikling (FoU) med medicinalindustrien som den absolut største industribranche.

Begrundelse for indikator

Videnskabelig forskning skal styrkes, og den teknologiske kapacitet i de industrielle sektorer skal opgraderes. De danske forsknings- og udviklingsudgifter (FoU) som andel af BNP har de seneste 20 år ligget over OECD-gennemsnittet og udgjorde i 2018 ca. 3 pct. af BNP mod et OECD-gennemsnit på 2,4 pct.¹⁸ Den private sektor tegner sig for to tredjedele af de samlede FoU-udgifter og den offentlige sektor for en tredjedel.

Virksomhedernes egen forskning og udvikling er ikke kun nødvendig for at udvikle nye produkter og måder at producere på, men også for at kunne integrere ny viden genereret udefra i egne produkter og processer. Der er imidlertid stor forskel på, hvor forskningsintensive forskellige sektorer og brancher er. Det er derfor relevant at supplere med en indikator for erhvervslivets udgifter til egen forskning og udvikling opdelt på brancher og på typer af fremstillingsindustrier, som udgør den overvejende andel.

Operationalisering

Indikatoren opgøres som udgifter i mio. kr. til 1) forskning og udvikling efter erhvervsbrancher og 2) typer af fremstillingsindustrier.

Data opgøres med afsæt i Danmarks Statistiks registerdata FORSK01 koblet med industribranchekoder.

Indikatoren opgøres på følgende brancher:

- Industri
- Bygge og anlæg
- Erhvervsservice
- Handel
- Transport
- Hoteller og restauration
- Information og kommunikation

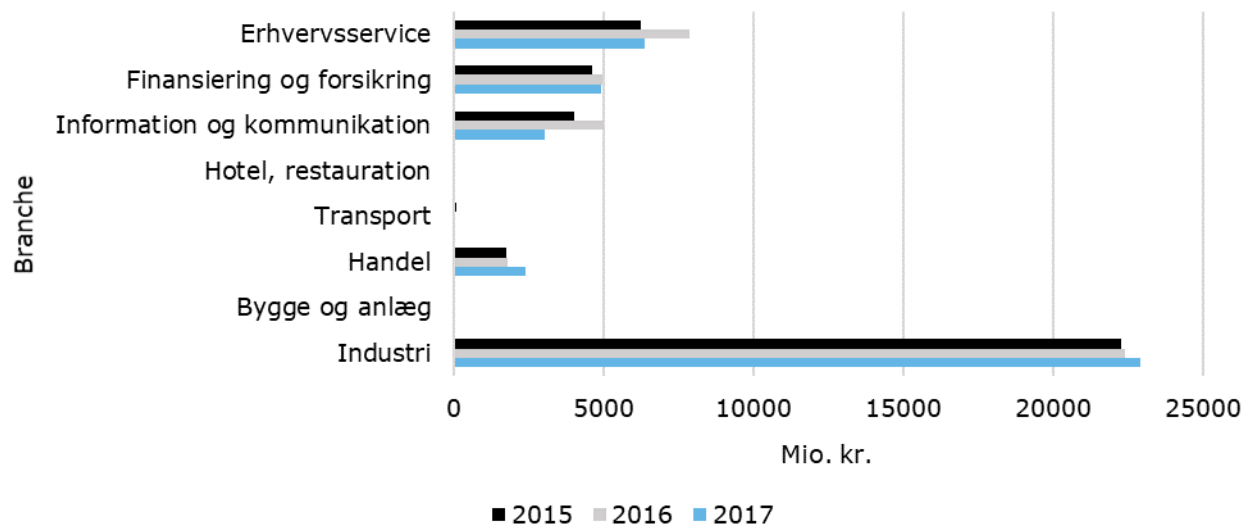
Indikatoren opgøres på følgende typer af fremstillingsindustrier:

- Kemisk industri
- Medicinalindustri
- Elektronikindustri
- Maskinindustri
- Øvrige industribrancher

¹⁸ <https://data.oecd.org/rd/gross-domestic-spending-on-r-d.htm>

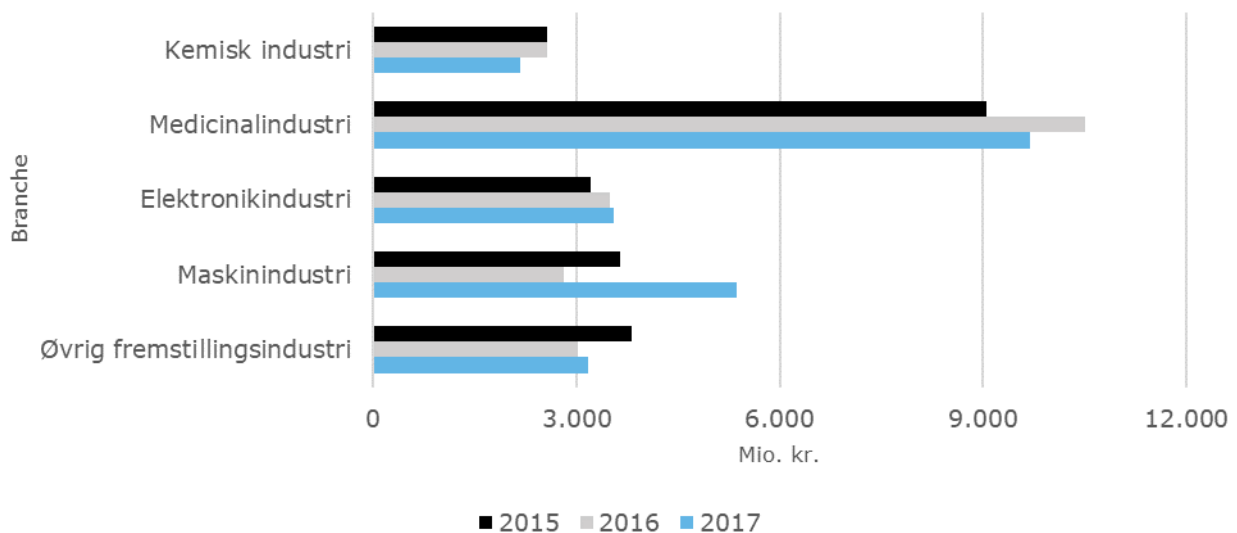
Baseline

Figur 30. Udvikling i erhvervslivets udgifter til egen forskning og udvikling opgjort på erhvervsbrancher (mio. kr.)

Note. Figuren viser udgifter til egen forskning og udvikling i mio. dk. opgjort på brancher. Data er fra 2015-2017. **Kilde.** Registerdata (FORSK01, Danmarks Statistik)

Figur 31. Fremstillingsindustriens udgifter til egen forskning og udvikling opgjort på typer af virksomheder (mio. kr.)

Note. Figuren viser udgifter til egen forskning og udvikling i mio. dk. opgjort på typer af fremstillingsindustrier. Data er fra 2015- 2017. **Kilde.** Registerdata (FORSK01, Danmarks Statistik)

Indikator 9.5.ii. Innovative private virksomheder, fordelt på brancher og innovationstyper

Danske virksomheder er i international sammenligning generelt innovative, men der er stor forskel på hvilke typer af innovation, virksomhederne foretager.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at opfordre til innovation, og at betydeligt flere mennesker skal arbejde med forskning og udvikling. Fortsat udvikling af nye produkter og processer er ikke blot afgørende for virksomhedernes langsigtede vækst og konkurrenceevne, men er også en nødvendig forudsætning for at løse de fleste af de samfundsmæssige udfordringer Danmark (og verden) står over for. Det er derfor relevant at supplere med en indikator for erhvervslivets innovationsaktiviteter.

Operationalisering

Indikatoren opgøres som andel virksomheder der foretager innovation opgjort efter branche, region og innovationstyperne 1) produktinnovation og 2) procesinnovation.

Innovativ: At en virksomhed er innovativ, vil sige, at den har introduceret produkt- og/eller procesinnovation.

Produktinnovativ: At en virksomhed er produktinnovativ vil sige, at den har introduceret varer eller serviceydelser, der er nye eller væsentligt ændrede. Produkterne skal være nye for virksomheden, men kan evt. være udviklet eller introduceret før af andre.

Procesinnovativ: At en virksomhed er procesinnovativ vil sige, at den har indført nye eller væsentligt ændrede produktionsmetoder, arbejdsgange, metoder vedr. logistik eller distribution, regnskabs- og andre administrative funktioner, organisering af eksterne relationer, organisering af ansvar eller personaleledelse eller metoder til promovering af produkter, indpakning, prissætning, produkteksponering eller kundeservice. Processen skal være ny for virksomheden, men kan være udviklet eller anvendt før af andre

Data opgøres med afsæt i Danmarks Statistiks registerdata INN12

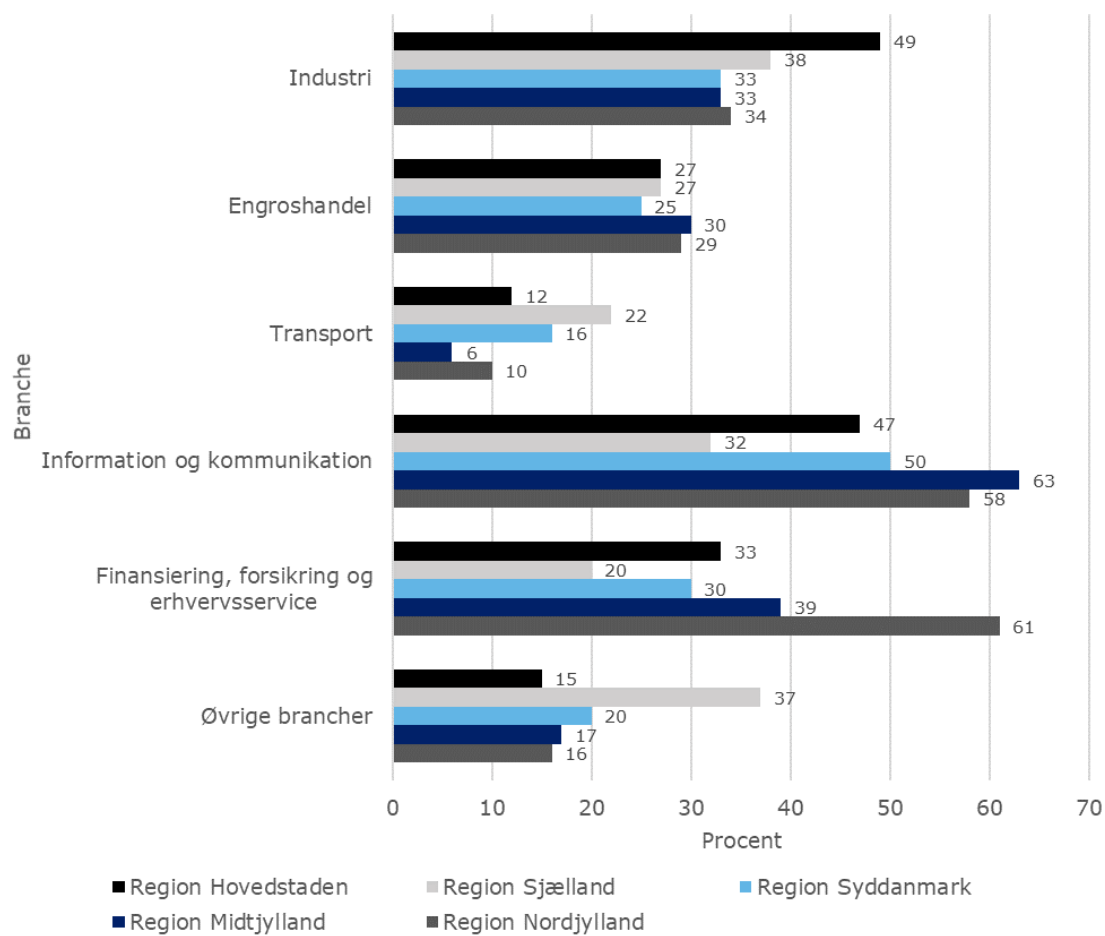
Indikatoren opgøres på følgende brancher:

- Engroshandel
- Transport
- Information og kommunikation
- Finansiering, forsikring og erhvervsservice
- Øvrige brancher

Indikatoren opgøres yderligere på regioner.

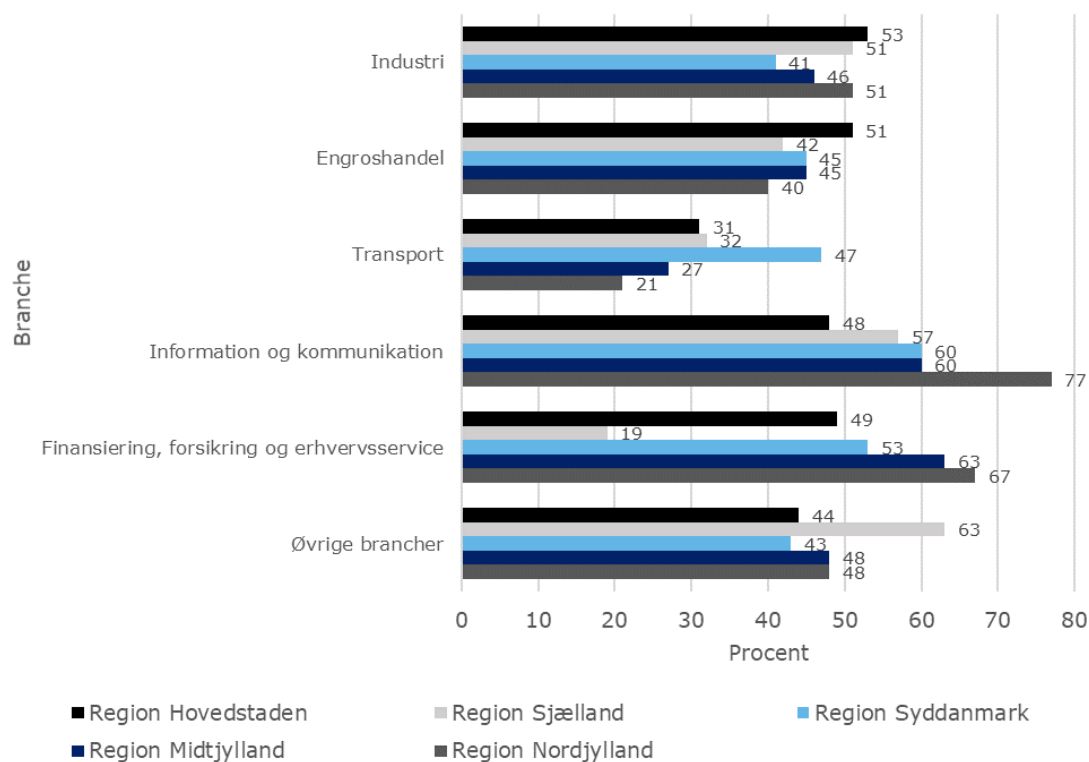
Baseline

Figur 32. Andelen af produktinnovative virksomheder fordelt på brancher og regioner (pct.)

Note. Figuren viser andelen i pct. af produktinnovative virksomheder efter branche og region. Data er fra 2017. **Kilde.** Registerdata (INN12, Danmarks Statistik)

Figur 33. Andelen af procesinnovative virksomheder fordelt på brancher og regioner (pct.)

Note. Figuren viser andelen i pct. af procesinnovative virksomheder efter branche og region. Data er fra 2017. **Kilde.** Registerdata (INN12, Danmarks Statistik)

Indikator 9.5.iii. Danske patenter inden for miljørelaterede teknologier

Danmark har ca. dobbelt så mange miljøteknologi-patenter end gennemsnittet for andre lande.

Begrundelse for indikator

Udviklingen af nye miljørelaterede teknologier er en forudsætning for at understøtte en mere bæredygtig omstilling af produktion og forbrug. I de senere år er den internationale konkurrence inden for miljø- og energiteknologi områder steget markant. Det er derfor relevant at supplere med en indikator, som kan bidrage til at følge danske styrkepositioner inden for miljørelaterede teknologier. Hvor forsknings- og udviklingsudgifter (FoU-udgifter) er et relevant inputmål, der opgør hvor mange ressourcer, der investeres i FoU, er patenter et relevant outputmål, der sammen med innovationsindikatoren 9.5.iii, kan give pejlemærker for danske virksomheders innovationsevne over tid.

Operationalisering

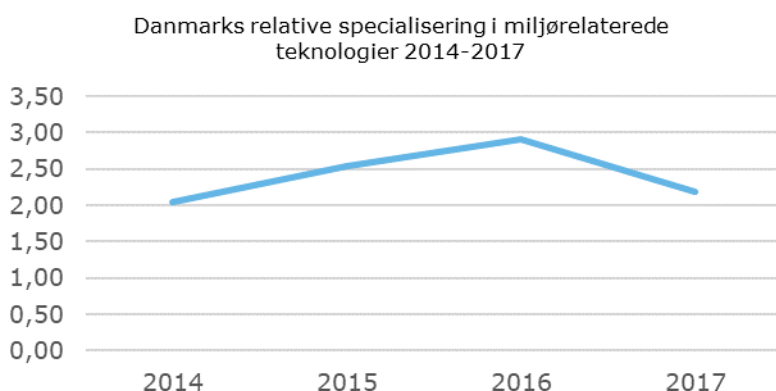
Indikatoren udregnes, så den udtrykker *Danmarks relative specialisering inden for miljørelaterede teknologier* beregnet som antal af patenter med dansk oprindelse inden for miljørelaterede teknologier ($P_{DK, miljø}$) som andel af det samlede antal patenter med dansk oprindelse ($P_{DK, alle}$) set i forhold til, hvor stor en andel patenter inden for miljørelaterede teknologier ($P_{verden, miljø}$) udgør af verdens samlede antal patenter ($P_{verden, alle}$) dvs:

$$[(P_{DK, miljø}) / (P_{DK, alle})] / [(P_{verden, miljø}) / (P_{verden, alle})]$$

Data opgøres med afsæt i OECD Green patents¹⁹

Baseline

Figur 34. Udvikling i Danmarks relative specialisering inden for miljørelaterede teknologier (-)

Note. Figuren viser Danmarks relative specialisering inden for miljørelaterede teknologier. Data er fra 2014-2017. **Kilde.** stats.oecd.org

¹⁹ <https://stats.oecd.org/>

Delmål 9.a.

Styrk bæredygtig infrastruktur i udviklingslandene

For delmål 9.a er der ikke identificeret indikatorer til supplerung af FNs globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

UDKAST

Delmål 9.b.

Støt national teknologiudvikling og forskning i udviklingslandene

Indikator 9.b.i. Udvekslingsstuderende fra udviklingslande til Danmark

De fleste udvekslingsstuderende på de tekniske uddannelser findes på de længere videregående uddannelser.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om, at national teknologiudvikling, forskning og innovation i udviklingslande skal støttes. Et vigtigt element heri er at opbygge og overføre viden i og til udviklingslandene indenfor de tekniske vidensområder. Derfor foreslås den supplerende indikator, med et fokus på hvor mange unge, der kommer til Danmark og erhverver sig viden inden for de teknologiske studieretninger. Der ses store forskelle på fordelingen af udvekslingsophold i Danmark på hovedområder. En markant forskel findes på de kortere tekniske uddannelser, som udgør en signifikant lille andel af alle udvekslingsophold. Ligeledes ses en overvægt af mandlige studerende på disse typer af uddannelser.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som antal udvekslingsstuderende fra udviklingslandene på Danmarks ordinære tekniske videregående uddannelser.

Indikatoren opgøres som antal udvekslingsstuderende, som kommer fra udviklingslande til Danmark over henholdsvis 1) landegruppering, 2) køn og 3) uddannelseskategori.

Et udvekslingsophold er defineret som et meritgivende studie- eller praktikophold for korte, mellemlange og lange videregående ordinære uddannelser

Data opgøres med afsæt i Danmarks Statistiks registerdata UDVSTD02 og efter udviklingslandekategorier iht. OECD DAC landegrupperinger²⁰:

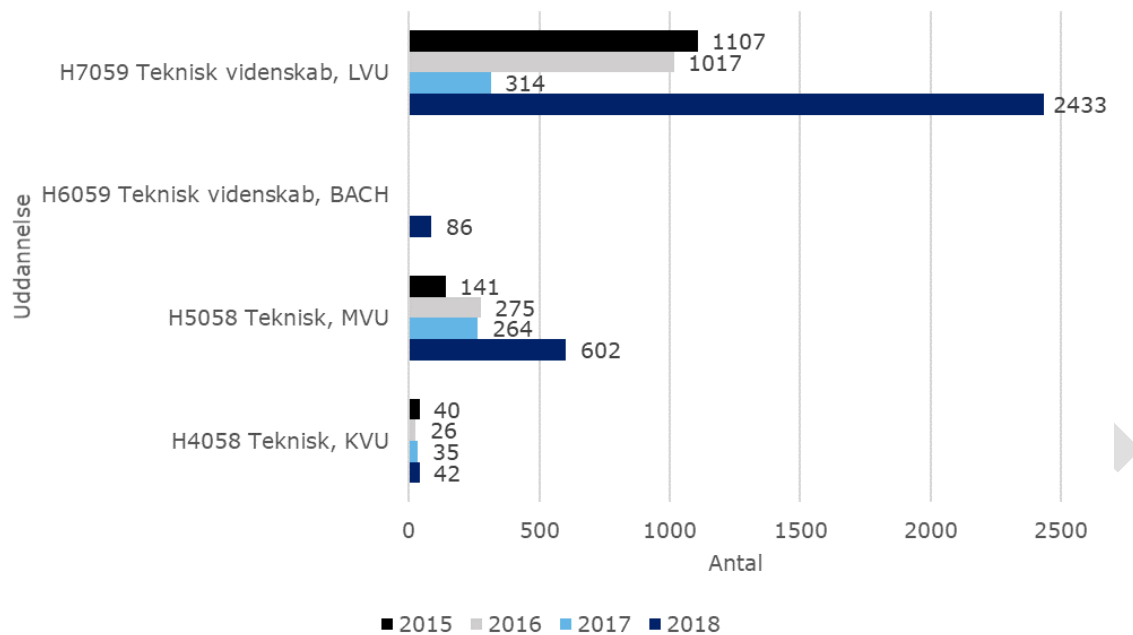
- Mindst udviklede lande
- Andre lavindkomstlande
- Laveste middelindkomstlande
- Øverste middelindkomstlande

(Operationaliseringen er i denne rapport for eksemplificering af baseline anskueliggjort på kontinentniveau. Indeholder både i- og u-lande, hvorfor baseline for indikatoren ikke er retvisende).

²⁰ <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2018-and-2019-flows.pdf>

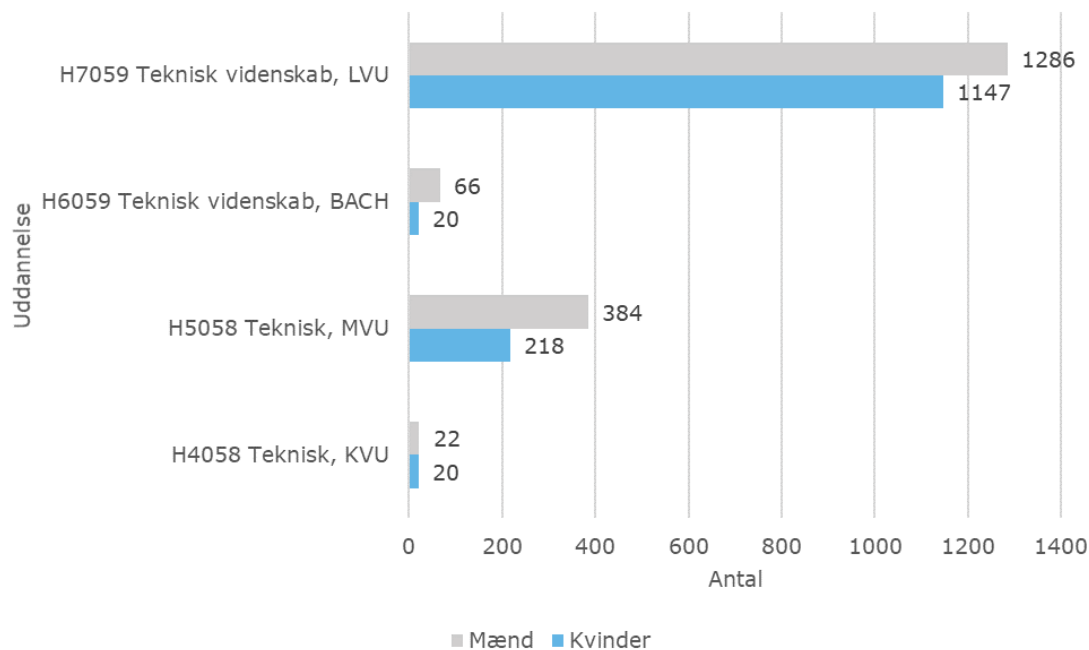
Baseline

Figur 35. Udvikling i udvekslingsstuderende i Danmark på de tekniske uddannelser (antal)

Note. Figuren viser udvikling i udvekslingsstuderende i Danmark på de tekniske uddannelser (for både i- og ulande). Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Registerdata (UDVSTD02, Danmarks Statistik)

Figur 36. Udviklingsstuderende i Danmark på de tekniske uddannelser efter køn (antal)

Note. Figuren viser antal udvekslingsstuderende i Danmark på de tekniske uddannelser efter uddannelseskategori og køn (for både i- og ulande). Data er fra 2018. **Kilde.** Registerdata (UDVSTD02, Danmarks Statistik)

Delmål 9.c.

Giv alle adgang til informations- og kommunikationsteknologi

Indikator 9.c.i. Virksomhedernes omsætning ved e-handel

30 pct. af industriens omsætning i 2019 blev genereret ved e-salg. I bygge- og anlægsbranchen udgjorde e-salg dog kun 3 pct. af den samlede omsætning.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at adgang til informations- og kommunikationsteknologi skal øges betydeligt. I en dansk kontekst, hvor internetadgang stort set har fuld udbredelse i befolkningen, er det relevant at supplere med en indikator målrettet virksomheders anvendelse af internet til salg og køb.

E-handlen sætter år efter år rekord i Danmark, både som salg imellem virksomheder (B-B) og salg til forbrugere (B-C). B-C-handlen foregår oftest via hjemmesider, Web-salg, mens meget af B-B-handlen foregår via andre systemer. Web-salgets andel af virksomhedernes omsætning indenfor detailhandel udgjorde i 2019 10 pct., og som følge af COVID-19 forventes dette at stige yderligere, da mange familier i højere grad køber dagligvarer via nettet²¹.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres med fokus på virksomhedernes salg og køb ved anvendelse af e-handel efter brancher. Konkret opgøres indikatoren som 1) e-salgs andel af virksomheders omsætning efter branche (pct.) og 2) virksomheders andel af e-køb af samlede køb efter branche (pct.).

Indikatoren opgøres på følgende brancher:

- Industri
- Bygge og anlæg
- Handel og transport mv
- Information og kommunikation
- Erhvervsservice

E-handel vedrører ordrer afgivet via internettet eller andre computernetværk. Der er to hovedtyper:

1. Web-salg, dvs. ordrer afgivet via hjemmesider eller ekstranet,
2. EDI-salg²², dvs. ordrer sendt automatisk fra virksomhed til virksomhed i særligt aftalte formater.

Web-salg kan ske såvel til forbrugere som til andre virksomheder (private og offentlige), mens EDI-salg i praksis kun foregår fra virksomhed til virksomhed.

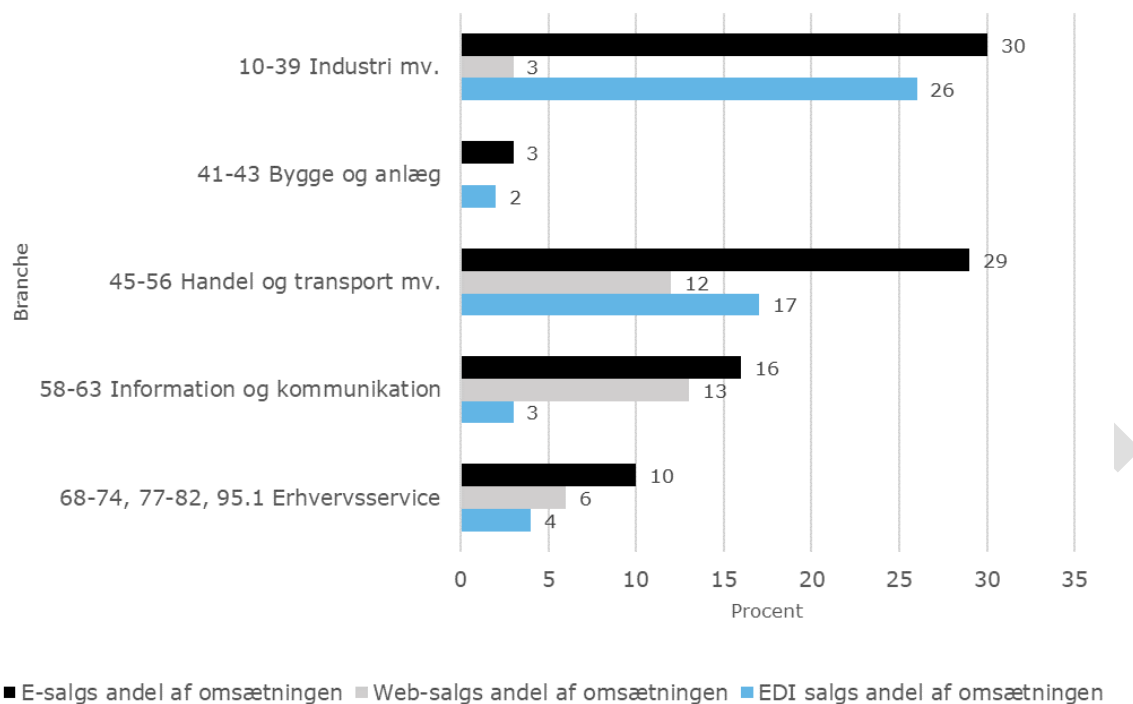
Data opgøres med afsæt i Danmarks Statistiks registerdata ITAV6.

²¹ <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=36790>

²² EDI (Electronic Data Interchange)

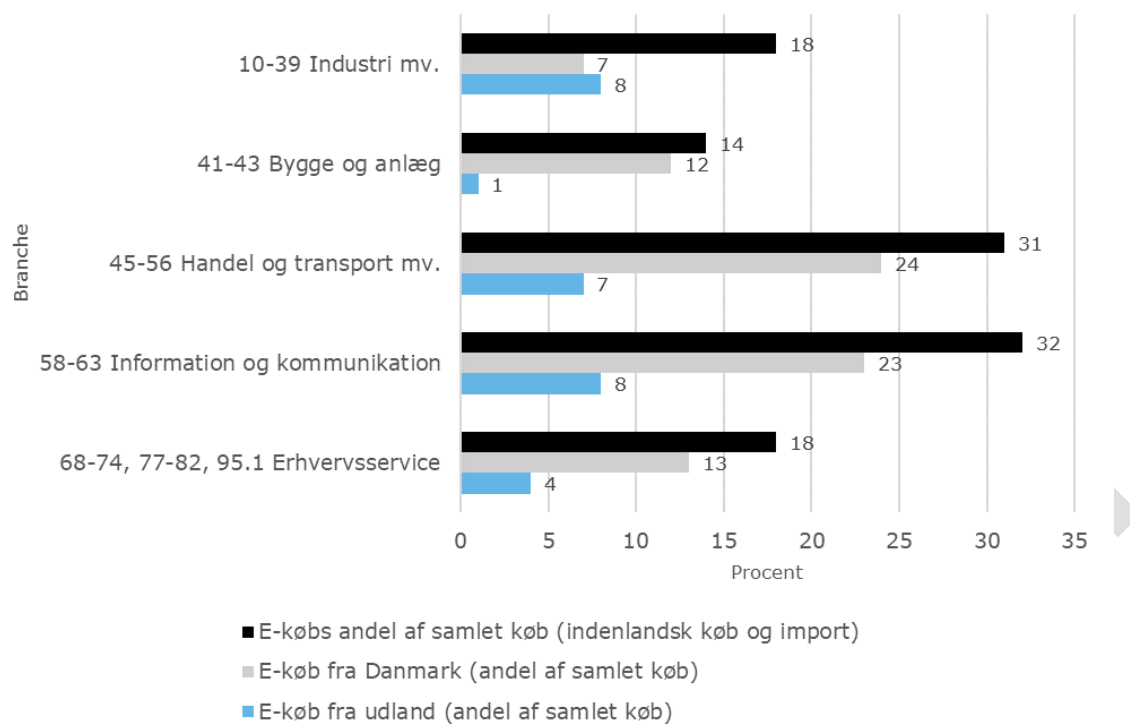
Baseline

Figur 37. E-salgs andel af virksomheders omsætning (pct.)

Note. Figuren viser omsætning i virksomheder opgjort som samlet e-handel, web-salg og EDI-salg. Data er fra 2019. **Kilde.** Registerdata (ITAV6, Danmarks Statistik)

Figur 38. Virksomheders andel af e-køb af samlede køb (pct.)

Note. Figuren viser virksomheders e-købs andel af samlede køb, opgjort som samlet e-køb, e-køb fra Danmark og e-køb fra udland. Data er fra 2019. **Kilde.** Registerdata (ITAV6, Danmarks Statistik)

10 Mindre ulighed

MÅL 10

MINDRE ULIGHED

Vi skal reducere ulighed i og mellem lande

Mindre ulighed i et globalt perspektiv

Verdensmål 10 handler om at mindske ulighed mellem mennesker og mellem lande. Danmark er et rigt land i forhold til mange andre, og uligheden internt i Danmark er også mindre end i mange andre af verdens lande, om end der inden for Danmarks grænser er nogle mennesker, som er langt rigere end andre. Ulighed har traditionelt set været et meget diskuteret emne, for er ulighed overhovedet et problem? I de senere år har der været en stigende debat om betydningen af ulighed for den økonomiske vækst og udviklingen af bæredygtige samfund. Blandt andet har den Internationale Valutafond (IMF) og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) i fællesskab udtalt, at mindre ulighed i verden vil være til gavn for alle, fordi ulighed hæmmer den økonomiske vækst. Verdensmålet handler bl.a. om at mindske gabet mellem de 40 pct. fattigste og resten af samfundet, og at det skal være billigere for migrantarbejdere at sende penge hjem til deres hjemlande. For blot at nævne to eksempler.

Verdensmål 10 er opdelt i 10 delmål, hvis definitioner fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Delmål under verdensmål 10

	Delmål 10.1: Gør uligheden i indkomst mindre Inden 2030 skal der opnås og fastholdes en gradvis indkomststigning for de nederste 40 procent af befolkningen, der er højere end landsgennemsnittet.
	Delmål 10.2: Styrk social, økonomisk og politisk inklusion Inden 2030 skal enhver, uanset alder, køn, handicap, race, etnicitet, oprindelse, religion eller økonomisk eller anden status, i højere grad inddrages i sociale, økonomiske og politiske beslutninger.
	Delmål 10.3: Giv alle lige muligheder, og stop diskrimination Alle skal sikres lige muligheder, ligesom samfundsforårsagede uligheder skal reduceres, bl.a. ved at afskaffe diskriminerende love, politikker og skikke, og ved at fremme hensigtsmæssig lovgivning, politikker og foranstaltninger til at imødegå dette.
	Delmål 10.4: Før politik, der fremmer finansiell og social lighed Der skal vedtages politikker, især finans-, løn- og socialpolitik, og gradvist opnås større lighed.
	Delmål 10.5: Regulér de globale finansielle markeder og institutioner bedre Regulering og overvågning af de globale finansielle markeder og institutioner skal forbedres, og implementering af disse regulativer skal styrkes.

	Delmål 10.6: Styrk repræsentationen af udviklingslandene i finansielle institutioner Udviklingslandene skal sikres øget repræsentation og stemme i beslutningstagning i de internationale økonomiske og finansielle institutioner, med henblik på at opnå mere effektive, troværdige, ansvarlige og legitime institutioner.
	Delmål 10.7: Facilitér sikker og forsvarlig migration Der skal faciliteres en velordnet, sikker, regulær og ansvarlig migration og mobilitet af personer, herunder gennem implementering af planlagte og velforvaltede migrationspolitikker.
	Delmål 10.a: Tag særlige hensyn til udviklingslandene Princippet om særlig og differentieret behandling skal implementeres for udviklingslandene, især de mindst udviklede lande, i overensstemmelse med aftaler i Verdenshandelsorganisationen.
	Delmål 10.b: Bak op om hjælp og investeringer i de mindst udviklede lande Der skal opmuntres til at give officiel udviklingsbistand og finansielle tilførsler, herunder direkte udenlandske investeringer, til lande, hvor behovet er størst, og især til de mindst udviklede lande, de afrikanske lande, udviklingslande uden adgang til havet, og små udviklingsøstater. Bidrag og investeringer skal gives i overensstemmelse med udviklingslandenes nationale planer og programmer.
	Delmål 10.c: Reducér omkostningerne for migranter, når de sender penge hjem Inden 2030 skal omkostninger i forbindelse med migranternes pengeoverførsler reduceres til mindre end 3 procent, og overførselsveje med omkostninger over 5 procent skal elimineres.

Mindre ulighed i et dansk perspektiv

Danmark er et af verdens rigeste lande og også et af verdens mindst ulige. I den seneste opgørelse fra OECD fra 2018 er Danmark det 5. mest lige land kun overgået af Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Island. Den økonomiske ulighed har dog været stigende i Danmark siden 2015.

Diskussionen om ulighed i Danmark handler i høj grad om andet end indkomstforskelle mellem rig og fattig: Ulighed mellem land og by, ulighed i deltagelsen i det offentlige liv fx ved valg, hvorvidt vi i Danmark er i stand til at bryde negativ social arv ift. uddannelse og beskæftigelse, og om der er mindre synlige barrierer i samfundet for indvandrere og deres efterkommere.

Her præsenteres de respektive delmåls fokusområder. Først præsenteres de eksisterende fokusområder, som de er tiltænkt i FN's delmål, og dernæst præsenteres de fokusområder, der er relevante i en dansk kontekst. Områderne er fordelt på verdensmålets ti delmål.

Delmål 10.1: Gør uligheden i indkomst mindre

Det første delmål handler om indkomstulighed. Delmålet sigter mod at opnå og fastholde en gradvis indkomststigning for de nederste 40 pct. af befolkningen, der er højere end gennemsnittets.

FN-indikatoren måler på væksten i husholdningsudgifter eller indtægt pr. indbygger blandt de nederste 40 pct. af befolkningen sammenlignet med den samlede befolkning.

Indkomstuligheden er voksende i Danmark. Langt de fleste forslag har omhandlet indkomstulighed for undergrupper i samfundet fx minoriteter og der har generelt været meget debat om dette delmål.

Delmål 10.2: Styrk social, økonomisk og politisk inklusion

Det andet delmål handler om inklusion i beslutninger af social, økonomisk og politisk karakter. Delmålet er meget bredt formuleret: Enhver skal i højere grad inddrages i sociale, økonomiske og politiske beslutninger, uanset alder, køn, handicap, race, etnicitet, oprindelse, religion, økonomisk eller anden status.

FN-indikatoren måler på andelen af mennesker, der lever for under 50 pct. af medianindkomsten, fordelt på alder, køn og personer med handicap. Dette er ikke nødvendigvis egnet til i en dansk kontekst at illustrere om grupper i samfundet er inkluderet i beslutninger.

Forslagene til supplerende indikatorer sigter alle mod at måle på delmålets ordlyd. Det kan fx være ift. forskellige gruppers repræsentation ved valg enten som kandidater eller vælgere.

Delmål 10.3: Giv alle lige muligheder, og stop diskrimination

Det tredje delmål handler om at fjerne strukturelle årsager til ulighed og sikre alle lige muligheder ved at afskaffe diskriminerende love, politikker og skikke, og ved at fremme hensigtsmæssig lovgivning, politikker og foranstaltninger.

FN-indikatoren måler på andelen af befolkningen, som har rapporteret, at de personligt har følt sig diskrimineret eller chikaneret inden for de foregående 12 måneder på grundlag af en forskelsbehandling, der er forbudt ifølge den internationale menneskerettighedslovgivning.

Den store udfordring med denne indikator er det tilgængelige talmateriale. Der findes undersøgelser for om indvandrere eller handicappede føler sig inkluderet, men store samlede undersøgelser, der er gentaget med samme metode gennem flere år, findes ikke på nuværende tidspunkt.

Delmål 10.4: Før politik, der fremmer finansiell og social lighed

Det fjerde delmål handler om at integrere ulighedsbekæmpelse i arbejdsmarkedslovgivningen. Delmålet lyder på, at der skal vedtages politikker, især finans-, løn- og socialpolitik, og gradvist opnås større lighed.

FN-indikatoren måler på arbejdskraftens andel af BNP, herunder løn og overførsler til social sikring. Forslag i inddragelsesfasen har ligesom FN-indikatoren gået på at måle på effekten, mere end at måle på eksistensen af sådanne politikker. Fx ulighed i lønudviklingen mellem forskellige brancher.

Delmål 10.5: Regulér de globale finansielle markeder og institutioner bedre

Kapitalmarkedernes indflydelse på ulighed i samfundet er i fokus i det femte delmål. Her er målet at forbedre regulering og overvågning af de globale finansielle markeder og institutioner og styrke implementeringen af sådanne forbedringer.

FN-indikatoren er ikke præciseret, men lyder blot "Indikatorer for finansiell soliditet". I inddragelsesfasen er det blevet foreslået at finde indikatorer hos organisationen Tax Justice Network, der laver analyser af transparens i den finansielle sektor.

Delmål 10.6: Styrk repræsentationen af udviklingslandene i finansielle institutioner

Delmål 10.6 har fokus på ulighed mellem lande og handler om, at udviklingslandene skal sikres øget repræsentation og stemme i beslutningstagning i de internationale økonomiske og finansielle institutioner, med henblik på at opnå mere effektive, troværdige, ansvarlige og legitime institutioner.

FN-indikatoren måler på andelen af medlemmer og stemmerettigheder fra udviklingslande i internationale organisationer. Der er ikke modtaget forslag til danske indikatorer til dette delmål.

Delmål 10.7: Facilitér sikker og forsvarlig migration

Det syvende delmål handler om migration. Der skal faciliteres en velordnet, sikker, regulær og ansvarlig migration og mobilitet af personer, herunder gennem implementering af planlagte og velforvaltede migrationspolitikker.

FN-indikatorerne søger at måle på i) ansættelsesomkostningerne båret af medarbejdere som andel af den årlige indtægt i bestemmelseslandet samt ii) antallet af lande, der har implementeret en velforvaltet migrationspolitik.

Migration fylder meget i debatten i Danmark og andre europæiske lande, men ofte med det fokus, at begrænse migrationen. Her handler det lige om at forholdene for migranterne og der har også været forslag der har mere informerende karakter der gik på at måle bestemte ordninger.

Delmål 10.a: Tag særlige hensyn til udviklingslandene

Princippet om særlig og differentieret behandling skal implementeres for udviklingslandene, især de mindst udviklede lande, i overensstemmelse med aftaler i Verdenshandelsorganisationen.

FN-indikatoren søger at måle på andelen af toldpositioner gældende for import fra de mindst udviklede lande og udviklingslande, der er fritaget for told. Dette er et anliggende som varetages i EU-regi.

Delmål 10.b: Bak op om hjælp og investeringer i de mindst udviklede lande

Der skal opmuntres til at give officiel udviklingsbistand og finansielle tilførsler, herunder direkte udenlandske investeringer, til lande, hvor behovet er størst, og især til de mindst udviklede lande, de afrikanske lande, udviklingslande uden adgang til havet, og små udviklingsøstater. Bidrag og investeringer skal gives i overensstemmelse med udviklingslandenes nationale planer og programmer.

FN-indikatoren måler på den totale ressource tilførsel til udvikling opdelt efter modtager- og donorlande, og type af finansiell tilførsel (f.eks. officiel udviklingsbistand, direkte udenlandske investeringer og andre tilførsler). Der er ikke blevet foreslået nye danske indikatorer, men selve operationaliseringen af FN-indikatoren er blevet udforsket, da det ikke er et delmål, der måles på i dag selvom talmaterialet findes.

Delmål 10.c: Reducér omkostningerne for migranter, når de sender penge hjem

Det sidste delmål handler om at reducere omkostninger i forbindelse med migranternes pengeoverførsler til mindre end 3 pct. og eliminere overførselsveje med omkostninger over 5 pct.

FN-indikatoren måler på overførselsomkostninger som andel af det overførte beløb.

Der eksisterer ikke relevant data for denne indikator i Danmark.

Supplerende indikatorer til verdensmål 10

Med afsæt i delmålenes danske fokusområder foreslås nedenstående liste over nationale målepunkter under verdensmål 10.

Tabel 6. Liste over foreslåede supplerende indikatorer under verdensmål 10

Delmål	Supplerende indikator
10.1. Gør uligheden i indkomst mindre	10.1.i. Indtægtsudviklingen i top og bund, før og efter skat
	10.1.ii. Udvikling i indkomstsammensætningen i top og bund
	10.1.iii. Udvikling i timelønninger
10.2. Styrk social, økonomisk og politisk inklusion	10.2.i. Lige deltagelse i ledelses- og bestyrelsesarbejde
	10.2.ii. Lige deltagelse i politisk arbejde
	10.2.iii. Lige deltagelse i samfundslivet
10.3. Giv alle lige muligheder, og stop diskrimination	10.3.i. Betydning af forældres baggrund for indkomst
	10.3.ii. Løndiskrimination på arbejdsmarkedet
10.4. Før politik, der fremmer finansiell og social lighed	10.4.i. Social mobilitet
10.5. Regulér de globale finansielle markeder og institutioner bedre	10.5.i. Finansiell gennemsigtighed
10.6. Styrk repræsentationen af udviklingslandene i finansielle institutioner	NA
10.7. Facilitér sikker og forsvarlig migration	10.7.i. Andel migranter på erhvervsordninger
10.a. Tag særlige hensyn til udviklingslandene	10.a.i. Import fra udviklingslande
10.b. Bak op om hjælp og investeringer i de mindst udviklede lande	10.b.i. Direkte investeringer i de mindst udviklede lande
	10.b.ii. Investeringer i de mindst udviklede gennem Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU)
10.c: Reducér omkostningerne for migranter, når de sender penge hjem	10.c.i. Migranternes pengeoverførsler til hjemlande (usikker UM)

Delmål 10.1.

Gør uligheden i indkomst mindre

Indikator 10.1.i. Indtægtsudviklingen i top og bund, før og efter skat

Indkomstudviklingen for de fattigste har ikke fulgt med resten af befolkningen.

Begrundelse for indikator

FN-indikator 10.1.1 måler på vækst i indkomst for de 40 pct. fattigste ift. gennemsnittet. I Danmark har vi en meget stor mellemgruppe, og det er derfor mere relevant at se på udviklingen i top og bund sammenholdt med gennemsnittet end udviklingen for de 40 pct med laveste indkomster. Der er også en væsentlig grad af omfordeling i samfundet, og det er derfor relevant at følge udviklingen i indkomster før og efter skat, fordi ændringer i omfordelingen vil have en stor effekt på den disponible indkomst.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som udvikling i indkomst for de 10 pct. rigeste, gennemsnittet (medianen) og de 10 pct. fattigste.

Indikatoren opgøres ift. decilgrænserne 1, 5 og 9. Decilgrænser er valgt fordi de er mindre følsomme end gennemsnitsværdier overfor store ændringer i kapitalindkomster: Lider en lille gruppe personer med store kapitalindkomster pludseligt store tab på aktier og andet, vil det påvirke gennemsnitsindkomster i top og bund meget voldsomt, mens decilgrænserne (dvs. grænsen for hvornår man tilhører den øverste og nederste 10 pct.) vil være relativt upåvirkede. Ud af en gruppe på 100 mennesker rangeret med den fattigste person først, svarer 1. decil til indkomsten for person nr. 10, 5. decil svarer til median-værdien (person nr. 50), og 9. decil svarer til indkomsten for person nummer 90. Den samlede gruppe består af personer over 14 år, som ikke er under uddannelse.

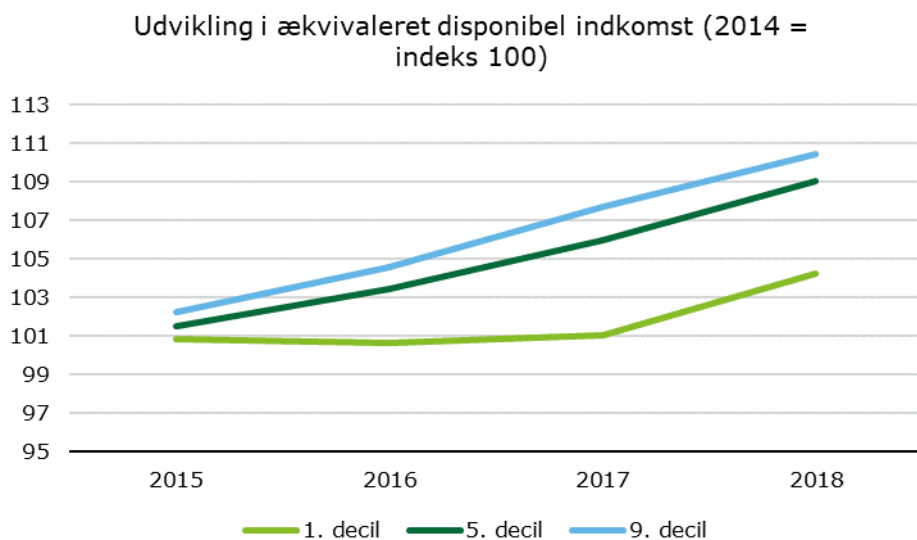
Indikatoren opgøres for henholdsvis primær indkomst (dvs. før skat) og ækvivaleret disponibel indkomst (dvs. efter skat).

Indikatoren er indekseret med 2014 som indeks 100.

Data er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik IFOR21.

Baseline

Figur 39. Udvikling i ækvivaleret disponibel indkomst (indeks)

Note: Figuren viser udviklingen i ækvivaleret disponibel indkomst. Data er fra 2015-2018. **Kilde:** Registerdata (IFOR21, Danmarks Statistik)

Data for primær indkomst afventer.

Indikator 10.1.ii. Udviklingen i indkomstsammensætningen i top og bund

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at gøre uligheden i indkomst mindre. Der er stor forskel på indkomstsammensætningen i top og bund. Folk med høje indkomster har ofte store formueindkomster, mens folk med små indkomster ofte er afhængige af overførsler som fx kontanthjælp. Det er derfor relevant at følge sammensætningen af de disponible indkomster i toppen og bunden af indkomstskalaen for at kunne identificere de bagvedliggende tendenser for en eventuelt stigende eller faldende ulighed.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres, så den måler udviklingen i sammensætningen af den disponible indkomst for de rigeste 10 pct., gennemsnittet og de fattigste 10 pct.

Indikatoren opgøres for gennemsnittet af befolkningen samt gennemsnitsværdien af de øverste 10 pct. og de laveste 10 pct. Det er ikke muligt at bruge decilgrænser til at se på indkomstsammensætningen. Der kan derfor opstå større udsving i den nederste gruppe grundet negative kapitalindtægter, fx tab på aktier.

Indikatoren opgøres efter indkomsttype grupperet i fem hovedgrupper: Formueindkomster, lønindkomster, selvstændigt erhverv (som er svær at opdele på formue- og lønindkomst), indkomst fra private pensioner, overførselsindkomster.

Data er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Baseline

Afventer data.

Indikator 10.1.iii. Udvikling i timelønnen

Timelønnen for personer med lange videregående uddannelse stiger mindre end andres.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at gøre uligheden i indkomst mindre. Disponibel indkomst består for de flestes vedkommende primært af en lønindtægt fratrukket skatter. De fleste arbejder 37 timer om ugen, men ikke alle. Forskelle i lønindtægt kan fx skyldes forskelle i ugentlig arbejdstid men også uddannelse, da lavest uddannede får mindre i timen end højtuddannede. Ved at måle direkte på udviklingen over tid for timelønnen, ser man om lønudviklingen for de højest uddannede bidrager til uligheden. Det gør den fx ikke i perioden 2015-2018, hvor det forholder det sig omvendt.

Operationalisering

Den supplerende indikator måler udviklingen i den standardberegnedes timefortjeneste

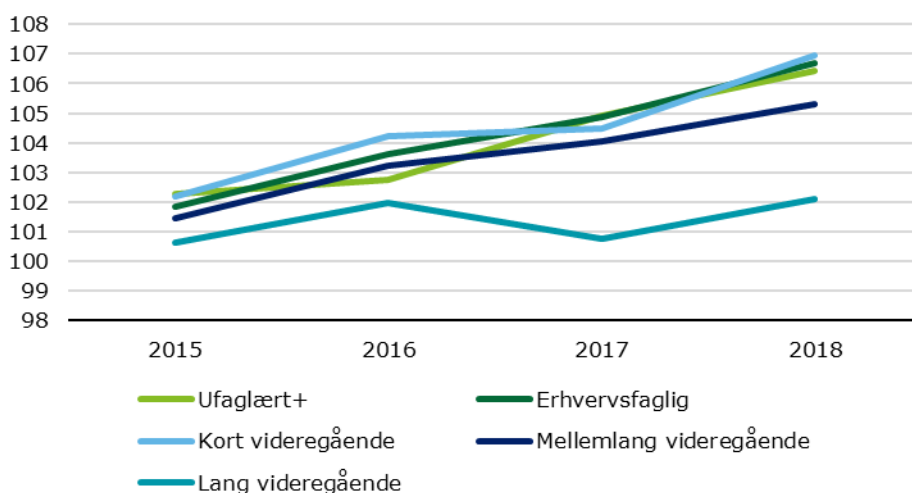
Indikatoren opgøres for sidst færdiggjorte uddannelse i fem uddannelsesgrupper: a) Uden erhvervskompetencegivende uddannelse eller (grundskole + gymnasie + uoplyst); b) erhvervsuddannede, c) korte videregående uddannelser, d) mellemlange videregående uddannelser, e) lange videregående uddannelser.

Indekseret med 2014 = indeks 100.

Data er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik LON20 og RAS310.

Baseline

Figur 40. Udvikling i timeløn i forhold til uddannelse (indekseret, 2014 = 100)

Note: Figuren viser udviklingen i timelønninger i forhold til uddannelse. Data er fra 2015-2018. **Kilde:** Registerdata (LON20 og RAS310, Danmarks Statistik)

Delmål 10.2.

Styrk social, økonomisk og politisk inklusion

Indikator 10.2.i. Lige deltagelse i ledelses- og bestyrelsesarbejde

Det går meget langsomt med at få flere kvinder ind i bestyrelser og direktioner.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at styrke inklusion i sociale, økonomiske og politiske beslutninger.

Forslaget til en supplerende indikator sigter mod at måle på den økonomiske inklusion, ikke i forhold til personlig indkomst som i 10.1, men i forhold til forskellige segmenters indflydelse i samfundets økonomiske liv. Hver tredje ansat i den private sektor er kvinde. Det samme gælder blandt mellemledere og blandt de store selskabers generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer – her er også hver tredje kvinde, men generelt er andelen af kvinder lavere i direktioner og bestyrelser. Udfordringen ligger derfor i at få øget andelen af kvinder frem til topledposterne og frem til bestyrelserne i de mindre selskaber.

Operationalisering

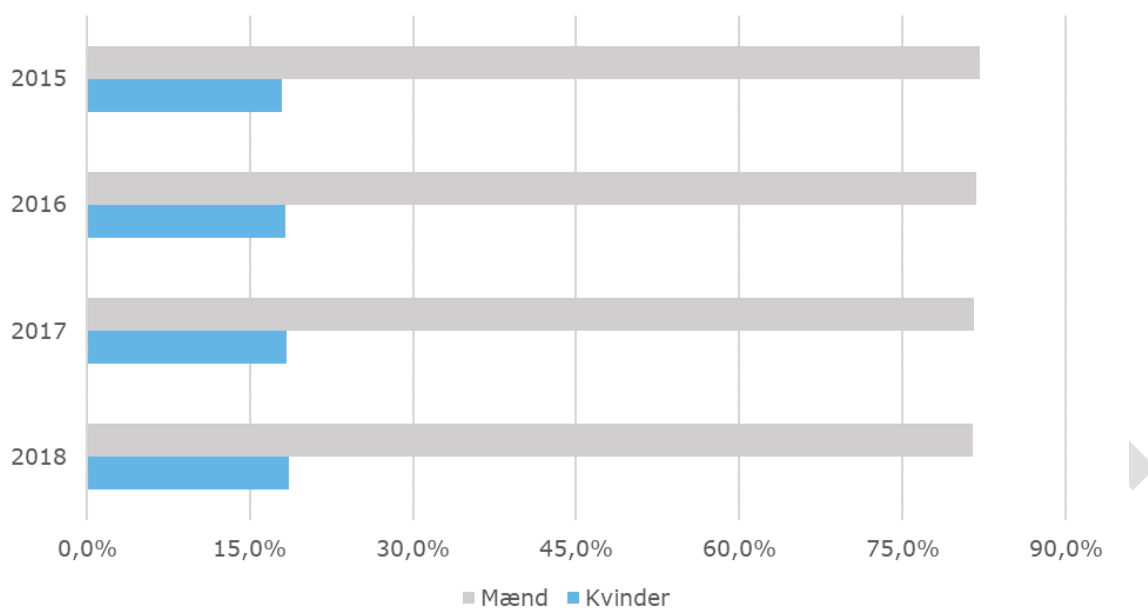
Indikatoren operationaliseres som andelen af private virksomheders bestyrelsesmedlemmer og direktion fordelt på køn (henholdsvis mænd og kvinder) og oprindelsesland i tre hovedgrupper: a) Danmark, b) vestligt land, c) ikke-vestligt land sammenlignet med fordelingen i befolkningen som helhed.

Det er ikke muligt i dag at opgøre i forhold til handicappede, men den dag det bliver muligt, bør dette aspekt også inddrages.

Data er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik BEST1. Statistikken vedrører den private sektor, medtager alle brancher, men er afgrænset til aktieselskab, anpartsselskab og iværksætterselskab.

Baseline

Figur 41. Medlemmer af bestyrelser og direktioner efter køn og tid (pct.)

Note: Figuren viser medlemmer i bestyrelser efter køn. Data er fra 2015-2018. **Kilde:** Registerdata (BEST1, Danmarks Statistik)

Data afventer for andel ikke-danske medlemmer af bestyrelser og direktioner

Indikator 10.2.ii. Lige deltagelse i politisk arbejde

Færre kvinder, personer med indvandrerbaggrund og personer med korte uddannelser stiller op til valg.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at promovere større social, økonomisk og politisk inklusion for alle. I folketinget er 63 pct. enten akademikere eller studerende ved akademiske uddannelser, mens denne gruppe kun udgør 14 pct. af befolkningen. Det politiske fokus afspejler nuancerne blandt medlemmerne ud fra sammensætningen af køn, alder og etnicitet, hvorfor det er relevant at følge dette med den supplerende indikator. Forslaget til den supplerende indikator sigter derfor mod at måle på den politiske inklusion, målt på i hvor høj grad kandidater til kommune- regions- og folketingsvalg afspejler sammensætningen i befolkningen.

Operationalisering

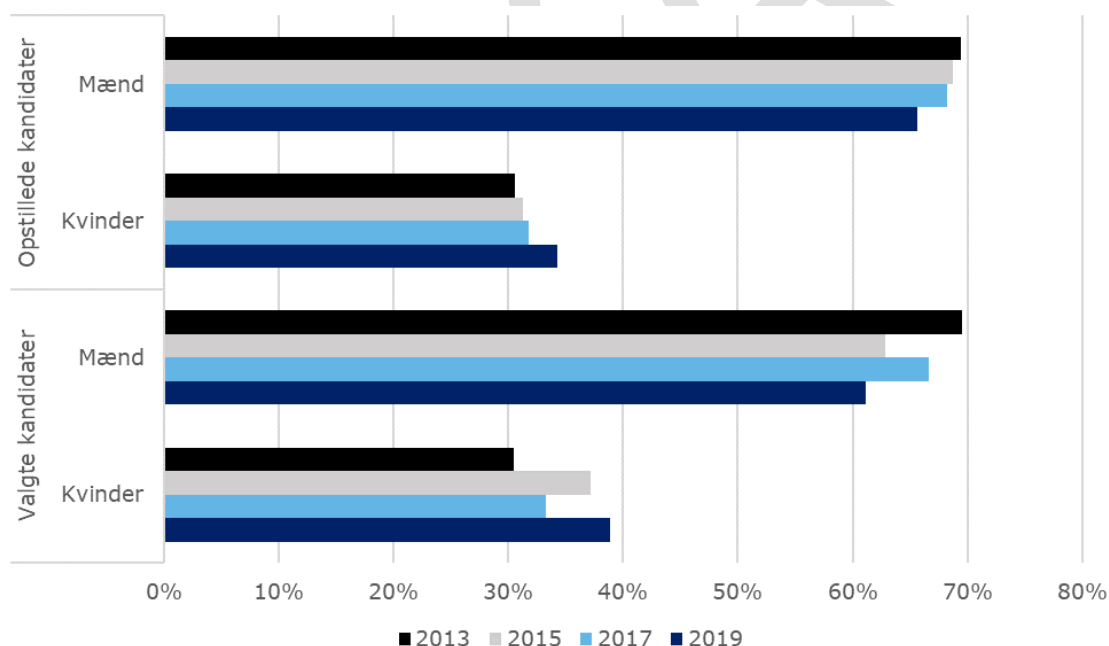
Den supplerende indikator opgøres som andel opstillede og valgte kandidater til kommune-, regions- og folketingsvalg fordelt på køn, uddannelse og herkomst.

Det er ikke muligt i dag at opgøre i forhold til handicappede, men den dag det bliver muligt, bør dette aspekt også inddrages.

Data er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik

Baseline

Figur 42. Andelen af opstillede og valgte kandidater til valg fordelt efter køn (pct.)

Andel indvandrere og efterkommere blandt opstillede og valgte kandidater ved de seneste valg til hhv. Folketinget, Kommunalbestyrelser og Regionsråd				
	2013	2015	2017	2019
Opstillede kandidater	4,6%	3,8%	4,9%	3,6%
Valgte kandidater	3,7%	2,3%	3,9%	2,9%
Hele landet	11,1%	12,2%	13,3%	13,9%

Data afventer for fordelingen ift. sidst færdiggjorte uddannelse

Kilde: Registerdata (Danmarks Statistik)

UDKAST

Indikator 10.2.iii. Lige deltagelse i samfundslivet.

Begrundelse for indikator

Dette indikatorforslag sigter mod at måle på social inklusion defineret som i hvor høj grad man deltager i samfundslivet. Deltagelse i samfundslivet måles på forskellige parametre: Om man er medlem af en forening, om man deltager i debatter, skriver debatindlæg, deltager i underskriftsindsamlinger eller fx har samlet ind til en velgørende organisation.

Operationalisering

Udlændinge- og Integrationsministeriet får hvert år foretaget en medborgerskabsundersøgelse hos Danmarks Statistik, hvor både udlændinge og danskere bliver spurgt om en række forhold. Indikatoren opgøres ved at sammentælle andelen af respondenter, der svarer ja til mindst tre af følgende 7 spørgsmål:

- Er du medlem af en forening?
- Har du inden for det seneste år været medlem af et politisk parti eller deltaget i et politisk møde?
- Har du inden for det seneste år skrevet et læserbrev til en avis eller et indlæg på internettet for at ændre forhold i samfundet?
- Har du inden for det seneste år deltaget i en underskriftsindsamling, en demonstration eller en strejke for at ændre forhold i samfundet?
- Har du inden for det seneste år kontaktet en politiker, en embedsmand, medierne, en forening eller en organisation for at ændre forhold i samfundet?
- Har du inden for det seneste år bojkottet eller bevidst købt bestemte varer for at ændre forhold i samfundet?
- Har du inden for det seneste år indsamlet eller støttet med penge for at ændre forhold i samfundet?

Indikatoren opgøres i forhold til 1) køn; 2) oprindelsesland (Danmark, Vestligt-, ikke-vestligt land) og 3) sidst fuldførte uddannelse (Ufaglært+, erhvervsuddannelse, videregående uddannelse).

Det er i dag ikke muligt i dag at opgøre i forhold til handicappede, men dette aspekt bør også fremadrettet inddrages.

Medborgerskabsundersøgelsen har 2-3000 svar hvert år. Datagrundlaget er derfor for begrænset til at kombinere forskellige segmenter fx ufaglærte, kvinder, og oprindelse i et ikke-vestligt land.

Indikatoren opgøres med vægtede resultater, hvor der tages højde for fordelingen i undersøgelsen ift. fordelingen på landsplan.

Indikatoren baseres på data fra Danmarks Statistik.

Baseline

Afventer data.

Delmål 10.3.

Giv alle lige muligheder, og stop diskrimination

Indikator 10.3.i. Betydning af forældres baggrund for indkomst

Social baggrund har indflydelse på ens indtægt som voksen.

Begrundelse for indikator

Social baggrund har indflydelse på indkomst, uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning. Under mål 4, Kvalitetsuddannelse, delmål 4.5 (Afskaf al diskrimination i uddannelse) foreslås der en supplerende indikator, der måler på sammenhængen mellem erhvervskompetencegivende uddannelse og forældres uddannelsesniveau. I forlængelse af dette, måles der her på sammenhæng mellem forældres uddannelsesbaggrund og disponibel indkomst som henholdsvis 35- og 50-årig, samt sammenhæng mellem disponibel indkomst og opvækstkommune, da undersøgelser fra fx Rockwool-fonden har påvist sammenhæng mellem opvækststed og livstidsindkomst.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres som gennemsnitlig disponibel indkomst som henholdsvis 35- og 50-årig i forhold til forældres sidst færdiggjorte uddannelse og ift. urbaniseringsgrad af opvækstkommune. Nedslaget på en bestemt alder foretages for at undgå alderseffekten på indkomsten (som stiger med alderen). Da alderseffekten er forskellig for forskellige uddannelsesniveauer (højt uddannede starter generelt senere end lavt-uddannede, men stiger derefter hurtigere) er to nedslag valgt: 35 og 50 år.

Indikatoren opgøres ift. forældres sidst færdiggjorte uddannelse. Forældres uddannelsesniveau grupperes i 5 kategorier (Ufaglært+, erhvervsuddannelse, kort-, mellemlang og lang videregående uddannelse).

Indikatoren opgøres ift. urbaniseringsgrad af opvækstkommune. Opvækstkommune defineres som beboelseskommune som 15-årig og kommunens urbaniseringsgrad i forhold til EU's DEGURBA-kategorier.

Det har ikke været muligt at identificere relevant og offentlig tilgængelige data. Der udestår derfor afklaring af, om evt. tilgængelige data understøtter de metodiske krav til supplerende indikatorer og dermed om indikatoren kan indgå i den endelige rapport.

Baseline

Afventer data.

Indikator 10.3.ii. Løndiskrimination på arbejdsmarkedet

Begrundelse for indikator

Debatten om diskrimination på arbejdsmarkedet handler ofte om ligeløn, når der tales om kønsdiskrimination, men det kunne også gælde for andre grupper i samfundet; etniske grupper og handicappede fx. Når to individer udfører det samme arbejde med det samme kvalificeringsgrad, men ikke betales lige, er der en lønulighed – kan der påvises strukturelle sammenhænge i ulighed, kan man tale om løndiskrimination.

Dette indikatorforslag måler på ligeløn mellem kønnene og for personer med andet oprindelsesland end Danmark. Det er ikke muligt i dag at måle på ligeløn for handicappede, men den dag det bliver muligt, bør dette aspekt også inddrages.

Operationalisering

Indikatoren opgøres på baggrund af den standardberegnete timefortjeneste fordelt på arbejdsfunktioner (defineret i de ti DISCO-hovedgrupper, som er en standard grupperingskode fra ILO). Den standardberegnete timefortjeneste fortæller, hvad en lønmodtager har fået i løn pr. time, lønmodtageren har aftalt at arbejde, uagtet hvor mange dage lønmodtageren er syg eller arbejder ud over det, som er aftalt.

Indikatoren opgøres i forhold til 1) køn og 2) oprindelsesland (Danmark, vestligt-, ikke-vestligt land)

Indikatoren baseres på data fra Danmarks Statistik.

Baseline

Afventer data.

Delmål 10.4.

Før politik, der fremmer finansiel og social lighed

Indikator 10.4.i. Social mobilitet blandt lavindkomstgrupper

Flere kommer ud af offentlig forsørgelse, og flere kvinder end mænd.

Begrundelse for indikator

Modsat social arv er social mobilitet et begreb, der beskriver dynamikken i folks livssituation; høj social mobilitet betyder at folk fordeler sig rundt på forskellige positioner i samfundet, uafhængig af deres sociale baggrund.

Social mobilitet for lavindkomstgrupper handler især om at rykke ud af offentlig forsørgelse og fastholde en stilling på arbejdsmarkedet. Der er mange aspekter af social mobilitet.. Det er derfor, at det er relevant at måle på hvor mange personer, der er i beskæftigelse, ud af en gruppe personer der sammenhængende har været mindst 1 år på offentlig forsørgelse – jo højere en andel personer, fra denne gruppe, der er i beskæftigelse, jo højere grad af social mobilitet har vi for lavindkomstgruppernes vedkommende.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som andelen af personer, som har været på offentlig forsørgelse i over et år, som nu er selvforsørgende. Personer med SU-ydelse og pensionsydelse indregnes ikke i gruppen.

Indikatoren opgøres i forhold til køn.

Indikatoren baseres på data fra Danmarks Statistik.

Baseline

Afventer data.

Delmål 10.5.

Regulér de globale finansielle markeder og institutioner bedre

Indikator 10.5.i. Finansiell gennemsigtighed

Danmark er blandt de mere gennemsigtige lande i verden, men er ikke helt i top.

Begrundelse for indikator

Skattely kom for alvor på dagsordenen med Panama- og Paradise-papers skandalerne og udbytte-sagen i Skat. Tax Justice Network er et uafhængigt internationalt netværk lanceret i 2003. Siden 2009 har man vurderet og offentliggjort, hvor hemmelighedsfulde omkring skatteforhold landene er, og derved hvor gode vilkår de giver for skattely og lignende.

Gennemsigtighedsscoren opgøres i øjeblikket hvert andet år og er baseret på en vurdering af 20 underliggende indikatorer, der måler a) transparens omkring ejerskabsforhold, b) informationstilgængelighed, c) landets evne til at håndhæve skattelovgivning og d) internationalt samarbejde. De underliggende indikatorer blev revideret i 2020 opgørelsen²³. For nogle landes vedkommende, udgives der en landerapport i forbindelse med indekset bl.a. for Danmark. I den danske rapport fra 2020 trækker det bl.a. ned i vurderingen, at virksomhedsregnskaber ikke nødvendigvis er tilgængelige online, og det trækker op i vurderingen, at opgørelsen af personskatter medtager alle kapitalindkomster.

Indekset indgår i en række bredere indekser, som f.eks. Center for Global Development's Commitment to Development Index og Basel Anti-Money Laundering Index.

Operationalisering

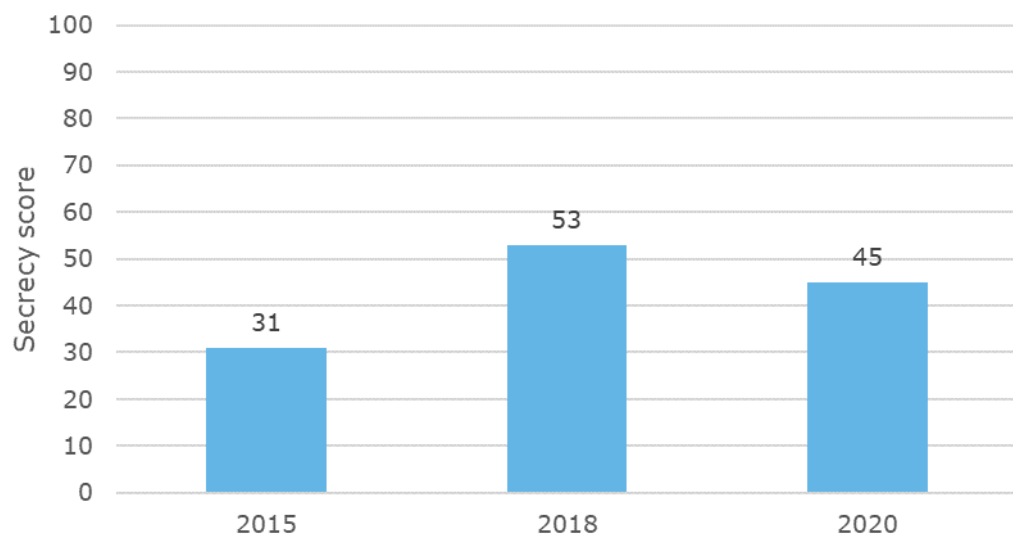
Den supplerende indikator opgøres som Danmarks secrecy score på gennemsigtighedsindekset: Financial Transparency Index. Secrecy-scoren vurderer hvor transparente de finansielle spilleregler er i Danmark, på en skala fra 0-100, hvor høj score = lav gennemsigtighed.

Indikatoren baseres på data fra Tax Justice Networks Financial Transparency Index.

²³ <https://fsi.taxjustice.net/en/methodology>, <https://fsi.taxjustice.net/en/faq/why-did-we-change>.

Baseline

Figur 43. Vurdering af Danmarks finansielle transparens (tal score: lav score = høj transparens)

Note: Figuren viser vurderingen af Danmarks finansielle transparens, hvor et lavt tal er lig med høj transparens. Data er fra 2015-2020. **Kilde:** Tax Justice Network, Financial Transparency Index

Delmål 10.7.

Facilitér sikker og forsvarlig migration

Indikator 10.7.i. Andel migrantarbejdere

Migration til Danmark sker i stigende grad som arbejdsmigration.

Begrundelse for indikator

Delmålet fokuserer på at sikre en forsvarlig migration igennem forvaltningspolitikker og -ordninger. Danmark har en række forskellige ordninger, der skal sikre en velordnet migration i forbindelse med arbejdsmarkedets behov for udenlandsk arbejdskraft: Start-up Danmark, Positivlisten, Greencard-ordningen, forskerordningen, fast-track ordningen m.fl. Derudover benyttes EU's regler for udstationering også i høj grad til at rekruttere arbejdskraft til Danmark. Andelen af migranter, der benytter disse ordninger, måler på karakteren af indvandringen til Danmark og er derfor relevant i forhold til at vurdere om migrationen er velordnet.

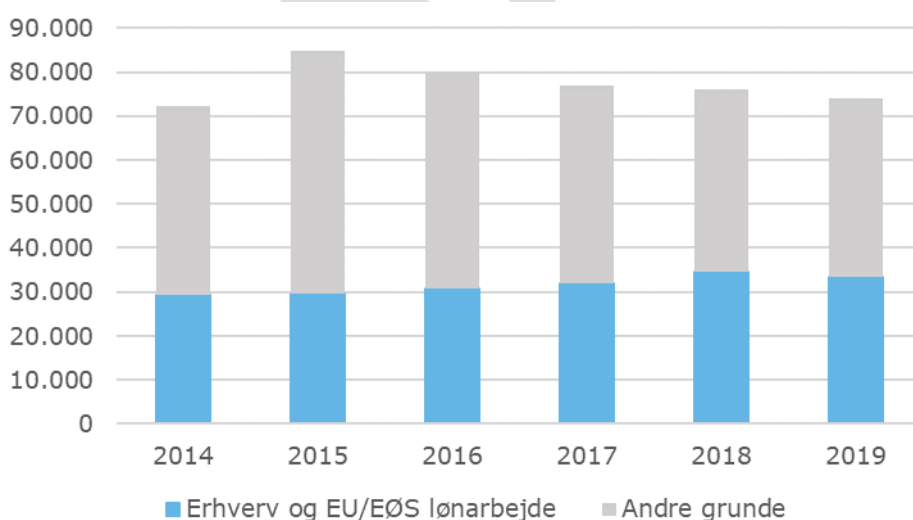
Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som antal opholdstilladelser givet via erhvervsordninger eller via aftaler indgået i EU/EØS-regi set i forhold til antal opholdstilladelser givet af andre grunde (familiesammenføring eller asyl fx).

Data baseres på registerdata fra Danmarks Statistik, VAN66KA.

Baseline

Figur 44. Antal Opholdstilladelser (antal)

Note: Figuren viser antal opholdstilladelser givet via erhvervsordninger eller igennem aftaler for lønarbejde. Data er fra 2014-2019. **Kilde:** VAN66KA, Danmarks Statistik.

Delmål 10.a.

Tag særlige hensyn til udviklingslandene

Indikator 10.a.i. Import fra udviklingslande

Importen fra udviklingslandene ligger på et stabilt niveau.

Begrundelse for indikator

FN-indikatoren måler på andelen af toldpositioner gældende for import fra de mindst udviklede lande og udviklingslande, der er fritaget for told. Danmark har ikke selvstændige tolldispositioner ift. udviklingslandene, det er et forhold som forhandles på EU-niveau, og man kan eventuelt i fremtiden udvikle en indikator for dette.

Fra dansk side handler delmålet derfor især om vores import fra udviklingslandene, der er den samme gruppe af 140 lande som vi yder udviklingsbistand til. I 2018 var udviklingsbistanden på ca. 17 milliarder kroner. Til sammenligning importerede vi varer fra udviklingslandene for 102 milliarder; ca. seks gange så meget. Vores import af varer fra udviklingslande har derfor stor betydning for deres økonomiske udvikling. Forslaget er meget lig forslag 17.11.i.

Operationalisering

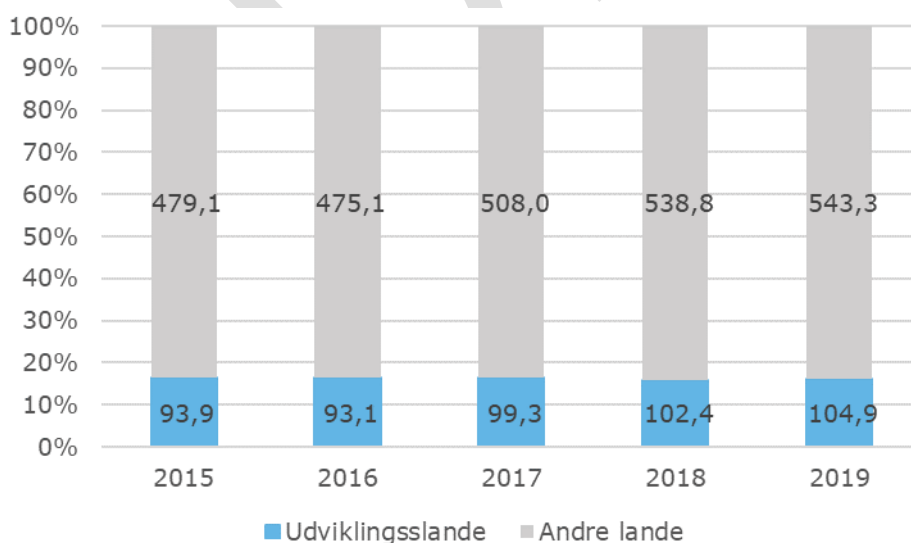
Den supplerende indikator opgøres som andelen af den samlede vareimport, der kommer fra udviklingslandene (mia. kr.)

OECD's definition af et udviklingsland anvendes.

Data er baseret på registerdata fra Danmark Statistik, BE2CY.

Baseline

Figur 45. Vareimport fra udviklingslandene i milliarder kr.

Note: Figuren viser vareimport fra udviklingslandene i milliarder kr. som andel af den samlede import. Data er fra 2015-2019. **Kilde:** BE2CY, Danmarks Statistik.

Delmål 10.b.

Bak op om, hjælp og investeringer i de mindst udviklede lande

Indikator 10.b.i. Direkte investeringer i de mindst udviklede lande

Begrundelse for indikator

FN-indikatoren for dette delmål lyder "Total ressource tilførsel til udvikling opdelt efter modtager- og donorlande, og type af finansiel tilførsel (f.eks. officiel udviklingsbistand, direkte udenlandske investeringer og andre tilførsler)". Der sigtes med denne ordlyd på en samlet indikator, der hedder TOSSD²⁴, som der endnu ikke måles på, men som er under udarbejdelse i OECD-regi.

I TOSSD måles på støtte til bæredygtig udvikling samlet – fra både offentlige og private investeringer. Under delmål 17.16 peges der på at anvende TOSSD med fokus på at måle bidraget til de 17 verdensmål og bæredygtighed.

Dette delmål handler om at bakke op om investeringer i de mindst udviklede lande, som er en undergruppe af de 140 lande, som kaldes udviklingslande jf. OECDs definition på 47 lande. Indikatorforslaget går her på at måle på direkte private investeringer i disse lande, som andel af de samlede direkte investeringer i udlandet. Dette er også relevant for FN-delmål 17.5, der er stort set enslydende med FN-delmål 10.b.

Operationalisering

Indikatoren opgøres som de årlige direkte investeringer ud af Danmark til de mindst udviklede lande.

Det er vigtigt at være opmærksom på at direkte investeringer til udlandet opgøres efter første modtagelsesland; investeringer i aktiviteter i fx Tanzania, der går gennem et selskab baseret i Holland, vil derfor ikke tælle med som en investering i et udviklingsland; kun investeringer direkte i udviklingslandet (i eksemplet, Tanzania). Det reelle tal for direkte investeringer i de mindst udviklede lande må derfor forventes at være højere end den opgjorte statistik.

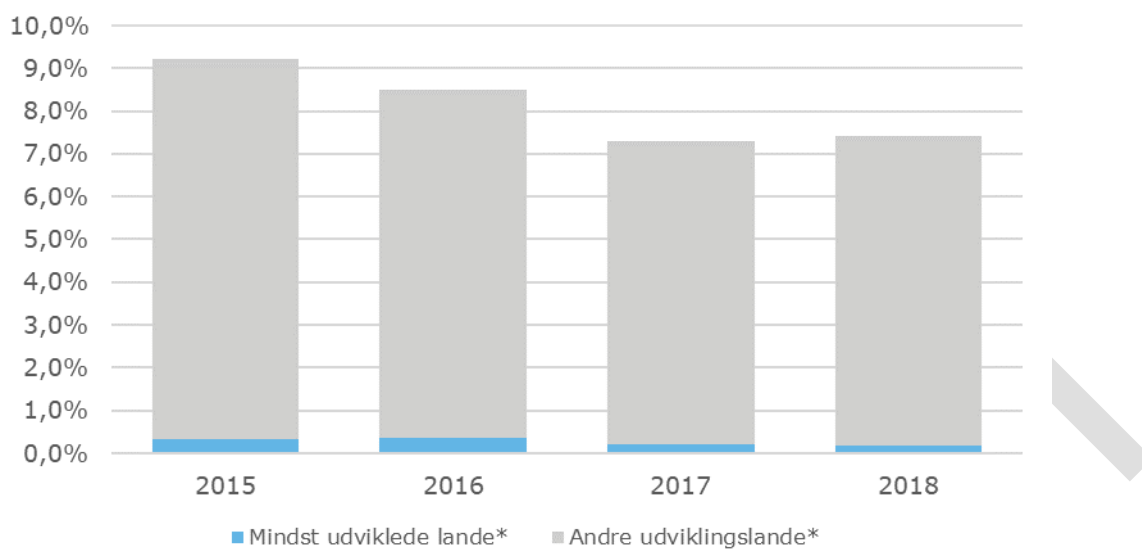
Indikatoren baseres på data fra Danmarks Nationalbank.

Denne indikator måler direkte på input, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Som udgangspunkt skal de supplerende indikatorer måle impact. Dvs. forandringer, der kan opnås gennem adfærdændringer. I dette tilfælde gør ordlyden af delmålet dog, at forslaget er fastholdt.

²⁴ Total Official Support for Sustainable Development

Baseline

Figur 46. Direkte private investeringer i udviklingslande som andel af de samlede direkte investeringer (pct.)

Note. Figuren viser direkte udenlandske investeringer ud af Danmark til udviklingslande som andel af de samlede direkte udenlandske investeringer ud af Danmark (pct.). Data er fra 2015-2018. Kilde: Danmarks Nationalbank.

Indikator 10.b.ii Investeringer i de mindst udviklede lande gennem Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU)

Begrundelse for indikator

Ud over udviklingsbistanden er den danske stat også en aktiv investor gennem Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU), som de seneste år har fået en stigende opmærksomhed i forholdet mellem Danmark og udviklingslandene.

IFU er en selvejende statslig fond, der tilbyder rådgivning og risikovillig kapital til virksomheder, som ønsker at gøre forretning i udviklingslande. IFU's aktivitet har traditionelt set været fokuseret på de mere velstående udviklingslande, og det er relevant at se på andelen af IFU's aktiviteter i de mindst udviklede lande. Indikatorforslaget er også relevant for delmål 17.5, der er stort set enslydende med delmål 10.b, som nævnt for indikatorforslag 10.b.i.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseringen sker som andel af IFU's aktivitet, der omhandler de mindst udviklede lande.

Indikatoren baseres på data fra IFU.

Baseline

Afventer data.

11 Bæredygtige byer og lokalsamfund

MÅL 11

BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND

Vi skal gøre byer, lokalsamfund og bosættelser inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige

Bæredygtige byer og lokalsamfund i et globalt perspektiv

Verdensmål 11 handler om at gøre byer, lokalsamfund og boligområder inkluderende, sikre, robuste og bæredygtige, således at flere mennesker har adgang til boliger, transport, kultur og faciliteter under hensyn til at minimere områdernes miljøbelastning.

Målet favner bredt, da det på sin vis sætter de fysiske rammer og afgrænsning for en række af de øvrige verdensmåls påvirkninger på netop byer, lokalsamfund og bosættelser med sine mere specifikke delmål. Ydermere fokuserer verdensmål 11 på de tre dimensioner af bæredygtighed - den sociale-, miljømæssige- og økonomiske dimension samt lige adgang.

Tre af delmålene har særligt fokus på at styrke ressourcer, reguleringer og modstandskraft for opfyldelse af implementeringen af de øvrige delmål.

Verdensmål 11 er opdelt i ti delmål, hvis definitioner fremgår af tabel 7.

Tabel 7. Delmål under verdensmål 11

	Delmål 11.1: Byg sikre boliger til en overkommelig pris Inden 2030 skal alle sikres adgang til egnede og sikre boliger til en overkommelige pris med adgang til grundlæggende tjenesteydelser, og slumkvarterer skal opgraderes.
	Delmål 11.2: Skab billige og bæredygtige transportsystemer Inden 2030 skal der skabes adgang for alle til sikre, tilgængelige og bæredygtige transportsystemer til en overkommelig pris, trafiksikkerheden skal forbedres bl.a. ved at udbygge den kollektive trafik med særligt hensyn til behov hos sårbare befolkningsgrupper, kvinder, børn, personer med handicap og de ældre.
	Delmål 11.3: Gør byerne inkluderende og bæredygtige Inden 2030 skal byudvikling gøres mere inkluderende og bæredygtig, og kapaciteten til en inddragende, integreret og bæredygtig boligplanlægning og forvaltning i alle lande skal styrkes.
	Delmål 11.4: Beskyt verdens kultur- og naturarv Indsatsen for at beskytte og bevare verdens kultur- og naturarv skal styrkes.

	Delmål 11.5: Reducér naturkatastrofers skadelige konsekvenser Inden 2030 skal antallet af dødsfald og antallet af berørte personer samt reduktion i de direkte økonomiske tab i forhold til det globale bruttonationalprodukt, som følge af katastrofer, herunder vandrelaterede katastrofer, reduceres betydeligt med fokus på beskyttelse af de fattige og mennesker i sårbare situationer.
	Delmål 11.6: Reducér byernes miljøbelastning Inden 2030 skal den negative miljøbelastning pr. indbygger reduceres, herunder ved at lægge særlig vægt på luftkvalitet og på husholdnings- og anden affaldsforvaltning.
	Delmål 11.7: Giv alle adgang til grønne offentlige rum Inden 2030 skal der gives universel adgang til sikre, inkluderende og tilgængelige, grønne og offentlige rum, især for kvinder og børn, for ældre mennesker og for personer med handicap.
	Delmål 11.a: Styrk sammenhængen mellem land og by med bedre planlægning Positive økonomiske, sociale og miljømæssige forbindelser mellem by, opland og landdistrikter skal støttes ved at styrke det nationale og regionale udviklingsplanlægning.
	Delmål 11.b: Gør langt flere af verdens byer mere modstandsdygtige mod katastrofer Inden 2020 skal der ske en betydelig stigning i antallet af byer og bosættelser, der vedtager og gennemfører integrerede politikker og planer, der stræber mod inklusion, ressourceeffektivitet, modvirkning og tilpasning til klimaændringer, modstandsdygtighed over for katastrofer, og som udvikler og gennemfører helhedsorienteret katastrofe- risikostyring på alle niveauer, i overensstemmelse med Sendai-rammen for Katastrofe- og Risikoforebyggelse (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030).
	Delmål 11.c: Støt de mindst udviklede lande til at bygge solidt og bæredygtigt De mindst udviklede lande skal støttes, bl.a. gennem finansiel og teknisk bistand, til at bygge bæredygtige og robuste bygninger med anvendelse af lokale materialer.

Bæredygtige byer og lokalsamfund i et dansk perspektiv

Set i en international sammenhæng ligger Danmark grundlæggende i top, hvad angår bæredygtighed, og er blandt de førende lande indenfor byplanlægning, hvor stort set alle har adgang til boliger og til basale services såsom vand, sanitet, energi og transportfaciliteter. Der er også områder, hvor vi kan skabe mere inkluderende, grønne og bæredygtige byer og lokalsamfund, og ligesom resten af verden står Danmark over for at skulle styre risici og tilpasse adfærd, teknologier og regulering til de ændrede klimapåvirkninger og miljøbelastninger. Det gælder både for vores byer og lokalsamfund. Det er også relevant at se på Danmarks rolle og indsats i forhold til at støtte udviklingslandene i at adressere udfordringerne i deres byer.

Her præsenteres de respektive delmåls fokusområder. Først præsenteres de eksisterende fokusområder, som de er tiltænkt i FN's delmål, og dernæst præsenteres de fokusområder, der er relevante i en dansk kontekst. Områderne er fordelt på verdensmålets ti delmål.

Forud for Vores Mål er gennemført pilotprojektet "Baseline for verdensmålene – verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund", som blev afsluttet i januar 2019.

Pilotprojektets fokusområder og anbefalinger for formulering af baseline for delmålene 11.1 til 11.7 har bidraget med kvalificeret input til denne rapportes anbefalinger for nationale målepunkter. Pilotprojektet

danner dermed på lige fod med de øvrige inddragelsesaktiviteters fokusområder grundlaget for anbefalinger for verdensmål 11's delmål 11.1 til 11.7. Pilotprojektet omhandlede ikke delmål 11.a – 11.c, hvorfor baggrundsmaterialet for disse delmål alene bygger på input fra dette projekts inddragelsesfase og eksperters input.

Delmål 11.1: Byg sikre boliger til en overkommelig pris

Delmålet fokuserer på, at alle inden 2030 skal sikres adgang til egnede og sikre boliger og adgang til basale services uanset indkomst. FN-indikatoren måler på andelen af bybefolkninger, der lever i slumkvarterer, uformelle bebyggelser eller uegnede boligforhold.

I en dansk kontekst har der gennem inddragelsesaktiviteterne været fokus den økonomiske boligbyrde, ligesom de socioøkonomiske faktorerers indflydelse på adgangen til boliger i by vs landdistrikter samt ejer- og lejeboliger, har været diskuteret.

Ydermere har debatterne haft fokus på omfanget af boliger, der er i fysisk dårlig stand og deciderede sundhedsskadelige at bo i.

Delmål 11.2: Skab sikre, billige og bæredygtige transportsystemer

Delmålet handler om at give alle økonomisk og fysisk lige adgang til sikre, tilgængelige og bæredygtige transportmuligheder samt forbedre trafiksikkerheden ved at udbygge den kollektive trafik. FN-indikatoren måler på andel af befolkning, der har nem adgang til offentlig transport, fordelt på køn, alder og personer med handicap.

Debatterne har afspejlet et fokus på den kollektive trafiks tilgængelighed for personer med nedsat mobilitet. Derudover har der været fokus på transportformernes sikkerhed, således at antallet af ulykker opgjort på forskellige transportformer kan nedbringes.

Delmål 11.3: Gør byerne inkluderende og bæredygtige

Delmålet har fokus på inden 2030 at styrke inddragelse af civilsamfundet i forbindelse med boligplanlægning og forvaltning deraf, samt at gøre byudvikling mere bæredygtig og inkluderende for befolkningen. FN måler dette med to indikatorer – dels som forholdet mellem arealanvendelsesraten (LCR) og befolkningstilvækst samt som andelen af byer med en direkte inddragelse af civilsamfundet i byplanlægning og forvaltning, som opererer regelmæssigt og demokratisk.

I relation til delmål 11.3 har diskussionerne især fokuseret på at supplere de nuværende indikatorer med aspekter om bæredygtighed i højere grad end inklusion og inddragelse. Det foreslås at måle på omfanget af certificerede byggerier- og byudviklingsprojekter. Herunder også at sætte fokus på udbredelsen af grønne områder, der fordrer gode muligheder for biodiversitet og øget livskvalitet i byerne.

Delmål 11.4: Beskyt verdens kultur- og naturarv

Delmålet handler om, at vi igennem vores offentlige forvaltning samt tilførsel af økonomiske midler fra både den offentlige og private sektor skal styrke vores indsatser. FN-indikatorerne måler specifikt på de samlede udgifter pr. indbygger anvendt til bevaring, og beskyttelse af al kultur- og naturarv opdelt efter type, forvaltningsniveau, udgiftstyper og former for privatfinansiering.

I projektet har supplerende fokusområder indledningsvis været på omfanget af den offentlige statsstøtte til udvalgte kulturinstitutioner samt kommunernes økonomiske bidrag til frivilligt arbejde indenfor sport og sociale aktiviteter. Et andet fokus har været på beskyttelse af landets mange bevaringsværdige og fredede bygninger, og udviklingen i omfang samt offentlige økonomiske midler afsat til restaurering og bevaring af disse.

Delmål 11.5: Reducér naturkatastrofers skadelige konsekvenser

Delmålet har et todelt fokus på naturkatastrofers direkte konsekvenser for særligt den fattigste del af befolkningen, dels udtrykt som tab af menneskeliv og dels udtrykt som nationalt økonomisk tab relateret

til katastrofeskader. FN-indikatorerne måler derfor på to områder: 1) Antal af døde, forsvundne personer og personer, som er berørt af katastrofe pr. 100.000 mennesker og 2) Direkte økonomisk tab i forbindelse med katastrofe i forhold til det globale BNP, herunder katastrofeskader på central infrastruktur og afbrydelse af basale tjenesteydelser.

Eftersom naturkatastrofer sjældent har fatale følger i en dansk kontekst, har fokus i inddragelsesfasen rettet sig mod kommunernes planlægning for at imødegå oversvømmelser fra havet og fra det danske å-system som følge af stigende nedbørsmængder og vandstandsstigninger.

Delmål 11.6: Reducér byernes miljøbelastning

Delmålet fokuserer meget konkret på to områder, så den negative miljøbelastning pr. indbygger reduceres mest muligt. Dels med fokus på god forvaltning indenfor håndtering af affald og dels ved at sætte fokus på reduktion af partikeludledningen i byer. FN-indikatorerne måler på indsamlede og behandlede affaldsmængder, ligesom der måles på det årlige indbyggervægtede gennemsnitsniveau af fine partikler i byer.

Med relation til delmålet specifikke fokus på affald var fokus på at opgøre mængden af restaffald og genanvendelsesgraden af affald i erkendelse af, at Danmark allerede har en veludviklet forvaltningspraksis indenfor affaldsindsamling og -håndtering. Med tanke på affaldshierarkiet blev det derfor foreslået at kvalificere indikatorer, der kan anskueliggøre genanvendelsesgraden opdelt på affaldsfraktioner.

Fokus var ydermere på bygningers energiforsyningsform og energimæssige ydeevne og deraf afledte miljøbelastning, ligesom omfanget og brugen af forskellige typer af transport (offentlige transportformer, el-drevne køretøjer, udbredelse af cykler etc.) kunne kvalificere indikatorer for miljøbelastningerne i byerne.

Delmål 11.7: Giv alle adgang til grønne offentlige rum

Delmålet sætter fokus på, at der i det offentlige rum i byer og bysamfund skabes sikre miljøer og grønne miljøer med lige adgang for alle. FN har for delmålet opstillet to indikatorer; én der måler input, og én der måler output som følge af indsatsen: 1) den gennemsnitlige andel af bebyggede områder i byer, der er åbent tilgængelig for offentlig brug for alle og 2) andel af personer, der er ofre for fysisk eller seksuel chikane.

Den danske debat har primært været fokuseret på tre hovedtemaer for nationale målepunkter, herunder graden af udbredelse af offentlige grønne områder; afstande og tilgængelighed for borgerne til sådanne områder samt den oplevede tryk ved færden i og brug af områderne.

Delmål 11.a: Styrk sammenhængen mellem land og by med bedre planlægning

Delmålet handler om at styrke planlægning for befolkningsudvikling og demografiske fremskrivninger for derved at skabe bedre balance imellem by, opland og landdistrikter og de økonomiske, sociale og miljømæssige sammenhænge imellem disse områder. I FN-regi måles dette som andel af befolkning, der lever i byer, der gennemfører bymæssige og regionale udviklingsplaner med inddragelse af befolkningsfremskrivning og ressourcebehov, opdelt efter byens størrelse.

Uagtet at afstandene imellem by og land i Danmark kan synes små sammenlignet med andre lande, sker der en affolkning i landdistrikterne, da bosættelser oftest sker der, hvor det er praktisk eller økonomisk fordelagtigt for den enkelte borger – altså i eller omkring byer. Debatten var fokuseret på at måle, hvor attraktive landdistrikterne er at bo, belyst ud fra f.eks. bosættelsesfordelingen imellem by og land og udbuddet af eksempelvis uddannelses tilbud og arbejdspladser.

Delmål 11.b: Gør langt flere af verdens byer mere modstandsdygtige mod katastrofer

Delmålet sætter fokus på, at der etableres nationale politikker, regulering og planer, som sætter rammerne for at imødekomme udfordringer og efterleve indsatser, som beskrevet under verdensmålets øvrige delmål. Men delmålet fokus favner også problematikker indenfor andre verdensmål bl.a.

klimaindsatser (verdensmål 13) og bæredygtigt ressourceforbrug (verdensmål 12). Delmålet har derudover særligt fokus på helhedsorienteret katastrofe- og risikostyring.

I den danske kontekst er det fremhævet relevant at se på omfanget og udbredelsen af kommunale, regionale og landsdækkende planer og politikker indenfor energi- og miljø, der omfatter planer for bl.a. affald, overfladevand, forsyninger, spildevand og energibehov- og forsyning i kommunale/regionale ejendomme og bydele.

Delmål 11.c: Støt de mindst udviklede lande til at bygge solidt og bæredygtigt

Delmålet handler specifikt om igennem finansiell og teknisk bistand at støtte opførelse af bæredygtige og robuste bygninger og byområder ved anvendelse af landets lokale råvarer og byggematerialer. FN-indikatoren er meget specifik og måler andelen af den finansielle støtte til de mindst udviklede lande, som anvendes til konstruktion og eftermontering af bæredygtige, robuste og ressourceeffektive bygninger med brug af lokale materialer.

Det er konkret foreslået at måle på den andel af den danske udviklingsbistand, som er målrettet opførelse af bæredygtige og robuste bygninger og byområder i modtagerlandet.

Supplerende indikatorer til verdensmål 11

Med afsæt i delmålenes danske fokusområder foreslås nedenstående liste over nationale målepunkter under verdensmål 11.

Tabel 8. Liste over foreslåede supplerende indikatorer på verdensmål 11

Delmål	Supplerende indikator
11.1. Byg sikre boliger til en overkommelig pris	11.1.i. Oplevet økonomisk boligbyrde
	11.1.ii. Beboelse i udsatte boligområder
11.2. Skab sikre, billige og bæredygtige transportsystemer	11.2.i. Ulykker opdelt på type af transportform
	11.2.ii. Udviklingen i den relative pris for offentlig transport (baseret på befolkningens købekraft)
	11.2.iii. Sårbare befolkningsgruppers oplevelse af tilgængeligheden til offentlig transport
11.3. Gør byerne inkluderende og bæredygtige	11.3.i. Byggeri og byområder med bæredygtighedscertificering
	11.3.ii. Udbredelsen af grønne overfladearealer
11.4. Beskyt verdens kultur- og naturarv	11.4.i. Antal SAVE-registrerede bygninger
11.5. Reducér naturkatastrofers skadelige konsekvenser	11.5.i. Andel byer med udførte eller planlagte effektive klimasikringssystemer
11.6. Reducér byernes miljøbelastning	11.6.i. Den totale mængde restaffald ift. totalmængden af affald pr. indbygger pr. år
	11.6.ii. Andel og fordeling af energimærkninger i danske bygninger
	11.6.iii. El-drevne køretøjer
11.7. Giv alle adgang til grønne offentlige rum	11.7.i. Offentligt areal
	11.7.ii. Oplevet tryghed i det offentlige rum
11.a. Styrk sammenhængen mellem land og by med bedre planlægning	11.a.i. Arbejds- og studiepladser i "Vandkantsdanmark"
11.b. Gør langt flere af verdens byer mere modstandsdygtige mod katastrofer	NA
11.c. Støt de mindst udviklede lande til at bygge solidt og bæredygtigt	NA

Delmål 11.1.

Byg sikre boliger til en overkommelig pris

Indikator 11.1.i. Oplevet økonomisk boligbyrde

Knap 20 pct. og ca. 30 pct. af den laveste indkomstgruppe i Danmark oplever boligbyrde som enten en "tung byrde" eller "noget af en byrde". Generelt oplever ca. 30 pct. af landets befolkning boligbyrden som "noget af en byrde".

Begrundelse for indikator

Delmålet har fokus på at vurdere omfanget af boliger til en overkommelig pris, så det samtidigt er økonomisk muligt for borgerne at leve et trygt og sundt liv. Forslaget til en supplerende kan således bruges til at belyse borgeres muligheder for at kunne betale husleje og fortsat have et rimeligt rådighedsbeløb (f.eks. ændring af boligstøtte eller rammer for realkreditforeningslån).

Operationalisering

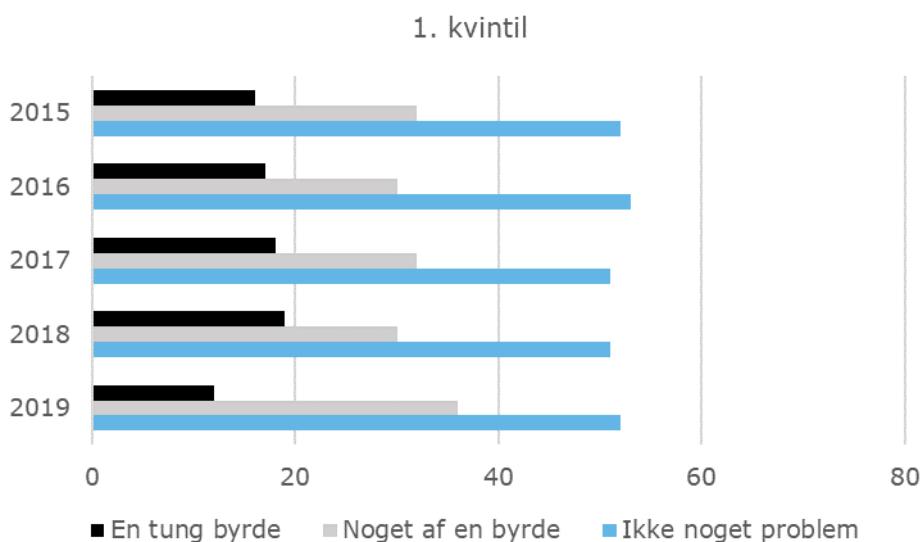
Indikatoren måler på om boligudgifterne udgør en stor del af den samlede økonomi - i dette tilfælde den oplevede boligbyrde. Det er således opgjort, hvor stor en del af borgerne der oplever, at boligudgiften er en "Tung byrde", "Noget af en byrde" eller "Ikke noget problem".

Data opgøres efter indkomstgrupper opdelt i 5 grupper (kvintiler), hvor 1. kvartil er de 20 pct. af gruppen, der har de laveste indkomster, og 5. kvartil er de 20 pct., der har de højeste indkomster.

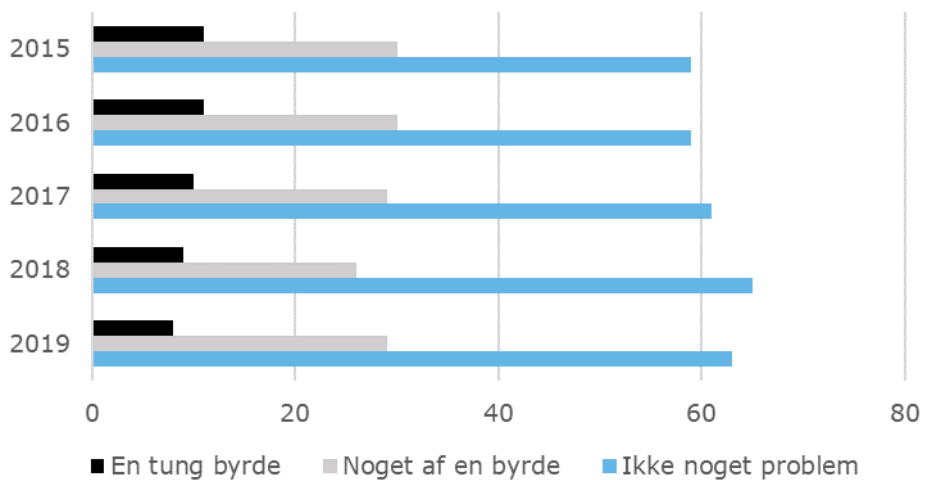
Data opgøres med afsæt i Danmark Statistiks registerdata SILC4B.

Baseline

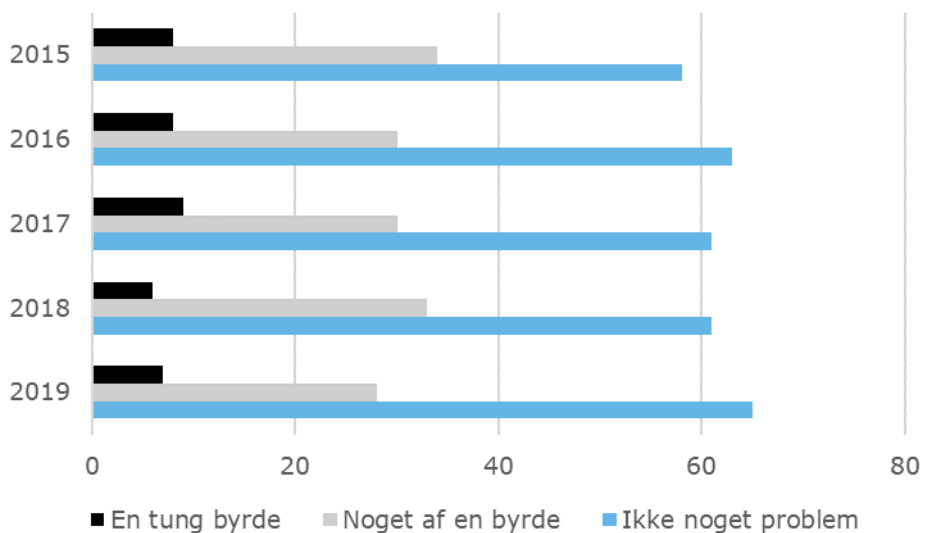
Figur 47. Oplevet boligbyrde (procent)

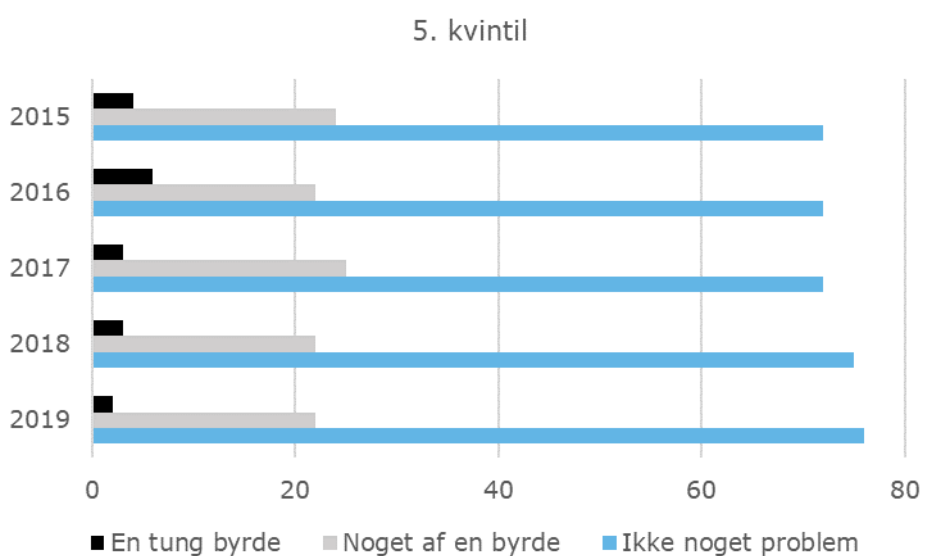
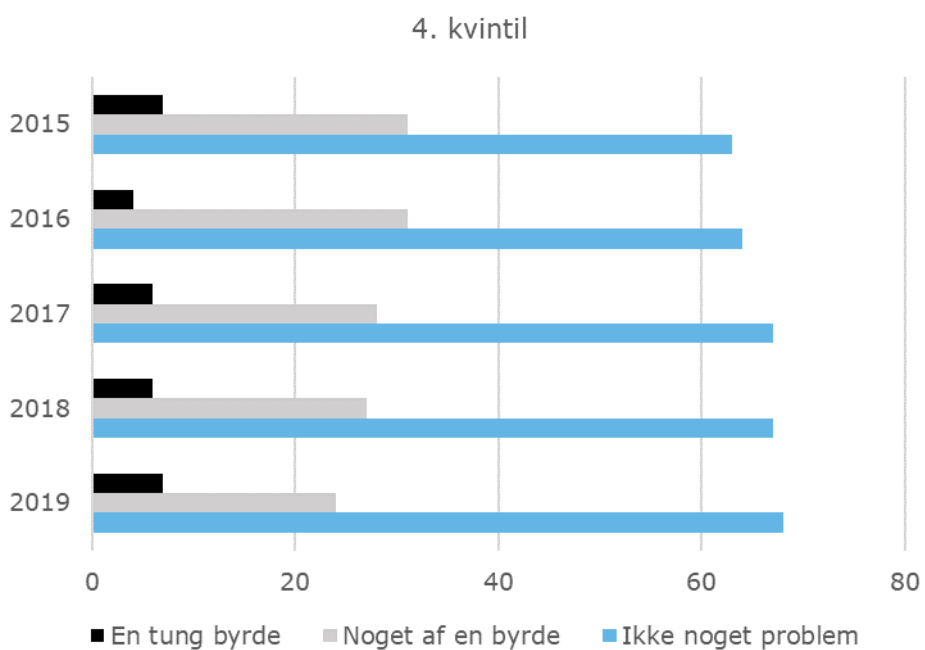

2. kvintil

3. kvintil

Note: Figurene viser, hvor stor en del af befolkningen der oplever boligudgiften som en "Tung byrde", "Noget af en byrde" eller ikke noget problem", fordelt efter indkomstgruppe i 5 kvintiler. Kun én af husstandens voksne er blevet interviewet. Det antages, at svarene dækker alle husstandsmedlemmer. Tallene er baseret på en stikprøve og dermed behæftet med en vis statistisk usikkerhed. Data er fra 2015-2019. **Kilde:** Registerdata (SILC4B, Danmarks Statistik)

Indikator 11.1.ii. Beboelse i udsatte boligområder

I 2019 boede mere end hver 15. indbygger ud af 1.000 indbyggere i udsatte boligområder i storbyerne København, Aarhus og Odense. I øvrige dele af landet var det ca. hver 5.

Begrundelse for indikator

Delmålet omhandler sikring af adgang til egnede, sikre og sunde boliger samt opgradering af slumkvarterer. Sikkerheden i boliger i Danmark i sammenligning med udviklingslande er af høj kvalitet. Det er væsentligt for folks sundhed og trivsel, at de bor i sunde boliger med et godt indeklima, hvorfor der for nærværende indikator er fokuseret på at kortlægge omfanget af utidssvarende boliger, samt på hvor mange borgere der bor i udsatte boligområder.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som omfanget af utidssvarende boliger, og beskrives som antallet af boliger, der er i en stand, som må betragtes som kritisk ift. sundhed. Opgørelsen foretages ift. nedenstående parametre, og efter indkomstgruppe:

Andel af befolkning, der bor i boliger med:

- Lækkende tag, fugtige vægge, gulve eller fundament
- Råd og skimmelsvamp
- Intern og ekstern støj (hvis muligt)
- Forurening, snavs eller andre miljømæssige problemer i nabolaget

Desuden opgøres, hvor mange borgere der bor i udsatte boligområder, her beskrevet som boliger opgjort på den såkaldte ghettoliste. Dette opgøres som totaler samt som antal borgere pr. 1.000 indbyggere for nedenstående 4 forskellige områder:

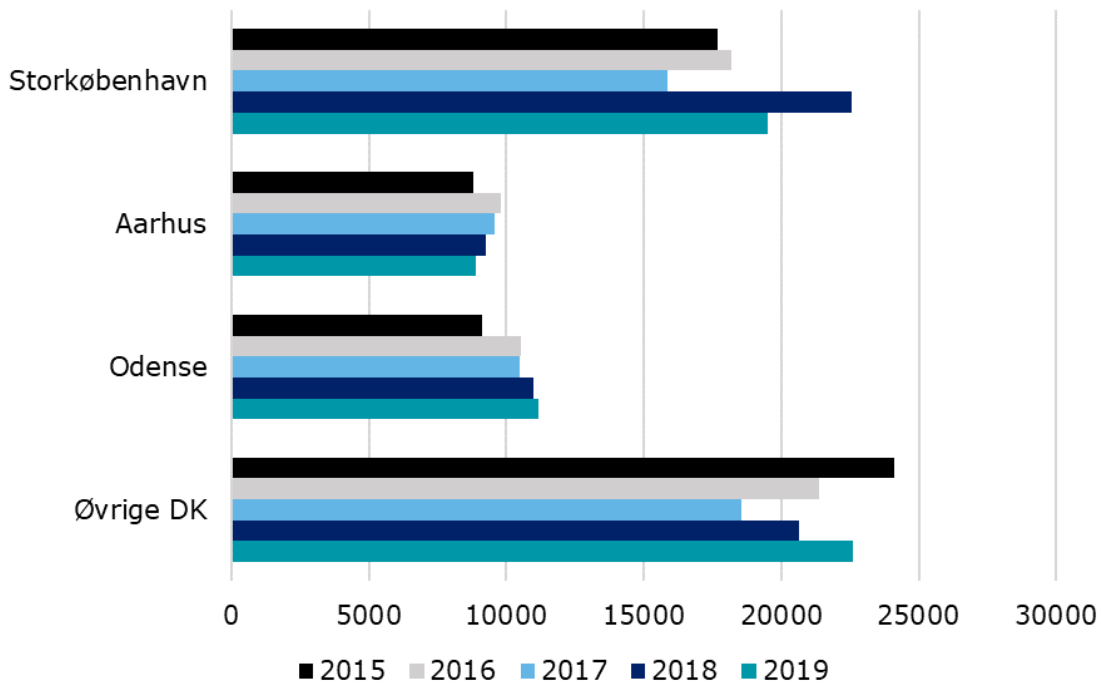
- Storkøbenhavn
- Århus
- Odense
- Øvrige Danmark

Data opgøres med afsæt i Danmark Statistiks registerdata og data fra Transport og Boligministeriet samt Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet.

Baseline

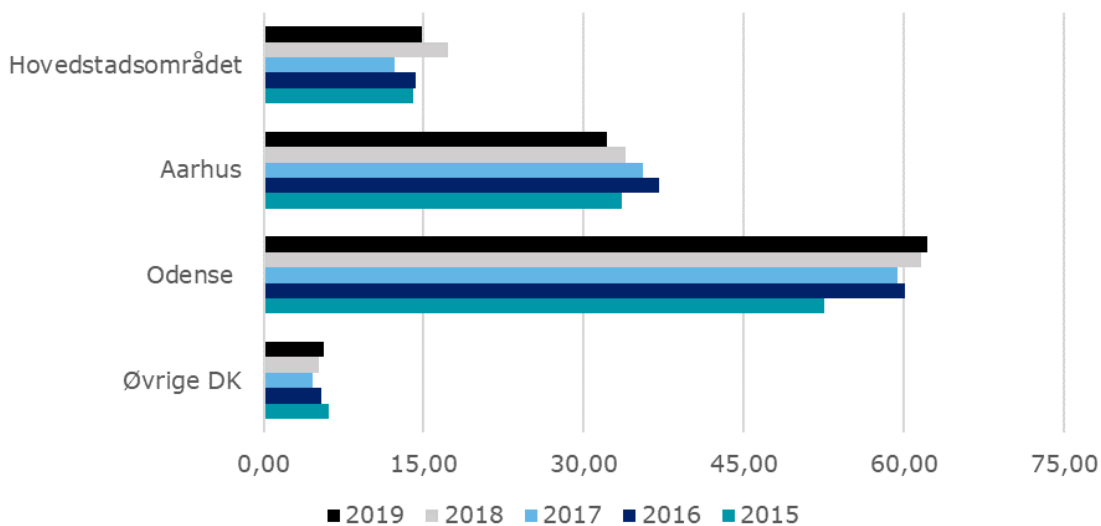
Afventer data.

Figur 48. Antal borgere i udsatte boligområder (antal)

Note: Figuren viser antallet af borgere i udsatte boligområder i Danmark efter geografisk område. Data er fra 2015-2019. **Kilde:** Transport og Boligministeriet & Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Figur 49. Antal borgere pr. 1.000 indbyggere i udsatte boligområder (antal)

Note: Figuren viser antallet af borgere pr. 1.000 indbyggere i udsatte boligområder i Danmark. Data er fra 2015-2019. **Kilde:** Transport og Boligministeriet & Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Delmål 11.2.

Skab sikre, billige og bæredygtige transportsystemer

Indikator 11.2.i. Ulykker opdelt på type af transportform

Der er overvægt af antal ulykker, der involverer personbiler. Herudover er der relativt mange ulykker, der involverer hhv. cykler, varebiler, lastbiler og fodgængere.

Begrundelse for indikator

Denne indikator handler om at medvirke til at skabe sikre transportsystemer og i den forbindelse forbedre trafiksikkerheden, herunder bl.a. ved at udbygge den kollektive trafik. En opgørelse over fordelingen af ulykker på transportform vil give et overblik over, hvilke transportformer det vil være hensigtsmæssigt at forbedre sikkerheden i trafikken for.

Operationalisering

Indikatoren opgøres som antallet af ulykker opgjort på type af transportmiddel (antal). Udregnes i andel af hvor mange, som angiver den enkelte transportform, som deres primære transportform. Det er ikke været muligt at opgøre antallet af ulykker efter primære transportform, hvorfor der er anvendes tilgængelige data fra Danmarks Statistik

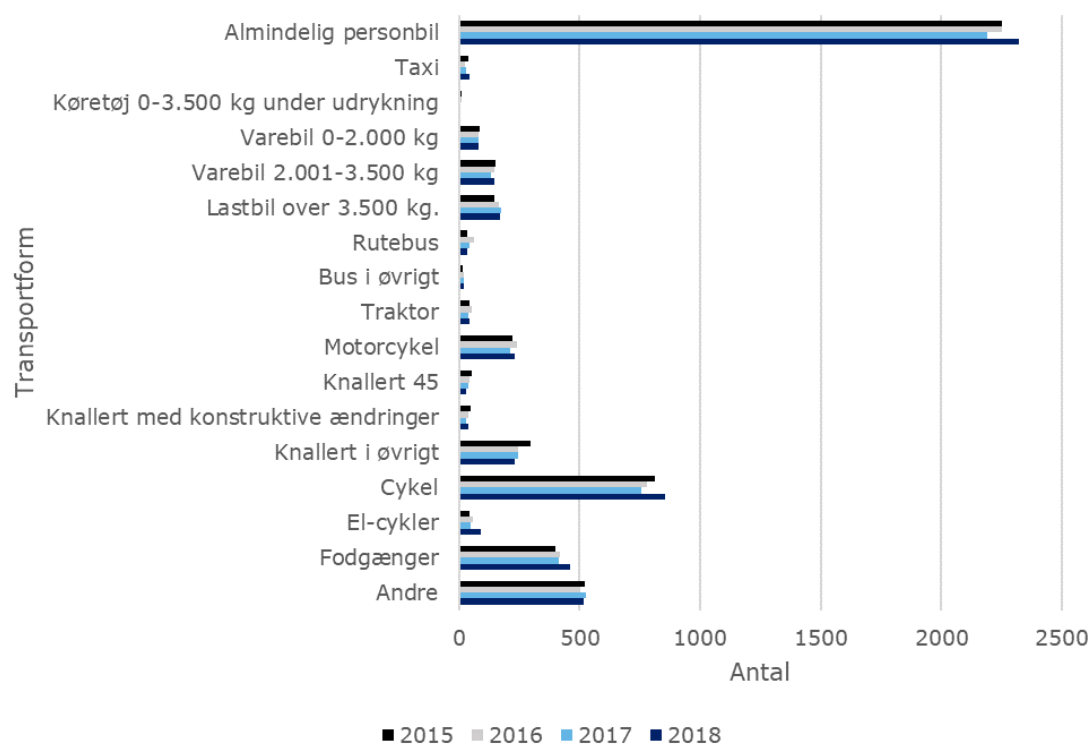
Indikatoren opgøres efter nedenstående kategorier:

- Almindelig personbil
- Taxi
- Køretøj 0-3.500 kg under udrykning
- Varebil 0-2.000 kg
- Varebil 2.001-3.500 kg
- Lastbil over 3.500 kg.
- Rutebus
- Bus i øvrigt
- Traktor
- Motorcykel
- Knallert 45
- Knallert med konstruktive ændringer
- Knallert i øvrigt
- Cykel
- El-cykler
- Fodgænger
- Andre

Data opgøres med afsæt i Danmark Statistiks registerdata UHELD4.

Baseline

Figur 50. Antal ulykker fordelt på transportform (antal)

Note: Figuren viser antallet af ulykker opgjort på transportform. Flere ens transportmidler involveret i uheldet tælles som ét transportmiddel. Statistikken omfatter kun de personskader, der er kommet til politiets kendskab. Data er fra 2015-2018. **Kilde:** Registerdata (UHELD4, Danmarks Statistik)

Indikator 11.2.ii. Udviklingen i den relative pris for offentlig transport (baseret på befolkningens købekraft)

Udgifterne til offentlig transport har indenfor de sidste 10 år generelt ligget ca. 10 – 20 pct. højere end det generelle forbrugerprisindeks.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om, at der skal sikres lige adgang for alle til offentlig transport og til overkommelig pris. Den supplerende indikator omhandler sikring af offentlig transport til en rimelig pris. Indikatoren er et udtryk for, om udgifterne til offentlig transport er stigende eller aftagende ift. de generelle prisstigninger for varer og dermed også i hvor høj grad, der opnås offentlig transport til en rimelig pris.

Operationalisering

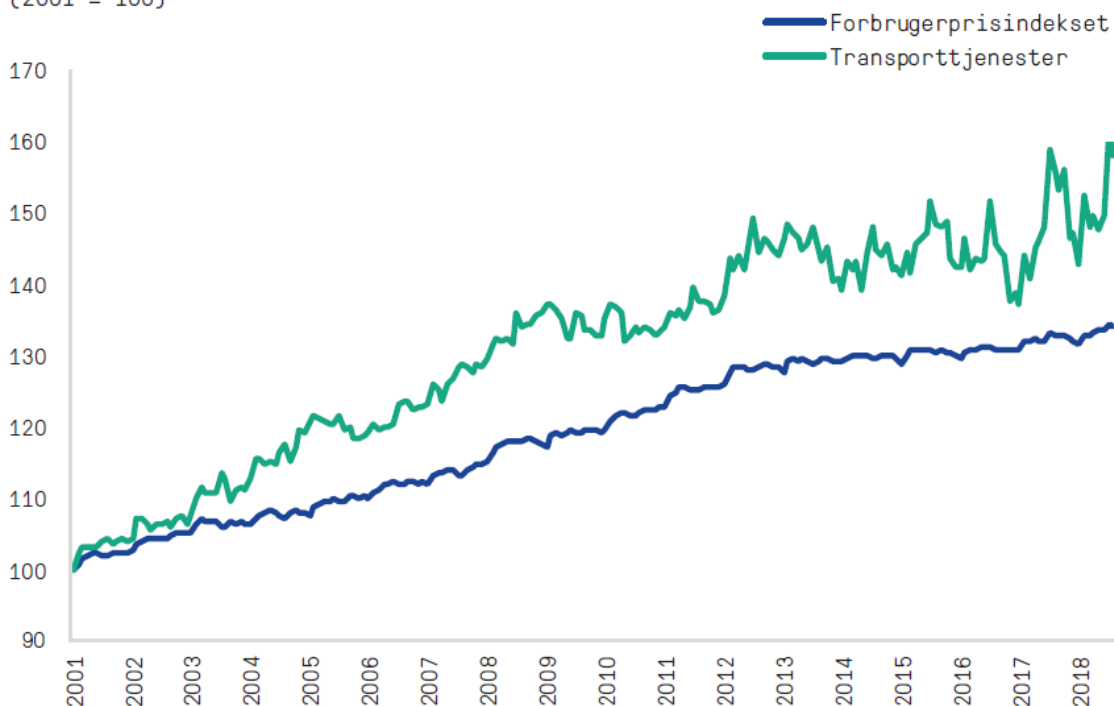
Den supplerende indikator opgør udviklingen af udgifterne til offentlig transport, som belyses ved at sammenligne prisstigningstaksten for transporttjenester med prisstigningstaksten for det generelle forbrugerindeks. Transportpriserne omfatter prisen for transport med tog, metro og bus.

Indikatoren baseres på data fra Danmarks Statistik.

Baseline

Figur 51. Udviklingen i transportpriser (indeks)

Indekserede priser
(2001 = 100)

Note: Figuren viser udviklingen i transportpriser i f. t. den generelle prisudvikling. Data er fra 2001-2018. **Kilde:** "Baseline for Verdensmålene - Verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund", 2019, figur 4. Danmarks Statistik.

Indikator 11.2.iii. Sårbare befolkningsgruppers oplevelse af tilgængeligheden til offentlig transport

For personer med handicap er der ca. 20 pct. flere, der oplever adgangen til offentlig transport som besværlig end for personer uden handicap. Fra 2012 til 2016 er der for begge kategorier tale om et fald på ca. 20 pct.

Begrundelse for indikator

Delmålet relaterer sårbare befolkningsgruppers oplevelse af tilgængeligheden til offentlig transport, her defineret som ældre samt personer med et fysisk eller psykisk handicap. En indikator herfor vil medvirke til at afdække, i hvor høj grad der er tilfredshed hermed, eller om der er behov for at forbedre disse forhold.

Operationalisering

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) foretager hvert 4. år undersøgelsen SHILD (Survey of Health, Impairment and Living conditions in Denmark)²⁵, som er en panel-undersøgelse baseret på 20.000 gennemførte interview med et repræsentativt udvalg af personer mellem 16 og 64 år. Undersøgelsen blev senest foretaget i 2016, og der kommer derfor først opdaterede data efter 2020.

Analysen konstaterer bl.a. at:

33 pct. af personer med større psykisk handicap uden besvær kan tage med bus og tog
61 pct. af personer med mindre psykisk handicap uden besvær kan tage med bus og tog
47 pct. af personer med større fysisk handicap uden besvær kan tage med bus og tog

Den supplerende indikator foreslås med baggrund i SHILD-undersøgelsen.

Indikatoren er udtrykt ved, hvor stor en andel af ældre og/eller ²⁶handicappede (både fysisk eller psykisk handicap) som har svaret "Ja, uden besvær" til spørgsmålet: "Kan du bruge bus og tog, også når der er mange passagerer med"? Data er sammenlignet med tilsvarende spørgsmål til personer uden handicap.

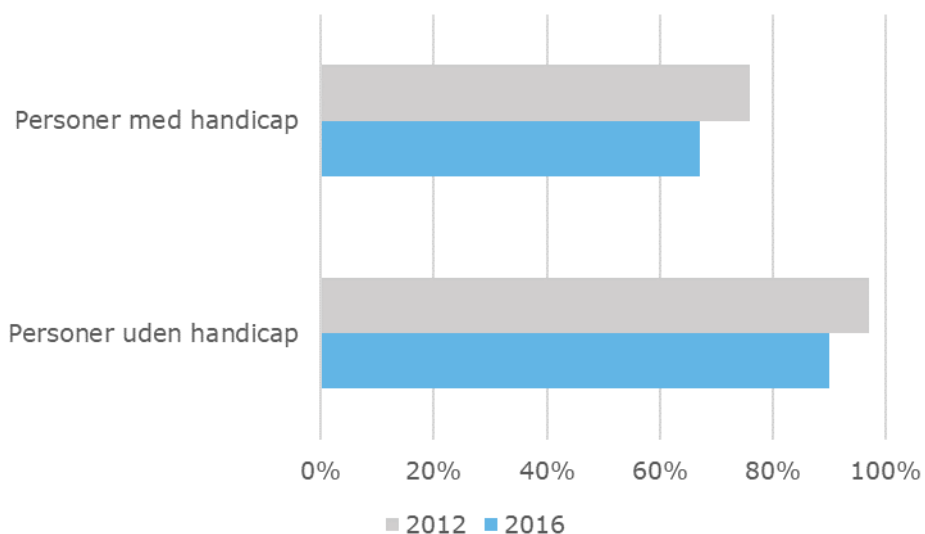
Transport – ældre: Vi har ikke kunnet finde data for ældre.

²⁵ <https://www.vive.dk/media/pure/6818/983968>

²⁶ Data for ældre udestår.

Baseline

Figur 52. Handicappede og ikke handicappede personers adgang til offentlig transport (antal)

Note: Figuren viser fysisk og psykisk handicappedes oplevelse af deres adgang til offentlig transport sammenlignet med ikke-handicappedes oplevelse af deres adgang til offentlig transport. Data er fra 2012-2016. **Kilde:** Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) survey af levevilkår for mennesker med handicap (SHILD).

Delmål 11.3.

Gør byerne inkluderende og bæredygtige

Indikator 11.3.i. Byggeri og byområder med bæredygtighedscertificering

Der er generelt tale om en stigning i antallet af bygninger, der bliver DGNB-certificeret. Det er dog endnu kun en lille del af byggeriet, der DGNB-certificeres.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om, at byudviklingen skal gøres mere inkluderende og bæredygtig. Det er i en dansk kontekst relevant at se på de instrumenter, der er med til at styrke dette fokus. Certificeringsordninger - frivillige eller obligatoriske - er midler til at danne fælles sprog og fokus, som adresserer målsætningerne for det bebyggede miljø og bymiljøet. Det er derfor relevant at etablere en supplerende indikator med afsæt heri.

Bæredygtighedscertificeringer (DGNB, BREEAM, LEED m.m.) af byggeri og byområder er udtryk for, at der tages en lang række bæredygtighedshensyn, både socialt, miljømæssigt og økonomisk, og at der sker en inkluderende planlægning. Der kan opnås certificering på forskellige parametre, og et givent projekt scorer ikke nødvendigvis højt på alle parametre. I Danmark er DGNB den mest udbredte metode til bæredygtighedscertificering, hvorfor der er fokuseret på denne metode for den supplerende indikator.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgør, hvor mange projekter, som er bæredygtighedscertificerede opdelt på bygningstyper og byområder. Der kan opnås nedenstående 3 certificeringsniveauer:

- Sølv: 50 pct. opfyldelse af DGNB-certificeringskriterierne og min 35 pct. i hvert hovedområde
- Guld: 65 pct. opfyldelse af DGNB-certificeringskriterierne og min 50 pct. i hvert hovedområde
- Platin: 85 pct. opfyldelse af DGNB-certificeringskriterierne og min 65 pct. i hvert hovedområde

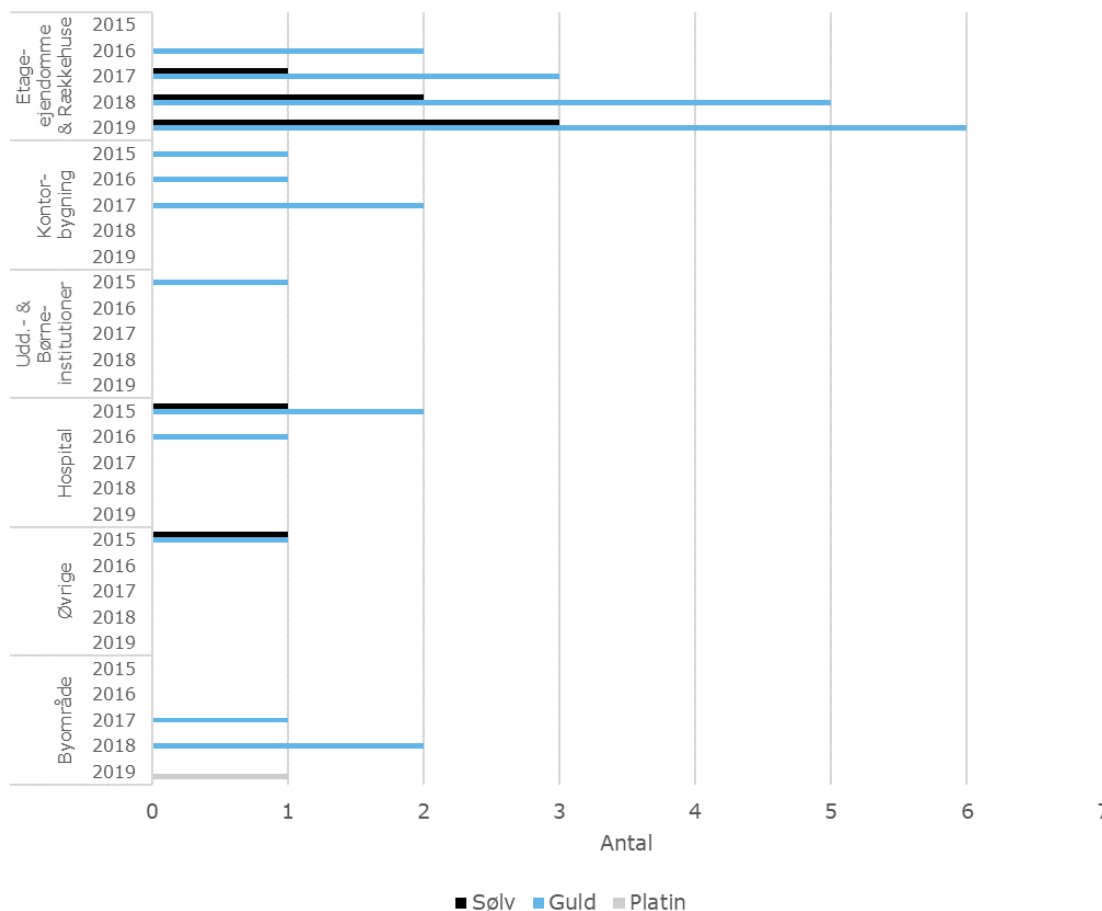
Opgørelsen omfatter både projekter, der er præ-certificerede, og projekter der har opnået en endelig certificering. Det vil være muligt at udvide indikatoren for andre certificeringsordninger²⁷.

Indikatoren baseres på data fra DGNB-sekretariatet ved Green Building Council Denmarks opgørelser over certificeringer.

²⁷ Det vil desuden være muligt hos Byggefakta, mod betaling, at indhente data for, hvor mange bygninger/boliger der er certificeret indenfor kategorierne Svanemærke, LEED og BREAM.

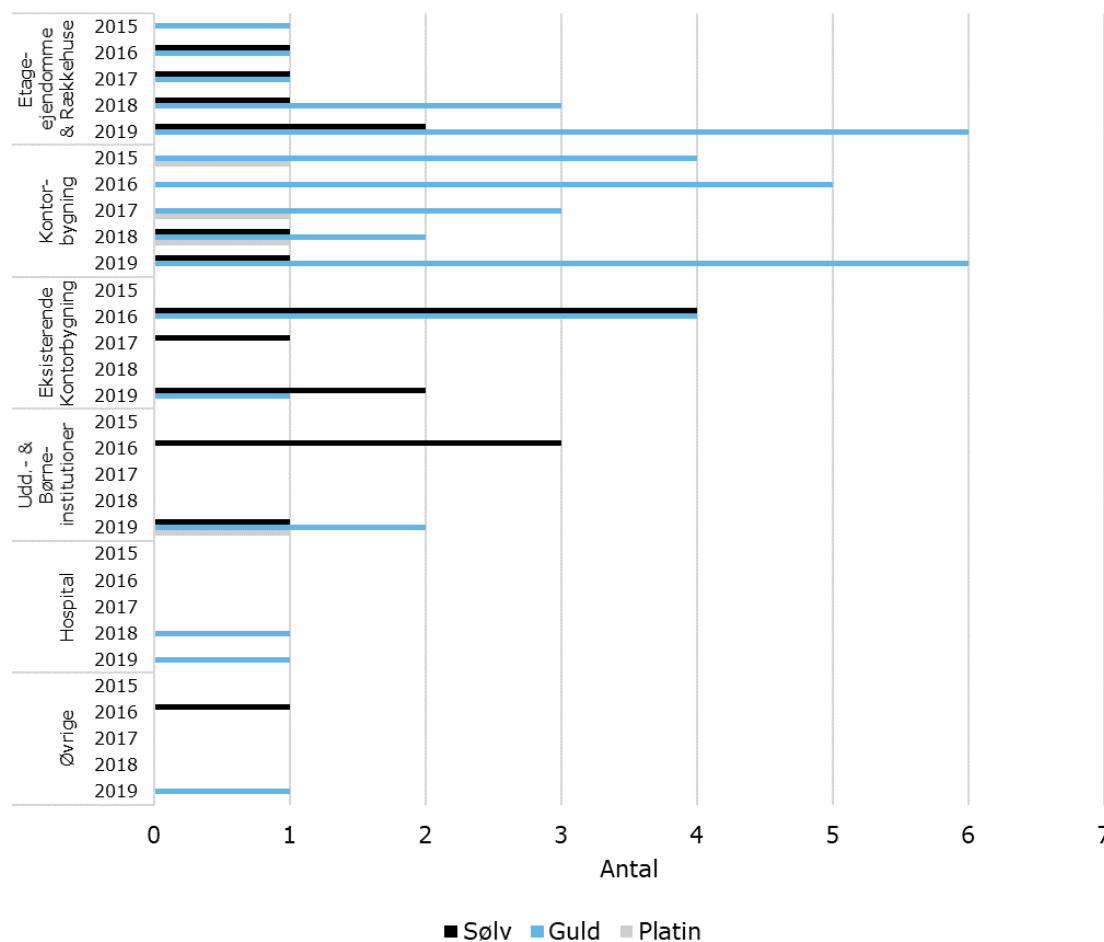
Baseline

Figur 53. Antal præ-certificerede bygninger eller byområder i Danmark (antal)

Note: Figuren viser antallet af præ-certificerede bygninger eller byområder i Danmark samt hvilket certificeringsniveau, der er opnået i de certificerede projekterne. Data er fra 2015-2019. **Kilde:** Green Building Council Danmark.

Figur 54. Antal certificerede bygninger eller byområder i Danmark (antal)

Note: Figuren viser antallet af certificerede bygninger eller byområder i Danmark samt hvilket certificeringsniveau, der er opnået i de certificerede projekterne. Data er fra 2015-2019. **Kilde:** Green Building Council Danmark.

Indikator 11.3.ii. Udbredelsen af grønne overfladearealer

Andelen af grønne områder i byerne har på landsplan ligget nogenlunde konstant siden 2011 varierende fra ca. 10,5 pct. (Region Sjælland) til ca. 17,5 pct. (Region Hovedstaden).

Begrundelse for indikator

Den supplerende indikator beskriver, i hvor høj grad byudviklingen gøres inkluderende og bæredygtig ved belysning af, hvor stor en del af byområderne, der udgøres af grønne arealer. Det er velkendt, at adgang til grønne arealer er centralt for sikring af et attraktivt og sundt mikroklima i byerne. Indikatoren kan således anvendes til at vurdere, om byudviklingen i Danmark går den rigtige vej ift. at sikre god adgang til grønne områder i byerne.

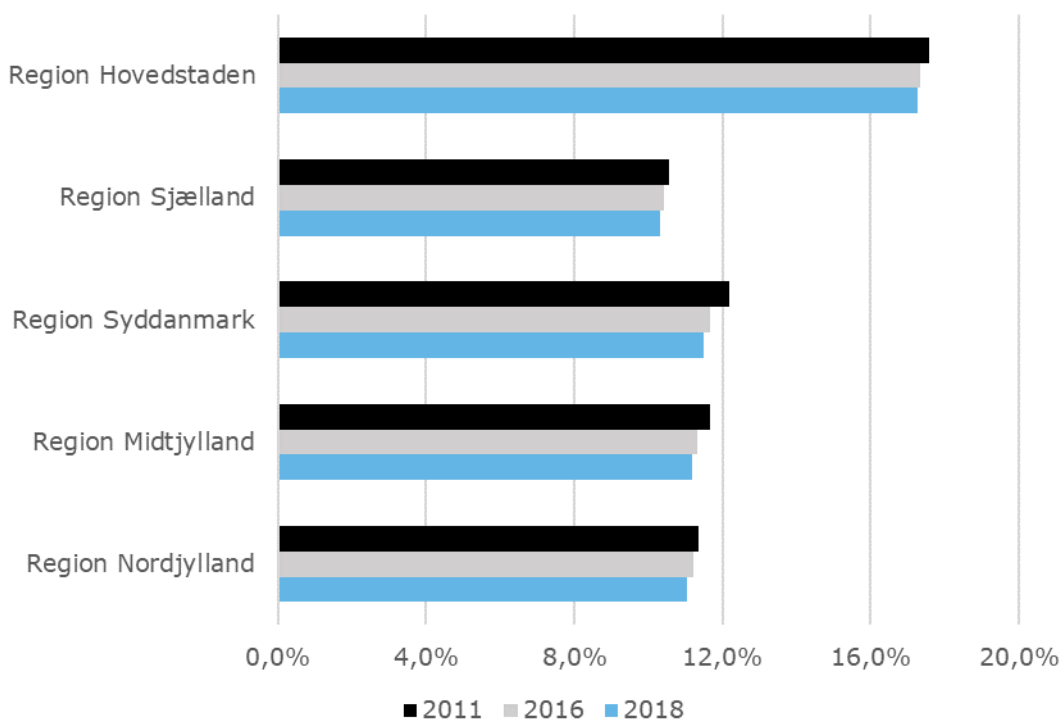
Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres som udviklingen i omfanget af adgang til grønne områder i byerne, og opgøres ved for de 5 regioner at opregne, hvor stor en del af det bebyggede areal, der udgøres af grønne områder i form af parker, sportsanlæg og andre rekreative områder.

Indikatoren baseres på registerdata fra Danmarks Statistik, AREALDK²⁸

Baseline

Figur 55. Gennemsnitlig andel af grønne områder i byerne (pct.)

Note: Figuren viser andelen af grønne områder i byerne for landets 5 regioner. Data er fra 2011-2018.

Kilde: Registerdata (AREALDK, Danmarks Statistik)

²⁸ Yderligere data vil efterfølgende kunne fremskaffes fra Danmarks Statistik gennem en mere omfattende registrering.

Delmål 11.4.

Beskyt verdens kultur- og naturarv

Indikator 11.4.i. Antal SAVE-registrerede bygninger

Det årlige antal fredede bygninger i Danmark ligger forholdsvis konstant på ca. 7.000 bygninger om året. Tendensen er ens for hele landet med flest bygninger i hovedstadsregionen og færrest i Nordjylland.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om, at indsatsen for at beskytte og bevare verdens kultur- og naturarv skal styrkes.

Vi har i Danmark mange bevaringsværdige og fredede bygninger, som er en væsentlig del af vores kulturarv og noget, der har stor betydning i mange lokalsamfund som historisk reference og identitet. For at sikre at disse bygninger bevares og for at kunne prioritere, hvilke bygninger der skal fredes, er det vigtigt dels at kortlægge omfanget af bevaringsværdige bygninger og dels at kortlægge, hvor mange penge, der investeres i bygningsforbedrende tiltag af disse bygninger.

Operationalisering

Det anbefales at udvikle en supplerende indikator med afsæt i SAVE (Survey of Architectural Values in the Environment), som er en metode til at kortlægge, registrere og vurdere bevaringsværdier i bymiljøer og bygninger²⁹. Antallet af SAVE-registrerede bygninger og herunder antallet af fredede bygninger i Danmark skal opgøres, idet SAVE-registrerede bygninger som udgangspunkt vurderes som bevaringsværdige. Det er imidlertid kommunerne, som afgør dette. Herudover skal det opgøres, for hvor mange af de fredede bygninger, der er igangsat egentlige bygningsforbedringer, samt hvor mange økonomiske ressourcer der er afsat til de bygningsforbedrende aktiviteter pr. m².

Der forefindes i dag ikke et centralt register for den anbefalede opgørelse for nuværende.

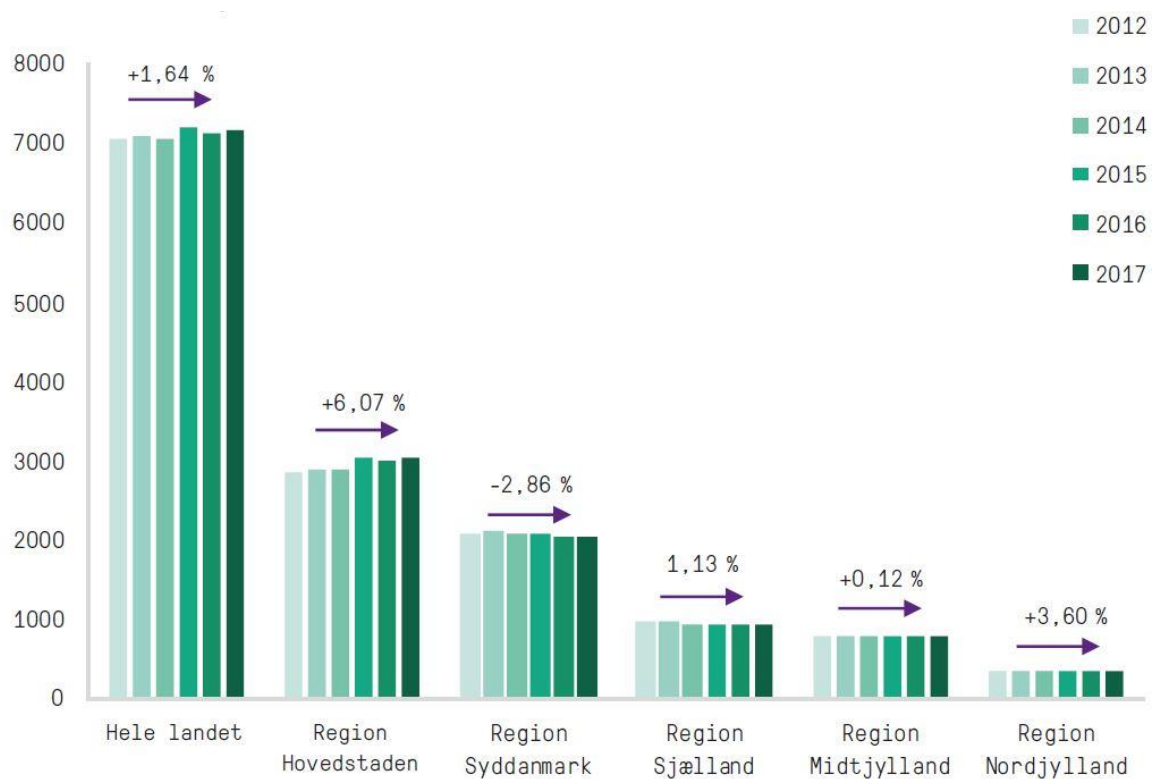
Som alternativ supplerende indikator foreslås det at opgøre udviklingen af antallet af fredede ejendomme fra 2012 til 2017.

Indikatoren baseres på data fra Danmarks Statistik.

²⁹ https://slks.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/fysisk_planlaegning/dokumenter/SAVE_vejledning.pdf

Baseline

Figur 56. Udvikling i antal fredede ejendomme (antal)

Note: Figuren viser antallet af fredede ejendomme i Danmark i alt og fordelt på regioner. Procenttallet over søjlerne angiver væksten fra 2012 til 2017. **Kilde:** "Baseline for Verdensmålene - Verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund", 2019, figur 8. Danmarks Statistik.

Delmål 11.5.

Reducér naturkatastrofers skadelige konsekvenser

Indikator 11.5.i. Andel byer med udførte eller planlagte effektive klimasikringssystemer

Omfanget af byer og områder, der er truet af oversvømmelser, er på 6 år ca. fordoblet i Danmark.

Begrundelse for indikator

Delmålet fokuserer i FN-regi på at nedbringe antallet af mennesker, der lider tab eller på anden vis berøres som følge af katastrofer, herunder vandrelaterede katastrofer.

Stigende vandstand er et stadigt voksende problem i Danmark, og har potentielt store økonomiske og personlige konsekvenser. Nærværende supplerende indikator er et udtryk for udbredelsen af byer i Danmark, som er truet af oversvømmelse, og for hvor mange steder der er truffet eller planlagt forholdsregler for at imødegå sådanne oversvømmelser. Indikatoren kan således, sammenholdt med udpegelsen af risikoområder, bruges til at vurdere, i hvor høj grad der er truffet eller planlagt klimasikringstiltag.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgør, hvilke byer eller landområder, som kan betragtes som de største risikoområder ift. oversvømmelse. Hvert sjette år skal alle medlemslande i EU udpege de områder, hvor risikoen for oversvømmelser er størst.

Det ønskes desuden opgjort, hvor mange steder der er truffet eller planlagt forholdsregler for at imødegå sådanne oversvømmelser. Det er ganske ressourcekrævende at indhente data herfor og det kræver et omfattende samarbejde med de enkelte kommuner for at kunne foretage kortlægningen.

Dette tema er centralt for opfyldelse af delmål 11.5.ii i Danmark ift. minimering af vandrelaterede skader på byer og bygninger, idet opretning efter sådanne vandskader har store økonomiske, livskvalitetsmæssige og mentale omkostninger. Fremskaffelse af data fremadrettet bør derfor prioriteres højt.

Indikatoren baseres på data fra Kystdirektoratet og kommunale data.

Baseline

Figur 57. Byer og områder der er truet af oversvømmelse (lokalitet)

Note: Figuren viser allerede kendte og nye områder, hvor risikoen for oversvømmelse er størst pr. september 2018.

Kilde: Kystdirektoratet

Afventer data.

Delmål 11.6.

Reducér byernes miljøbelastning

Indikator 11.6.i. Den totale mængde restaffald ift. totalmængden af affald pr. indbygger pr. år

Den årlige affaldsmængde i Danmark er konstant. Derimod er andelen af genanvendt affald faldende med ca. 2 – 3 pct. pr. år. For husholdningsaffald stiger genanvendelsesgraden. svagt.

Begrundelse for indikator

Delmålet sætter fokus på nedbringelse af miljøbelastning fra den enkelte borger. Her er reduktion i affaldsmængder og håndtering af affald vigtige indsatser. Den supplerende indikator anvendes derfor til at vurdere udviklingen ift. at sikre en minimeret miljøpåvirkning fra affald ved at opføre den årlige affaldsmængde, og ved at opføre hvor stor en del af affaldet, der genanvendes. Indikatoren anvendes desuden til at beskrive på hvilken måde, vi genanvender affaldet.

Operationalisering

Det opgøres, hvor stor den samlede mængde affald er i ton pr. indbygger for alle typer affald tilsammen (dvs. erhvervsaffald, byggeaffald, husholdningsaffald, mm.), samt hvor stor en andel af den samlede mængde affald, der genanvendes. Begge opgøres på regionalt niveau³⁰.

Herudover opgøres det på landsplan, hvor stor en del af husholdningsaffaldet, der genanvendes, forbrændes eller køres i deponi. Dette omfatter alle former for husholdningsaffald (storskrald, haveaffald, organisk, glas, papir, metal, elektronik, mm.) Endelig opgøres det, hvor stor en mængde affald der genanvendes indenfor udvalgte hovedkategorier for husholdningsaffald (Organisk affald inkl. haveaffald, papir og pap, glas inkl. emballage, jern og metal inkl. emballage, plast, elektronik).

Indikatoren baseres på registerdata fra Danmarks Statistik, AFFALD samt data fra Miljøstyrelsen.

³⁰ Seneste opgørelse for på regionalt niveau er for 2016.

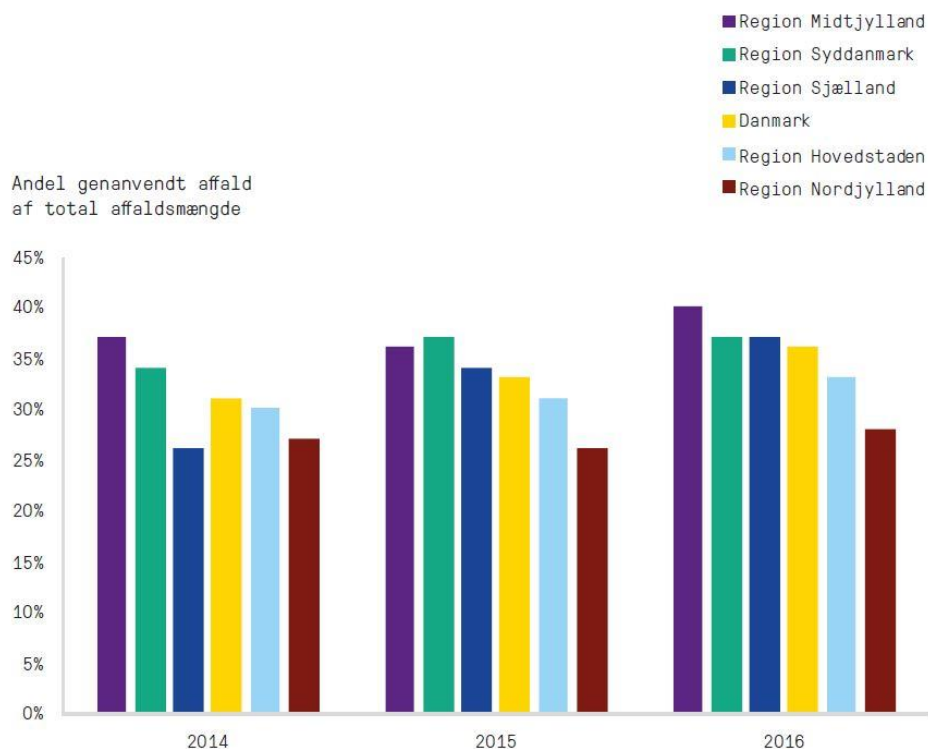
Baseline

Figur 58. Affaldsmængder pr. indbygger efter region (ton)

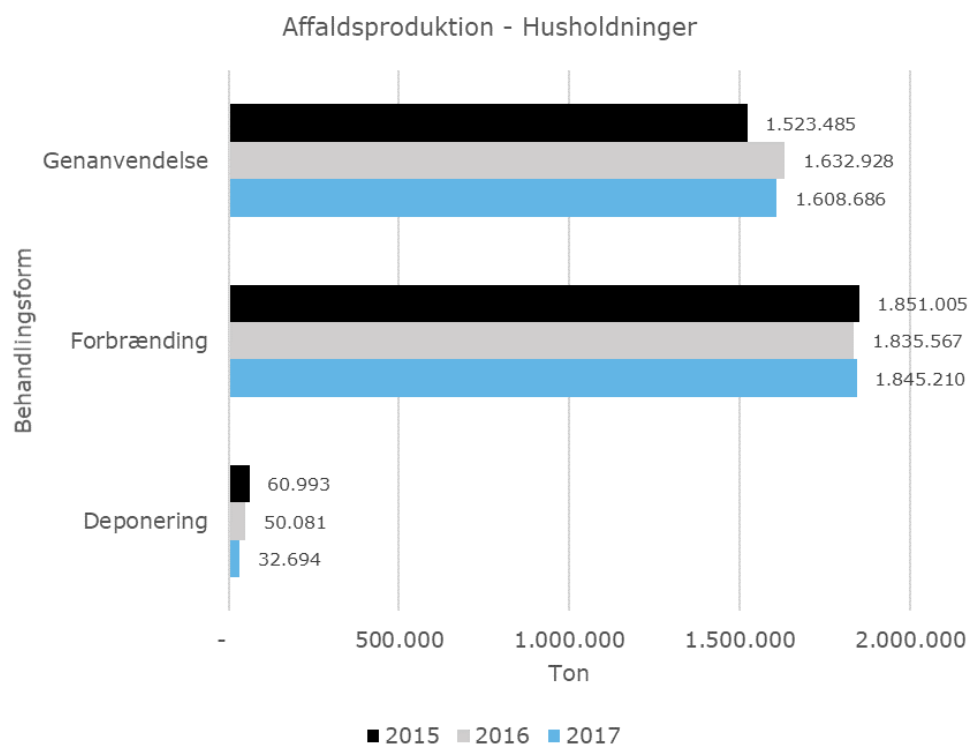
Note: Figuren viser fordelingen af affaldsmængder i ton pr. indbygger for de 5 regioner samt hele landet. Data er fra 2014-2016. **Kilde:** "Baseline for Verdensmålene - Verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund", 2019, figur 12. Danmarks Statistik/Miljøstyrelsen.

Figur 59. Andel af genanvendt affald i f. t. samlet affaldsmængde efter region (ton)

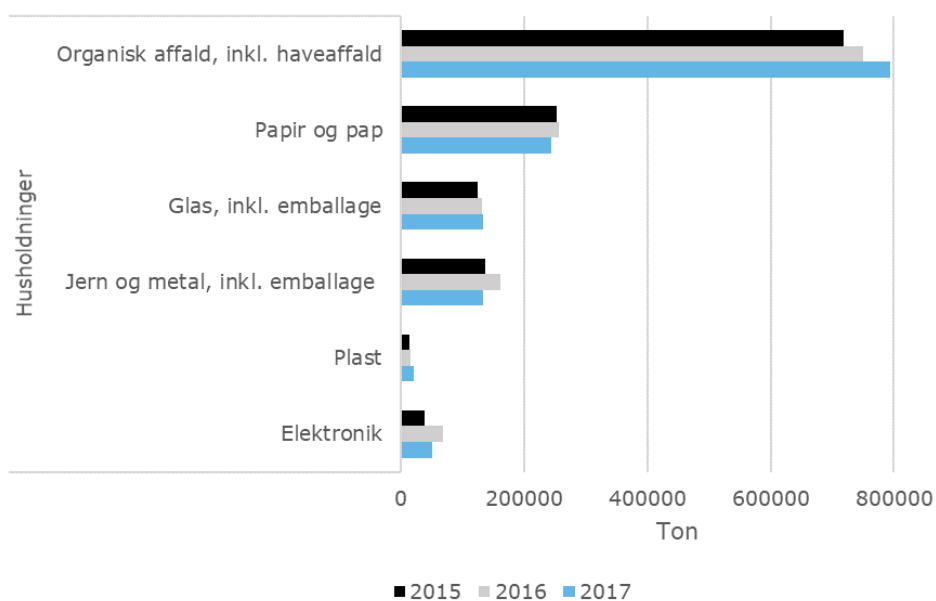
Note: Figuren viser andelen af genanvendt affald i f. t. den samlede mængde affald for de 5 regioner samt hele landet. Data er fra 2014-2016. **Kilde:** "Baseline for Verdensmålene - Verdensmål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund", 2019, figur 13. Miljøstyrelsen.

Figur 60. Andel af genanvendt affald efter behandlingsform (ton)

Note: Figuren viser fordelingen af husholdningsaffald i ton i.f.t. genanvendelse, forbrænding og deponi. Data er fra 2015-2017. **Kilde:** Registerdata (AFFALD, Danmarks Statistik)

Figur 61. Mængde genanvendt husholdningsaffald for udvalgte hovedkategorier (ton)

Note: Figuren viser, hvor stor en mængde affald der genanvendes indenfor udvalgte hovedkategorier for husholdningsaffald. Data er fra 2015-2017. **Kilde:** Registerdata (AFFALD, Danmarks Statistik)

Indikator 11.6.ii. Andel og fordeling af energimærkninger i danske bygninger

Der er generelt en fast andel af byggeriet i Danmark, som der udføres energimærkning af. Der er fortsat relativt få bygninger som opnår de bedste energimærker.

Begrundelse for indikator

Inden 2030 skal den negative miljøbelastning pr. indbygger reduceres. Bygninger i vores byer og lokalsamfund står for omkring 40 pct. af det nationale energiforbrug og emissioner, hvorfor det er vigtigt at mindske energiforbruget i bygningerne. Der hviler derfor et stort ansvar på den enkelte bygningsejer i forhold til at medvirke til nedbringelse af miljøbelastningen i byer og lokalsamfund.

Det anbefales derfor at sætte fokus på denne udvikling; og en måde at opgøre det på, er at belyse bygningsmassens energieffektivitet og dermed dens miljøbelastning. Det kan gøres ved at supplere med en indikator, der opgør, hvordan den lovpligtige Energimærkning³¹ af bygningsmassen udvikler sig.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres efter, hvor mange bygninger der har et energimærke. Indikatoren vil således give et udtryk for vores evne til at bygge og renovere energimæssigt besparende. Indikatoren opgøres på nedenstående energimærke kategorier og bygningstyper. Det er desuden angivet, hvor mange bygninger, der findes i alt inden for de enkelte bygningskategorier. Opgørelsen er ekskl. sommerhuse, da disse ikke længere er omfattet af den lovpligtige Energimærkningsordning.

Figur 62. Skalatrin for energimærkning

Skalatrin	Grænseværdi i kWh/m ² år
A2020	27,0
A2015	$< 30,0 + 1000/A$
A2010	$< 52,5 + 1650/A$
B	$< 70,0 + 2200/A$
C	$< 110 + 3200/A$
D	$< 150 + 4200/A$
E	$< 190 + 5200/A$
F	$< 240 + 6500/A$
G	$> 240 + 6500/A$

A er det opvarmede areal i m².

Indikatoren opgøres efter bygningstyper:

Enfamiliehuse: Stuehus til landbrugsejendom, fritliggende enfamiliehus (parcelhus), række-, kæde-, eller dobbelthuse (lodret adskillelse mellem enhederne).

Flerfamiliehuse: Etageboligbebyggelse, kollegium, døgninstitution, anden bygning til helårsformål, hotelværelser, bygning til ferieformål (feriekoloni og vandrehjem m.v.) og lignende bortset fra sommerhus.

Erhverv: Bygninger til handel, service og administration m.v. samt bygninger til kulturelle formål, idrætsudøvelse m.m.).

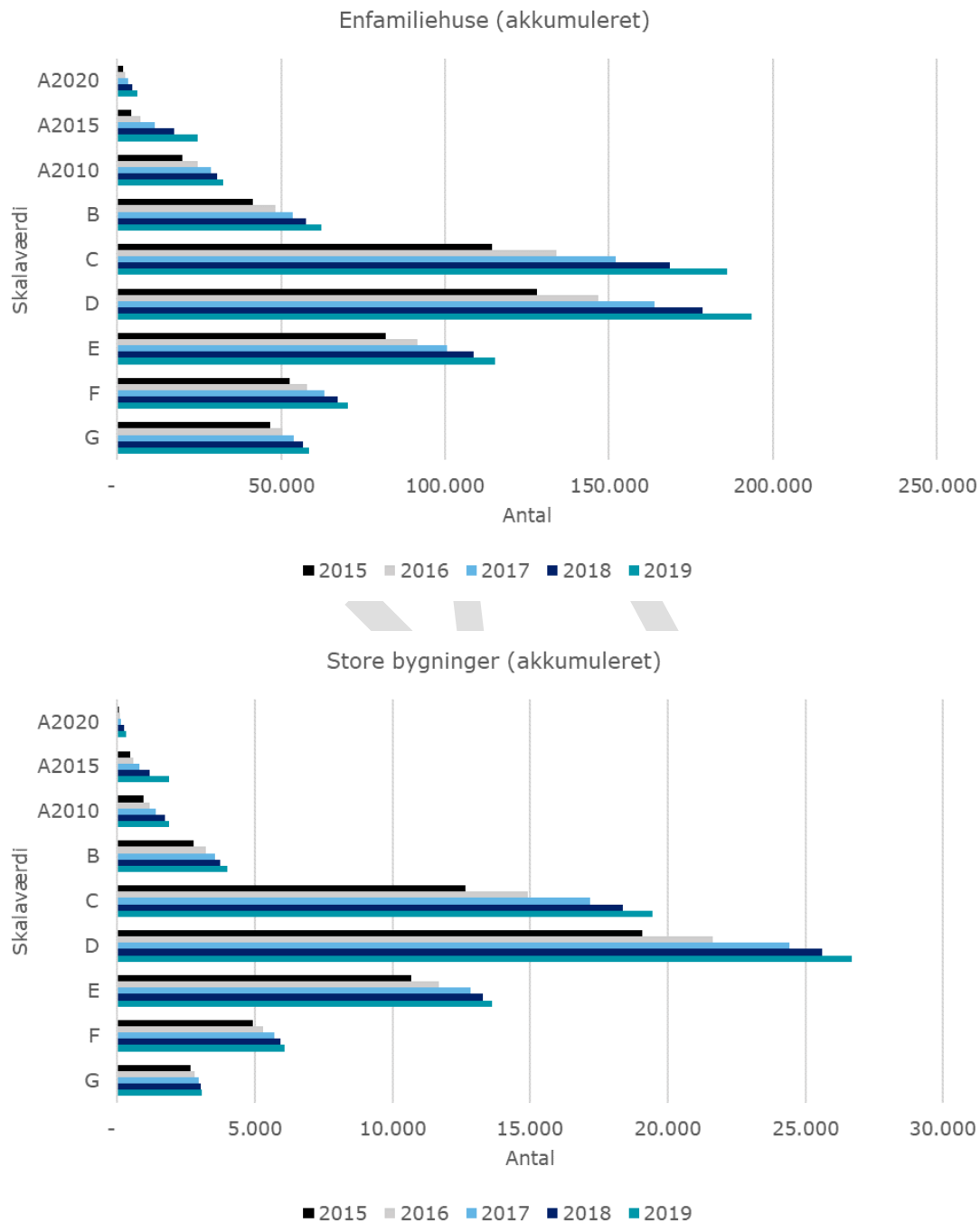
³¹ <https://ens.dk/ansvarsomraader/energimaerkning-af-bygninger>

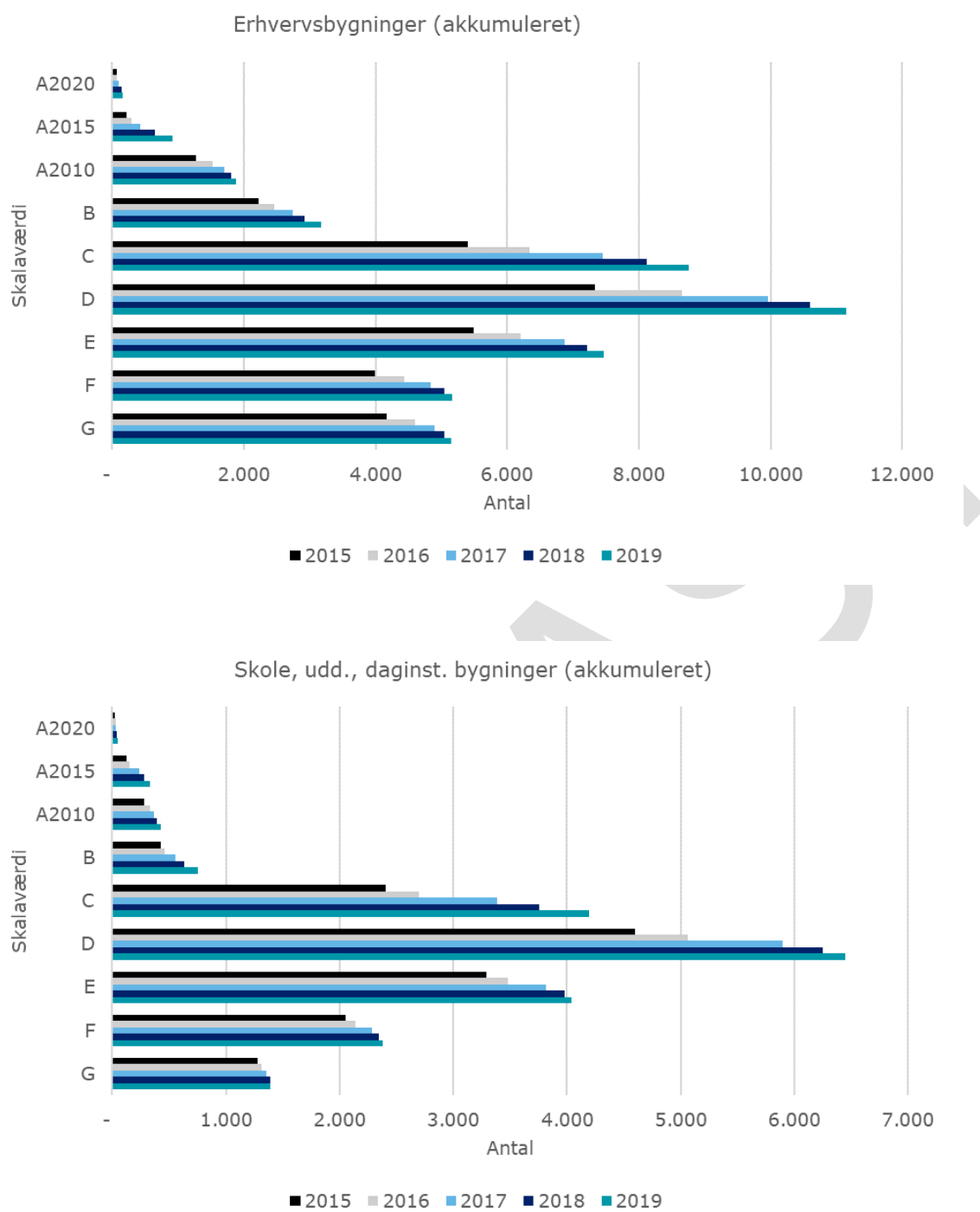
Institutioner: Skoler, uddannelsesinstitutioner og daginstitutioner.

Data for indikatoren opgøres med afsæt i Energistyrelsens Energimærkningsordning.

Baseline

Figur 63. Antal energimærkede bygninger i Danmark (antal)

Note: Figuren viser antallet af energimærkede bygninger i Danmark opdelt efter energimærke og bygningstype. Data er fra 2015-2019. **Kilde:** Energistyrelsen

Indikator 11.6.iii. El-drevne køretøjer

Antallet af el-drevne personbiler er de seneste 5 år steget markant fra knap 3.000 til ca. 15.500. For tog er der derimod tale om et fald på ca. 17 pct.

Begrundelse for indikator

Inden 2030 skal den negative miljøbelastning pr. indbygger reduceres, herunder med særlig fokus på luftkvaliteten. Forureningen forårsaget af transport udgør en stor del af den samlede påvirkning af luftkvaliteten i Danmark. Implementering af el-drevne transportmidler vil således medvirke til at reducere denne belastning. En indikator for omfanget af el-drevne transportmidler vil medvirke til at afklare, hvor hurtigt omstillingen til el-drevet transport forløber.

Operationalisering

For at belyse hvordan miljøbelastningen fra transport kan reduceres, opgør indikatoren, hvor stor en del af transporten, der udgøres af el-drevne køretøjer.

Indikatoren operationaliseres efter kategorierne:

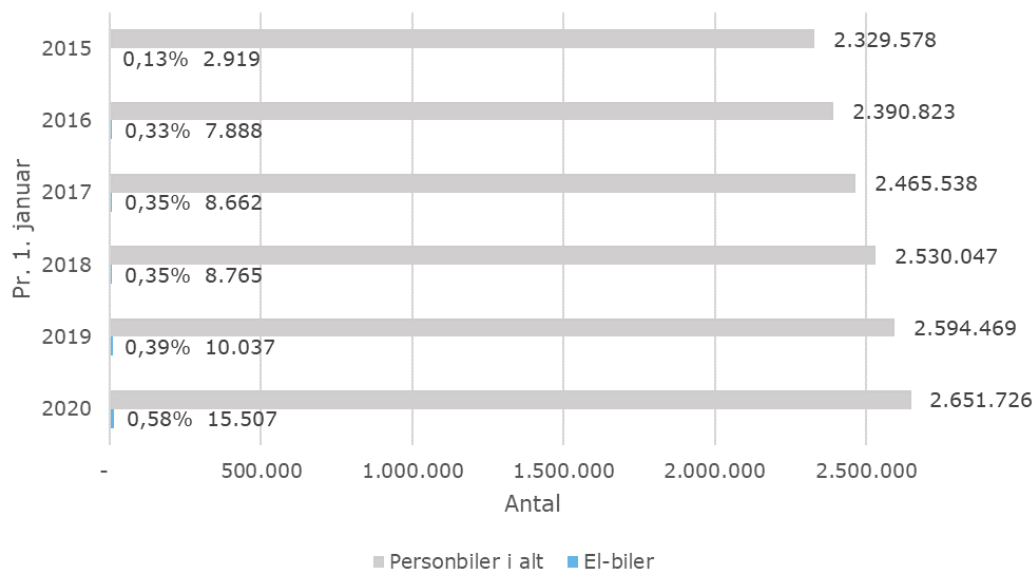
- Biler (antal køretøjer)
- Busser (antal køretøjer, alle typer busser)
- Tog (antal siddepladser). Omfatter alle former for tog (IC, regionaltog, S-tog, metro, mm.)

Tilgængelige data giver ikke mulighed for at skelne mellem privat og offentlig transport. Derfor er det den samlede transport, der indgår i opgørelsen. Denne indikator supplerer endvidere de under Verdensmål 9 foreslåede indikatorer for transport.

Indikatoren baseres på registerdata fra Danmarks Statistik, BIL10, BANE52 og BIL12.

Baseline

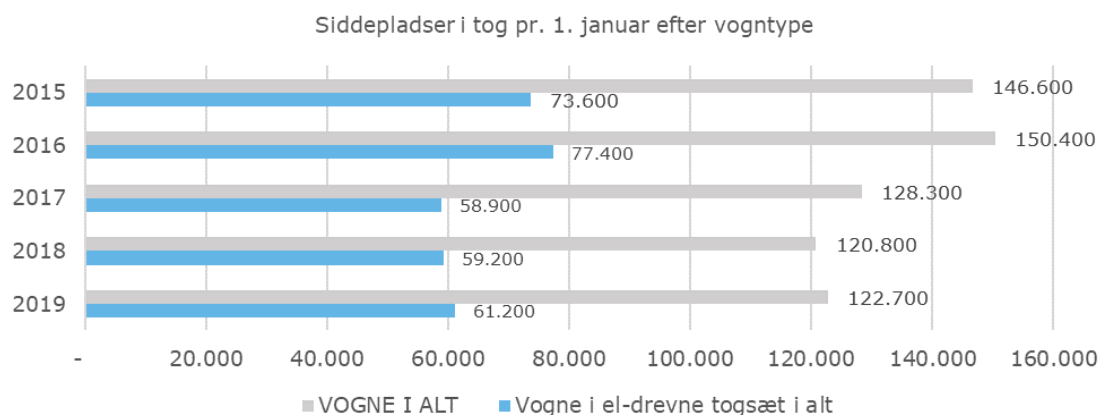
Figur 64. El-drevne personbiler (antal)

Note: Figuren viser antallet af el-biler sammenlignet med det samlede antal personbiler. Data er fra 2015-2020.

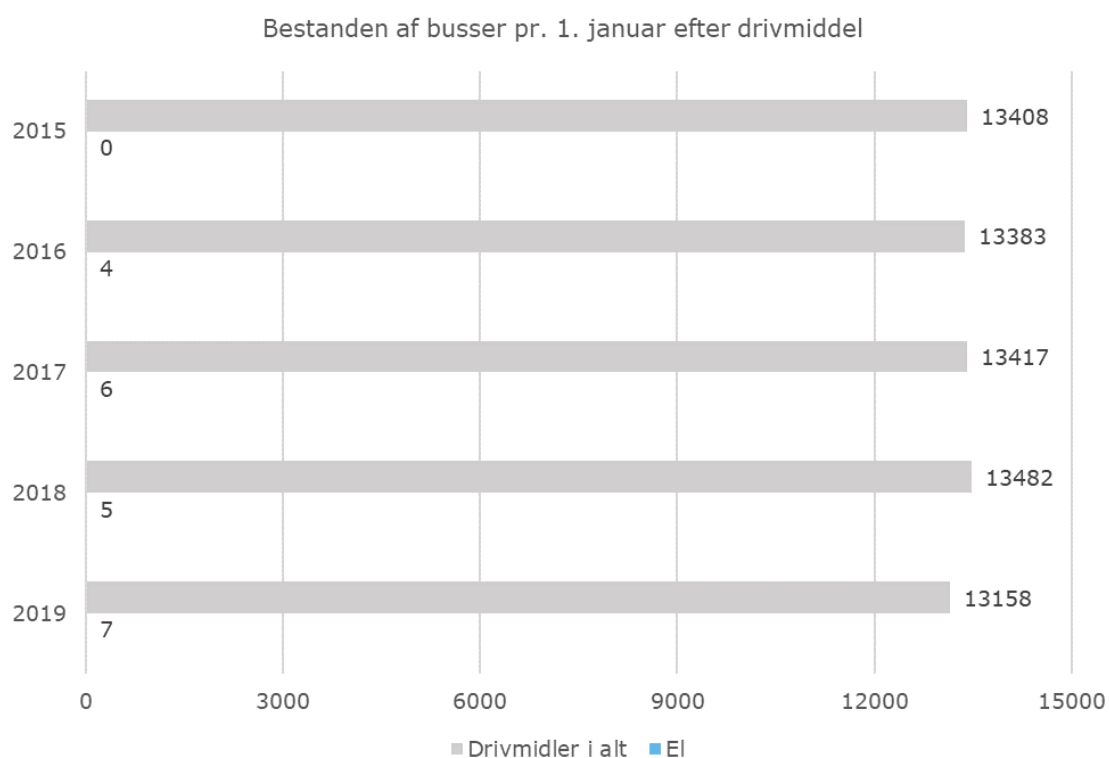
Kilde: Registerdata (BIL10, Danmarks Statistik)

Figur 65. Siddepladser i El-drevne tog (antal)

Note: Figuren viser antallet af siddepladser i el-drevne togsæt sammenlignet antallet af siddepladser i det samlede antal togsæt. Data er fra 2015-2019. **Kilde:** Registerdata (BANE52, Danmarks Statistik)

Figur 66. El-drevne busser (antal)

Note: Figuren viser antallet af el-drevne busser sammenlignet med det samlede antal busser. Data er fra 2015-2019. **Kilde:** Registerdata (BIL12, Danmarks Statistik)

Delmål 11.7.

Giv alle adgang til grønne offentlige rum

Indikator 11.7.i. Offentligt areal

Der er regionerne imellem meget stor forskel på, hvor stort et grønt areal, der er offentligt tilgængeligt i Danmark. I Region Hovedstaden er der ca. 550 m² til rådighed pr. indbygger, mens der i Region Nordjylland er ca. 5.600 m² til rådighed pr. indbygger.

Begrundelse for indikator

Delmålet omhandler universel adgang til sikre, inkluderende og tilgængelige, grønne og offentlige rum. Adgang til offentlige grønne rum er væsentligt for vores livskvalitet, velbefindende, sundhed og tryghed. Til belysning heraf i en dansk kontekst foreslås en supplerende indikator, der opgør hvor store offentligt tilgængelige arealer der findes i Danmark.

Inden 2030 skal der gives universel adgang til sikre, inkluderende og tilgængelige, grønne og offentlige rum, især for kvinder og børn, for ældre mennesker og for personer med handicap.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres, så der fremkommer et billede af det arealmæssige fælleseje. Det opgøres for de 5 regioner som m² pr. indbygger, hvor store arealer, der findes inden for kategorierne:

- Parker sportsanlæg og andre rekreative områder
- Skov
- Heder, enge, klitter & moser
- Søer og vandløb

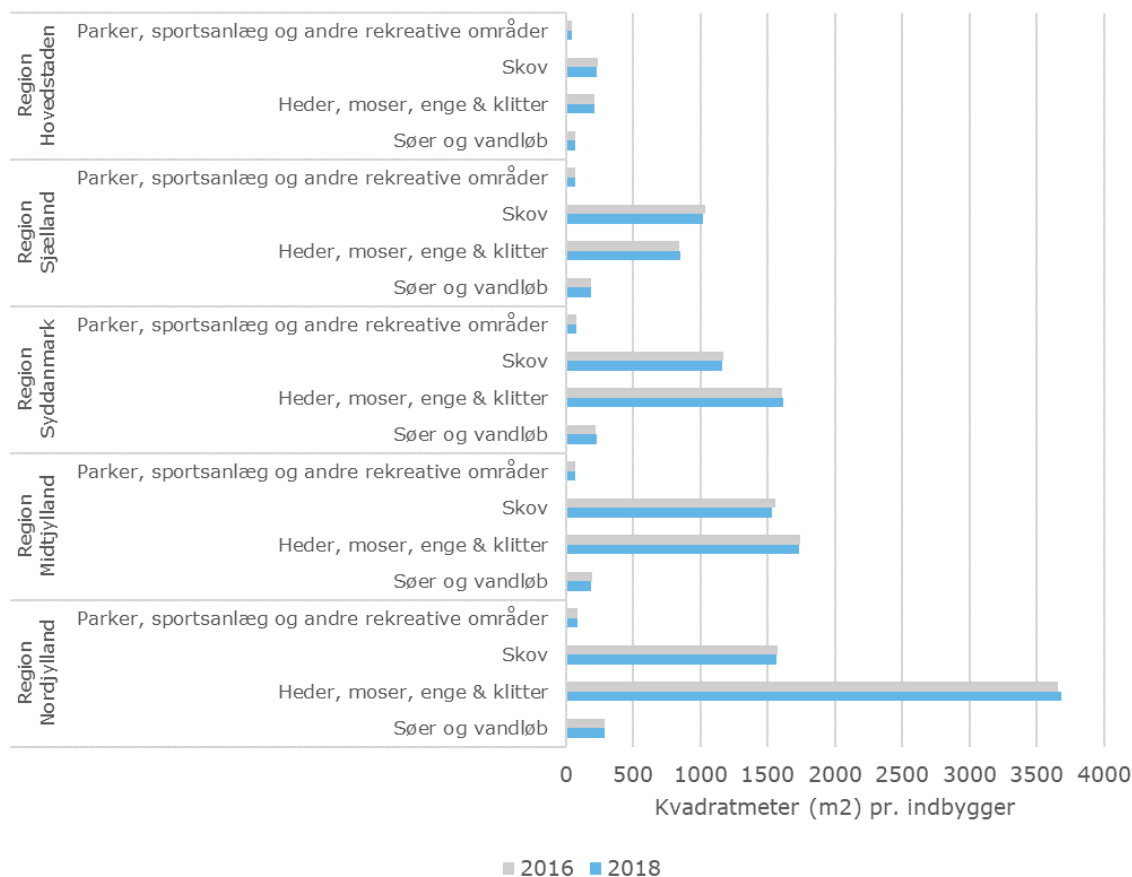
Det opgøres ikke, hvor stor en del af det offentlige areal, der ikke er fælles tilgængeligt, da dette under alle omstændigheder vil være et meget lille tal.

Indikatoren baseres på registerdata fra Danmarks Statistik AREALDK.

Baseline

Supplerende nyere data udover de nedenfor viste kan fremskaffes fra DST efter 2020.06.10.

Figur 67. Grønne arealer i m² pr. indbygger (m2)

Note: Figuren viser antallet af grønne arealer i m² pr. indbygger fordelt på de 5 regioner. Data er fra 2016-2018.

Kilde: Registerdata (AREALDK, Danmarks Statistik)

Indikator 11.7.ii. Oplevet tryghed i det offentlige rum

I 2018 følte 86,5 pct. af borgerne sig trygge i deres nabolag. Der har siden 2013 har været en svag stigning af borgere, der føler sig utrygge i det offentlige rum. Problemet er størst i udsatte boligområder

Begrundelse for indikator

Delmålet relaterer sig til, hvorvidt borgerne føler sig trygge i det offentlige rum. Dette kan anvendes til at beskrive, om man opfatter sit lokale miljø som et sted, hvor det er trygt at opholde sig udendørs eller ej. Der foreslås en supplerende indikator, der afspejler borgernes oplevelse af tryghed i det offentlige rum.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgør, hvor stor en del af befolkningen, som opfatter deres lokale offentlige rum som trygt, og som derfor føler sig sikre i det offentlige rum. Indikatoren opgøres på nedenstående kategorier:

- Tryg
- Hverken tryg eller utryg
- Utryg
- Ved ikke/ikke besvaret

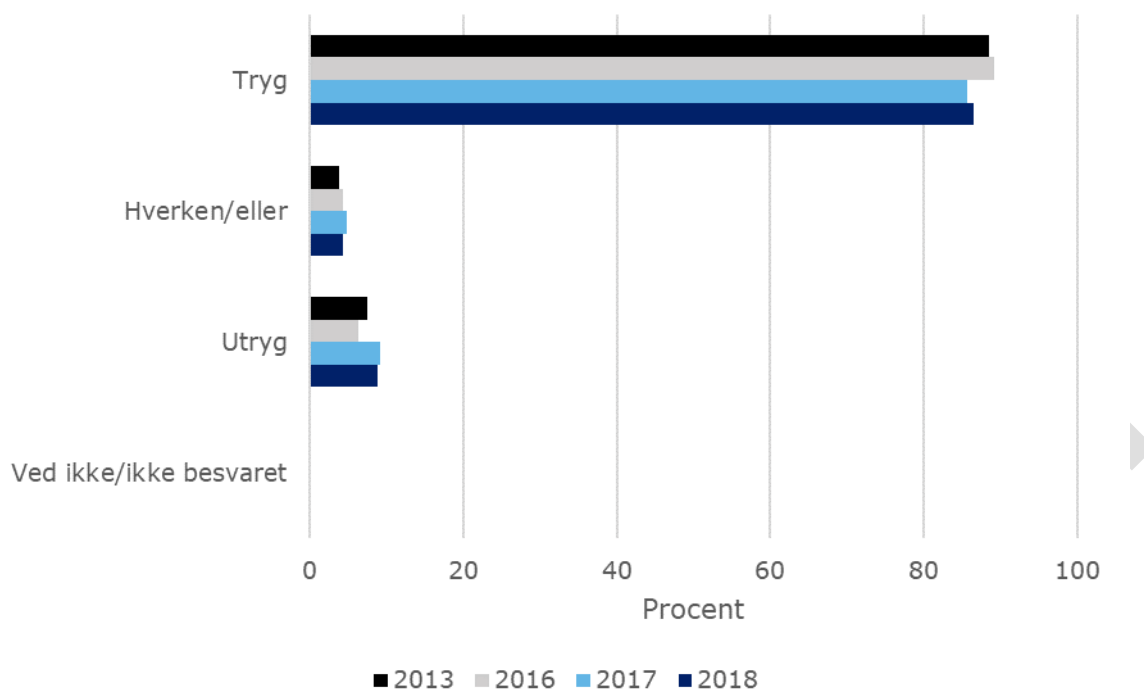
Data baseres på Politiets Tryghedsundersøgelse³², der måler borgernes tryghed i relation til kriminalitet og utryghedsskabende adfærd samt borgernes tillid til politiet. Tryghedsundersøgelsen er en omfattende spørgeskemaundersøgelse med mere end 11.000 besvarelser, som er gennemført af Danmarks Statistik i perioden fra den 20. juni til den 4. oktober 2018.

Data er baseret på besvarelse af spørgsmålet *"på en skala fra 1-7, hvor 1 er "jeg føler mig grundlæggende tryg i mit nabolag", og 7 er "jeg føler mig grundlæggende utryg i mit nabolag", hvor tryg eller utryg føler du dig så?"*. Svarende er grupperede, så 1-3 angiver, at borgerne er trygge i deres nabolag, 4 angiver, at borgene hverken er trygge eller utrygge, og 5-7 angiver, at borgerne er utrygge i deres nabolag.

³² <https://politi.dk/statistik/tryghed>

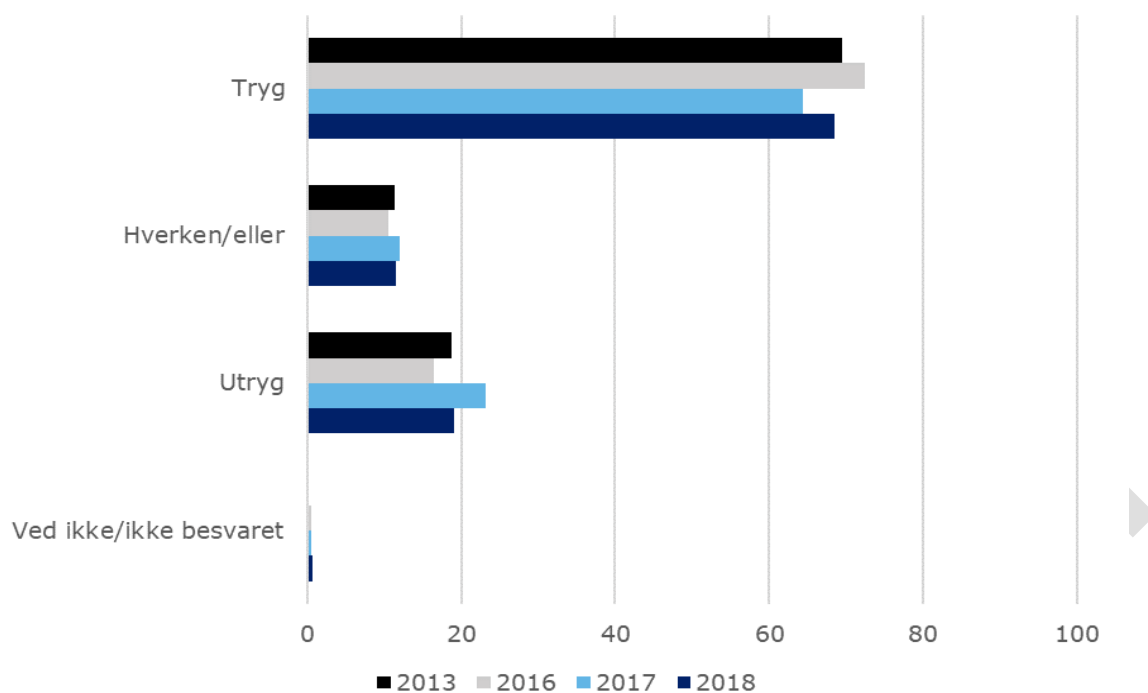
Baseline

Figur 68. Oplevet tryghed i det offentlige rum (procent)

Note: Figuren viser, hvor stor en del af befolkningen der føler sig "Tryg", "Hverken tryg eller utryg", "Utryg" eller "Ved ikke/ikke besvaret". Undersøgelsen er foretaget første gang i 2013. Data er fra 2013-2018. **Kilde:** Politiets Tryghedsundersøgelse 2018

Figur 69. Oplevet tryghed i det offentlige rum i særligt udsatte boligområder (pct.)

Note: Figuren viser, hvor stor en del af befolkningen i særligt udsatte boligområder der føler sig "Tryg", "Hverken tryg eller utryg", "Utryg" eller "Ved ikke/ikke besvaret". Undersøgelsen er foretaget første gang i 2013. Data er fra 2013-2018. **Kilde:** Politiets Tryghedsundersøgelse 2018

Delmål 11.a.

Styrk sammenhængen mellem land og by med bedre planlægning

Indikator 11.a.i. Arbejds- og studiepladser i "Vandkantsdanmark"

Der i praksis ikke sket nogen relativ forøgelse af de offentlige arbejdspladser andel i "Vandkantsdanmark" fra 2015 til 2019. For uddannelsesinstitutionerne er der sket en beskedne stigning fra 2015 til 2019.

Begrundelse for indikator

I Danmark er der gennem en årrække sket en markant fraflytning fra landområderne til byerne og fra de mindre byer til de større byer, hvilket har en negativ indflydelse på de økonomiske, sociale og miljømæssige forhold i landområderne og de mindre byer. For at modvirke denne effekt er der foretaget en række initiativer til at flytte offentlige arbejdspladser og studiepladser til disse områder. Nærværende supplerende indikator kan således anvendes til at belyse aktiviteten i form af offentlige arbejds- og studiepladser i "Vandkantsdanmark".

Operationalisering

Den foreslåede indikator opgør andelen af hhv. statslige/kommunale arbejdspladser og studiepladser ud af totalen, som ligger i "Vandkantsdanmark" - her defineret som udenfor de større byer (København, Odense, Aarhus, Aalborg). Opgørelsen foretages for nedenstående kategorier:

Offentlige arbejdspladser:

- Stat
- Regioner
- Kommuner
- Offentlige virksomheder

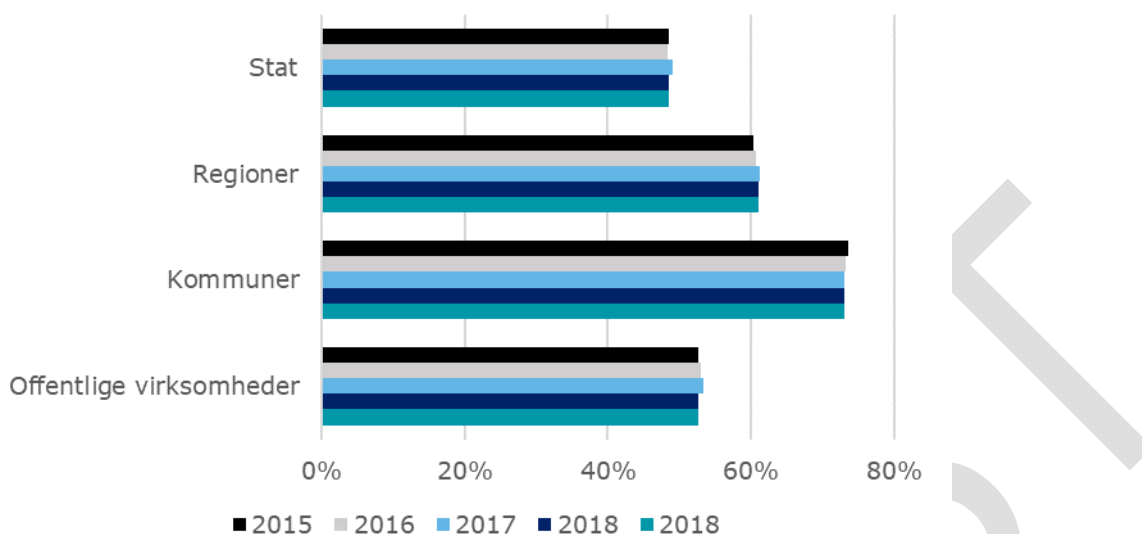
Studiepladser:

- Erhvervsfaglige uddannelser
- Korte videregående uddannelser, KVV
- Mellemlange videregående uddannelser, MVU
- Bacheloruddannelser, BACH
- Lange videregående uddannelser, LVU
- Ph.d. og forskeruddannelser

Indikatoren baseres på registerdata fra Danmarks Statistik RAS305 og UDDAKT11.

Baseline

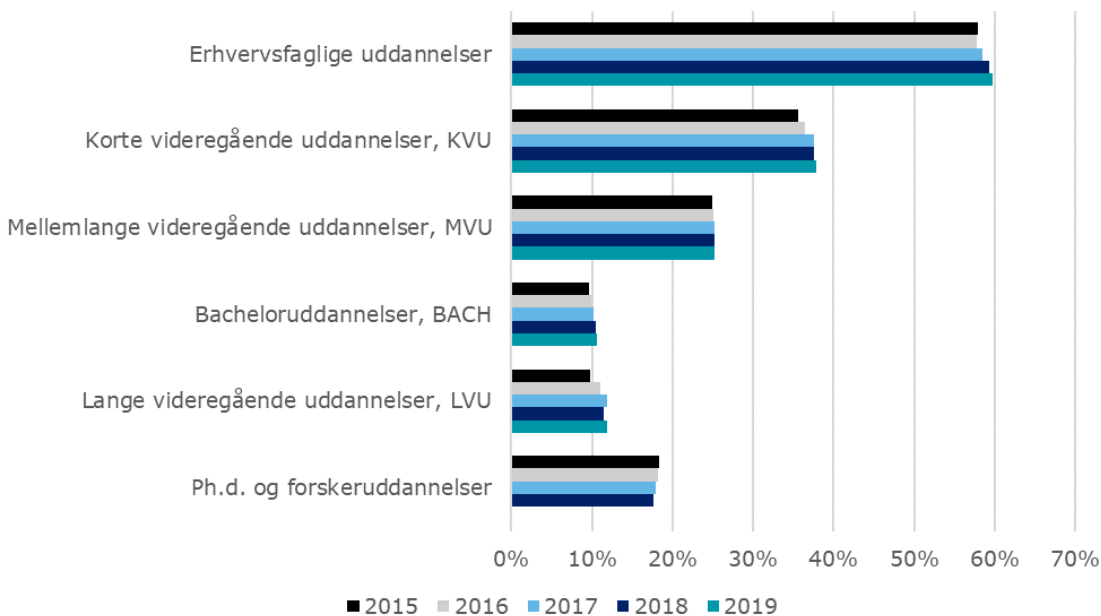
Figur 70. Andel af offentlige arbejdspladser i "Vandkantsdanmark" (pct.)

Note: Figuren viser andelen af hhv. statslige/kommunale arbejdspladser ud af totalen i "Vandkantsdanmark"

Kilde: Registerdata (RAS305, Danmarks Statistik)

Figur 71. Andel af uddannelsespladser i "Vandkantsdanmark" (pct.)

Note: Figuren viser andelen af hhv. uddannelsespladser ud af totalen i "Vandkantsdanmark" **Kilde:** Registerdata (UDDAKT11, Danmarks Statistik)

Delmål 11.b.

Gør langt flere af verdens byer mere modstandsdygtige mod katastrofer

For delmål 11.b er der ikke identificeret indikatorer til supplerung af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

UDKAST

Delmål 11.c.

Støt de mindst udviklede lande til at bygge solidt og bæredygtigt

For delmål 11.C er der ikke identificeret indikatorer til supplerung af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

UDKAST

17 Partnerskab for handling

VERDENSMÅL 17

PARTNERSKAB FOR HANDLING

Vi skal revitalisere det globale partnerskab for bæredygtig udvikling og styrke midlerne til at nå målene

Partnerskaber for handling i et globalt og dansk perspektiv

Verdensmål 17 handler om at styrke det globale partnerskab for bæredygtig udvikling og at bruge mange forskellige midler til at nå målene. I princippet peger verdensmålet på en lang række strukturelle elementer, der skaber rammerne for at verden ved fælles hjælp kommer i mål med verdensmålene; verdensmål 17 støtter dermed de øvrige 16 mål.

Verdensmål 17 er det mål med flest delmål og de handler blandt andet om at vi skal fremme partnerskaber på tværs af erhvervsliv, civilsamfund, forskning og politik, og om at dele viden om teknologier på tværs af alle skel. Der er også delmål, der sigter mod at styrke den frie handel mellem landene, om at opkræve skatter til at finansiere det nationale budget og om at de mest udviklede lande giver udviklingsbistand til verdens mindst udviklede lande.

Verdensmål 17 kan i sin oprindelige ordlyd virke fjern fra en dansk kontekst, fordi mange delmål retter sig mod partnerskaber med udviklingslandene.

Vi kan med fordel vælge at anskue verdensmålet ud fra to overordnede vinkler: På den ene side kan vi se på, hvordan Danmark som land støtter op om den bæredygtige udvikling i verden og særligt i udviklingslandene. På den anden side, kan vi se på, hvordan vi her i Danmark arbejder med at implementere mål 17, bl.a. ved at arbejde sammen på tværs af sektorer, samt privat og offentlig sektor.

I Danmark har vi stærke traditioner for at løse problemer på tværs af sektorer, og står stærkt når det gælder finansiering, handel, regulering, samt viden og teknologi, der understøtter bæredygtighed og har meget at byde på internationalt ift. partnerskaber. Men også herhjemme er der behov for at overveje, hvad vi har brug for af indtægter, viden, teknologier og samarbejder for at lykkes med at opnå en bæredygtig udvikling i Danmark samt hvordan ser det ud med partnerskaberne i Danmark, og hvordan måler vi på dem?

Verdensmålet er opdelt i 19 delmål, hvis definitioner fremgår af tabel 1.

Tabel 9. Delmål under verdensmål 17

	Delmål 17.1: Styrk udviklingslandenes evne til at indsamle egne skatteindtægter National ressourcemobilisering skal styrkes, bl.a. gennem international støtte til udviklingslande, for at forbedre det nationale kapacitet til skatte- og andre indtægtsopkrævninger.
	Delmål 17.2: Indfri udviklede landes forpligtelser til at give udviklingsbistand Udviklede lande skal leve fuldt op til deres officielle forpligtelser til at give udviklingsbistand, herunder mange udviklede landes løfte om at nå målet på 0,7 procent af bruttonationalproduktet i udviklingsbistand (ODA/BNI) til udviklingslande og 0,15 procent til

	0,20 procent af ODA/BNI til de mindst udviklede lande. ODA-ydere tilskyndes til at sætte et mål om at give mindst 0,20 procent af ODA/BNI til de mindst udviklede lande.
	Delmål 17.3: Mobilisér finansielle ressourcer til udviklingslande Der skal mobiliseres yderligere finansielle ressourcer til udviklingslande fra forskellige kilder.
	Delmål 17.4: Bistå udviklingslande med at gøre deres gæld bæredygtig Udviklingslande skal hjælpes til at opnå langsigtet og bæredygtig gæld gennem koordinerede politikker, der skal fremme finansiering, sanering og restrukturerings af gæld, alt efter hvad der er passende, og den eksterne gæld for meget gældsatte fattige lande skal adresseres med henblik på at nedsætte gældspresen.
	Delmål 17.5: Invester i de mindst udviklede lande Der skal vedtages og implementeres investeringsfremmende tiltag for de mindst udviklede lande.
	Delmål 17.6: Øg vidensdeling og adgang til videnskab, teknologi og innovation Der skal forbedres Nord-Syd-, Syd-Syd- og det regionale triangulære samarbejde samt det internationale samarbejde omkring, og adgang til, videnskab, teknologi og innovation, og øges vidensdeling igennem gensidige aftalte vilkår, herunder forbedret koordinering af eksisterende mekanismer, især på FN-niveau, og gennem en global teknologi-faciliteringsmekanisme.
	Delmål 17.7: Udbred miljøvenlige teknologier i udviklingslande Udvikling, overførsel, udbredelse og spredning af miljøtilpassede teknologier til udviklingslande på gunstige vilkår, herunder koncessionsvilkår og begunstigede vilkår, skal fremmes, efter gensidig aftale.
	Delmål 17.8: Styrk videnskab og innovation i de mindst udviklede lande Teknologibanken og videnskab-, teknologi- og innovationskapacitets-opbygningsmekanismer skal igangsættes for de mindst udviklede lande inden 2017, og der skal ske et øget brug af støtteteknologier, især informations- og kommunikationsteknologier.
	Delmål 17.9: Styrk udviklingslandenes kapacitet til at opnå verdensmålene International støtte til implementering af effektiv og målrettet kapacitetsopbygning i udviklingslande skal styrkes, for at støtte nationale planer til implementering af verdensmålene for bæredygtig udvikling, herunder gennem Nord-Syd-, Syd-Syd- og triangulært samarbejde.
	Delmål 17.10: Promovér universelt handelssystem under WTO Der skal fremmes et universelt, regelbaseret, åbent, ikke-diskriminerende og retfærdigt multilateralt handelssystem under Verdenshandelsorganisationen, bl.a. gennem forhandlingskonklusionerne fra "Doha-udviklingsdagsordenen".
	Delmål 17.11: Øg udviklingslandenes eksport Udviklingslandenes eksport skal øges betydeligt, og der skal særligt stiles efter at fordoble de mindst udviklede landes andel af den globale eksport inden 2020.

	Delmål 17.12: Fjern handelsbarrierer for de mindst udviklede lande Der skal implementeres rettidig toldfri og kvotefri markedsadgang for alle de mindst udviklede lande, i overensstemmelse med Verdenshandelsorganisationens beslutninger, bl.a. ved at sikre at regler vedrørende præferenceoprindelsesland, gældende for import fra de mindst udviklede lande, er gennemsigtige og enkle, og bidrager til at give lettere markedsadgang.
	Delmål 17.13: Styrk den globale økonomiske stabilitet Den globale makroøkonomiske stabilitet skal forbedres, bl.a. gennem koordination og kohærens af politikker.
	Delmål 17.14: Styrk sammenhæng i politikker for bæredygtig udvikling Politikkohærens for bæredygtig udvikling skal styrkes.
	Delmål 17.15: Respektér hvert lands ret til at føre egen politik for bæredygtig udvikling Der skal udvises respekt for hvert lands politiske handlerum og lederskab i forhold til at indføre og implementere politikker til udryddelse af fattigdom og bæredygtig udvikling.
	Delmål 17.16: Styrk det globale partnerskab for bæredygtig udvikling Det globale partnerskab for bæredygtig udvikling skal styrkes, suppleret af partnerskaber med mange forskellige interessenter, der mobiliserer og deler viden, ekspertise, teknologi og finansielle ressourcer, for at støtte alle lande i at nå verdensmålene for bæredygtig udvikling, især udviklingslandene.
	Delmål 17.17: Tilskynd til effektive partnerskaber Der skal tilskyndes og fremmes effektive offentlige partnerskaber, offentligt-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber, som bygger på erfaringer og resourcestrategier fra partnerskaber.
	Delmål 17.18: Giv adgang til bedre og mere pålidelige data Inden 2020 skal støtten til kapacitetsopbygning i udviklingslandene øges, herunder til de mindst udviklede lande og små udviklingsøstater, for i væsentlig grad at øge tilgængeligheden af høj kvalitet, opdateret og pålidelig data, der er disaggregeret efter indkomst, køn, alder, race, etnicitet, migrationsstatus, handicap, geografisk placering og andre relevante karakteristika i en national kontekst.
	Delmål 17.19: Find bedre målemetoder for bæredygtig udvikling Inden 2030 skal der bygges videre på eksisterende initiativer for at udvikle måling af fremskridt mod bæredygtig udvikling, som supplerer bruttonationalproduktet, og den statistiske kapacitetsopbygning i udviklingslandene skal støttes.

Her præsenteres de respektive delmåls fokusområder. Først præsenteres de eksisterende fokusområder, som de er tiltænkt i FN's delmål, og dernæst præsenteres de supplerende fokusområder, der er tilpasset en dansk kontekst. Områderne er fordelt på verdensmålets nitten delmål.

Delmål 17.1: Styrk udviklingslandenes evne til at indsamle egne skatteindtægter

Delmålet handler om at styrke udviklingslandenes kapacitet til at opkræve skatter og andre indtægter.

FN-indikatorerne måler på i) Statens samlede indtægter som andel af BNP, opdelt på kilde og ii) Andel af det nationale budget, der finansieres af nationale skatteindtægter.

Da Danmark ikke er et udviklingsland, giver det ikke mening - ift. at måle på opfyldelsen af dette delmål - at følge den danske stats samlede indtægter eller andelen af det danske statsbudget, der er skattefinansieret. I stedet giver det mening at kigge på den støtte vi yder til udviklingslandene på disse områder.

Delmål 17.2: Indfri udviklede landes forpligtelser til at give udviklingsbistand

Delmålet handler om at de udviklede lande (heriblandt Danmark) skal leve op til løfter om udviklingsbistand, herunder løftet om at yde 0,7 procent af bruttonationalindkomsten (BNI) i udviklingsbistand til udviklingslande, og 0,15 procent til 0,20 procent af BNI til de mindst udviklede lande, og det måler FN-indikatoren på.

Der er generelt en debat om, hvordan udviklingsbistand skal opgøres: Om fx udgifter til modtagelse af flygtninge i rige lande som Danmark skal tælles med. Der er også fra tid til anden debat om, hvorvidt fokus skal lægges på de fattigste lande, på nærområder, miljø og klima osv.

Delmål 17.3: Mobilisér finansielle ressourcer til udviklingslande

Delmålet handler om at den almindelige udviklingsbistand skal suppleres af andre typer af finansiering af udvikling i udviklingslandene.

FN-indikatorerne måler på i) Direkte udenlandske investeringer (FDI), udviklingsbistand og Syd-Syd-samarbejde, som en andel af det samlede nationale budget samt ii) Størrelsen af pengeoverførsler til hjemland fra emigranter (i amerikanske dollars), som andel af samlet BNP.

Udover den officielle udviklingsbistand, finansierer den danske stat udviklingsprojekter gennem lån via Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU) og Eksportkreditter til danske virksomheder (EKF), og danske virksomheder investerer også i udviklingslande.

Delmål 17.4: Bistå udviklingslande med at gøre deres gæld bæredygtig

Dette delmål handler om at hjælpe udviklingslandene med at nedsætte deres gældspres.

FN-indikatoren måler på gældydelsen som en andel af eksport af varer og tjenesteydelser.

I en dansk kontekst vil man kunne måle på den danske støtte til udviklingslandene ift. Gældsfrigørelse eller -omlægning.

Delmål 17.5: Invester i de mindst udviklede lande

Dette delmål fokuserer på investeringsfremmende tiltag for de mindst udviklede lande.

FN-indikatoren søger at måle på antal af lande, der har vedtaget og implementeret investeringsfremmende tiltag for de mindst udviklede lande.

Danmark investerer i de mindst udviklede lande ad forskellige kanaler, herunder private virksomheders investeringer og via ordninger med hel eller delvis offentlig finansiering såsom Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU), Danmarks deltagelse i multilaterale udviklingsbanker som fx den europæiske-, den afrikanske- og den asiatiske udviklingsbank.

Delmål 17.6: Øg vidensdeling og adgang til videnskab, teknologi og innovation

Dette delmål handler om at styrke det globale samarbejde på flere områder: For det første skal Nord-Syd-, Syd-Syd- og det regionale triangulære samarbejde forbedres; dvs. samarbejde mellem udviklede

lande (i nord) og udviklingslande (i syd), samarbejde mellem udviklingslande (syd-syd) og regionale samarbejder mellem udviklingslande (i syd) med støtte fra udviklingslande (i nord). Derudover skal det internationale samarbejde omkring videnskab, teknologi og innovation, og adgangen til samme forbedres gennem eksisterende mekanismer og gennem en global teknologi-faciliteringsmekanisme.

FN-indikatorerne måler kun på det sidste: i) Antallet af videnskabelige- og/eller teknologiske samarbejdsaftaler og programmer mellem lande, opdelt efter type af samarbejde og ii) Fastnet internet-abonnementer pr. 100 indbyggere, opdelt på hastighed.

I en dansk sammenhæng blev det i inddragelsesaktiviteterne foreslået at se på danske universiteters samarbejder med universiteter i udviklingslandene.

Delmål 17.7: Udbred miljøvenlige teknologier i udviklingslande

Dette delmål handler om at fremme vilkårene for udvikling, overførsel, udbredelse og spredning af miljøtilpassede teknologier til udviklingslande, herunder på gunstige vilkår end markedet giver.

FN-indikatoren måler på den samlede størrelse af godkendt finansiering til udviklingslande, der er afsat til at fremme udvikling, overførsel, udbredelse og spredning af miljøtilpassede teknologier.

Delmål 17.8: Styrk videnskab og innovation i de mindst udviklede lande

Delmålet handler om at igangsætte mekanismer til at opbygge kapacitet indenfor videnskab-, teknologi- og innovation i de mindst udviklede lande og at øge brugen af støtteteknologier, især informations- og kommunikationsteknologier.

FN-indikatoren måler på andel af personer, der bruger internettet. Det kan vi også måle på i Danmark, men det vurderes ikke at være relevant. I stedet kan man fx se på, hvor stor en del af vores udviklingsbistand, der går til forskningsprojekter.

Delmål 17.9: Styrk udviklingslandenes kapacitet til at opnå verdensmålene

Dette delmål handler om at opbygge kapacitet i udviklingslandene til at implementere verdensmålene for bæredygtig udvikling. Det skal ske gennem international støtte til landenes nationale planer.

FN-indikatoren måler på størrelsen af finansiel og teknisk bistand (herunder gennem Nord-Syd-, Syd-Syd- og trekantssamarbejde) og minder derved om indikatoren for delmål 17.3.

Delmål 17.10: Promovér universelt handelssystem under WTO

Dette delmål handler om at fremme et universelt, regelbaseret, åbent, ikke-diskriminerende og retfærdigt multilateralt handelssystem under Verdenshandelsorganisationen.

FN-indikatoren måler på et globalt vægtet tarifgennemsnit.

Delmål 17.11: Øg udviklingslandenes eksport

Delmålet handler om at øge udviklingslandenes eksport betydeligt, og at stile mod at de mindst udviklede landes andel af den globale eksport er fordoblet inden 2020.

FN-indikatoren måler på udviklingslande og de mindst udviklede landes andel af den globale eksport. Det er nærliggende at se på den danske import fra disse lande i den sammenhæng.

Delmål 17.12: Fjern handelsbarrierer for de mindst udviklede lande

Dette delmål handler om at implementere rettidig toldfri og kvotefri markedsadgang for de mindst udviklede lande, i overensstemmelse med Verdenshandelsorganisationens beslutninger, bl.a. ved at sikre at regler vedrørende præferenceoprindelsesland, gældende for import fra de mindst udviklede lande, er gennemsigtige og enkle, og bidrager til at give lettere markedsadgang.

FN-indikatoren måler på gennemsnitstariffer, som udviklingslande, de mindst udviklede lande og små østater under udvikling, står overfor; de samme tariffer, som der henvises til i delmål 17.10, men blot for en mindre gruppe lande. Der er 140 lande i verden, som iflg. OECD er udviklingslande; 47 af dem er kategoriserede som de mindst udviklede lande af FN.

Delmål 17.13: Styrk den globale økonomiske stabilitet

Dette delmål fokuserer på at forbedre den globale makroøkonomiske stabilitet bl.a. gennem koordination og kohærens af politikker.

FN-indikatoren henviser til et makroøkonomisk overblik (Dashboard).

Delmål 17.14: Styrk sammenhæng i politikker for bæredygtig udvikling

Delmålet handler om at forskellige politikker på forskellige områder trækker i samme bæredygtige retning, f.eks. at skatter og afgifter understøtter og ikke modarbejder den grønne omstilling.

FN-indikatoren søger at måle på antallet af lande, der har mekanismer på plads til at øge politik-kohærens i forhold til bæredygtig udvikling. OECD har udviklet en række indikatorer til at måle dette på.

Delmål 17.15: Respektér hvert lands ret til at føre egen politik for bæredygtig udvikling

Dette delmål handler om national autonomi: Der skal udvises respekt for hvert lands politiske handlerum og lederskab i forhold til at indføre og implementere politikker til at udrydde fattigdom og fremme bæredygtig udvikling. Det handler fx om, at lande ikke må miste deres mulighed for selv at sætte retningen for deres udvikling på grund af fx afhængighed af international støtte eller ufavorabel styrkeforhold til en anden part.

FN-indikatoren søger at måle på i hvilken udstrækning-- internationale donorer bruger landenes egne rammer til national planlægning.

Delmål 17.16: Styrk det globale partnerskab for bæredygtig udvikling

Dette delmål handler om at styrke det globale partnerskab for bæredygtig udvikling via partnerskaber med mange forskellige interessenter. Det handler om at mobilisere og dele viden, ekspertise, teknologi og finansielle ressourcer, for at støtte alle lande i at nå verdensmålene for bæredygtig udvikling, især udviklingslandene.

FN-indikatoren måler på antallet af lande, der rapporterer fremskridt indenfor multi-stakeholder udviklingseffektive monitoreringsrammer, der støtter opnåelse af verdensmålene for bæredygtig udvikling.

Der er i OECD-regi et stort arbejde i gang med at måle samlet på de udviklede landes støtte til udviklingslandene, som tager mange forskellige former – herunder Danmarks.

Delmål 17.17: Tilskynd til effektive partnerskaber

Dette delmål handler om samarbejde på tværs af sektorer: Der skal tilskyndes og fremmes effektive offentlige partnerskaber, offentligt-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber, som bygger på erfaringer og ressourcestrategier fra partnerskaber.

FN-indikatoren måler på mængden af US dollars, der afsættes til offentligt-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber.

I Danmark bliver der også dannet mange nye partnerskaber, især de danske kommuner indgår i disse år i mange partnerskaber med inspiration i verdensmålene.

Delmål 17.18: Giv adgang til bedre og mere pålidelige data

Det næstsidste delmål under mål 17 fokuserer på at øge tilgængeligheden af høj kvalitets, opdaterede og pålidelige data, der er opdelt efter indkomst, køn, alder, race, etnicitet, migrationsstatus, handicap,

geografisk placering samt andre relevante karakteristika i den nationale kontekst. Dette skal ske gennem støtte til opbygning af kapacitet i udviklingslandene.

FN-indikatorerne måler på i) Andelen af bæredygtige udviklingsindikatorer produceret på nationalt niveau med komplet opdeling så vidt det er relevant i ii) Antallet af lande, der har national lovgivning, der retter sig efter de grundlæggende principper for officiel statistik samt iii) Antallet af lande med en national plan for statistisk data, der er fuldt finansieret og i gang med at blive implementeret, opdelt efter finansieringskilde.

I en dansk kontekst handler dette om, hvorvidt Danmark har statistikker der omhandler bæredygtig udvikling opdelt med nævnte kriterier, og om de enheder som producerer disse statistikker i Danmark har en plan, der er finansieret.

Delmål 17.19: Find bedre målemetoder for bæredygtig udvikling

Det sidste delmål handler også om målemetoder: Inden 2030 skal der bygges videre på eksisterende initiativer for at udvikle måling af fremskridt mod bæredygtig udvikling som supplerer bruttonationalproduktet, og den statistiske kapacitetsopbygning i udviklingslandene skal støttes.

Der er to FN-indikatorer: i) Dollarværdien af alle ressourcer, der er afsat til at styrke den statistiske kapacitet i udviklingslande, ii) Andelen af lande som (a) har udført mindst én folketælling og husoptælling inden for de seneste 10 år og som (b) har opnået 100 procent fødselsregistrering og 80 procent dødsfaldsregistrering.

I en dansk sammenhæng handler dette om bestræbelserne på at udvikle metoder og indikatorer til en sammenhængende måling af bæredygtig udvikling, som fx arbejdet med et grønt nationalregnskab eller udvikling af danske indikatorer for verdensmålene.

Supplerende indikatorer til verdensmål 17

Med afsæt i delmålenes danske fokusområder foreslås nedenstående liste over supplerende indikatorer under verdensmål 16.

Tabel 10. Liste over foreslåede supplerende indikatorer under verdensmål 17

Delmål	Supplerende indikator
17.1. Styrk udviklingslandenes evne til at indsamle egne skatteindtægter	17.1.i. Andel af dansk udviklingsbistand, der går til at understøtte skatteopkrævningskapacitet i udviklingslandene
17.2. Indfri udviklede landes forpligtelser til at give udviklingsbistand	17.2.i. Fordeling af dansk udviklingsbistand
17.3. Mobilisér finansielle ressourcer til udviklingslande	17.3.i. Direkte private investeringer i udviklingslande 17.3.ii. Overførsler fra migranter i Danmark til hjemlande
17.4. Bistå udviklingslande med at gøre deres gæld bæredygtig	17.4.i. Udviklingslandenes gældsudrydelse til Danmark i forhold til dansk import fra udviklingslandene 17.4.ii. Danmarks gældslettelse til udviklingslandene
17.5. Investér i de mindst udviklede lande	17.5.i. Andel af IFU's investeringer i de mindst udviklede lande

17.6. Øg vidensdeling og adgang til videnskab, teknologi og innovation	17.6.i Global eksport af grøn miljø- og energiteknologi
	17.6.ii Udvekslingsstuderende fra udviklingslande til Danmark
17.7. Udbred miljøvenlige teknologier i udviklingslande	17.7.i. Grøn bistand
17.8. Styrk videnskab og innovation i de mindst udviklede lande	17.8.i. Forskningsbistand til udviklingslande
17.9. Styrk udviklingslandenes kapacitet til at opnå verdensmålene	NA
17.10. Promovér universelt handelssystem under WTO	NA
17.11. Øg udviklingslandenes eksport	17.11.i. Import fra udviklingslande
17.12. Fjern handelsbarrierer for de mindst udviklede lande	NA
17.13. Styrk den globale økonomiske stabilitet	NA
17.14. Styrk sammenhæng i politikker for bæredygtig udvikling	NA
17.15. Respektér hvert lands ret til at føre egen politik for bæredygtig udvikling	17.15.i. Danmarks score på Commitment to Development Index
17.16. Styrk det globale partnerskab for bæredygtig udvikling	NA
17.17. Tilskynd til effektive partnerskaber	17.17.i. Antal danske virksomheder, der er medlem af UN Global Compact
	17.17.ii. Indgåede forskningssamarbejdsaftaler med universiteterne
	17.17.iii. Antal Offentlige-Private Samarbejder
17.18. Giv adgang til bedre og mere pålidelige data	NA
17.19. Find bedre målemetoder for bæredygtig udvikling	NA

Delmål 17.1.

Styrk udviklingslandenes evne til at indsamle egne skatteindtægter

Indikator 17.1.i. Andel af dansk udviklingsbistand, der går til at understøtte skatteopkrævningskapacitet i udviklingslandene

Begrundelse for indikator

FN-indikator 17.1.1 måler på statens samlede indtægter som andel af BNP, mens FN-indikator 17.1.2 måler på andelen af det nationale budget, der finansieres af nationale skatteindtægter. Det kan opgøres uden problemer for Danmarks vedkommende, men dækker ikke udviklingslandenes evne til at indsamle egne skatter. Det foreslåede nationale målepunkt belyser denne intention i delmålet ved at måle på Danmarks udviklingsbistand til at støtte opbygning af kapacitetsopbygning i udviklingslandes skatteopkrævninger.

Operationalisering

Indikatoren operationaliseres som andel af den danske udviklingsbistand, som går til kapacitetsopbygning af skatteopkrævningssystemer.

Indikatoren opgøres som procent af den samlede udviklingsbistand, som opgjort i den årlige afrapportering til OECD.

Data er ikke offentligt tilgængeligt. Det skal afklares, om data understøtter de metodiske krav til supplerende indikatorer.

Baseline

Afventer data.

Delmål 17.2.

Indfri udviklede landes forpligtelser til at give udviklingsbistand

Indikator 17.2.i. Fordeling af dansk udviklingsbistand

Danmarks udviklingsbistand udgør 0,7 pct af BNI i overensstemmelse med FN's målsætning og svarer til ca. 16 mia. kr. årligt.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om, at udviklede lande skal leve op til deres forpligtelser til at yde 0,7 pct. af bruttonationalindkomsten (BNI) i udviklingsbistand om året

Danmarks udviklingssamarbejde er et konkret og synligt bidrag til det medansvar, Danmark påtager sig for vores omverden. Det er relevant at supplere med en indikator, der følger fordelingen af udviklingsbistand fordelt på de enkelte bistandstyper som andel af BNI.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres som fordelingen af dansk udviklingsbistand efter bistandstype (procent af BNI).

Indikatoren opgøres efter bistandstyperne:

- Modtagelse af flygtninge i Danmark
- Bistand til de fattigste lande³³
- Anden udviklingsbistand³⁴

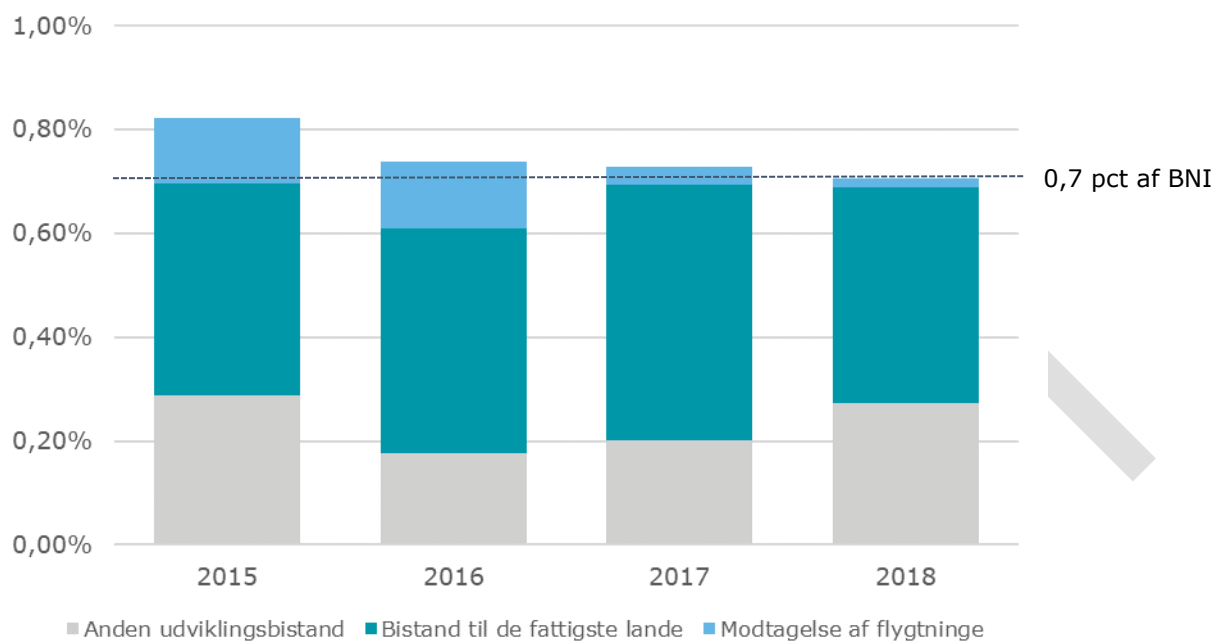
Udviklingsbistand opgøres i overensstemmelse med den internationale definition for udviklingsbistand (ODA), som OECD's udviklingskomité (DAC) fastlægger.

³³ Landekategorier iht OECD DAC - <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2018-and-2019-flows.pdf> .

³⁴ Herunder administration, Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS), Fællesskabsfinansieret EU-bistand, dele af forswarets og politiets internationale indsatser, andel af FNs fredsbevarende operation, almennyttige organisationer og bidrag til f.eks. FN-organisationer

Baseline

Figur 72. Fordelingen af dansk udviklingsbistand efter type (procent af BNI)

Note. Figuren viser fordelingen af Danmarks udviklingsbistand efter bistandstype. Data er fra 2015-2018. **Kilde.** OECD

Delmål 17.3.

Mobilisér finansielle ressourcer til udviklingslande

Indikator 17.3.i. Direkte private investeringer i udviklingslande

Kun 7-9 % af samtlige direkte private investeringer fra Danmark til udlandet sker i udviklingslandene.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at der skal mobiliseres yderligere finansielle ressourcer til udviklingslande fra forskellige kilder, herunder den private sektor. Den private sektors bidrag med investeringer og nye innovative løsninger, bidrager til at skabe arbejdspladser og vækst i investeringslandet. Direkte investeringer i udlandet omfatter investeringer i datterselskaber og associerede virksomheder i udlandet, inkl. koncerninterne lån, hvor den danske investor har bestemmende indflydelse. Kun en meget lille andel af virksomhedernes investeringer – ca. 8 % - foretages i udviklingslandene, og andelen har været faldende de sidste par år. Det er derfor relevant at foreslå en supplerende indikator, der følger udviklingen i disse investeringer.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres som årlige direkte investeringer efter landekategorier og opgøres yderligere på andelen af investeringer i de mindst udviklede lande af investeringer i alle udviklingslande.

Det er vigtigt at holde sig for øje at data opgøres for første overførselsland. Det vil sige, at investeringer som fx går gennem Holland, for senere at blive investeret i et udviklingsland, ikke opgøres som investeringer i udviklingslande. Det reelle tal er af den grund forventeligt højere end det opgjorte.

Lande er kategoriseret i henhold til OECD's liste over udviklingslande³⁵, der er en gruppe bestående af 140 lande. En undergruppe heri er 47 lande, der kategoriseres af FN som de mindst udviklede lande.

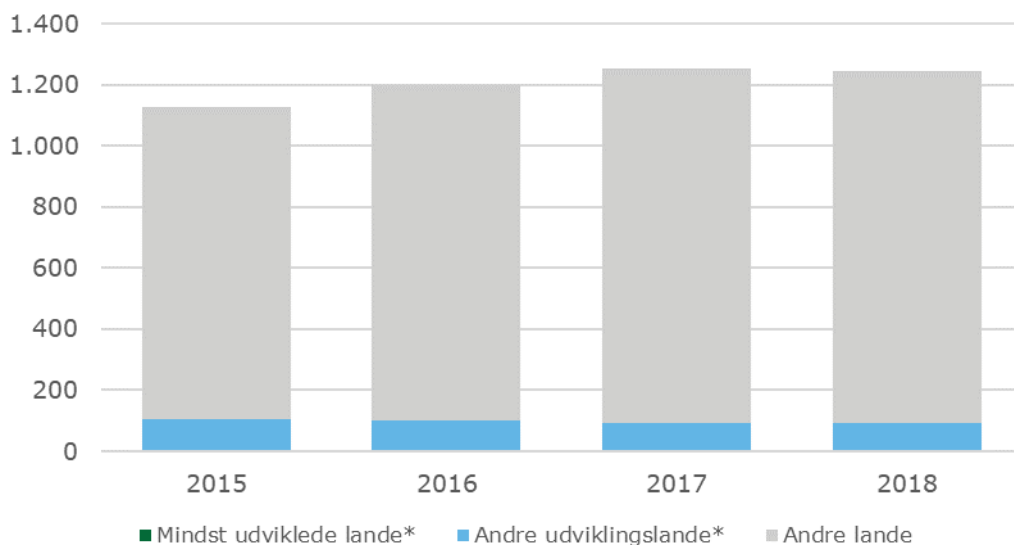
Data for indikatoren baseres på Danmarks Nationalbanks statistiske opgørelser.

Denne indikator måler direkte på input, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Som udgangspunkt skal de supplerende indikatorer måle impact. Dvs. forandringer, der kan opnås gennem adfærdssændringer. I dette tilfælde gør ordlyden af delmålet dog, at forslaget er fastholdt.

³⁵ <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2018-and-2019-flows.pdf>

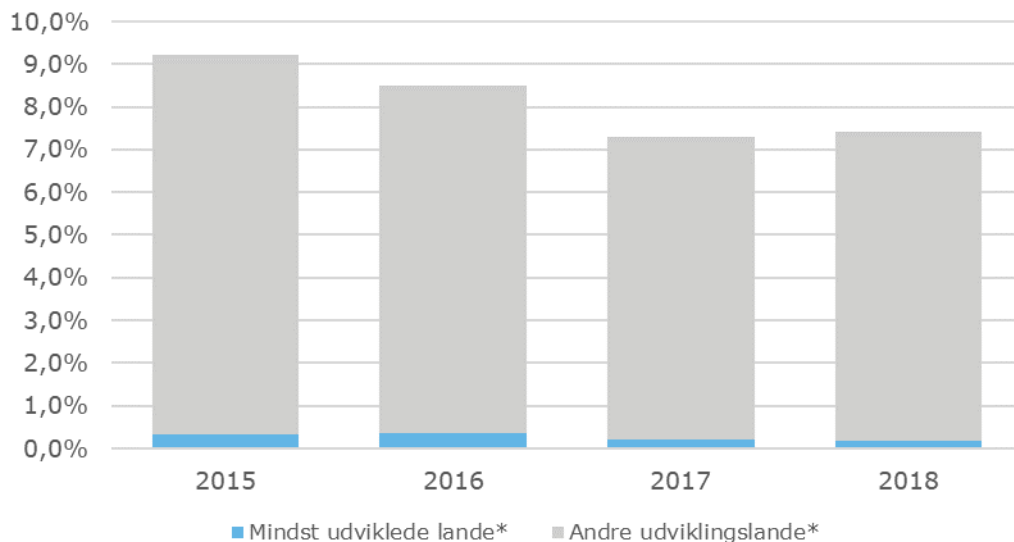
Baseline

Figur 73. Direkte private investeringer i udlandet efter landekategori (mia. kr.)

Note. Figuren viser fordelingen af de direkte private investeringer til udlandet efter landetyper. Data er fra 2015-2018.
 *Investeringer i de mindst udviklede lande er i bunden af søjlerne. **Kilde.** Danmarks Nationalbank.

Figur 74. Direkte private investeringer i udviklingslande som andel af de samlede direkte investeringer (procent)

Note. Figuren viser direkte udenlandske investeringer ud af Danmark til udviklingslande som andel af de samlede direkte udenlandske investeringer ud af Danmark (procent). Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Danmarks Nationalbank.

Indikator 17.3.ii. Migranternes overførsler til hjemlande

Migranternes pengeoverførsler fra Danmark til hjemlande er støt stigende.

Begrundelse for indikator

Migranternes pengeoverførsler til deres hjemlande er globalt set større end officiel udviklingsbistand og direkte private investeringer. For udviklingslandene har de i mange år udgjort et betydeligt bidrag til økonomien, og kan for mange landes vedkommende repræsentere op til en tredjedel af bruttonationalproduktet.

Remitter, der er den indtjening som migranter lægger i deres hjemlande, estimeres af Verdensbanken årligt. Estimatet indeholder ikke små pengeoverførsler eller overførsler af uformelle kanaler, men fx lønindtægter fra sæsonarbejde og pengeoverførsler.

FN-indikator 17.3.2 måler på størrelsen af remitter til hjemland fra emigranter (i amerikanske dollars), som andel af samlet BNP; altså opgøres disse finansielle strømme set fra de landes synspunkt, der modtager remitter. Danmark modtager også remitter, men det foreslås her at opgøre, remitter som migranter i Danmark, sender ud af landet.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som årlige remitter ud af Danmark i milliarder kroner.

Verdensbanken opgør tallet på baggrund af den Internationale valutafonds årlige statistik over betalingsbalancerne, som er baseret på afdrag fra landenes nationalbanker. Remitter defineres som i) indtægter fra sæsonarbejde eller lignende, og ii) personlige pengeoverførsler til modtagere i udlandet, der ikke er residenter i overførselslandet (dvs. en dansk statsborger, der overfører penge til sin egen konto i Frankrig, tæller ikke med i statistikken).³⁶

Det foreslås at opgøre remitter fra Danmark til henholdsvis i) de mindst udviklede lande, ii) andre udviklingslande og iii) andre lande, særskilt så snart data forefindes.

Data for indikatoren baseres på Verdensbankens årlige estimerer³⁷.

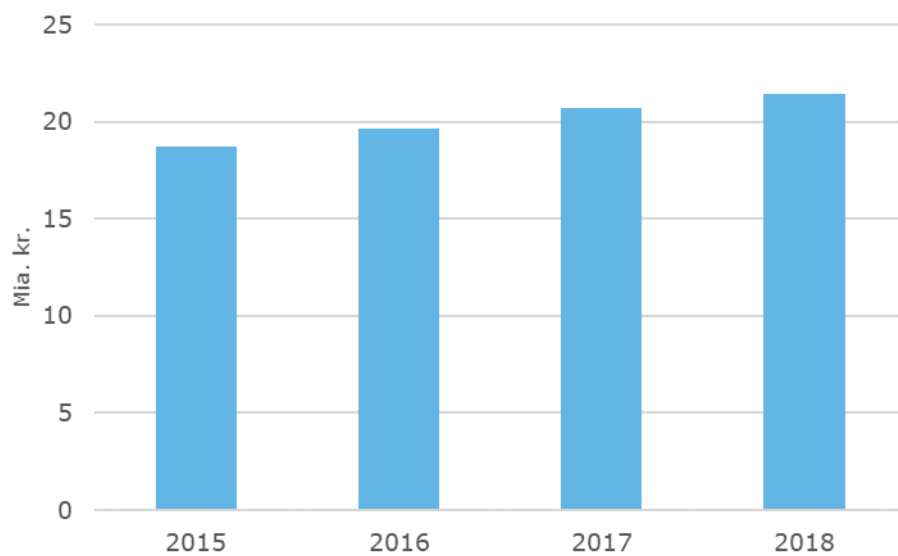
Baseline

Afventer data.

³⁶ Iht vejledning fra Verdensvalutafonden til nationalbankerne

³⁷ <https://www.knomad.org/data/remittances>

Figur 75. Remitter ud af Danmark (mia. kr.)

Note. Figuren viser migranters pengeoverførsler (remitter) ud af Danmark i kr. Data estimeres i amerikanske dollars, og er omregnet til danske kroner ved brug af den årlige gennemsnitskurs.³⁸ Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Verdensbanken

³⁸ Kilde: Danmarks Nationalbank

Delmål 17.4.

Bistå udviklingslande med at gøre deres gæld bæredygtig

Indikator 17.4.i. Udviklingslandene gældsydelse til Danmark i forhold til dansk import fra udviklingslandene

Begrundelse for indikator

FN-indikator 17.4.1 måler på gældydelse som en andel af eksport af varer og tjenesteydelser. Det skal forstås sådan, at man gerne ser at udviklingslandene betaler mindre i gældsydelse og eksporterer mere, så de får større indtægter og bliver mindre afhængige af lån. Det foreslås at måle på, hvad Danmark modtager i ydelse på vores tilgodehavender hos udviklingslande, set i forhold til værdien af vores import fra samme gruppe af lande, som en supplerende indikator, der relaterer sig til intentionen i delmålet.

Operationalisering

Den supplerende indikator foreslås opgjort som værdien af import af varer og tjenesteydelser fra udviklingslandene jævnfør OECD's definition sammenlignet med værdien af gældydelse betalt til Danmark.

Indikatoren opgøres på årsbasis.

Data er ikke offentligt tilgængeligt. Det skal afklares, om data understøtter de metodiske krav til supplerende indikatorer.

Baseline

Afventer data.

Indikator 17.4.ii. Danmarks gældslettelse til udviklingslandene

Danmark brugte i 2019 ca. 19 mio. kr. af den samlede udviklingsbistand på gældslettelse.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at hjælpe udviklingslandene med at gøre deres gæld mere bæredygtig.

Gældslettelse til udviklingslandene udgør en del af den samlede danske udviklingsbistand. Gældslettelsen kan frigive ressourcer og give landene mulighed for dels at optage lån på en bæredygtig måde, og dels at investere de frigivne ressourcer i f.eks. fattigdomsbekæmpelse. Mange af verdens fattigste lande bruger i øjeblikket mange ressourcer på at afbetale gæld – ressourcer som de så ikke kan bruge på sundhed, skoler og andre investeringer i at udvikle deres samfund.

Det er derfor relevant at måle på i hvor høj grad Danmark letter den gæld, som udviklingslandene har til os.

Operationalisering

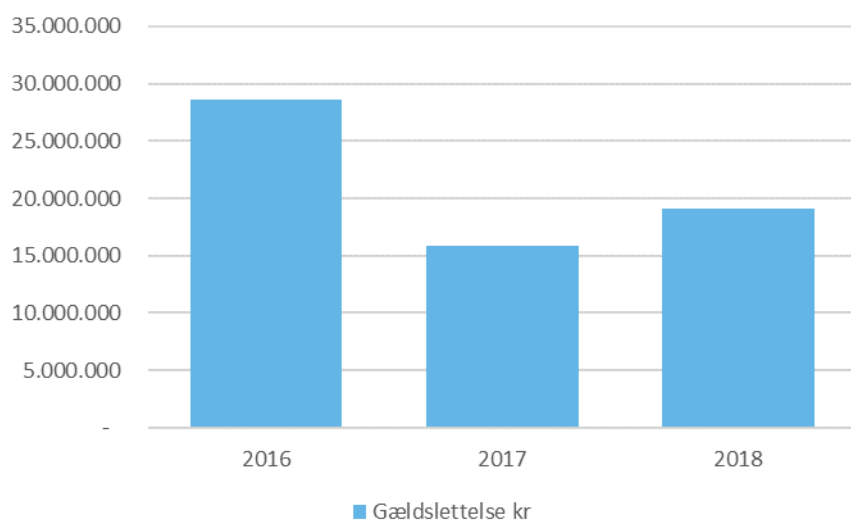
Den supplerende indikator operationaliseres som Danmarks gældslettelse til udviklingslandene (kr.).

Da den opgjorte værdi for gældslettelse, naturligt vil stige og falde efter, om der et givent år er indgået aftaler om gældslettelse og størrelsen af disse aftaler, vil der ses årlige udsving. Det er derfor relevant at se på en længere årrække for at vurdere den generelle tendens.

Indikatoren baseres på data fra OECD og Udenrigsministeriet

Baseline

Figur 76. Danmarks gældslettelse til udviklingslandene (kr.)

Note. Figuren viser Danmarks gældslettelse til udviklingslandene i kr. Data er fra 2015-2018. **Kilde.** OECD og Open Aid, Udenrigsministeriet.

Delmål 17.5.

Investér i de mindst udviklede lande

Indikator 17.5.i. Investeringer i de mindst udviklede lande gennem Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU)

Begrundelse for indikator

IFU er en selvejende statslig fond, der tilbyder rådgivning og risikovillig kapital til virksomheder, som ønsker at gøre forretning i udviklingslande. IFU's aktivitet har traditionelt set været fokuseret på de mere velstående udviklingslande, mens udviklingsbistanden har fokuseret på de fattigste. Der er dog i de senere år taget flere initiativer for at kombinere de to instrumenter, og det er derfor relevant at se, om det fører til en stigende andel af IFU's aktiviteter i de mindst udviklede lande.³⁹ Indikatorforslaget er også relevant for delmål 10.b, der er stort set enslydende med delmål 17.5.

Operationalisering

Operationaliseringen sker som andel af IFU's aktiviteter, der omhandler de mindst udviklede lande.

IFU's aktiviteter opgøres årligt og kan inddeles efter sektorer og modtagerlande-kategorier.

Udover at forvalte egne midler, forvalter IFU i stigende grad fonde, der blander offentlige midler, egne midler og privat finansiering. Indikatoren opgøres i forhold til disse forskellige finansieringsformer.

Data er ikke offentligt tilgængelige. Det skal afklares, om data understøtter de metodiske krav til supplerende indikatorer.

Baseline

Afventer data.

³⁹ Se også den seneste evaluering af IFU's aktiviteter i udviklingslande i perioden 2014-2017: https://um.dk/en/danida-en/results/eval/eval_reports/publicationdisplaypage/?publicationID=A2F66353-D99C-429F-BAFC-B20884810DF6

Delmål 17.6.

Øg vidensdeling og adgang til videnskab, teknologi og innovation

Indikator 17.6.i. Global eksport af grøn miljø- og energiteknologi

Eksport af miljøfremmende varer og tjenester udgjorde i 2018 7 % af Danmarks samlede eksport af varer og tjenester.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at styrke det internationale samarbejde omkring videnskab, teknologi og innovation, og FN-indikatoren måler bl.a. på antallet af videnskabelige- og/eller teknologiske samarbejdsaftaler og programmer mellem lande, opdelt efter type af samarbejde. Danske virksomheder er i dag blandt de internationalt førende inden for grøn energi- og miljøteknologi, og har derved et godt udgangspunkt for at imødekomme den stigende globale efterspørgsel og igennem eksporten styrke internationale samarbejder og viden-overførsel. I en dansk kontekst er det relevant at supplere med en indikator, der belyser landets eksport af grønne teknologiløsninger og -tjenester.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som omsætning af grønne varer og tjenester af den 1) samlede danske eksport og efter 2) miljøformål og 3) branche (mio. kr.)

Indikatoren opgøres på miljøformål:

- Miljøbeskyttelse
- Ressourcebesparelse
- Specifikke grønne varer og tjenester
- Renere og ressourcebesparende produkter

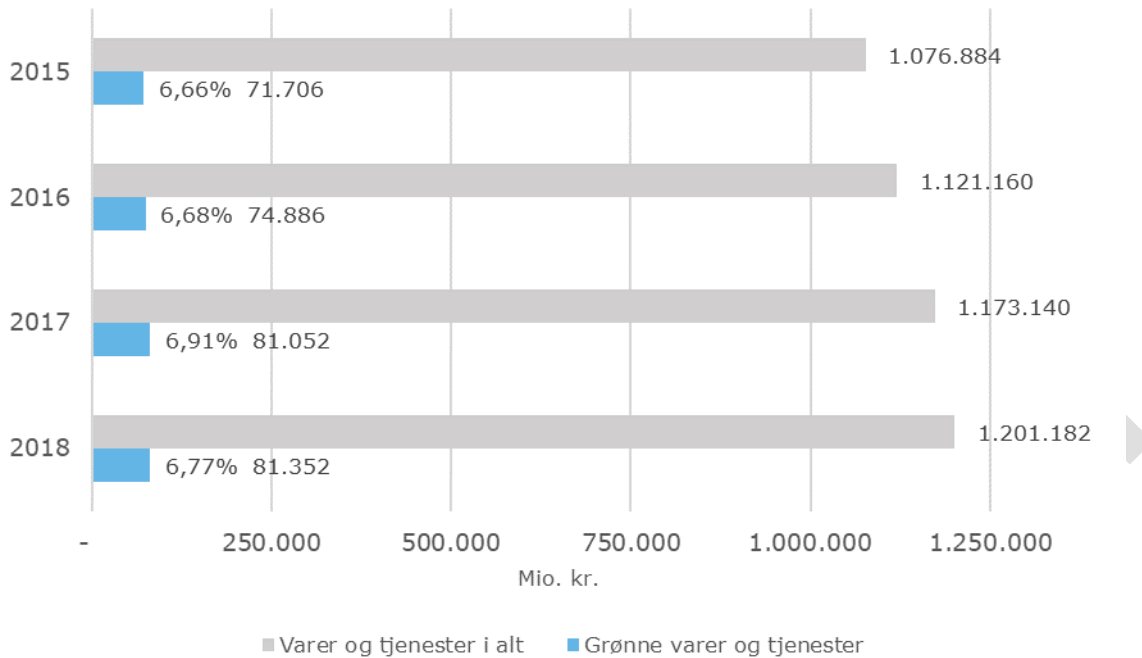
Indikatoren opgøres på brancher:

- Landbrug, skovbrug og fiskeri
- Industri
- Energiforsyning
- Vandforsyning og renovation
- Bygge og anlæg
- Viden service

Data opgøres med afsæt i Danmarks Statistiks årlige nationalregnskab og registerdata, NAH1 og GRON1.

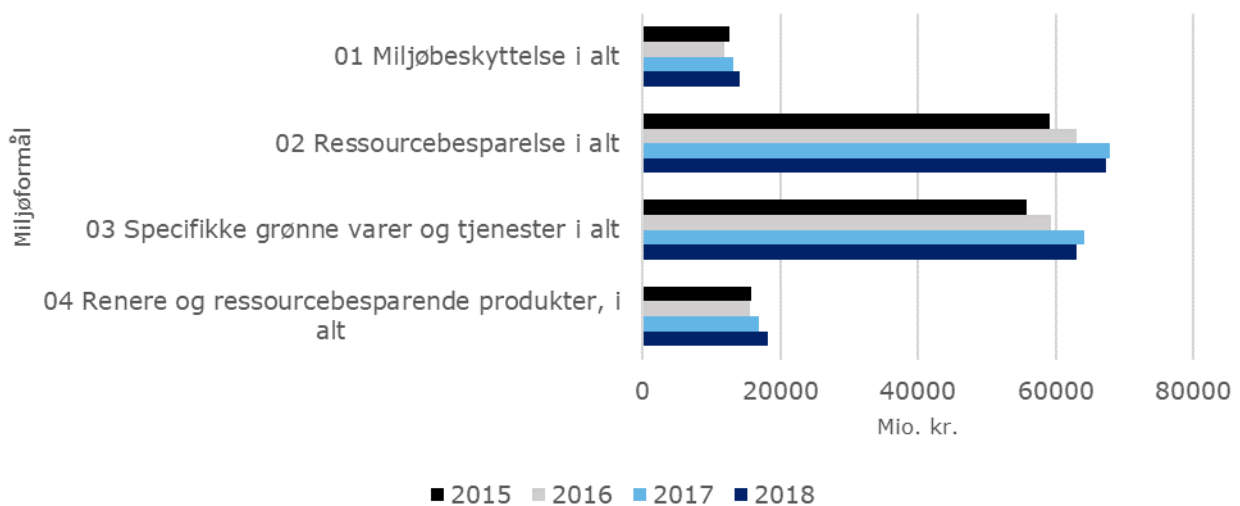
Baseline

Figur 77. Udvikling i omsætning af grønne varer og tjeneste af den samlede eksport (procent)

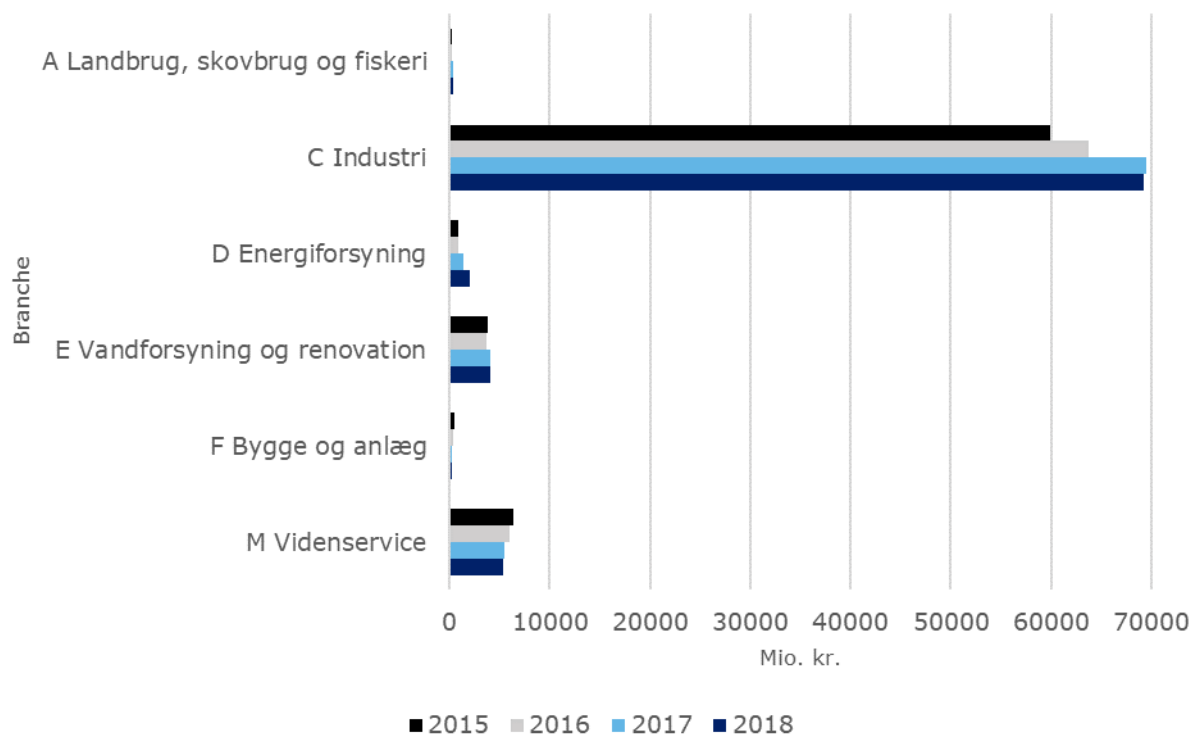
Note. Figuren viser omsætning af grønne varer og tjenester opgjort efter type af miljøformål. Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Registerdata (GRON1 og NAH1). Danmarks Statistik

Figur 78. Udvikling i omsætning af grønne varer og tjeneste, efter miljøformål (mio. kr.)

Note. Figuren viser omsætning af grønne varer og tjenester opgjort efter type af miljøformål. Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Registerdata (GRON1). Danmarks Statistik

Figur 79. Udvikling i omsætning af grønne varer og tjeneste, efter brancher (mio. kr.)

Note. Figuren viser omsætning af grønne varer og tjenester opgjort efter type af branche. Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Registerdata (GRON1). Danmarks Statistik

Indikator 17.6.ii. Udvekslingsstuderende fra udviklingslande til Danmark

De fleste udvekslingsstuderende kommer fra Asien, og de lange videregående uddannelser har det største optag af alle.

Begrundelse for indikator

Delmålet har fokus på at det internationale samarbejde omkring vidensdeling skal styrkes gennem gensidige aftalte vilkår. Et vigtigt element heri er at give studerende fra udviklingslande adgang til undervisning og forskning i udlandet, herunder i Danmark. Der ses store forskelle på fordelingen af udvekslingsophold i Danmark på hovedområder, varighed og køn. Derfor foreslås en supplerende indikator, der måler antallet af udvekslingsstuderende fra udviklingslandene til Danmark.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som antal udvekslingsstuderende fra udviklingslandene på Danmarks ordinære videregående uddannelser.

Indikatoren opgøres som antal udvekslingsstuderende, som kommer fra udviklingslande til Danmark over henholdsvis 1) landekategorier, 2) køn og 3) uddannelsesområde.

Et udvekslingsophold er defineret som et meritgivende studie- eller praktikophold for korte, mellemlange og lange videregående ordinære uddannelser.

Data opgøres med afsæt i Danmarks Statistiks registerdata UDVSTD02 og efter udviklingslandekategorier iht. OECD DAC landegrupperinger⁴⁰:

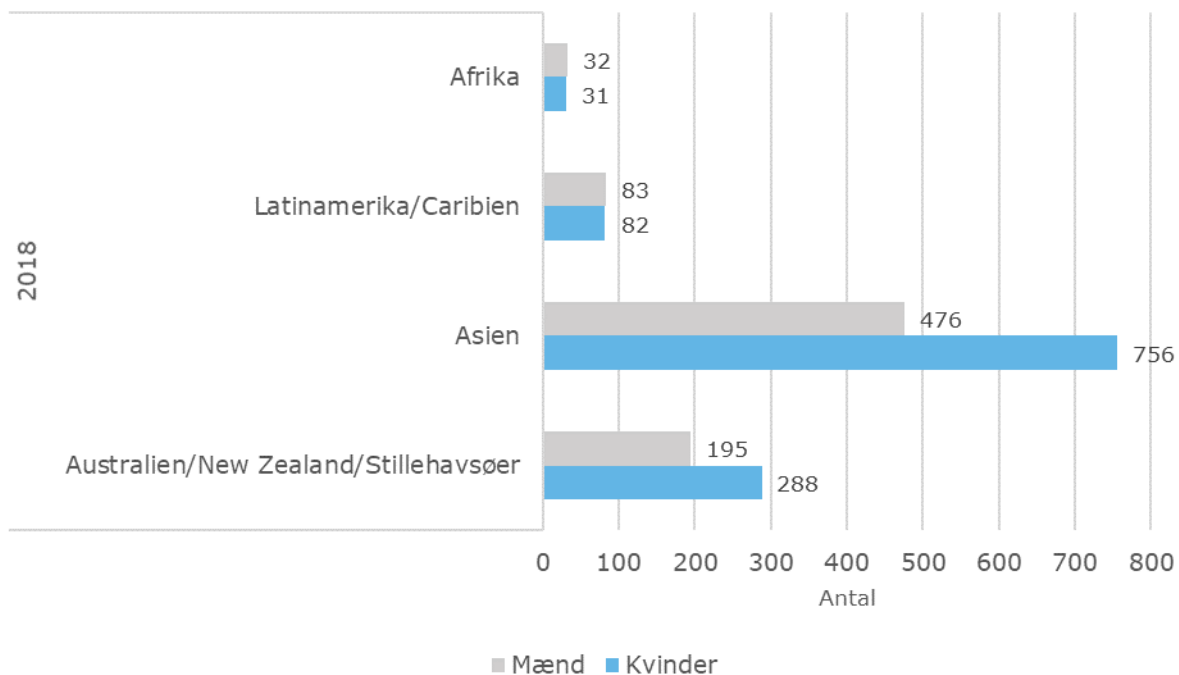
- Mindst udviklede lande
- Andre udviklingslande

(Operationaliseringen er i denne rapport for eksemplificering af baseline anskueliggjort på kontinentniveau. Indeholder både i- og u-lande, hvorfor baseline ikke er retvisende for indikatoren).

⁴⁰ <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2018-and-2019-flows.pdf>

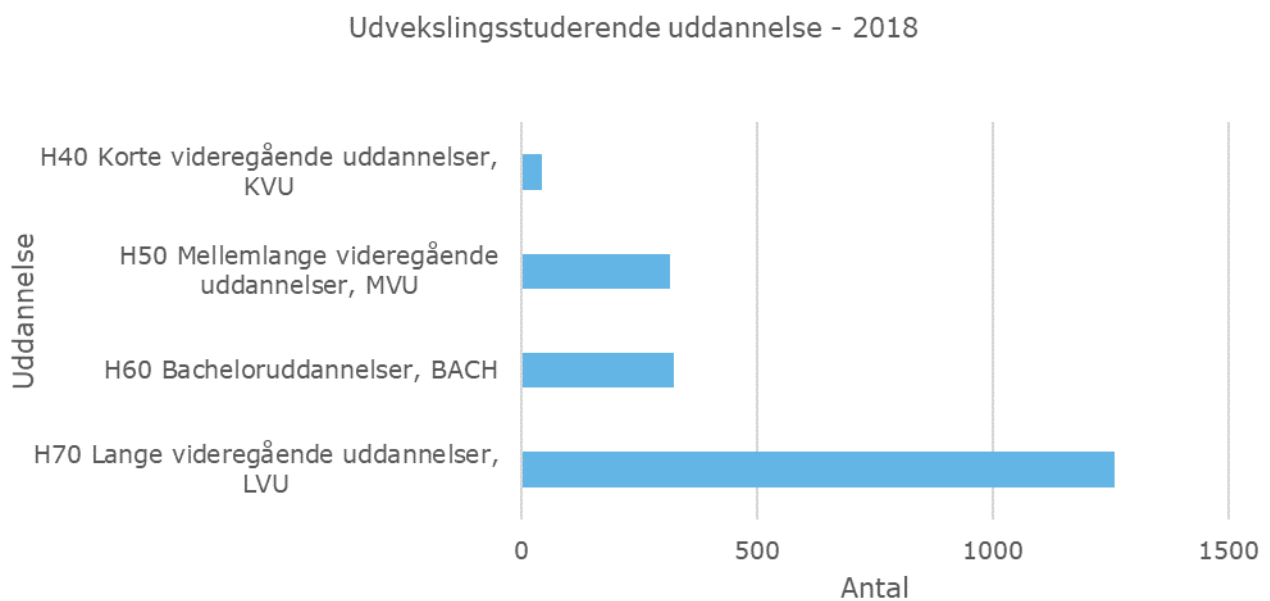
Baseline

Figur 80. Antal udvekslingsstuderende i Danmark efter kontinent og køn (antal)

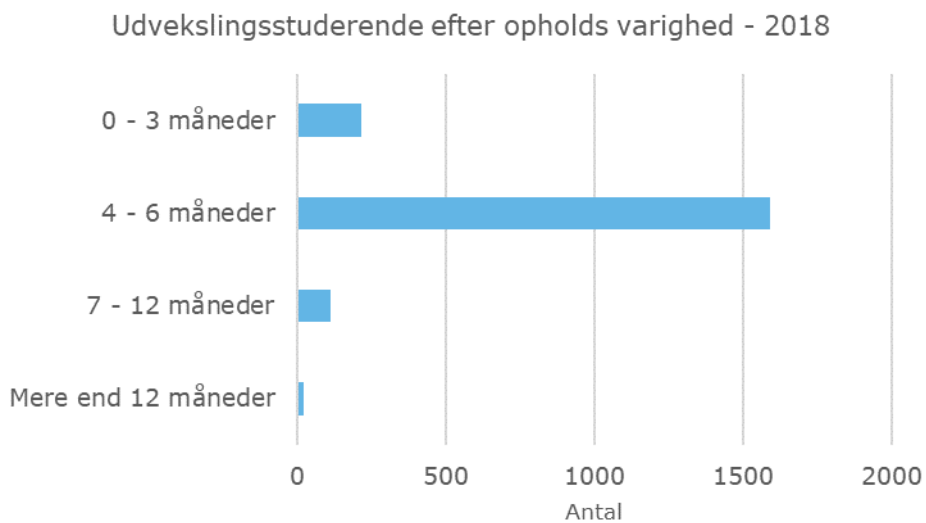
Note. Figuren viser antal udvekslingsstuderende i Danmark efter kontinent og køn (fra Afrika, Latinamerika og Oceanien, for både i- og ulande). Data er fra 2018. **Kilde.** Registerdata (UDVSTD02, Danmarks Statistik)

Figur 80. Antal udvekslingsstuderende i Danmark efter uddannelsesområde (antal)

Note. Figuren viser antal udvekslingsstuderende i Danmark efter uddannelsesområde (fra Afrika, Latinamerika og Oceanien; for både i- og ulande). Data er fra 2018. **Kilde.** Registerdata (UDVSTD02, Danmarks Statistik)

Figur 81. Udvekslingsstuderende i Danmark efter varighed af ophold (antal)

Note. Figuren viser antal udvekslingsstuderende i Danmark efter varighed (fra Afrika, Latinamerika og Oceanien for både i- og ulande). Data er fra 2018. **Kilde.** Registerdata (UDVSTD02, Danmarks Statistik)

Delmål 17.7.

Udbred miljøvenlige teknologier i udviklingslande

Indikator 17.7.i. Grøn bistand**Begrundelse for indikator**

En del af den danske udviklingsbistand er målrettet fremme af grøn teknologi. Det kan fx være indenfor vedvarende energi eller teknologier til håndtering af affald. Det kan også handle om kapacitetsopbygning indenfor energi- og miljøplanlægning eller skabelse af gode rammevilkår for grøn vækst.

Denne indikator er et værdifuldt supplement til indikator-forslaget 17.6.i, der måler på eksport af selvsamme teknologier, da den indfanger det supplement som udviklingsbistanden bidrager med ift. den overførsel af teknologier, der sker på rent kommercielle vilkår.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres som værdien af dansk udviklingsbistand til fremme af grønne teknologier i millioner DKK.

Data er ikke offentligt tilgængelige. Det skal afklares, om data understøtter de metodiske krav til supplerende indikatorer.

Baseline

Afventer data.

Delmål 17.8.

Styrk videnskab og innovation i de mindst udviklede lande

Indikator 17.8.i. Forskningsbistand til udviklingslande

Siden 2015 er den danske forskningsbistand faldet.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at støtte videnskab og innovation i de mindst udviklede lande. Forskningsbaseret viden er nødvendig for at tackle eksisterende og nye udviklingsudfordringer. Danmark samarbejder med udviklingslande om videnskab og innovation ad flere kanaler, hvoraf en del er svære at opgøre. Det gælder f.eks. samarbejde mellem virksomheder og indsatsen i datterselskaber. Støtte til udviklingsforskning i og med udviklingslande er et element i det danske udviklingssamarbejde. Danmark støtter over udviklingsbistanden udviklingsrelateret forskning. Ved at måle på støtten via udviklingsbistanden opnår vi en indikation af udviklingen i Danmarks støtte til forskning i udviklingslandene.

Operationalisering

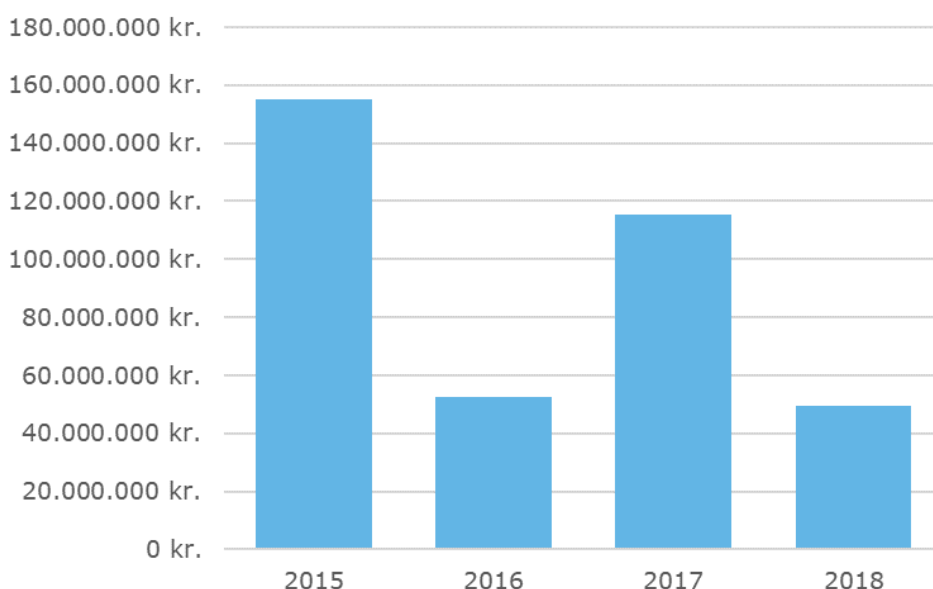
Den supplerende indikator opgøres som forskningsbistandens andel af den samlede bistand (kr.)

Udviklingslande er defineret i henhold til OECD's definition⁴¹.

Indikatoren baseres på data fra OECD og Udenrigsministeriet.

Baseline

Figur 82. Udvikling i forskningsbistand til udviklingslandene (kr.)

Note. Figuren viser Danmarks forskningsbistand til udviklingslandene. Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Bistandskronen, Udenrigsministeriet og OECD.

⁴¹ <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2018-and-2019-flows.pdf>

Delmål 17.9.

Styrk udviklingslandenes kapacitet til at opnå verdensmålene

For delmål 17.9 er der ikke identificeret indikatorer til supplerung af FNs globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

Kapacitetsopbygning af udviklingslandes regeringer og myndigheder er et aspekt, der er med i mange af indikatorforslagene på andre delmål under verdensmål 17.

UDKAST

Delmål 17.10.

Promovér universelt handelssystem under WTO

For delmål 17.10 er der ikke identificeret indikatorer til supplerung af FNs globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

FN-indikatoren opgøres ikke i øjeblikket på Danmarks Statistiks hjemmeside. Verdensbanken opgør disse tal, også på landeniveau, og man tal for Danmark kan findes på <https://wits.worldbank.org>

UDKAST

Delmål 17.11.

Øg udviklingslandenes eksport

Indikator 17.11.i. Dansk import fra udviklingslande

Under 2 % af Danmarks vareimport kommer fra de mindst udviklede lande.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at udviklingslandenes eksport skal øges betydeligt, og der skal særligt stiles efter at fordoble de mindst udviklede landes andel af den globale eksport inden 2020. International handel er en afgørende forudsætning for vækst, men udviklingslandenes handel på de globale markeder er relativt set meget lille. Det er derfor i dansk kontekst relevant at supplere med en indikator for Danmarks import af varer og tjenester fra specifikt udviklingslandene. Den supplerende indikator er meget lig forslag 10.a.i.

Operationalisering

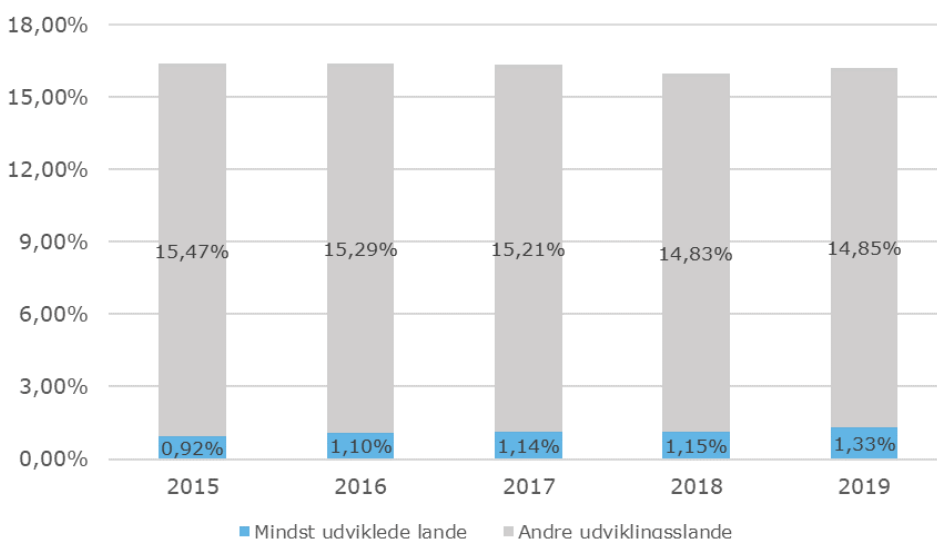
Den supplerende indikator foreslås operationaliseret som værdien af dansk import fra udviklingslandene opgjort efter landegrupperinger (procent).

Data opgøres med afsæt i Danmarks Statistiks registerdata BEC2Y og efter udviklingslandekategorier iht. OECD DAC landegrupperinger⁴²:

- Mindst udviklede lande
- Øvrige udviklingslande

Baseline

Figur 83. Andelen af importerede varer fra udviklingslandene af den samlede danske vareimport (procent)

Note. Figuren viser andelen af importerede varer fra udviklingslandene efter landegruppering ud af den samlede vareimport. Data er fra 2015-2018. **Kilde.** Registerdata (BEC2Y, Danmarks Statistik)

⁴² <http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DAC-List-of-ODA-Recipients-for-reporting-2018-and-2019-flows.pdf>

Delmål 17.12.

Fjern handelsbarrierer for de mindst udviklede lande

For delmål 17.12 er der ikke identificeret indikatorer til supplerung af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

Som medlem af EU's indre marked, varetages handelsaftaler med de mindst udviklede lande, på EU-niveau.

UDKAST

Delmål 17.13.

Styrk den globale økonomiske stabilitet

For delmål 17.13 er der ikke identificeret indikatorer til supplerung af FNs globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

Indikatorforslaget under delmål 17.16 dækker flere områder herunder, hvordan Danmark vurderes ift. overordnede økonomiske spilleregler.

UDKAST

Delmål 17.14.**Styrk sammenhæng i politikker for bæredygtig udvikling**

For delmål 17.14 er der ikke identificeret indikatorer til supplerung af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

Verdensmål 17 handler om at sikre, at verdens lande arbejder for at fremme verdensmålene - i partnerskab og på et bredt spektrum af områder. I Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, OECD, arbejder man på at udvikle en målestok så man kan følge udviklingen⁴³. OECD foreslår otte indikatorer, der tilsammen måler i hvor høj grad landenes politikker er i samklang med verdensmålene. Hver indikator vurderes på en simpel trepunkt-skala i det seneste forslag fra 2018 (høj-mellem-lav).

Tabel 11. Foreslåede indikatorer under Towards Sustainable and Resilient Societies, OECD.

Indikator	Beskrivelse
Politisk forpligtelse	I hvor høj grad verdensmålene er indarbejdet i landets love
Politisk integration	I hvor høj grad landets regering har de politiske værktøjer til rådighed til at fremme politikkoherens
Inter-generations-tidsramme	I hvor høj grad et lands regering har mekanismer, der tager højde for langtidseffekter af førte politikker
Politik-effekter	I hvor høj grad et lands regering har mekanismer, der vurderer indenrigspolitikks evt. negative effekter for bæredygtig udvikling – både indenrigs og udenrigs
Koordination	I hvor høj grad et lands regering har mekanismer til at dele information, samarbejde og fordele ressourcer
Lokal involvering	I hvor høj grad, der eksisterer mekanismer, som sikrer høring og samarbejde mellem nationalt og lokalt niveau
Aktørinvolvering	I hvor høj grad et lands regering har mekanismer til at inddrage andre aktører i samfundet
Monitorering og rapportering	I hvor høj grad et land har monitorerings- og rapporteringssystemer, der anvendes til at vurdere synergier og minimere negative grænseoverskridende effekter

⁴³ OECD (2018): Policy Coherence for Sustainable Development 2018. Towards Sustainable and Resilient Societies.

Delmål 17.15.

Respektér hvert lands ret til at føre egen politik for bæredygtig udvikling

Indikator 17.15.i. Danmarks score på Commitment to Development Index

Danmark vurderes af uafhængige kildere, som én af verdens bedste lande til at hjælpe udviklingslandene især med udviklingsbistand og støtte til sikkerhedsmissioner.

Begrundelse for indikator

Danmark har ligesom andre lande sin egen måde at prioritere og indrette sit samfund på, herunder hvordan man fører politik overfor omverdenen. Den globalt anerkendte måling "Commitment to Development Index" belyser delvist dette og foreslås som supplerende indikator.⁴⁴

Forgængeren for verdensmålene "2015-målene" (på engelsk Millenium Development Goals) indeholdt et ud af i alt otte mål, der minder om Mål 17: "Partnership for Development". Inspireret af dette mål, har Center for Global Development siden år 2000 vurderet de 27 rigeste OECD-lande på et Commitment to Development Index, der sammenholder landenes politikker overfor udviklingslandene. Hensigten er at lave en samlet vurdering, hvor udviklingsbistand sammenholdes med andre politikområder, der har betydning for udviklingslandenes udvikling fx handelsbarrierer.

Danmark har gennemgående ligget i toppen af indekset - ofte på en førsteplads - og altid over gennemsnittet på de fleste områder. Siden 2012 er Danmark vurderet lavere end gennemsnittet på området Migration. Det er især på områderne Udviklingsbistand og Sikkerhed, at Danmark scorer højt i perioden 2015-2018. Danmark har i den seneste periode en svagt faldende score, ligesom de rigeste lande i gennemsnit har det. For Danmarks vedkommende scorer vi i 2018 lavere på Teknologi og Finanser end vi gjorde tidligere, og scoren for Udviklingsbistand er ligeledes faldet lidt.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som Danmarks score på Commitment to Development Indexet (CDI-score).

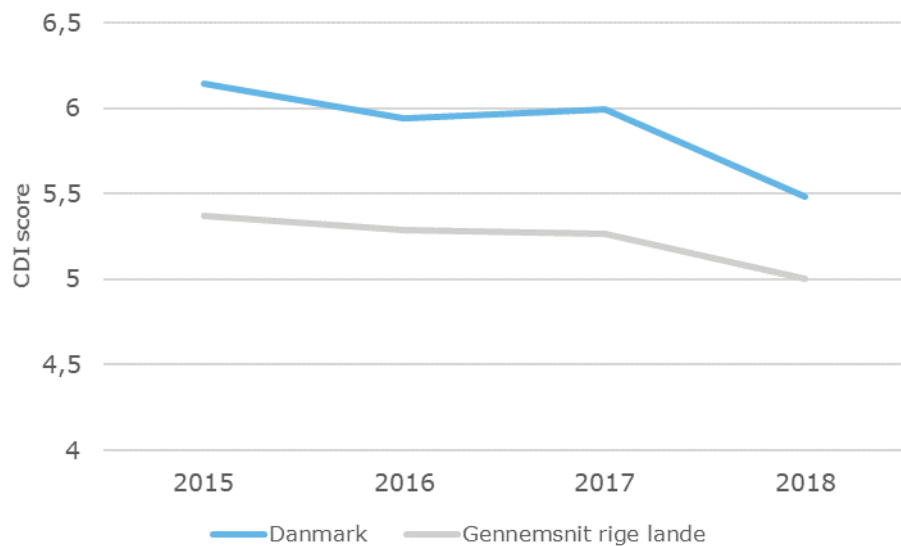
Indikatoren sammenlignes med gennemsnitsscoren for de rigeste OECD-lande (inklusive Danmark).

Indikatoren bases på data fra Center for Global Development.

⁴⁴ Indexet vurderer på områderne: 1) Udviklingsbistand – kvantitativt og kvalitativt; 2) Finanser – gennemsigthed og investeringer i udviklingslande; 3) Teknologi – teknologiudvikling og -overførsler; 4) Miljø – klimaindsats, indsats mod overfiskeri og for biodiversitet; 5) Handel – mindske toldbarrierer og landbrugsstøtte, fremme af handel af tjenesteydelser og mindre bureaukrati; 6) Sikkerhed – bidrag i penge og mandskab til fredsbevarende missioner og ratificering i sikkerhedsaftaler; 7) Migration – deltagelse i internationale konferencer, integrationspolitikker, modtagelse af asylflygtninge, flygtninge, udenlandske studerende og migranter

Baseline

Figur 84. Danmarks score på Commitment to Development Index sammelignet med gennemsnittet i de rigeste OECD-lande

Note. Figuren viser Danmarks score på CDI til sammenligning med gennemsnittet i de rigeste OECD-lande. CDI vurderer i hvor høj grad et rigt lands politikker over en bred kam fremmer udvikling i udviklingslandene. **Kilde.** Center for Global Development, www.cgdev.org

Delmål 17.16.

Styrk det globale partnerskab for bæredygtig udvikling

For delmål 17.16 er der ikke identificeret indikatorer til supplerende af FNs globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

Delmålet lyder, at det globale partnerskab for bæredygtig udvikling skal styrkes, for at støtte alle lande i at nå verdensmålene for bæredygtig udvikling, især i udviklingslandene.

Officiel udviklingsbistand har igennem årtier defineret udviklingsbistanden fra rige til fattige lande, samtidigt med at alle donorer har forpligtet sig til at give 0,7 procent af deres BNI i bistand. Men i det seneste årti – og især efter verdensmålenes vedtagelse – er der kommet øget fokus på andre finansielle instrumenter og blandinger af officiel skattefinansieret bistand, lån og kreditter fra udviklingsbanker og private investeringer.

TOSSD (Total Official Support for Sustainable Development) er en ny international statistisk ramme under udvikling af OECD, til overvågning af officielle ressourcer og privat finansiering mobiliseret ved officielle interventioner til støtte for bæredygtig udvikling. TOSSD fokuserer i bredere forstand på den bæredygtige udvikling i landene. Det primære mål med TOSSD-monitoreringsrammen er at fremme større gennemsigtighed og ansvarlighed om det fulde udvalg af officielt understøttet udviklingsfinansiering. TOSSD sporer ressourcestrømme uanset det anvendte finansielle instrument.

Danmark følger udviklingen af TOSSD, og det kan i fremtiden være mulighed at etablere indikatorer, der måler det danske bidrag til udviklingsbistand igennem TOSSD statistikrammen. Dette vil være et kvantitativt supplement til den supplerende indikator 17.14.i, der måler på politikkoherens for implementering af verdensmålene. Ydermere skal det undersøges om TOSSD også påtænkes som supplerende indikator for FN-delmål 10.b.

Delmål 17.17.

Tilskynd til effektive partnerskaber

Indikator 17.17.i. Antal danske virksomheder, der er medlem af UN Global Compact

Der er i dag 400 danske virksomheder og organisationer, der er medlem af UN Global Compact, hvilket er en stigning på 8% i forhold til sidste år. Små og mellemstore virksomheder udgør ca. halvdelen af medlemmerne.

Begrundelse for indikator

Delmålet handler om at skabe partnerskaber. Der eksisterer og udvikles løbende en lang række partnerskaber på tværs af det danske samfund, som adresserer en eller flere aspekter af bæredygtig udvikling. Partnerskaberne bliver for størstedelens vedkommende ikke registeret, og det er derfor vanskeligt at opgøre deres antal og karakter. En måde at belyse partnerskaber på er f.eks. ved at måle på udvalgte partnerskaber, hvor der eksisterer data. Det er tilfældet med bl.a. FN's Global Compact.

FN's Global Compact blev etableret i år 2000 med det formål at mobilisere virksomheder i hele verden for en mere bæredygtig fremtid. Det skete under verdensmålenes forløber, 2015-målene. Global Compact er i dag verdens største frivillige initiativ for virksomheders samfundsansvar med knap 13000 medlemsvirksomheder og -organisationer fra mere end 160 forskellige lande, heriblandt Danmark. Medlemmerne forpligter sig til at arbejde aktivt med 10 principper for ansvarlig virksomhedsførelse, herunder menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupition og bidrager derigennem til de fælles målsætninger, som også Verdensmålene adresserer.

Det er relevant at supplere med en indikator, der belyser danske virksomheders- og organisationers deltagelse i netværket og de partnerskabssynergier, der deri skabes fx i kraft af, hvordan forskellige sektorer og virksomhedstyper er repræsenteret.

Operationalisering

Den supplerende indikator operationaliseres som antal af danske virksomheder, der er medlem af UN Global Compact efter sektor (antal) organisationstype (procent).

Indikatoren opgøres efter sektorerne:

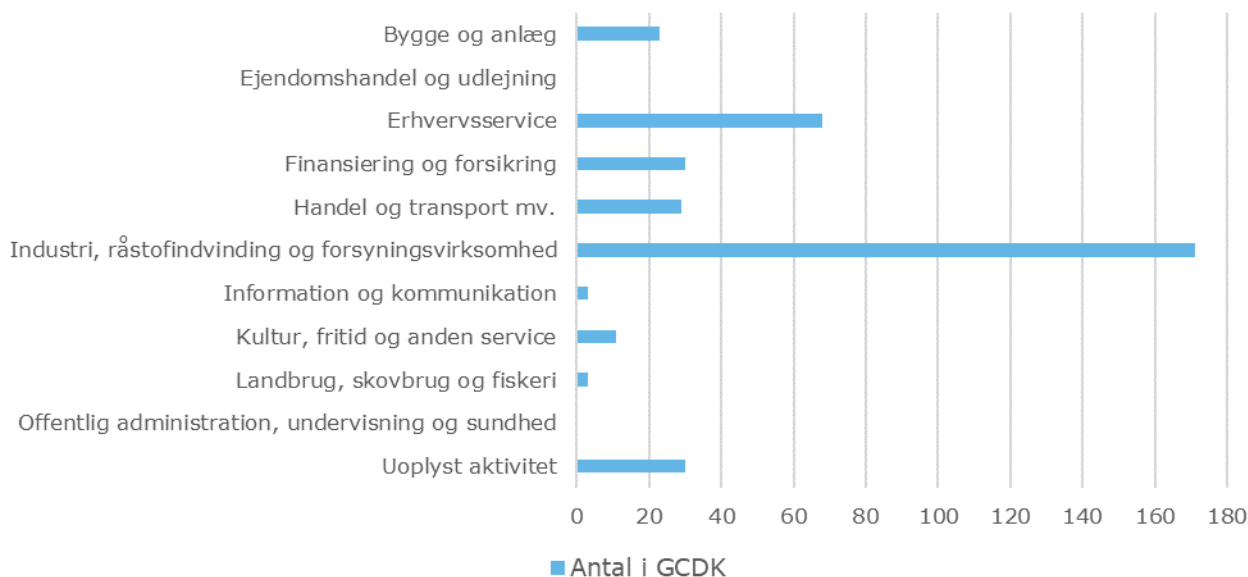
- Rådgivning
- Erhvervsservice
- Finanssektor
- Handel og transport mv
- Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed
- Information og kommunikation
- Kultur, fritid og anden service
- Mode og tekstil
- Teknologi og software
- Organisationer
- Andet

Indikatoren opgøres efter organisationsstype:

- Store virksomheder⁴⁵
- SMV⁴⁶
- Andre organisationer⁴⁷
- Datterselskaber

Baseline

Figur 85. Antal af virksomheder, der er medlem af UN Global Compact efter sektor (antal)

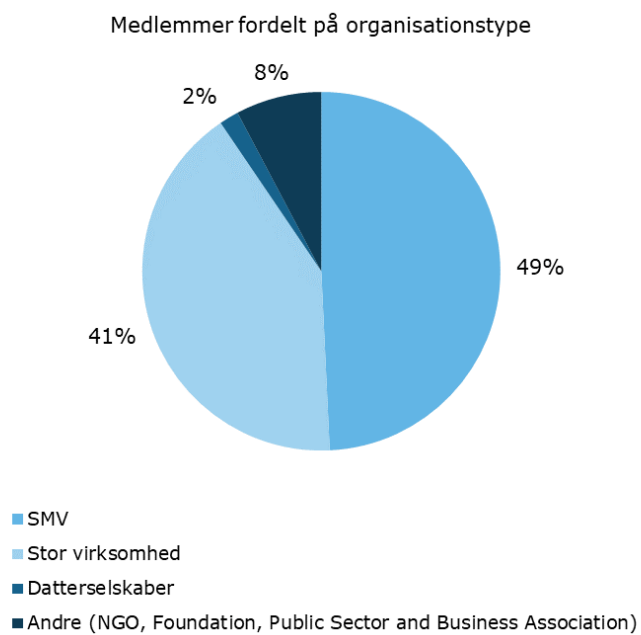
Note. Figuren viser antallet af danske virksomheder, der er medlem af UN Global Compact opgjort efter sektor. Data er fra 2020. **Kilde.** UN Global Compact Denmark.

⁴⁵ Virksomheder meder over 250 ansatte

⁴⁶ Små og mellemstore virksomheder med under 250 ansatte

⁴⁷ NGOer, fonde, offentlige og private organisationer

Figur 86. Fordeling af organisationstyper, der er medlem af UN Global Compact (procent)

Note. Figuren viser fordelingen på organisationstyper, der er medlem af UN Global Compact opgjort efter sektor. Data er fra 2020. **Kilde.** UN Global Compact Denmark.

Indikator 17.17.ii Indgåede forskningssamarbejdsaftaler med universiteterne

Mere end halvdelen af universiteternes forskningssamarbejdsaftaler blev i 2018 indgået med private virksomheder.

Begrundelse for indikator

Delmålets har fokus på at styrke partnerskaber på tværs af organisationer – og danske universiteter og virksomheder har en lang tradition for at arbejde tæt sammen. Udover at levere forskningsbaserede kvalitetsuddannelser, er det de danske universiteters opgave at bidrage til samfundet med kvalitetsforskning. Forskningssamarbejder mellem danske universiteter og eksterne samarbejdspartnere – private som offentlige – skaber grundlag for øget vækst og velfærd til fordel for hele det danske samfund. Det forslås at introducere en supplerende indikator, der belyser udviklingen i forskningsbaserede partnerskabsaftaler.

Operationalisering

Den supplerende indikator opgøres som universiteters indgåede forskningssamarbejdsaftaler efter samarbejdspartnere.

Indikatoren disaggregeres på samarbejdspartnere:

- Private virksomheder
- Offentlige forskningsråd mv.
- Offentlige myndigheder mv.

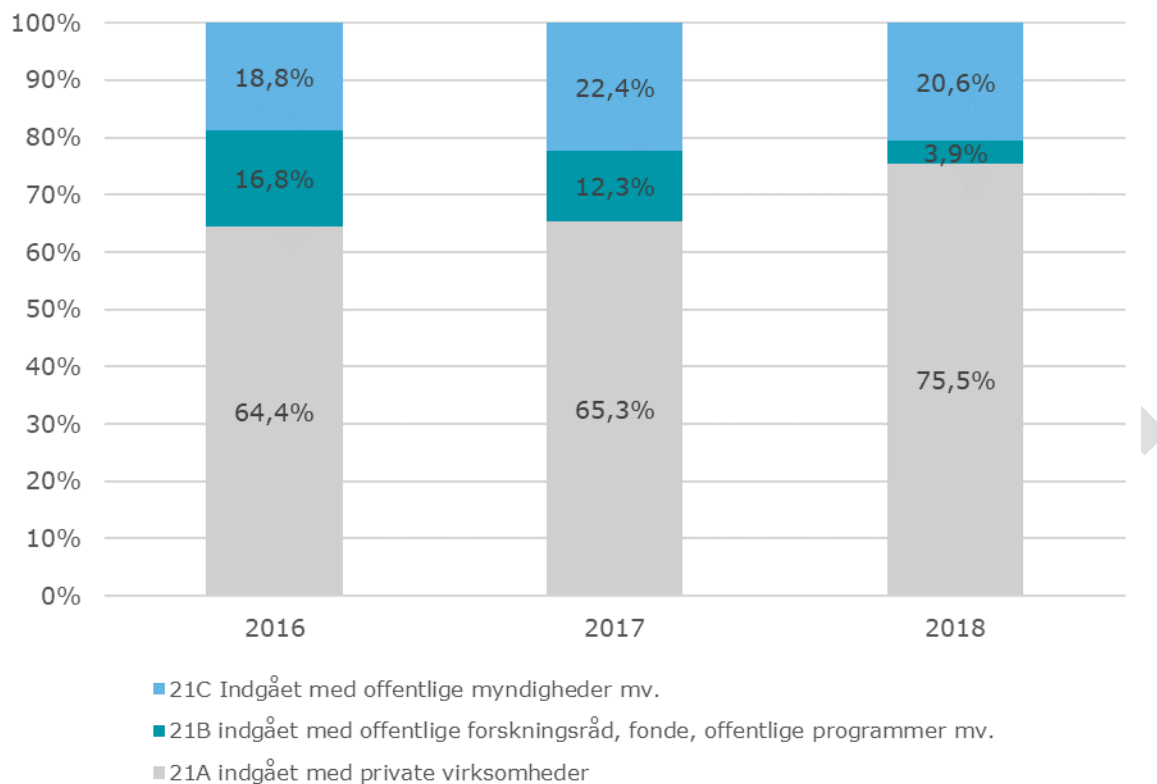
Som forskningsaftaler medregnes aftaler indgået af institutionen med én eller flere eksterne aktører om Forsknings- og Udviklingssamarbejde. Som forskningsaftaler medregnes følgende aftaletyper⁴⁸:

- Samarbejdsaftaler om samfinansieret forskning
- Aftaler om Kommerciel Indtægtsdækket Virksomhed
- Kliniske aftaler
- Ph.d.- og postdoc aftaler (samfinansieret og Erhvervs-.)

⁴⁸ Fra 2018 lægges forskningsaftaler indgået med private virksomheder og nationale/internationale offentlige forskningsråd, nationale/internationale offentlige og private fonde, nationale/internationale offentlige programmer mv sammen i én kategori.

Baseline

Figur 87. Universiteternes indgåede samarbejdsaftaler efter samarbejdspartnere (procent)

Note. Figuren viser universiteternes indgåede forskningssamarbejdsaftaler opgjort efter samarbejdspartner. Data er fra 2016-2018. **Kilde.** Uddannelses og Forskningsministeriet, Kommercialiseringsstatistik.

17.17.iii Antal af offentlig-private samarbejder (OPS)

Begrundelse

Konkurrenceudsættelse og offentlig-privat samarbejde har i de senere år fået stadigt større opmærksomhed i kommuner og regioner. Landets kommuner har stort fokus på at udnytte fordelene ved offentlig-private samarbejder. Af kommunernes budgetforhandlinger for 2020 ses der et stigende fokus på at etablere samarbejder med den private sektor indenfor bl.a. plejesektoren, kommunernes grønne omstilling og indkøb samt indenfor digitalisering og automatisering af administrative opgaver.

Det foreslås at supplere med en indikator, der måler og følger udviklingen i antal offentligt-private samarbejder.

Operationalisering

Offentlig-privat samarbejde (OPS) er en samlebetegnelse for en række forskellige typer af samarbejde mellem offentlige myndigheder og private virksomheder.

Konkret foreslås det at operationalisere indikatoren som antal OPS efter samarbejdsformerne⁴⁹:

- Klassisk offentlig-privat samarbejde
- Offentlig-private partnerskaber (OPP)
- Offentlig-private Innovationspartnerskaber (OPI)
- Fælles selskaber (L548-selskaber)

Derudover anbefales det at opgøre indikatoren på regional udbredelse af OPS.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udarbejder analyser om offentlig-private partnerskaber.

Det har ikke været muligt at identificere relevant og offentlig tilgængelige data. Der udestår derfor afklaring af, om evt. tilgængelige data understøtter de metodiske krav til supplerende indikatorer og dermed om indikatoren kan indgå i den endelige rapport.

Baseline

Afventer data.

⁴⁹ Definitioner af samarbejdsformer: <https://www.kfst.dk/udbud/offentlig-privat-samarbejde/typer-af-offentlig-privat-samarbejde/>

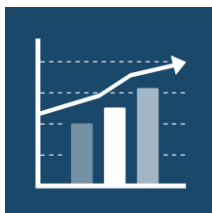
Delmål 17.18.

Giv adgang til bedre og mere pålidelige data

For delmål 17.18 er der ikke identificeret indikatorer til supplerende af FNs globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

Danmarks Statistik udarbejder årligt en arbejdsplan for produktion og finansiering af al dansk officiel statistik. Derudover bidrager Danmarks Statistik med rådgivning til udviklingslande med henblik på at opbygge disse landes kapacitet til at producere pålidelig, sammenlignelig, planmæssig og almen tilgængelig statistik.

UDKAST

Delmål 17.19.

Find bedre målemetoder for bæredygtig udvikling

For delmål 17.19 er der ikke identificeret indikatorer til supplerende af FNs globalt gældende indikatorer, som opfylder projektets metodiske principper.

Danmarks Statistik bidrager med rådgivning til udviklingslande med henblik på at opbygge disse landes kapacitet til at producere pålidelig, sammenlignelig, planmæssig og almen tilgængelig statistik.

Ligeledes linker dette delmål til delmål 17.16, hvor der peges på den fremtidige TOSSD (Total Official Support for Sustainable Development), som supplerende statistisk målemetode for bæredygtig udvikling.

Bilag A: Øvrige forslag

For at understøtte verdensmålenes transformative sigte vil der i et fremadrettet perspektiv være behov for at måle på en udvikling, der ikke findes data for i dag. De øvrige forslag til indikatorer er eksempler på indikatorer, som den brede inddragelse har identificeret som relevante i en dansk kontekst, men som ikke på nuværende tidspunkt opfylder kriterier for gode indikatorer.

Delmål	Øvrige forslag til indikatorer (ikke inkluderet i foreslåede supplerende indikatorer)
8: Anstændige jobs og økonomisk vækst	
8.1. Skab bæredygtig økonomisk vækst	Økonomisk ulighed på tværs af kommuner
8.2 Opnå højere økonomisk produktivitet gennem teknologi og innovation	Deltagelse i efteruddannelse
8.5. Skab fuld beskæftigelse og anstændigt arbejde med lige løn	Beskæftigelse for handicappede Andele af beskæftigede tilhørende prekariatet
8.6. Hjælp unge i arbejde, uddannelse og praktik	Andel unge i NEET
8.7. Afskaf moderne slaveri, menneskehandel og børnearbejde	Menneskehandel
8.8: Beskyt arbejdstagerrettigheder, og skab sikre arbejdsmiljøer	Dækning af kollektive overenskomster i den private sektor Arbejdstrivselsindeks baseret på arbejdsmiljødata
8.9: Støt op om bæredygtig turisme	Klima- og miljøbelastning pr. indenlandsk overnatning [ønskeliste pga. manglende data]
8.10: Giv alle adgang til banker, forsikring og finansielle tjenesteydelser	Tillid til den finansielle sektor Antal digitale transaktioner

9: Industri, innovation og infrastruktur	
9.1. Byg bæredygtig og robust infrastruktur	Dækningsgraden af offentlig transport i Danmark Borgere påvirket af støj fra infrastruktur Tabte køretøjstimer på det danske vejnet Transmissions- og el-distributionsnettets kapacitet for el- og hybridbiler
9.2. Støt inkluderende og bæredygtig industrialisering	Virksomheder med bæredygtighedscertificering (ISO 50001 (energiledelse), 140001 (miljøledelse), ISO 14064 (GHG))
9.3. Øg virksomheders adgang til finansielle tjenesteydelser	Virksomheder som får støtte gennem støtteordninger målrettet SMVere
9.4. Opgrader alle industrier og infrastrukturer for bæredygtighed	Parkeringspladser tildelt delebiler (i byer)
9.5. Styrk forskning, og opgrader industriteknologi	Erhvervsforskere i industrien og den offentlige sektor
9.b. Støt national teknologiudvikling og forskning i udviklingslandene	Scholarships til udviklingslande Teknologi-forskningsprogrammer med udviklingslande
9.c. Giv alle adgang til informations- og kommunikationsteknologi	Offentligt tilgængelig WiFi hot-spots
10: Mindre ulighed	
10.3. Giv alle lige muligheder, og stop diskrimination	Oplevelse af inddragelse i samfundet
10.4. Før politik, der fremmer finansiell og social lighed	Livstidsindkomster i forhold til opvækstkommune, køn og etnicitet Kompensationsgrad ved arbejdsløshed
10.7. Facilitér sikker og forsvarlig migration	Antal illegale indvandrere Gennemsnitlig sagsbehandlingstid ved ansøgninger om opholdstilladelse pga. asyl og familiesammenføring Antal afgørelser pålagt udenlandske virksomheder ift. social dumping
10.a. Tag særlige hensyn til udviklingslandene	EU-regler for toldfritagelse for varer fra udviklingslande
10.c: Reducér omkostningerne for migranter, når de sender penge hjem	Overførselsomkostninger i Danmark ved pengeoverførsler til udviklingslande

11: Bæredygtige byer og lokalsamfund	
11.1. Byg sikre boliger til en overkommelig pris	Ventetid til botilbudssagsbehandling
11.2. Skab billige og bæredygtige transportsystemer	Afstand til offentlig transport for ældre og handicappede
11.3. Gør byerne inkluderende og bæredygtige	Befolkningssammensætning i byer Forholdet mellem arealanvendelse (LCR) og befolkningstilvæksten
11.5. Reducér naturkatastrofers skadelige konsekvenser	Andel byer med udførte eller planlagte effektive klimasikringssystemer.
11.6. Reducér byernes miljøbelastning	Opkobling til spildevandsrensningsanlæg
11.7. Giv alle adgang til grønne offentlige rum	Afstand til grønt område
11.b. Gør langt flere af verdens byer mere modstandsdygtige mod katastrofer	Implementering af bæredygtighedspolitikker
11.c. Støt de mindst udviklede lande til at bygge solidt og bæredygtigt	Udviklingsbistand til formålet
Mål 17: Partnerskaber for handling	
17.1. Styrk udviklingslandenes evne til at indsamle egne skatteindtægter	Virksomheder og personers brug af skattely
17.10. Promovér universelt handelssystem under WTO	Forbrugernes rettigheder i frihandelsaftaler Civilsamfundets beslutningsinddragelse i Danmarks indgåelse af handelsaftaler
17.14. Styrk sammenhæng i politikker for bæredygtig udvikling	Vurdering af Danmark ift. de foreslåede indikatorer af OECD Antal offentlige udbud med krav til bæredygtighed Integration af Verdensmål i danske politikker

17.16. Styrk det globale partnerskab for bæredygtig udvikling	TOSSD – Total Official Support for Sustainable Development Antal årlige Verdensmåls-arrangementer med involvering af civilsamfundet
17.17. Tilskynd til effektive partnerskaber	Antal af nationale partnerskaber som f.eks. Klimapartnerskaberne Antal kommuner med handleplaner i forhold til verdensmålene Antal SDG-vejleder i kommuner pr. 1000 borgere

UDKAST

Bilag B: FN's indikatorer

Nogle forslag til nationale målepunkter er sammenfaldende med FN's verdensmål og delmål. Disse forslag er ikke med på listen over forslag til nationale målepunkter eller øvrige forslag, men de er gengivet nedenfor.

8: Anstændige jobs og økonomisk vækst

#	Delmål	#	Indikatorer
8.1.	Den årlige økonomiske vækst pr. indbygger skal fastholdes i overensstemmelse med nationale forhold og, især, på mindst 7 procent vækst i bruttonationalproduktet (BNP) pr. år i de mindst udviklede lande.	8.1.1.	Årlig reel BNP-vækst pr. indbygger.
8.2.	Der skal opnås højere økonomisk produktivitet gennem diversificering, teknologisk opgradering og innovation, blandt andet gennem fokus på høj værditilførsel og arbejdskraftintensive sektorer.	8.2.1.	Årlig reel BNP-vækst pr. beskæftiget person.
8.3.	Der skal fremmes udviklingsorienterede politikker, der støtter produktive aktiviteter, skaber anstændige jobs, iværksætter, kreativitet og innovation, og som fremmer en formalisering og udvikling af mikro-, små- og mellemstore virksomheder, gennem bl.a. adgang til finansielle tjenesteydelser.	8.3.1.	Andel af beskæftigelse i den uformelle sektor uden for landbruget, opdelt på køn.
8.4.	Frem til 2030 skal den globale ressourceeffektivitet inden for forbrug og produktion løbende forbedres, og det skal bestræbes at afkoble økonomisk vækst fra miljøforringelse, i overensstemmelse med de 10-årige Rame programmer for bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre, med de udviklede lande i spidsen.	8.4.1.	Materielt fodafttryk, materielle fodafttryk pr. indbygger og materielt fodafttryk pr. BNP.
		8.4.2.	Indenlandsk materialeforbrug, indenlandsk materialeforbrug pr. indbygger og indenlandsk materialeforbrug pr. BNP.
8.5.	Inden 2030 skal der opnås fuld og produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde for alle kvinder og mænd, herunder også unge og personer med handicap, og med lige løn for arbejde af samme værdi.	8.5.1.	Gennemsnitlig timeløn for kvindelige og mandlige ansatte, opdelt efter type af beskæftigelse, alder og personer med handicap.
		8.5.2.	Ledighedsgraden fordelt på køn, alder og personer med handicap.
8.6.	Inden 2020 skal andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse væsentligt reduceres.	8.6.1.	Andelen af unge (15-24 år) der ikke er under uddannelse, i beskæftigelse eller i træning.

8.7.	Der skal træffes øjeblikkelige og effektive foranstaltninger for at udrydde tvangsarbejde, moderne slaveri og menneskehandel og for at sikre forbud mod og afskaffelse af de værste former for børnearbejde, herunder rekruttering og anvendelse af børnesoldater, og for at udrydde børnearbejde i alle dens former inden 2025.	8.7.1.	Andel og antal af børn i alderen 5-17 år, der er involveret i børnearbejde, opdelt på køn og alder. Andel / antal personer som uvildigt er offer i handel af arbejdskraft eller serviceydelser.
8.8.	Arbejdstagernes rettigheder skal beskyttes og et sikkert og stabilt arbejdsmiljø for alle arbejdstagere skal fremmes, herunder for migrantarbejdere, især kvindelige migranter, og dem i usikre beskæftigelsesforhold.	8.8.1.	Hyppighed af dødelige og ikke-dødelige arbejdsulykker fordelt på køn og migrantstatus.
		8.8.2.	Stigning i national efterlevelse af arbejdstagerrettigheder (foreningsfrihed og kollektive overenskomstforhandlinger) baseret på kilder fra Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) og national lovgivning, fordelt på køn og migrantstatus.
8.9.	Inden 2030 skal der udformes og gennemføres politikker, der fremmer bæredygtig turisme, som skaber arbejdspladser og fremmer lokale kultur og produkter.	8.9.1.	BNP for direkte turisme i forhold til det samlede BNP og vækstrate.
		8.9.2.	Antal af arbejdspladser i den bæredygtige turismeindustri som en andel af den samlede andel af arbejdspladser i turismeindustrien.
8.10.	Indenlandske finansielle institutioners kapacitet for at fremme og udvide adgang til bankforretninger, forsikring og finansielle tjenesteydelser for alle skal styrkes.	8.10.1.	Antal af kommercielle bankfilialer og pengeautomater pr. 100.000 voksne.
		8.10.2.	Andel af voksne (15 år og opefter) med en konto i en bank eller anden finansiell institution, eller hos en mobil-penge-tjeneste-udbyder.
8.a.	Handelsrelateret bistand til udviklingslandene skal øges, især til de mindst udviklede lande, bl.a. gennem den Styrkede Integrerede Ramme for Handelsrelateret Faglig Bistand til de Mindst Udviklede Lande.	8.a.1.	Forpligtelser og udbetalinger af handelsrelateret bistand.
8.b.	Inden 2020 skal der udvikles og igangsættes en global strategi for at få unge i arbejde, og Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO) Globale Jobpagt skal gennemføres.	8.b.1.	Tilstedeværelse af en udviklet og operationaliseret national strategi for at få unge i arbejde, som en særskilt del af det nationale strategi for beskæftigelse.

9: Innovation, industri og infrastruktur

#	Delmål	#	Indikatorer
9.1.	Der skal udvikles pålidelig, bæredygtig og robust infrastruktur af høj kvalitet, herunder regionale og grænseoverskridende infrastruktur, for at støtte den økonomiske udvikling og menneskelig trivsel, med fokus på lige adgang for alle til en overkommelig pris.	9.1.1.	Andel af befolkningen udenfor byer, der bor inden for 2 km af en helårsvej.
		9.1.2.	Passager- og godsmængde, opdelt efter transportform.
9.2.	En inklusiv og bæredygtig industrialisering skal fremmes, og industriens andel af beskæftigelsen og bruttonationalproduktet skal øges i betydelig grad inden 2030 i overensstemmelse med nationale forhold. I de mindst udviklede lande skal industriens markedsandel fordobles.	9.2.1.	Fremstillingsindustriens merværdi i forhold til BNP pr. indbygger.

		9.2.2.	Beskæftigelse i fremstillingsindustrien som andel af den totale beskæftigelse.
9.3.	Små industri- og andre virksomheders adgang til finansielle tjenesteydelser, herunder lånemuligheder til en overkommelig pris skal øges, især i udviklingslandene, og de skal integreres bedre i værdikæder og markeder.	9.3.1.	Andelen af små og mellemstore virksomheder i industriens samlede værditilvækst.
		9.3.2.	Andelen af små og mellemstore virksomheder med et lån eller en kreditlinje.
9.4.	Inden 2030 skal infrastrukturen opgraderes og industrier retrofittes for at gøre dem bæredygtige, med mere effektiv udnyttelse af ressourcer og øget brug af rene og miljøvenlige teknologier og industrielle processer. Alle lande skal handle ud fra deres respektive kapacitet.	9.4.1.	CO2-udledning ift. værditilvækst.
9.5.	Videnskabelig forskning skal styrkes og den teknologisk kapacitet i de industrielle sektorer i alle lande skal opgraderes, især i udviklingslandene, ved bl.a. inden 2030 at fremme innovation og væsentligt forøge det samlede antal forsknings- og udviklingsmedarbejdere pr. 1 million indbyggere, samt ved at øge de offentlige og private midler til forskning og udvikling.	9.5.1.	Udgifter til forskning og udvikling som en andel af BNP.
		9.5.2.	Forskere (i fuldtidsbeskæftigelse eller tilsvarende) pr. million indbyggere.
9.a.	Der skal faciliteres en bæredygtig og robust infrastrukturudvikling i udviklingslandene gennem øget økonomisk, teknologisk og teknisk støtte til afrikanske lande, de mindst udviklede lande, udviklingslande uden adgang til havet, små udviklingsøstater.	9.a.1.	Samlede officielle internationale støtte (officiel udviklingsbistand og anden offentlig finansiering) til infrastruktur.
9.b.	National teknologiudvikling, forskning og innovation i udviklingslande skal støttes, herunder ved at sikre et gunstigt politisk miljø for bl.a. industriel diversificering og højere merværdi for varer.	9.b.1.	Andel af merværdien for mellem- og højteknologi industri af den samlede værditilvækst.
9.c.	Adgang til informations- og kommunikationsteknologi skal øges betydeligt og det skal tilstræbes at tilbyde alle adgang til Internettet, til en overkommelig pris, i de mindst udviklede lande, inden 2020.	9.c.1.	Andel af befolkning dækket af et mobilt netværk, opdelt på type af teknologi.

10: Mindre ulighed

#	Delmål	#	Indikatorer
10.1.	Inden 2030 skal der opnås og fastholdes en gradvis indkomststigning for de nederste 40 procent af befolkningen, der er højere end landsgennemsnittet.	10.1.1.	Væksten i husholdningsudgifter eller indtægt pr. indbygger blandt de nederste 40 procent af befolkningen og den samlede befolkning.
10.2.	Inden 2030 skal enhver, uanset alder, køn, handicap, race, etnicitet, oprindelse, religion eller økonomisk eller anden status, i højere grad inddrages i sociale, økonomiske og politiske beslutninger.	10.2.1.	Andel af mennesker, der lever for under 50 procent af medianindkomsten, fordelt på alder, køn og personer med handicap.

10.3.	Alle skal sikres lige muligheder, ligesom samfundsforårsaget uligheder skal reduceres, bl.a. ved at afskaffe diskriminerende love, politikker og skikke, og ved at fremme hensigtsmæssig lovgivning, politikker og foranstaltninger til at imødegå dette.	10.3.1.	Andel af befolkningen, som har rapporteret, at de personligt har følt sig diskrimineret eller chikaneret inden for de foregående 12 måneder på grundlag af en forskelsbehandling, der er forbudt ifølge den internationale menneskerettighedslovgivning.
10.4.	Der skal vedtages politikker, især finans-, løn- og socialpolitik, og gradvist opnås større lighed.	10.4.1.	Arbejdskraftens andel af BNP, herunder løn og overførsler til social sikring.
10.5.	Regulering og overvågning af de globale finansielle markeder og institutioner skal forbedres, og implementering af disse regulativer skal styrkes.	10.5.1.	Indikatorer for finansiell soliditet.
10.6.	Udviklingslandene skal sikres øget repræsentation og stemme i beslutningstagning i de internationale økonomiske og finansielle institutioner, med henblik på at opnå mere effektive, troværdige, ansvarlige og legitime institutioner.	10.6.1.	Andel af medlemmer og stemmerettigheder fra udviklingslande i internationale organisationer.
10.7.	Der skal faciliteres en velordnet, sikker, regulær og ansvarlig migration og mobilitet af for personer, herunder gennem implementering af planlagte og velforvaltede migrationspolitikker.	10.7.1.	Ansættelsesomkostningerne båret af medarbejdere som andel af den årlige indtægt i bestemmelseslandet.
		10.7.2.	Antal af lande, der har implementeret en velforvaltet migrationspolitik.
10.a.	Princippet om særlig og differentieret behandling skal implementeres for udviklingslandene, især de mindst udviklede lande, i overensstemmelse med aftaler i Verdenshandelsorganisationen.	10.a.1.	Andel af toldpositioner gældende for import fra de mindst udviklede lande og udviklingslande, der er fritaget for told.
10.b.	Der skal opmuntres til at give officiel udviklingsbistand og finansielle tilførsler, herunder direkte udenlandske investeringer, til lande, hvor behovet er størst, og især til de mindst udviklede lande, de afrikanske lande, udviklingslande uden adgang til havet, og små udviklingsøstater. Bidrag og investeringer skal gives i overensstemmelse med udviklingslandenes nationale planer og programmer.	10.b.1.	Total ressource tilførsel til udvikling opdelt efter modtager- og donorlande, og type af finansiell tilførsel (f.eks. officiel udviklingsbistand, direkte udenlandske investeringer og andre tilførsler).
10.c.	Inden 2030 skal omkostninger i forbindelse med migranternes pengeoverførsler reduceres til mindre end 3procent og overførselsveje med omkostninger over 5procent skal elimineres.	10.c.1.	Overførselsomkostninger som andel af det overførte beløb.

11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

#	Delmål	#	Indikatorer
11.1.	Inden 2030 skal alle sikres adgang til egnede og sikre boliger til en overkommelig pris med adgang til grundlæggende tjenesteydelser, og slumkvarterer skal opgraderes.	11.1.1.	Andel af bybefolkning, der lever i slumkvarterer, uformelle bebyggelser eller uegnede boligforhold.

11.2.	Inden 2030 skal der skabes adgang for alle til sikre, tilgængelige og bæredygtige transportsystemer til en overkommelig pris, trafiksikkerheden skal forbedres bl.a. ved at udbygge den kollektive trafik med særlig hensyn til behov hos sårbare befolkningsgrupper, kvinder, børn, personer med handicap og de ældre.	11.2.1.	Andel af befolkning, der har nem adgang til offentlig transport, fordelt på køn, alder og personer med handicap.
11.3.	Inden 2030 skal byudvikling gøres mere inkluderende og bæredygtig, og kapaciteten til en inddragende, integreret og bæredygtig boligplanlægning og forvaltning i alle lande skal styrkes.	11.3.1.	Forholdet mellem arealanvendelsesraten (LCR) og befolkningstilvækst.
		11.3.2.	Andel af byer med en direkte inddragelse af civilsamfundet i byplanlægning og forvaltning, som opererer regelmæssigt og demokratisk.
11.4.	Indsatsen for at beskytte og bevare verdens kultur- og naturarv skal styrkes.	11.4.1.	Samlede udgifter (offentlige og private) pr. indbygger anvendt til bevaring, og beskyttelse af al kultur- og naturarv, opdelt efter type (kulturarv, naturarv, blandet samt verdenskulturarv registreret under World Heritage Centre), forvaltningsniveau (nationalt, regionalt og lokalt/kommunalt), udgiftstype (drifts-/anlægsudgift) og type af privatfinansiering (naturalier, privat non-profit sektor og sponsorater).
11.5.	Inden 2030 skal antallet af dødsfald og antallet af berørte personer samt reduktion i de direkte økonomiske tab i forhold til det globale bruttonationalprodukt, som følge af katastrofer, herunder vandrelaterede katastrofer, reduceres betydeligt med fokus på beskyttelse af de fattige og mennesker i sårbare situationer.	11.5.1.	Antal af døde, forsvundne personer og personer, som er berørt af katastrofe pr. 100.000 mennesker.
		11.5.2.	Direkte økonomisk tab i forbindelse med katastrofe i forhold til det globale BNP, herunder katastrofeskader på central infrastruktur og afbrydelse af basale tjenesteydelser.
11.6.	Inden 2030 skal den negative miljøbelastning pr. indbygger reduceres, herunder ved at lægge særlig vægt på luftkvalitet og på husholdnings- og anden affaldsforvaltning.	11.6.1.	Andel af affald fra byer, der indsamles regelmæssigt og har en tilstrækkelig affaldsbehandling, ud af det samlede total genereret mængde affald fra byer opdelt, efter byer.
		11.6.2.	Det årlige gennemsnitsniveau af fine partikler (f.eks. PM2.5 og PM10) i byer (vægtet indbyggertal).
11.7.	Inden 2030 skal der gives universel adgang til sikre, inkluderende og tilgængelige, grønne og offentlige rum, især for kvinder og børn, for ældre mennesker og for personer med handicap.	11.7.1.	Den gennemsnitlige andel af bebyggede områder i byer, der er åben tilgængelig for offentlig brug for alle, opdelt på køn, alder og personer med handicap.
		11.7.2.	Andel af personer, der er ofre for fysisk eller seksuel chikane, opdelt på køn, alder, handicap og ulykkessted, indenfor de seneste 12 måneder.
11.a.	Positive økonomiske, sociale og miljømæssige forbindelser mellem by, opland og landdistrikter skal støttes ved at styrke det nationale og regionale udviklingsplanlægning.	11.a.1.	Andel af befolkning, der lever i byer, der gennemfører bymæssige og regionale udviklingsplaner med inddragelse af befolkningsfremskrivning og ressourcebehov, opdelt efter byens størrelse.

11.b.	Inden 2020 skal der ske en betydelig stigning i antallet af byer og bosættelser, der vedtager og gennemfører integrerede politikker og planer, der stræber mod inklusion, ressourceeffektivitet, modvirkning og tilpasning til klimæændringer, modstandsdygtighed over for katastrofer, og som udvikler og gennemfører helhedsorienteret katastrofe- risikostyring på alle niveauer, i overensstemmelse med Sendai-rammen for Katastrofe- og Risikoforebyggelse (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030).	11.b.1.	Andel af lokale regeringer, der vedtager og gennemfører lokale katastroferisikostyrings-strategier i overensstemmelse med Sendai-rammen for katastrofe- og risikoforebyggelse 2015-2030a.
		11.b.2.	Antal af lande med nationale og lokale katastroferisikostyrings-strategier.
11.c.	De mindst udviklede lande skal støttes, bl.a. gennem finansiel og teknisk bistand, til at bygge bæredygtige og robuste bygninger med anvendelse af lokale materialer.	11.c.1.	Andel af finansiel støtte til de mindst udviklede lande, som anvendes til konstruktion og eftermontering af bæredygtige, robuste og ressourceeffektive bygninger med brug af lokale materialer.

Mål 17: Partnerskab for handling

#	Delmål	#	Indikatorer
17.1.	National ressourcemobilisering skal styrkes, bl.a. gennem international støtte til udviklingslande, for at forbedre det nationale kapacitet til skatte- og andre indtægtsopkrævninger.	17.1.1.	Statens samlede indtægter som andel af BNP, opdelt på kilde.
		17.1.2.	Andel af det nationale budget, der finansieres af nationale skatteindtægter.
17.2.	Udviklede lande skal leve fuldt op til deres officielle forpligtelser til at give udviklingsbistand, herunder mange udviklede landes løfte om at nå målet på 0,7procent af bruttonationalproduktet i udviklingsbistand (ODA/BNI) til udviklingslande og 0,15procent til 0,20procent af ODA/BNI til de mindst udviklede lande. ODA-ydere tilskyndes til at sætte et mål om at give mindst 0,20procent af ODA/BNI til de mindst udviklede lande.	17.2.1.	Netto officiel udviklingsbistand, samlet og til de mindst udviklede lande, som andel af Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings (OECD) udviklingskomites donorers samlede bruttonationalindkomst (BNI).
17.3.	Der skal mobiliseres yderligere finansielle ressourcer til udviklingslande fra forskellige kilder.	17.3.1.	Direkte udenlandske investeringer (FDI), ulandsbistand og Syd-Syd-samarbejde som en andel af det samlede nationale budget.
		17.3.2.	Størrelsen af pengeoverførsler til hjemland fra emigranter (i US dollars) som andel af samlet BNP.
17.4.	Udviklingslande skal hjælpes til at opnå langsigtede og bæredygtig gæld gennem koordinerede politikker, der skal fremme finansiering, sanering og restrukturerings af gæld, alt efter hvad der er passende, og den eksterne gæld for meget gældsatte fattige lande skal adresseres med henblik på at nedsætte gældspreset.	17.4.1.	Gældydelse som en andel af eksport af varer og tjenesteydelser.
17.5	Der skal vedtages og implementeres investeringsfremmende tiltag for de mindst udviklede lande.	17.5.1	Antal af lande, der har vedtaget og implementeret investeringsfremmende tiltag for de mindst udviklede lande

17.6	Der skal forbedres Nord-Syd-, Syd-Syd- og det regionale triangulære samarbejde samt det internationale samarbejde omkring, og adgang til, videnskab, teknologi og innovation, og øges vidensdeling igennem gensidige aftalte vilkår, herunder forbedret koordinering af eksisterende mekanismer, især på FN-niveau, og gennem en global teknologi-faciliteringsmekanisme.	17.6.1	Antal af videnskabelige- og/eller teknologiske samarbejdsaftaler og programmer mellem lande, opdelt efter type af samarbejde
		17.6.2	Fastnet internet abonnementer pr. 100 indbyggere, opdelt på hastighed
17.7	Udvikling, overførsel, udbredelse og spredning af miljøtilpassede teknologier til udviklingslande på gunstige vilkår, herunder koncessionsvilkår og begunstigede vilkår, skal fremmes, efter gensidig aftale.	17.7.1	Den samlede størrelse af godkendt finansiering til udviklingslande, der er afsat til at fremme udvikling, overførsel, udbredelse og spredning af miljøtilpasset teknologier
17.8	Teknologibanken og videnskab-, teknologi- og innovationskapacitets-opbygningsmekanismer skal igangsættes for de mindst udviklede lande inden 2017, og der skal ske en øget brug af støtteteknologier, især informations- og kommunikationsteknologier.	17.8.1	Andel af personer, der bruger internettet
17.9	International støtte til implementering af effektiv og målrettet kapacitetsopbygning i udviklingslande skal styrkes, for at støtte nationale planer til implementering af verdensmålene for bæredygtig udvikling, herunder gennem Nord-Syd-, Syd-Syd- og triangulært samarbejde.	17.9.1	Dollarværdien af finansiel og teknisk bistand (herunder gennem Nord-Syd-, Syd-Syd- og trekantssamarbejde.)
17.10	Der skal fremmes et universelt, regelbaseret, åbent, ikke-diskriminerende og retfærdigt multilateralt handelssystem under Verdenshandelsorganisationen, bl.a. gennem forhandlingskonklusionerne fra "Doha-udviklingsdagsordenen"	17.10.1	Globalt vægtet tarifgennemsnit
17.11	Udviklingslandenes eksport skal øges betydeligt, og der skal særligt stiles efter at fordoble de mindst udviklede landes andel af den globale eksport inden 2020.	17.11.1	Udviklingslande og de mindst udviklede landes andel af den globale eksport
17.12	Der skal implementeres rettidig toldfri og kvotefri markedsadgang for alle de mindst udviklede lande, i overensstemmelse med Verdenshandelsorganisationens beslutninger, bl.a. ved at sikre at regler vedrørende præferenceoprindelsesland, gældende for import fra de mindst udviklede lande, er gennemsigtige og enkle, og bidrager til at give lettere markedsadgang.	17.12.1	Gennemsnitstariffer, som udviklingslande, de mindst udviklede lande og små østater under udvikling, står overfor
17.13	Den globale makroøkonomiske stabilitet skal forbedres, bl.a. gennem koordination og kohærens af politikker.	17.13.1	Makroøkonomiske instrumenter
17.14	Politikkohærens for bæredygtig udvikling skal styrkes.	17.14.1	Antal af lande, der har mekanismer på plads til at øge policy-kohærens i forhold til bæredygtig udvikling
17.15	Der skal udvises respekt for hvert lands politiske handlerum og lederskab i forhold til at indføre og implementere politikker til udryddelse af fattigdom og bæredygtig udvikling.	17.15.1	Udstrækning af brug af landes egne resultatbaserede rammer og planlægningsværktøjer opdelt efter, hvem der leverer udviklingssamarbejdet

17.16	Det globale partnerskab for bæredygtig udvikling skal styrkes, suppleret af partnerskaber med mange forskellige interessenter, der mobiliserer og deler viden, ekspertise, teknologi og finansielle ressourcer, for at støtte alle lande i at nå verdensmålene for bæredygtig udvikling, især udviklingslandene	17.16.1	Antal af lande, der rapporterer fremskridt indenfor multi-stakeholder udviklingseffektive monitoreringsrammer, der støtter opnåelse af verdensmålene for bæredygtig udvikling
17.17	Der skal tilskyndes og fremmes effektive offentlige partnerskaber, offentligt-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber, som bygger på erfaringer og resourcestrategier fra partnerskaber.	17.17.1	Mængden af US dollars, der afsættes til offentligt-private partnerskaber og civilsamfundspartnerskaber
17.18	Inden 2020 skal støtten til kapacitetsopbygning i udviklingslandene øges, herunder til de mindst udviklede lande små udviklingsøstater, for i væsentlig grad at øge tilgængeligheden af høj kvalitet, opdateret og pålidelig data, der er disaggregeret efter indkomst, køn, alder, race, etnicitet, migrationsstatus, handicap, geografisk placering og andre relevante karakteristika i en national kontekst.	17.18.1	Andel af bæredygtige udviklingsindikatorer produceret på nationalt niveau med komplet opdeling, hvor relevant i henhold til målet, og i overensstemmelse med de grundlæggende principper for officiel statistik
		17.18.2	Antallet af lande, der har national lovgivning, der retter sig efter de grundlæggende principper for officiel statistik
		17.18.3	Antal af lande med en national plan for statistisk data, der er fuldt finansieret og i gang med at blive implementeret, opdelt efter finansieringskilde
17.19	Inden 2030 skal der bygges videre på eksisterende initiativer for at udvikle måling af fremskridt mod bæredygtig udvikling, som supplerer bruttonationalproduktet og den statistiske kapacitetsopbygning i udviklingslandene skal støttes.	17.19	Dollarværdien af alle ressourcer, der er afsat til at styrke den statistiske kapacitet i udviklingslande Andel af lande som (a) har udført mindst én folketælling og husoptælling inden for de seneste 10 år og som (b) har opnået 100 procent fødselsregistrering og 80 procent dødsfaldsregistrering

Om Deloitte

Deloitte leverer ydelser indenfor revision, consulting, financial advisory, risikostyring, skat og dertil knyttede ydelser til både offentlige og private kunder i en lang række brancher. Deloitte betjener fire ud af fem virksomheder på listen over verdens største selskaber, Fortune Global 500®, gennem et globalt forbundet netværk af medlemsfirmaer i over 150 lande, der leverer kompetencer og viden i verdensklasse og service af høj kvalitet til at håndtere kundernes mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Vil du vide mere om, hvordan Deloitte omkring 312.000 medarbejdere gør en forskel, der betyder noget, så besøg os på Facebook, LinkedIn eller Twitter.

Deloitte er en betegnelse for en eller flere af Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), dets netværk af medlemsfirmaer og deres tilknyttede virksomheder. DTTL (der også omtales som "Deloitte Global") og alle dets medlemsfirmaer udgør separate og uafhængige juridiske enheder. DTTL leverer ikke ydelser til kunderne. Vi henviser til www.deloitte.com/about for nærmere oplysninger.

© 2020 Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab. Medlem af Deloitte Touche Tohmatsu Limited.